

DEJINY

VŠEOBECNÉ A RAKOUSKÉ

v přehledu synchronistickém.

S 35 genealogickými tabulkami rodů panovnických.

Sestavil

VÁCLAV KŘÍŽEK,

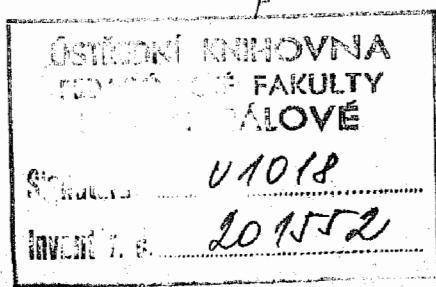
ředitel realného gymnasia v Táboře.

V komisi kněhkupectví: I. L. Kober v Praze.

Tisk A. Landfrasa a syna (Jos. Huiličky) v Táboře.

1869.

Periody všeobecného dějepisu.

I. Starý věk. Od nejstarších dob až k rozkotání západní říše římské. x před Kr. — 476 po Kr.

1. Říše orientalské až k Cyru, králi perskému x—558 před Kr.
2. Od Cyra až k Alexandru Velikému 558—336 " "
3. Od Alexandra až k císaři Oktav. Augustovi 336—31 " "
4. Od císaře Oktaviana Augusta až k rozpadnutí se říše západorimské 31 před Kr. —476 po Kr.

II. Střední věk. Od zaniknutí západní říše římské až k objevení Ameriky 476—1492.

1. Vznikání nových říší po úpadku říše římské až na dobu Karlovců ve Francii a Abbasovců v Arabii 476—752 (750)
2. Věk Karla Velikého až k započetí válek křižáckých 752—1096
3. Od začetí válek křižáckých až k jich ukončení a nastolení Rudolfa Habsburského na trůnu německý 1096—1273
4. Od Rudolfa Habsburského až do objevení Ameriky 1273—1492

III. Nový věk. Od objevení Ameriky až k francouzské revoluci 1492—1789.

1. Doba vynálezů, reformace až do ukončení 30leté války mírem westfalským 1492—1648
2. Od ukončení 30leté války až k francouzské revoluci 1648—1789

IV. Naše doba. Od francouzské revoluce od r. 1789.

1. Až ku kongresu Videňskému 1789—1815
2. Od kongresu Videňského 1815— —

Nejdůležitější dějepisné momenty starého věku.

I.

	Před Kr.
Abráham	2000
Mojžíš. Návrat Izraelitů z Aegyptu	1820
Válka trojanská	1194—1184
Rozdělení říše izraelské po smrti kr. Šala- mouna	975
Dido založila Karthago	888
Lykurg ve Špartě	880
Založení Říma (Romulus)	753
Zánik říše Israelské Salmanassarem Assyr- ským	722
Psammetichova dynastie v Aegyptě	670
Zaniknutí říše assyrske	606
Solon v Athenách	594
Zánik říše Jüdské Nebukadnezarem	586
Servius Tullius 6. král římský	578—534
Cyrus , král Perský; konec říše međské	558

II.

	Před Kr.
Cyrus , král perský	558—529
Darius "	521—485
Řím republikon	509
Dariovo 1. tažení proti Řecku	492
Bitva u Thermopyl (Leonidas) a u Salamidy (Themistokles)	480
Decemvirové v Římě	451
Perikles v Athenách	444
Počátek peloponneské války (Alcibiades)	431
Atheny vydobyty od Lysandra	404
Sokratova smrt	399
Řím od Gallů vydobyt	389
Bitva u Leuktry (Epaminondas); Hegemonie Theb	371
Bitva u Chaeroney. Pád Řecka	338
Filipp Macedonský zavražděn	336

III.

	Po Kr.
Alexandr Veliký	336—323
Bitva u Ipsu (Antigonus)	301
Tarent od Římanů vydobyt	272
První punická válka	264—241
Druhá punická válka	218—201
Karthago a Korinth rozbořeny	146
Gracchové v Římě	133—121
Kimbrové a Teutonové poraženi od Marii	101
Sulla diktator	82
Spiknutí Katilinovo. (Cicero)	64
I. Triumvirat: Pompejus, Caesar, Crassus,	60
Bitva u Farsalu	48
Caesar zavražděn	44
II. Triumvirat: Antonius, Oktavianus, Lepi- dus	43
Bitva u Aktia. Konec republiky	31

IV.

Císař Oktavian Augustus	31 před — 14
Heřmanovo vítězství nad Varem v lese teu- toburském	9
Jerusalem od Tita rozbořen	70
Císař Trajan. Největší rozsah římské říše	117
Válka Římanů s Markomany	
Císařové dosazování od vojska	180
Novoperská říše Sassaniidů	226
Císař Diokletian. První dělení říše	284
Konstantin V. Síděl městem stalse Caříhrad	330
Počátek stěhování se národy. Hunnové	375
Theodosius rozdělil říši římskou	395
Alarich král Visigothů v Římě	410
Attila poražen v rovině Katalaunské	451
Odoakr král Italie. Zaniknutí říše zápo- dělské	476

Nejdůležitější dějepisné momenty středního věku.

I.

Říše Odoakovova v Itálii	476— 493
Chlodvsk, zakladatel říše franské	486
Theođorich, král Ostrogothů v Itálii	493
Justinian I. Velký; cís. byz.	527— 565
Říše Longobardů založena Alboinem	568
Mohamedův útěk z Mekky do Mediny	622
Říše Samova	627
Tarik porazil Visigothy bitvou u Xeres de la Frontera	711
Bonifacius apoštol Němců	716— 754
Karla Martella vítězství nad Arahly u Poitiersu	732
Rod Omajiových zahuben od Abul Abbasa	750
Childerich III. poslední z rodu Merovejců. Pipin Malý král franský	762

II.

Karel Veliký, císař	768— 814
Harun al Rašid, slavný kalif	786— 809
Rozdělení Karlovy říše smlouvou Verdunskou	843
Varjaho-Rusové v Rusku. (Rurik) Cyrill a Methoděj apoštolové Slovanů	863
Alfred Veliký v Anglicku	871— 901
Pád říše velkomoravské. Říše Maďarská	907
Něm. císařové z rodu saského	918—1024
Kapetingové ve Francii	987—1328
Štěpán Svatý král Uherský	997
Vladimír Veliký v Rusku	1000
Císařové z rodu franského	1024—1125
Oddělení se církve řecké od latinské	1054
Jindřich IV. a papež Řehoř VII.	1077
Petr Amienský	1095

III.

První křížácká výprava. Gottfried Bouilonský (král Jeruzalemský)	1096
Císařský rod Hohenstaufů	1138—1254
Druhá výprava křížácká (Ludvík VII. a Konrád III.)	1147—1149
Třetí výprava (Saladin, Friedr. Barbarossa, Filipp A., Richard Lví srdeč).	1189—1193
Císařství latinské v Cařhradě	1204
Temučin Čingischan. Vpád Mongolů do Evropy	1202
Rusové od Mongolů poraženi na řece Kalce	1224
Křížácké tažení Friedrieha II.	1228
Porážka Mongolů u Olomouce od Jaroslava Šternberka	1241
Sestá kříž. výprava Ludvíka IX. v Aegypt	1248
Konec arabského kalifátu v Bagdadě	1258
Přemysl Otokar II., král český a Rudolf Habsburský, cís. německý	1273

IV.

Akkon v Palaestině od Mameluků vyobyt	1291
Jindřich VII. Lincemburský, cís.	1308—1313
Rod Valois na trůně francouzském	1328—1589
Kazimír III. poslední Piastovec současnictví	1333—1370
Štěpán Dušan, car srbský	1336—1356
Ludvík Veliký, král uh. a pol. současnictví	1342—1382
Karel IV. kr. český, císař	1347—1378
Bitva na Kosovu poli	1389
Bajazid poražen od Timura u Angory	1402
Jan Hus upálen v Kostnici	1415
Panna Orleanská upálena	1431
Rod Habsburský odtud v nepřetržitém držení stolec císařského	1438
Jan Guttenberg vynálozece kněžstvářství	1440
Cařhrad od Turků vyobyt. Konec říše byzantské	1453
První výprava Kolumbova k objevení Ameriky	1492

Nejdůležitější dějepisné momenty A nového, B nejnovějšího věku.

A.

I.

Vasco di Gama odkryl pomořní cestu do Východní Indie	1498
Luther. Počátek reformace	1517
Smrt Ludvíka kr. českého a uherského v bitvě u Mohače	1526
Jindřich VIII. lhalava anglik. církve	1534
Šmalkaldská válka. Smrt Luthrova	1546
Augsburský náboženský mír	1555
Filipp II. Špan. a Alžběta Angl.	1558
Povstání v Nizozemí	1567
Polsko řeš volební. Zmáhání se Ruska	1572
Jindřich IV. Rod Bourbonský ve Francii	1589
Rod Stuartů v Anglii	1603
Počátek 30 leté války	1618
Gustav Adolf padl u Lützemu	1632
Zavraždění Waldsteina	1634
Mfr Westfalský	1648

II.

Karel I. v Anglicku odpraven. Anglicko republikou	1649
Císař Leopold I. nastoupí vládu	1657
Obléhání Vídne od Turků	1683
Petr Veliký a Karel XII.	1689. 1697
Počátek války o španělské dědictví a války nordické	1700
Rod Hanoverský na angl. trůnu	1714
Úmrť Ludvíka IV. Francouzského	1715
Marie Theresie a Friedrich II. Veliký	1740
Ukončení 7-leté války mírem Hubertským	1763
Kook objel celou zemi	1768
První dělení Polska	1772
Válka o neodvislost v Sev. Americe	1776
Císař Josef II.	1780
Počátek franc. revoluce	1789

B.

I.

Ústavodárné národní shromáždění	1789
Francouzsko republikou	1792
Ludvík XVI. a M. Antoinette odpraveni	1793
Třetí dělení Polska	1795
Bonaparte v Italii. Mír v Kampo Formio	1797
Napoleon Bonaparte první konsul	1799
Druhá koalice proti Francouzsku. Mír v Lüneburgu	1801
Napoleon I. císař; František I. císař Rakouský	1804
Bitva tří císařů u Slavkova. Mír v Prešpurku	1805
Rýnský spolek. Konec něm. císařství	1806
Kontinentální systém	1807
Španělská dynastie zapuzena	1808
Válka Rakouska s Napoleonem. Mír ve Vídni	1809
Tažení Napoleonovo proti Rusku	1812
Bitva u Lipska	1814
Bitva u Waterloo	
Kongress Vídenský }	1815
Druhý Pařížský mír	

II.

Miloš Obrenovič kn. srbský od porty uznán 1817	
Kongressy v Čechách 1818, v Opavě 1819, v Lublani 1821, ve Veroně	1822
Mír v Adrianopolí. Řecko samostatné královiště. Červencová revoluce v Paříži. Revoluce ve Varšavě	1830
Belgie oddělená od Hollandska uznána od Londýnské konference co neodvislý stát 1831	
Krakov připojen k Rakousku	1846
Revoluce v Paříži (Francouzsko republikou), v Berlíně, Vídni, v italských městech. Válka Rakouska s Karlem Albertem v Italii. (Radecký)	1848
Válka s uherskou insurekcí. Košut. Görgei 1849	
Napoleon III. dědičný císař franc.	1852
Válka západních mocností a Turecka proti Rusku (válka Krimská).	1854
Válka Rakouska se Sardiníí a Francouzy	1859
Válka v Šlesvig-Holštýně. Rak. a Prus. proti Dánsku	1864
Válka Pruska a Italie proti Rakousku	1866

**Synchronistický přehled
dějin všeobecných a rakouských.**

Starý věk	6 tab.	pag.	8—19
Střední věk	5	"	20—31
Nový věk	5	"	32—41
Nejnovější věk	2	"	42—45
Dějiny rakouské		"	47—72.

Starý věk. I. Říše orientalské až na Cyra,

Stvoření světa. První rodičové. Kain, Abel. Potopa světa 2300. Noah a synové:

Léta před Kris- tem	Aegyptané.	Národnové semítští.		
		Israelité.	Focničané.	Babylonané. Assyrové.
1500	<p>Stará říše — 2100. Státy: Theby a This. Méně první král Thisky, sídlem v Memfide. Amenemha I., farao thebský zmocnil se panství memfiského 2390. Am. III. (Meris) král. Jezero Meris, labyrint, pyramidy.</p> <p>Hyksové, čeleď sem. v Aeg. 2100—1600. Salatis 1. král v Memfide. V Thebách domáci faraonové. Tutmosis III. osvobodil zemi.</p> <p>Nová říše 1600—726. Bojovní králové v Thebách. Velikolepé stavby, chrámy, paláce, obelisky, sfinxové, hrobky. Aegypt říše světová. 1500 Amenofis III. dobyl Syrie a Mesopotamie.</p> <p>1445—1392 Sethos I. 1392—1326 Ramzes II. Veliký (Sesostris) vítězný podmanitel. Jeho stavby, zejména vodní.</p> <p>1273—1260 Ramzes III. (Rhampsinit). Jeho poklady.</p> <p>Ríše klesá. 981 Kněz Sesonchis založil novou dynastiю v deltském městě Bubastis.</p> <p>850 Bohoris Moudrý, zákonodárci.</p> <p>726—673 Vpád a nadvláda Aethiopů. Jich králové: Sabaka, Šebecha a Tirhaka † 673</p>	<p>Patriarchové. 2000 Abraham z rodu Semova, přišel z Mesopotamie do země Kanaan, usadil se v okolí města Hebronu. Jeho synové Ismael (Arabové), Isak. Esav (Edom), Jakob (Israelité). Jeho 12 synů.</p> <p>1750 Josef. Israelité v Egyptu v krajině Gošen.</p> <p>1320 Mojžíš vyvedl lid israelský z Aegyptu. Israelité na poušti. Přikázání Boží na hoře Sinaj. (Theokratie). Národ rozdělen na 12 pokolení.</p> <p>Soudcové 1280—1095 Josue uvedl lid do země zaslíbené. Války s Kanaanity, mezi nimi Filistiňtí nejnebezpečnější.</p> <p>Soudcové: Gideon, Jefté, Samson. 1120 Samuel poslední soudce.</p> <p>Vláda monarchická 1095—973</p>	<p>Foeničané záhy žili se obchodem a průmyslem. Plavba, vynálezy: sklo, purpur, písma.</p> <p>1500 Sardon nejmocnější mezi městy.</p> <p>1200 Tyrus nahy důležitosti a mocí. Osady na pobřeží a ostrovech středozemního moře (Utika, Gades).</p> <p>1025—990 Hiram kr. v Tyru. Jeho přátelský poměr k Davidovi a Salamounovi.</p> <p>Doba slávy. Rozsáhlý obchod od Indie až do Britanie.</p> <p>888 Dido (Elissa) založila Kartago. Odvyslost od Assyrie za Salamanassarou; od Aegypťat za Necha; od Babylonie; 604 za Nebukadnezara. Tento 590 rozbití Sydon; 573 též starý Tyrus po 13letém obléhání. (Nový Tyrus).</p> <p>608 Josia od aeg. Necha poražen †.</p> <p>604 První zajetí babylonské. Zedechiaš, poslední král. Prorok Jeremiaš.</p> <p>586 Jerusalém dobyt od Nebukadnezara. Druhé zajetí babylonské (až do r. 536). Judsko babylonskou satrapou.</p> <p>538 Foenicie pod vládou perskou.</p>	<p>Doba starobabylonská — 1250. 2000 Nimrod, zakladatel říše babylonské. Hlavní město Babylon. Velikolepé stavby. Učenost chaldajská. Assur založil stát assyrský. (1900)</p> <p>1500—1250 9 králů původu arab. v Babylonii.</p> <p>Doba Assyrská 1250—606. Ninus král assyrs. založil Ninive, vydobil Babylonii, Susianu, Armenii, Medii a Baktrii. Jeho manž. Semiramis. Její báječné válečné činy. Ninjas. Vláda ženských.</p> <p>950 Beletar praotec 2. dynastie assyrské. 860 Jeho vnuk Sardanapal I. v poplatnosti uvedl Israel a Foenicii. Syn jeho Panjas.</p> <p>760—748 Ful, vnuk Panjasův učinil Judska a Israel poplatné.</p> <p>747—730 Tiglat Pile-sar zničil říši syrskou (Damask). Rozsáhlost říše.</p> <p>730—715 Salmanassar pokoril Foenicii a Aegypt, vyvrátil říši Israelskou.</p> <p>714—695 Sanherib, klesání mocí.</p> <p>Assarhadon. 633 Vpád mongolských Skythů.</p> <p>Sarak (Sardanapal) poslední král assyrský. 606 Říše rozkotána od Nabopalassara 606—604 mistodržitele babylon. pomocí Kyaxara Med.</p> <p>Doba novobabylonská 606—538</p> <p>604—502 Nebukadnezur, 604 král aeg. Necho poražen u Círeesia. Sydon, Jerusalém, Tyrus vydobyty. Nejvyšší stupeň blahobytu a moci.</p> <p>562—538 Nabonid poslední král. Babylon od Cyra vydohyt.</p>
1000				
700	<p>Dodekarchie a Psammetichova dynastie (670—525).</p> <p>670—616 Psammeticus kn. v Saidě sa-movládce pomocí Rekú.</p> <p>616—606 Necho podporoval plavbu a obchod, dobyl Foenicii, Judsko; poražen u Círeesia (Karkemiš) (604).</p> <p>594—570 Hofra (Apries) vnuk Nechova. Zboření vojska. Poslední z rodu Psammeticha.</p> <p>570—526 Amasis. Nejvyšší zkvet říše.</p>			
558				

Sem, Jafet, Cham. Šíření se lidstva po stavbě věže Babylonské. Zakládání států.

Areté.	Pelasgové.	Číňané.	Vzdělanost a osvěta.
Indové.	Řekové.	Latinové.	
Baktriové, Medové, Persané.			
V nejstarší době vyniká jedině Baktrie. Hlavní město Bakter.	Po sejiti větve Areté k střednímu Indu zahlazeno aneb podrobeno původní obyvatelstvo.	Nejstarší doba, až k vtrhnutí Dorů do Peloponnesu — 1104. Nejstarší obyvatelé Pelasgové. Dodona v Epiru kolébka nejdávnějšího věštění. Za Pelasgy přitáhlí Hellenové . Tito se dělili: A eоловé (v Thessalii, Aetoli, Alkarni, Fokidě a Lokridě); Dorové (v Doridě a Kretě); Jonové (v Attice a na pobřeží Malé Asie); Achajové (v Argolidě a Lakodaeoniu). Cizí osadníci: Kekrops z Aeg. do Athen. Praotec Theseu.	Nejprvotnější obyvatelé Italie: Japygové na jihu (od 5—7. stol. se počítali); Italové kmene latinského a umbrického; Sabellové, Etruskové, Ligurové, Venetové.
1400—1240 Panování králi buktických. Zoroastrova náboženská soustava (Ormuzd, Ari-mau).	Čtyry dědičné kasty působením učení brahmańského: brahmíné (kníží a učenci), bojovníci, řemeslníci a obchodníci, lid služebný (čanddalové, pariové.)	(v Thessalii, Aetoli, Alkarni, Fokidě a Lokridě); Dorové (v Doridě a Kretě); Jonové (v Attice a na pobřeží Malé Asie); Achajové (v Argolidě a Lakodaeoniu). Cizí osadníci: Kekrops z Aeg. do Athen. Praotec Theseu.	2350 První hist. císař Yao, zakladatel 1. dynastie Hia. Číšarové synové nebes.
Baktrie od Nini a Semiramidy vydohytá; odtud 500 let pod panstvím assyrským.	Literatura staroindická (sanskrtská). 4 vedy. Stavby velkolepých chrámů (pagod).	Kađmus, Foeničan založil Theby. Danaos z Aegypta přišel do Argu. Pelops z Frygie v Eliď a Arkadii. Od něho Peloponnes. Věk hrdinský 1300—1104. Herakles. Thesus. Jason vůdce Argoplaveč. Lájos král v Thebách. Oedip. 1194—1184 Válka Trojanská.	1766—1100 Druhá dynastie Yin od města téhož jména, kamž přenesl císař Pan-keng (1401—1374) své sídlo. Vynálezy Číňanů. Zboží hedvábné, porcelánové, papír, písma, orba.
Medie dosáhla samostatnosti za Sanheriba, zaměstnaného na jihu a západě.	Král Katašoka (458—430) v říši Magadha.	Stěhování Dorů do Peloponnesu až k válkám perským 1104—500. Dorové zmocnili se Peloponnesu vedením 3 Herakloveň (1100). Attika zachráněna králem Kodrem (1068). V Athénách archonti. Vznikání osad řeckých.	1000 Hromadné zakládání osad řeckých v Dolní Itálii a v Sicilii.
708—655 Dějiny kr. vy stavěl Elkhata-nu.	Nejproslulejší panovník bohatý Dhānar-nanda souvěký s Alexan- Velikým; a Pórros král v záp. Indii, poříem mocný Sandrakupta (313—291); vnuk jeho Ašoka (260—230) horlivý budhist.	880 Elykurg zákonomádarcé ve Spartě. 743—724 První válka Spartanů s Messenií. Aristodemos. Pevnost Ithome.	753 Založení Ríma. Romulus a Remus. 715—672 Numa Pompilius, Sabiňan. Kul-tus.
633—593 Cyaxares zmocnil se Armenie a Kappadocie. Poumo Nabopassarovi k rozkotání říše assyrské.	633—593 Cyaxares zmocnil se Armenie a Kappadocie. Poumo Nabopassarovi k rozkotání říše assyrské.	685—668 Druhá messeuská válka. Pěvce Tyrtaeus. Aristomenes. Pevnost Eira. Messešané dletem poro-beni, dilem se vystěhovali.	708 Tarent za-ložen.
593—558 Astyages poslední král. Bitva u Pasargad přešlo panství od Medů na Persany.	593—558 Astyages poslední král. Bitva u Pasargad přešlo panství od Medů na Persany.	655—625 Kypselus tyran v Korinthě. Syn jeho Periandr (625—585). Moc abo-hatství Korinta.	672—640 Tullius Hostilius.
Cyrus král 558.	Po něm vše malých říší. písne zákony. Kylón a Megakles.	620 Drakona, arch. ath. písne zákony. Kylón a Megakles.	Bojs Albou. Hato-ratiové a Kurati-vové.
	594 Solonova důvyslná ústava v Athénách.	600—578 Tarquinius Priscus. Forma Capitoli-um.	640—616 An-kus Martius.
	570—371 Sparta v čele spolků států peloponneských.	578—534 Ser-vius Tullius.	Přístav Ostia.
	560—527 Pisistrat, zámožný Kodrovec, tyran v Athénách.	534—514 Zřízení jeho. Nové rozdělení lidu. Centurie.	Šťastné války se sousedy.
		514—500 Archi-lodus, satyr. básník; jambický vers.	610 Alcaeus, Sappho, lyr. básník a básnířka.
			580 Aesop z Frygie, básník bájek.

Léta	Říše Perská.	Aegypt	Řecko.
558	<p>558—529 Cyrus podmanil celou říši medeskou.</p> <p>549 Válka s Krösem, synem Alyatta, králem Lydie. Maloasiatští Řekové podrobili se Cyrovi.</p> <p>538 Babylonská říše dobytím hl. města osvojena; s ní též Syrie, Palaestina a Foenicie.</p> <p>Návrat Izraelitů ze zajetí babylonského (Zorobabel). Cyrus zahynul v boji proti Massagetům (Tomyris).</p> <p>529—522 Kambyses krutý vládce. — 525 V bitvě u Pelusia poražen poslední aegyptský král Psammenit a vlády zhaben. Aegypt odtud perskou satrapii. Jeho časté zpory proti jihu perskému.</p> <p>522 Lži - Smerdis zabit, a na trůn povýšen:</p> <p>521—485 Darius I. Hystaspes. 50 satrapii. 518 Zpoura Babylonianů (Zopyros). Hranice až k Indu rozšířeny. 515 Tažení proti Skythům přes Dunaj. Most přes tu řeku střežen od Řeků.</p> <p>500 Maloasiatští Řekové (Jonové), vzbouřivše se proti Dariovi, obdrželi pomoc od Athéňanů a Eretrie. Sardes spálen 499, avšak Řekové v brzce pokoleni a Milet rozbořen 494. Aby Athéňanů potrestal, vypravil Darius 493 vůdce Mardoniusa s vojskem i lodstvem. Bouře u předhoří Athos.</p> <p>490 Druhá výprava Dariova. Vůdcové Datis a Artafernes. Vítězství Miltiada, vůdce athenského, v rovině Marathonské.</p>	<p>Slavná doba říše. 20000 měst. Kypros vydobyty. — Spolek krále Amasisa s Krösem proti Cyrovi.</p> <p>Poslední král Psammenit (526—525).</p>	<p>550 Polykrates tyran na ostrově Samos † 522</p> <p>Syn a nástupce Pisistratů Hippias 527—510 vládl mírně, když však bratr jeho Hipparch 514 zavražděn, tvrdě a surově. Vyhnán, utekl do Persie.</p> <p>Ostrakismos zaveden v Athénách.</p> <p>Klisthenes a Isagoras. Války Perské až k začátku peloponneské války 500—431</p>
500	<p>485—465 Xerxes I. Zbouření aegyptské potlačeno.</p> <p>481 Třetí výprava Peršanů proti Řecku. Hrdinná smrt Leonidy, krále špartánského v Thermopylech. Zrádec Efaletes. Xerxes zmocnil se Athen. Themistokles vítěz v námořské bitvě u Salaminy 480. Útek Xerxéva. 479 Mardonius poražen u Plataey od Pausanía. Stejnodobá porážka lodstva perského u předhoří Mykale v Asii. Osady řecké zhabeny panstvím perským.</p> <p>469 Porážka u Eurymedontu.</p> <p>465—424 Artaxerxes I. Dlouhotrvání.</p> <p>449 Mír Kimonův. Samostatnost Řeků.</p> <p>Úpadek perské říše.</p> <p>423—404 Darius II. Nothos. Mnohé zpory.</p>	<p>478 Athény znova vystavěny. Přístav Piraeus. Hegemonie Athéňanů.</p> <p>471 Themistokles z vlasti vypovězen.</p> <p>469 Kimon syn Miltiadův 2krát porazil Peršany u Eurymedontu.</p> <p>466—455 Třetí messenská válka.</p> <p>461—429 Perikles, syn Xantippa v Athénách. Nejvyšší sláva Athen. Ostrov Samos vydobyt. Vrchní panství Athéňanů na moři.</p> <p>534 Boj Korcyry s Korinthem. Athény na straně Korcyry. Z toho</p>	<p>Themistokles a Aristides v Athénách. Tento do vyhnání 483.</p> <p>Válka peloponneská 481—404.</p> <p>431—421 Válka 10letá. Mor v Athénách. Perikles † 429. Jirchář Kleon. Vzpoura Lesbanů pokořena.</p> <p>425 Athéňané zmocnili se messenského města Pila. Ostrov Sfakteria vydobyt. Kleon † v bitvě u Amfipole 422. Niklův mír mezi Ath. a Sp. 421.</p> <p>415 Alkibiades v Athénách. Jeho tažení na Sicilii. Obžalován prchl k Spartě. Tito na pomoc Syrakusánům. Dekaleia od nich opevněna.</p> <p>413 Porážka Athéňanů na Sicilii. Sparta mocí námořskou. Alkibiades povolán do Athen zvítězil 410 blíž Kyzika nad Špartany, sláva jeho; avšak po porážce u Lesba 407 vypovězen. Obrat věcí ve prospěch Sparty.</p> <p>105 Athéňané poraženi od Lysandra v ústí Aegeos potamů. Pokoření Athen. 30 tyranů. Nadvláda Špartánská.</p>
400	<p>404—362 Artaxerxes Mnemon. Královů bratr Cyrus zboníl se pomocí Řeků. Bitva u Kunaxy 400. Cyrus †. Zpátečné tažení Xenofonta (Anabasis).</p> <p>396 Peršané poraženi od Agesilaia.</p> <p>387 Mír Antalkidův. Maloasiatští Řekové v poddanosti perské.</p> <p>362—338 Artaxerxes III. Ochus. Zpory v satrapích.</p> <p>351 Sydon od Peršanů rozbořen.</p> <p>338—336 Arses (zavražděn).</p> <p>336—330 Darius III. Ko-don-nus.</p>	<p>Od ukončení pelop. války až k ztrátě řecké samostatnosti 404—338.</p> <p>403 Tyrani vyhnáni z Athen Thrasybulem. 402 Špartanská výprava proti Persii. 394 Konon zničil lodstvo Špartanů u Knidu. 393 Zdě Athenské obnoveny.</p> <p>394 Boiotická válka. Spart. proti Thebám. 387 Mír Antalkidův s Persií.</p> <p>388 Theby od Špartanů přepadeny ve válce Olyntské.</p> <p>379 Pelopidas a Epaminondas osvobodili Theby. Válka Thebanská. 376 Chabrias přemohl lodstvo řeck. blíž Naxu. 371 Vítězství Epaminondovo u Leuktry. Náčelnictví Thebanů. 371—362 Epaminondas † u Mantiney. 362 Řecko oslabeno.</p> <p>356—352 Svatá válka proti Fokajským. Filipp Mac. na pomoc.</p> <p>349—346 Válka Olynthická. Fokajští potlačeni. Athéňané proti Filippovi. Demosthenes. Filipp náčelníkem ve spolku amfiktyonie. 348</p> <p>339 Nová válka proti Amfissce. Filipp obsadil Elateiu. Proti němu Athéňané a Thebanští, avšak poraženi u Chaeroneje 338. Řecko dostalo se pod nadvládu macedonskou.</p>	

až k Alexandru Velikému. 558—336.

Macedonie.	Karthago a Sicillie.	Rím.	Vzdělanost a osvěta.
507—483 Amyntas I. poplatný Dariovi Histaspovi.	550 Hanno a Mago zakladatelové námořské moci Karthaginské. 508 Obchodní smlouva Karthaginských s Římem.	578—534 Servius Tullius. 534—509 Luc. Tarquinius Superbus, krutý vládce, ale šťastný bojovník. Poslední král. 510 Obléhání Ardey. Smrt Lukretie. Kollatinové. Král vyhnán. Junius Brutus a Tarquinius Collatinus konsulové. Doba republikánská 509—30.	Gautama - Budha + 543. Jeho reforma Brahminského učení. Veliké rozšíření Budhaismu ve východní Asii. Anakreon z Teosu 559—478. Samonides z Keosu 556—468 básníci řečtí. Konfucius 550—479 hlasatel náboženství a zákonodárce v Číně. Pyndar z Theb 521—441 lyrický básník.
492 Macedoňané museli se Dariovi Perskému poddati a s Xerxem proti Řekům táhnouti. Alexander I., jich král, 483—455 podporoval tajně Řeky. 479 Macedonia zhabavena paštrství perského.	494 Sardinie od Karthaginských vydobytá. Boje Karth. s Řeky na Sicilii. 480 Gelon vládce v Syrakuskách porazil Karthagince u Himery. 477 Hiero v Syrakusách († 461) vládl násilně, protož i jeho rodina zahnána. Aegesta obdržela proti Syrakusancům pomoc od Athenských. Expedice técto. 415—413 Athéňané od Syrak. a Spartanců potěni.	486 Sp. Cassius obnovil latinský spolek. (Lex agraria.) 481—458 Válka s Vejonty a Aequy. 300 Fabii. Qu. Cincinnatus diktator. 462 Lex Terentilia (Harsa) o sepsání zákonů. 451 Decemvirat. 12 desk sc zákony. 449 Appius Klaudius decemvir. Virginia. Nové zbourání plebejů. 444 Lex Kanuleja. Sňatky mezi plebeji a patriciemi svoleny. Vojenští tribunové 443. Zřízení censury. 440 Odtřízení censury od kons. moci. Války s Volsky a Acquy; jich porážka na vrchu Algidus od dikt. Aemilia Posthumia 431. 427 Válka s Vejenty a s Fidene. To rozořeno 426. 405—396 Války proti Vejentům. Furius Kamillus diktator. Vejti vyvráceny. 389 V pád Gallů do Říma. Římané na řece Allii poraženi. Řím zapálen. Kapitolium zachráněno. Gallové Kalillem zahnáni. 388 Manlius Kapitolinus †. 366 L. Sextius první z plebejů zvolen za konsula.	Aeschylus 525—456, Sofokles 496—405 a Euripides 480—406 slavní řečtí dram. básníci v oboru tragédie. Herodot z Halikarnassu 484—408 otec dějepisectví. Fidias n. 460 sochař a stavitec. Parthenon a Propylaey v Athénách, chrám a socha Jovišova v Olympii.
414—399 Archelaos. Damáscími sváry a zahraničními boji říše velmi se slabla.	410—405; 398—368 Války Karthaginských se Syrakusem. 348 Opětná obchodní smlouva Karthaginských s Římem. Timoleon Korintský osvoboď Syrakusy od Timoleona mladšího; tento vyhnán 345. Karthaginští poraženi od Timoleona na Krimu 340. Hanono ukřižován. Řecká města na Sicilii samostatná. 337 Timoleon, požívaje všeobecné vážnosti, zmírel.	Od konsulátu plebejského až k punickým válkám. Doba hradištní 366—264. 361—349 Válka s Galli (Torquatus a Korvus). 355 První plebejský diktator Rutulus. 342—340 První válka samnická. Samnité poraženi na hoře Gauru a u Suculy. 339 Válka s Latiny. Manlius Torquatus a Decius Mus. Vítězství Říma sofi u Vesuvu. 337 Latinové podruhé u Trifana přemoženi a na to úplně pokročeni.	Aristofanes z Athén ok. 423 skladatel veseloher. Thukidides z Athén 461—402 Dějiny pelop. války. Sokrates z Athén 469—399 slavný mudrc. Hipokrates 460—372 tvůrce vědeckého lékařství. 400 Zeuxis a Parrhasius, malíři. Xenofon 446—356 filosof, vojevůdce a dějepisec. Platon z Athén 429—348 žák Sokratova, filos. Akademikové. Aristoteles ze Stagi 384—322 žák Platona, učitel Alexandra V. Peripatetikové. Diogenes 414—34 Cynický filosof. Demosthenes 385—322 řečník a státník, jeho odpůrce Aeschines.
Filipp II. zvelebitel říše (359—336). Dobývání osad řeckých. Michání se do záležitot řeckých ve svaté válce, ve volyntické a ve válce proti Ámfisse. 338 Vítězství Filippovo u Chaeroniey. 336 Filipp zavražděn z návodu manželky Olympie.			(1*)

Léta	Macedonie a Persie.			Řecko
336	<p>336—323 Alexander Veliký v Korinthu jmenován hlavním vůdcem proti Peršanům. Odboj pokročen. Thchy z kořene vyvráceny. 335 Tažení proti Peršanům do Asie. 334 Bitva na řece Graniku (Klitos). 333 Darius, král perský u Issu poražen. Malá Asie vydobytá. Foenicie a Palestina pokročeny, r. 332 též Aeggypt, kde založena Alexandrie. 331 Darius poražen u Arbela a Gangamela, na útěku zabit od Bessa 330. Babylon, Susy vydobyté, Persepolis zapálen.</p> <p>327 Tažení do Indie. Páros král poražen. 326 Zpátečné tažení do Persie. Dvůr v Babyloně, kde Alexander + r. 323 v 32. roce věku svého. Říše Alexandrova až do jejího se rozpadnutí po bitvě u Ipsu 323—301.</p> <p>Filipp Arrhidæus bratr a Alexander Polrobek syn Alexandra Vel. Perdikkas, porněník Alexandra po vládě dychticí, zavražděn 321 od svých v bitvě s Ptolemaem. Antipater nyní zpráve říše + 319; po něm Polystratos. Proti němu Kassandr syn Antipatří.</p> <p>316 Filipp Arrhidæus usmrcen přičiněním Olympie; tato zahynula od Kassandra.</p> <p>312 Spolek Kassandra mac, Ptolemaea nám. aegyptského a Lysimacha thrackého proti Antigonovi, jenž byl Seleukos z Babylonie vypudil. Autigonus poražen u Gazy.</p> <p>311 Roxana a Alexander od Kassandra za světa zprovozeni; r. 309 také Herkules, druhý syn Alexandra z Barsiny. Nyní jednotliví náměstníci přijali tituly královské. (Antigonus, Kassandr, Lysimach, Seleukos, Ptolemaeus). 301 Antigonus poražen v bitvě u Ipsu od Lysimacha a Seleukosa. Opětovně dělení říše.</p>	<p>Antipater n v Macedonii 335 Theby 330 Zbouřen loponnezanů Špartanský p patrovi. Jich města Megalop gae).</p> <p>328—322 I válka. Ath spojenci zbo proti Antipat žení u Kraun pokořeni. Sm sthenaura.</p> <p>318 Atheny sandra syna va vydobyté. kiona 317.</p> <p>ns Falerus vládce v At 307.</p> <p>307 Demetru ketes, Lidov vena.</p> <p>284 Spole ský založen domii. (Akarn da, Lokrida, Thessalie). S stál na stran 281 Spolu ský obnoven přál Macedon 272 Gallov země, poraže 251 Arat nu náčelník chajského.</p> <p>243 Korint pil ku spolk mu.</p> <p>Agis III. a Kleomen 222) obnovili vo zřízení v 220 Atheny k achajském Válka Šparta kem tím.</p> <p>222 V bitv sice poražení pomoci Mace 221—215 F s Achajci pro 215 Filo vůdce Achaje Špartany u 208. († 183).</p>		
300	<p>Aeggypt</p> <p>Ptolemaeus</p> <p>Lagi po † Alexandra místodržitel, od r. 309 král do r. 284. Slavná doba Aegypcia. Alexandre obchodní město.</p> <p>284—246 Ptolemaeus Filadelfus. Světový obchod. Pěstování věd a zkvetání umění.</p>	<p>Syrie</p> <p>Nikator, zakladatel říše syrské, vládl do r. 280.</p> <p>281 Válka s Lysimachem kr. thrackým. Tento padl. Azijská jeho území připadla Seleukovi, Thracie Macedonii.</p> <p>280—262 Antiochus I. Soter. Vpád Gallů do Gallacie. Války s Nikomedem Bithynským a Eu menem I. kr. v Per gamu.</p> <p>262—247 Antiochus II. Dlouhý neštastný boj s Ptolemaeem.</p>	<p>Malá Asie</p> <p>1. Bythinie.</p> <p>278 Nikomedes. Prusias. U něj Hannibal + 183.</p> <p>281 Nikomedes III. odkázal zemi svou Rimanům.</p> <p>2. Pergamum.</p> <p>283 odpadla zeměta od Syrie.</p> <p>264 Eu menes I. 242—198 Attalus I.</p> <p>190 Eu menes II., přítel věd.</p> <p>158 Attalus II. přítel Rimanů.</p> <p>138—133 Attalus III. odkázal zem svou Rimanům.</p> <p>3. Kappadocie.</p> <p>Králové nazývali se nejvíce Ariarathes.</p> <p>4. Pontus.</p> <p>Mithridates II. syn Ariobarzana (který r. 363 dobyl samostatnost) stal se zakladatelem říše pontské.</p>	<p>Kassandr v Ma cedonii a Řecku 300 —296.</p> <p>Synové jeho v ro zepří o trůn do r. 294.</p> <p>294—288 Demetrius Poliorcetes, syn Antigonův, král, zahnán od Pyrrha z Epiru; tento opět vypuzen od Lysimacha, jenž vládl 286—281, padl v bitvě proti Seleukovi. Seleukos zavražděn od Ptolemaea Ke rauna, který vládl 281—279. Keranous padl v boji s Galli 280.</p> <p>278—243 Antigonus I. Gonatas, syn Demetriáv, náříž se na stolci král. Zahval Gally.</p> <p>243—230 Demetrius II. Boje s Alexandrem Epirským.</p> <p>230—221 Antigonus II. Doson, pomáhal achajskému spolku proti Špartanům, kteří r. 222 u Selasie poraženi.</p> <p>221—179 Filip III.</p> <p>216 Spolek s Han nibalem.</p>
250	<p>246—221 Ptolemaeus Euergetes. Výboje v Asii a v Africe (od Eufratu až k Abyssinii).</p> <p>221—204 Ptolemaeus IV. Filopator. Vrah otce svého. Tyranický vládec. Úpadek říše.</p>	<p>204—181 Ptolemaeus V. Epifanes. 5 let starší. Vliv Říma. Palestina a Foenicie ztraceny 203.</p>	<p>Tažení do Indie.</p>	
201				

donského až k ukončení druhé punické války. 336—201.

Řím.	Karthago a Sicilie.	Vzdělanost a osvěta.
325—304 Druhá válka Říma se Samnity. Papirius Kursor; diktator, jeho podvídce Quintus Fabius.		330 Apelles slavný malíř, Lysippus sochař. Výboji Alexandrovými rozšíruje se řecká věda a řecká osvěta v Ásii a v Africe.
321 Římské vojsko od Pontia, vůdce Samnitů v Kaudinských prosmycích obklíčeno a propuštěno pode jhem.	317—287 Agathokles tyran v Syrakusách.	312 Via Appia vedena z Říma do Kapuy censorem Appiem Klaudiem. Stopy její podnes se zachovaly.
310 Války s Etrusky, Umbry, Galli. Římané vítězové.		
300 Rozdíl mezi patricii a plebejci mizí vždy více a více.		Epikur z ostrova Samos 342—269 učil v Athenách, zakladatel četné školy filos. Zeno z Cypru 320—264 učil v Athenách v podloubí (stoa). Filosofická jeho škola Stoikové.
298—290 Třetí válka Říma se Samnity. 295 Velké vítězství u Sentina (P. Decius Mus mladší dobrovolně se obětoval). M. Kuriem Dentatem válka ukončena.		280 Theokrit ze Sicilie. Idylly.
286 Lex Hortensia.	289 Mamertinci o-sadí Messanu.	Alexandrie stala se za Ptolemajců sídlem učenosti a středem duševního života doby této. Knihovna, Musea.
282—272 Válka Tarentinská. Loďstvo Římanů v přístavu Tarentském. 280 Od Tarentinců na pomoc přivolán Pyrrhus kr. Epirský. Tento zvítězil 280 u Heraklej pomoci slonů. Kineas vyslanec Pyrrhův v Římě. Slepý Appius Klaudius. 279 Bitva u Askulum (vítěz Pyrrhus); 275 Pyrrhus u Beneventa poražen vrátil se do Epiru. 272 Římané zmocnili se Tarenta a do r. 226 celé Italie.	Po smrti Agathokla (289) rozšířují Karthaginci moc svou v Sicilii, v čemž jim však Pyrrhus r. 277 klade meze přispív Syrakusanům ku pomoci.	Euklid z Alexandrie nar. 300 slavný matematik.
264—241 První punická válka. Hanno v Agrigentě poražen. 260 První námořské vítězství Duilia při Mylách. 256 At. Regulus s vojskem v Africe od Xanthippa poražen a zajat 255.	269 Hiero, král v Syrakusách.	Svaté písmo přeloženo do řečtiny (Septuaginta).
Karthaginští poraženi u Panormu a 241 u Aegat-ských ostrovů od Lut. Katulla. 241 Mř. Sicilie vyjma Syrakus, první provincie římská.	Války s Římany.	270 Stříbrné peníze v Římě raženy.
238 Válka s Ligury a Galli. Sardinie Karthaginem odňata. 229—228 Válka s Illyry. Královna Teuta.	264 Mamertuci, pozavše Římany na pomoc zavdali příčinnu k 1. pun. válce.	Manetho, kněz aegyptský, dějiny starých dynastií faraonských.
219 Hannibal, syn Hamilkarův rozhořil Sagunt.	247 Hamilkar Barkas v Sicilii vítěz (+ 228).	Berosus ok. 260 dějepisec babylonský. (Pravěk Među Assyrů a Babylonu).
218—201 Druhá punická válka. Hannibalův přechod přes Alpy. Vítězství jeho na Ticinu, na Trebii (217), na jezeře Trasimenském (216). Qu. Fab. Maximus Kunktator diktatorem. Po něm Terentius Varro úplně poražen u města Kann. Hannibal v okolí Kapuy.	239 Sardinie a Korzika pro Karth. ztraceny.	240 Livius Andronikus, na svobodu propuštěný otron z Tarentu provozoval své veselohry v Římě.
215 Vítězství Římanů u Noly a Beneventu.	236 Karthaginci močni v Hispanii. Hasdrubalem založena Karthagina nová.	Cn. Naevius z Kampanie + 204, básník.
210 Nová Karthago od P. Kor. Scipiona vydohyta.	227 Smlouvou s Římany. Iber hraničí, a ochrana Saguntu.	Archimedes ze Syrakus
206 Hispanie provincie římská.	221 Po † Hasdrubalově Hannibal , syn Hamilkarův, vůdce, rozhořil Sagunt.	287—212 slavný matematik, mechanik a fysik.
207 Hasdrubal, bratr Hannibalův poražen u Se-ny na Metauru.	214—212 Syrakusy obléhány od Římanů. Archimedes.	
204 Scipio v Africe. Hannibal z Italie odvolán; 202 poražen u Zamy. 201 Mř s krutými výmin-kami. Vydaní lodí 10000 talentů.	210 Sicilie římskou provincii. Masinissa, král Numidiie, nepřítel Karthaga.	Q. Fab. Pictor římský dějepisec.

Léta	Aegypt.	Parthie.	Pontus.	Syrie a Palaestina.	Macedonie.	Řec.
200				195 Antiochus přijal Hannibala. Z toho válka s Rímany 191—190. Ant. táhl do Řecka, naděje se pomocí Řeků, ale poražen u Thermopyl a 190 u Magnesia ztratil celou přední Asii. 187—176 Seleucus IV. Filopator. 176—163 Antiochus Epifanes.	200—179 Válka s Rímany, přivolánými od Attala, kr. pergamského. Filipp poražen u Kyrenoskefal 197. 179—160 Perseus.	Achajci proti Filipovi 198 Rímany prohlásili za svobodou Aetolský spolku s III., obdržíma jen po výminkami 189.
150	181—145 Ptolemaeus VI. Filometor. Pod úkrutnými a zlenštívymi panovníky klešá říše.	181—179 Arsaces V. Výboje jeho. Říše rozšířena až k Eufratu a Hydaspu.	Mithridates V. obdržel od Rímanů za přátelství vždy osvědčované Velkou Frygií. Syn jeho Mithridates VI. Jeho boj s Nikomedem kr. Bythinie o Kappadocii r. 94. 92 Mithr. zahнал krále z Kappadocie od Rímanů dosazeného. 88 Mithr. vydobyv též celou Malou Asii, dal jedním dnem všechny Rímany povražditi. Proti námnu Sulla, který jej a spojence Řeky porazil u Chaeroney 86 a Orchomenu r. 85. Mír r. 84. 88—81 Druhá válka M. s Rímem. M. vítěz u Halysu.	Syrie. Úpadek říše. Slabí králové.	Palaestina. Židé pod Makkabeji. Judas Makkabeus syn Mattathiaha r. 166 uznán od krále syrského za kníže israelské, po něm bratří jeho Jonathan a Šimon.	167 Prvnost Řeků dojde k říši u Pydry 168 od Aem. Paula poražen a zajat.
100	Ptolemaeus Dionysos v boji se sestrou Kleopatrou o trůn (50). Tato pomocí Cæsara královou. Antonius u Kleopatry 41. Válka s Oktaviem 33. Bitva u Aktium. Klopatra. Aegypt provinční rímskou.	Ve válce Rímanů s Mithridatem zachovával neutralitu král Fraortes III. (68—58). Tato pomocí Cæsara královou. Antonius u Kleopatry 41. Válka s Oktaviem 33. Bitva u Aktium. Klopatra. Aegypt provinční rímskou.	86 Seleucus I. dě vyhnání od Tigrana kr. Armeského, tento však musil Syrii postoupiti Pompejovi r. 64, která se stala rímskou provincií.	85 Seleucus II. dě vyhnání od Tigrana kr. Armeského, tento však musil Pompejovi r. 64, která se stala rímskou provincií.	132—107 Jan Hyrkan zemské hranice výbojem rozšířil. Spolek jeho s Rímem. 107 Aristobul I. jmenoval se králem, po jeho smrti synovcové jeho bratří Hyrkana II. a Aristobulus II. o království se svadili. Pompejus, přivoláný aby mezi nimi rozhodl, ujal se Hyrkana, r. 70 dobyl Jérusalem, jmenoval Hyrkana a sice knížetem, ale spolu jej Rímu podrobil.	Od r. 238 Karthagi svou; 221 Novou F. 219 rozborec 210—208 Scipiona 148—146 Lusitanum atem. 138 Nu bořena o mladšího 81 Boji niem (P. Maria), Je děn r. 72
50		Fraortes IV. porazil Antonia r. 35 a vydobyl Medie a Armenie.	74 Třetí válka s Rímem. Kotta Lukullus. Válka ukončena r. 66. Pompejovem vítězstvím u Nikopole. Mithridat prchl do Kolchidy, pak do Tauridy k synu Farnakovi, a když ten se zboural, vzal si život. 64. Farnaces od Caesara poražen r. 47. (Veni, vidi, vici). Pontus rímskou provincií.	Caesar, který po Pompejovi v Syrii vévodil, ustavil za Hyrkanova společníka u vládě Antipatra, bohatého Idumeje r. 48, syn jeho Herodes napotom vyhubil rodinu Makkabejců a zjednal si přízeň Rímanů, že jej r. 37 králem Židovským jmenovali, majetnost země sobě zůstavujíce.		
31						

až k císaři římskému Oktavianu Augustovi. 200—30.

Řím.

- 200—197 Válka s Filippem Macedonským. Qu. Flaminius dobyl vítězství u Kynoskefalae 197. Řekům dána svoboda při hrách isthmických.
- 191—190 Válka s Antiochem kr. Syrie. Tento poražen u Thermopyl a 190 u Magnesie. Scipio Asiaticus. V míru učiněn Taurus hranici říše.
- 183 Umrtví rok Hannibala a Scipiona.
- 180 Lex Annalis; stáří uchazečů se o jednotlivé úřadné důstojnosti ustaveno.
- 171—168 Válka s Perseem kr. Macedonským. 168 Bitva u Pydny. Aem. Paulus.
- 149—140 Válka Lusitánská s Viriatem v Hispanii. Tento zavražděn.
- 149—146 Třetí punická válka. Porcius Kato. Príčina Masinissa král Numidský. Zároveň válka s achajským spolkem 147.
- 146 Kartiago od P. Korn. Scipiona Afrikana mladšího po dvou letech rozbořen. Afrika římskou provincií.
- 146 Korinth od Mummia rozbořen. Řecko římskou provincií pod jménem Achaja.
- 135—132 První zbourání se otroků vedením Euna. 20000 otroků ukřižováno.
- 134—133 Oblehání Numantie. Město rozbořeno od Scipiona Afr. Aemiliána mladšího 133.
- Nepokoje Gracchovské až na Oktaviana 133—30 před Kr.
- 133 a 121 **Oba Gracchové** (Tib. Sempronius a Kajus). Rozdíl mezi bohatými (optimates, nobiles) a chudými. Chudnutí lidu. Zákon o obecních statcích. Tib. Gracchus zabit. Kajus sám si život vzal. Vítězství optimatů.
- 113 Cimbrové a Teutoni se objeví. Bitva u Noreji. Terror Cimbrii.
- 112—106 Válka s Jugurthou kr. Numidským. Marius konsul, neprítel optimatů, ukončil válku. Jugurtha přiveden do Říma do zajetí.
- 103—99 Druhé zbourání otroků v Sicilii.
- 102 Vítězství Mariovo nad Teutony u Aquae Sextiae; r. 101 nad Cimbry u Verony (Vercellae). 100 Marius třetím Říma zakladatelem zván a po 6. za konsula zvolen.
- 91—88 Válka se spojenci, kteří se domáhali rovných práv. L. Corn. Sulla. Italové obdrželi římské městanské právo.
- 87—84 První válka s Mithridatem. Za přičinou vůdcovství ve válce té občanská válka mezi **Mariem a Sullou**. 87 Sulla vydoval Atheny. 86 † Marius, po sedmém konsulu. 83 Sulla vtáhl co vítěz do Říma. Proskripcce. 82—79 Sulla diktator; vzdal se této moci a † 78.
- 83—81 Druhá válka s Mithridatem. Murena poražen u Sinope. 74—64 Třetí válka s Mithr. Kotta poražen, avšak Lukullus vítěz proti Mithr. a tchánovi jeho Tigranovi kr. Armenie.
- 80—72 Boje se Sertoriem a odbojnými Lusitaný v Hispanii. Kn. Pompejus.
- 73—71 Boj s gladiatory pod Spartakem. Tito poražen od Krassa na Silaru.
- 68—67 Boj s námořskými loupežníky z Krety a Kilikie, kteří od Pompeja zcela pokročení.
- 66—52 Čtvrtá válka s Mithridatem. Kn. Pompejus. Syrie a Pontus provinciem. Mithridates vzal si život 63.
- 68—62 Spiknutí Katilinovo. **Ciceron** konsul.
- 60 První triumvirát. Pompejus, Caesar, Krassus. Caesar obdrží Galii. Jeho boje 58—50. Krassus † 52 proti Parthům. 52 Pompejus jediný konsul. 49—48 Občanská válka mezi **Caesarem a Pompejem**. Tento do Epiru zapuzen, 48 u Farsalu poražen, v Aegyptě zavražděn.
- 46 Caesarovo vítězství u Thapsu v Africe a u Mundy v Hispanii 45 nad republikány. Caesar diktator a imperator r. 44 15. března zavražděn. (Brutus, Kassius).
- 43 Druhý triumvirát. Oktavianus (dědič Caesarův), Antonius, Lepidus. 42 Brutus a Kassius u Filippi poraženi. Obě si vzali život. Antonius u Kleopatry, 32 zapudil Oktaviu.
- 31 Boj mezi **Oktavianem a Antoniem**. Tento na moři u Aktia poražen. Antonius a Kleopatra † †. Aegypt připojen k panství římskému. **Oktavian samovládce**.

Vzdělanost a osvěta.

Přepych Asiatiský zdomečnil též v Římě. Lex Orchia proti nádheře při hodování.

M. Accius Plautus † 184 a P. Terentius † 154 římskí skladatelé všechnoher.

Q. Ennius 239—169. M. Porcius Kato. Polybius 203—121; všeobecný dějepis pragmatický.

Recká literatura a filosofie oblíbena v Římě.

135 Hipparch, slavný astronom a matematik.

130 Knihy Makhabaeů. C. Lucilius 149—103 otec satiry.

Podplatnost lidu při volbách v Římě. Role vzdělávání od otroků, jichž veliký počet, lid chudou lenosti a netečnosti. Panis et Circenses.

Valerius Katulns 86—49 Elegie.

M. Tullius Cicero 114—43 státník, filosof, řečník.

C. Jul. Caesar 100—44 Jeho historické spisy. Opera v kalendáře pomocí Sosigena z Alexandrie.

Sallustius Krispus 85—35 historik.

Kornelius Nepos † 30. Životopisy.

Terentius Varro † 27 hist. a grammatik.

Veliká zkáza mravů v Římě.

Léta	Římské císařství.
30 před Kr.	Císařové z dynastie Augustovy 30 před — 68 po Kr. 30 před — 14 po Kr. Caesar Oktavian Augustus první řím. císař, ač že rep. Opravy k pojištění práva a blahobytu říše. Podporování věd a umění. Rozsáhlé provincie). 15 Tiberius a Drusus vydohyli Rhacci, Vindelicii, Norikum. 12 Boje s Němci. k Labi †. Tiberius v Německu.
9 po Kris- tu	9 po Kr. P. Q. Varus poražen v lese Teutoburském od Herrmania † (Thusnelda). Aug. 14—37 Tiberius Klaudius, ukrutník. Miláček jeho Sejan, vůdce tělesné stráže. Otráven † 19 v Antiochii. 31 Sejan k rozkazu císaře odpraven. Agrippina a Drusus † 37—41 Kaj. Caes. Kaligula marnotratník, pro svou ukrutnost zabít. 41—54 Tib. Klaudius nestaral se o vládu. Otráven od manž. Agrippiny. 54—68 Nero tyran. 58 Válka s Parthy a s Němci. 61 Vítězství nad Britty. 64 len. První pronásledování křesťanů. 66 Zbourání v Judaci, 68 v Hispanii. Galba insánsi si vzal život.
100	Až k smrti císaře M. Aurelia a vlivu praetorianů při udělování císařského titulu 68—180. 68 Galba zavražden. 69 S. Otho vzal si život. Vitellius zavražden. 69—79 Flavius Vespasianus. Syu jeho Titus vyvrátil Jeruzalem r. 70. Římský chrám stavěn. Batavská válka. Britanie od J. Agrikoly k panství římskému připojena. 79—81 Titus Dobrotivý. Pompeji a Herkulaneum lavou z Vesuvu zaplaveny. 81—96 Domitian ukrutník. 95 Pronásledování křesťanů. D. zabit od své manželky. 96—98 Nerva senator přijal za syna Ulpia Trajana. 98—117 Trajan . 105 Dacie řím. provincie, když Decebalus 4krát poražen žil. Pronásledování křesťanů. 116 Parthum Arménie, Mesopotamie a Assyrie odiňaty. Nubie připojena k pašti římskému. Největší rozsah říše. 117—138 Hadrian procházel všechny krajiny říše. Jeruzalem rozboren. 132—138 vstání Židů potlačeno. Asijské výboje Trajónovy ztracené.
200	138—161 Antonius Pius miloval mír a spravedlnost. 161—180 M. Aurelius Ant. Filosof . 169 Válka s Markomany. 174 Válka s Quady. Legio fulminatrix. Úpadek říše a vnitřní zmatky za doby císařů od vojska dosazovaných Konstantina 180—330. Vojsko uchvátilo si právo volit císaře; mnohdy více císařů najednou. V zemřela smrtí násilnou. 180—192 Aurelius Kommodus šermíř. 193 Pertinax. Didius Julianus per trůn. 193—211 S. Severus, chytrý ale ukrutný císař. 211—217 Karakalla zavraždil bratra Geta. 218—222 Heliogabalus lidská obluda; jeho ohavné činy. 222—235 Alex. Severus moudrý panovník, štasten proti Peršanům a Němcům. 235—238 Max. Thrax. zavražděn. 248 Slavnost tisíciletého trvání říše. 249—251 M. Decius neštasten proti Gothům. Pronásledování křesťanů. 253—260 Valerian zajat od Peršanů. 260—268 Gallienus. Proti němu 19 vzdušných provinciích; zavražděn. 268—270 A. Klaudius Gothicus porazil Allemany a Gothy. 270—275 D. Aurelianus. Dacie ponechána Gothům. Zenobie, vdova po vzdorodném národní († 267), královna orientu (Sýrie, Egypt, část Malé Asie) v Palmyře překonala Palmyru vydobyta. Řím vysokými zdmi opevněn. 275 Tacitus 6 měsíců, zavr. 276—282 Probus. 282—284 Karus a synové Karinius.
300	284—305 Diokletian , syn otroka. První dělení říše, aby Němcům statnější o mohl. D. v Nikomedii, spolu císař Maximian v Mediolaně. 292 Galerius a Konstantius Cesarové (pomořníci císařů). Zbourání. 303 Kruté pronásledování křesťanů. Triumf nad Diokletianem složiv dřív. císař žil v Saloně. 306 † Konst. Chlorus, 6 císařů, mezi nimi Konstantin, syn Chlorův. Tento získal a dělil se 312 o říši s Liciniem. 314 první, 328 druhá válka s Licinem. Tento porazil 324.
330	324—337 Konstantin samovládce . Křesťanství státním náboženstvím. Sídlo císařské preloženo do Cařihradu.

sídla císařského do Konstantinopole 30 před — 330 po Kr.

Židé.	Germané. Gothové.	Peršané.	Křesťanství.	Vzdělanost a osvěta.
Judea pod Herodiem 40 př. — 70 po Kr. 40 před — 2 po Kr. Herodes Veliký tyran, v půlce Augusta. 2 po Kr. 3 synové Herodesovi: Archelaos v Judsku 6 po Kr. vypruzen. Herodes Antonius v Galilei 39 od Kaligula zahnán. Filius v Tetrachonidě + 35. Pontius Pilatus prokurátor 27—36. 39 Herodes Agrippa, král v Palaestině. 44 Judea římskou provincií pod prokurátory. 66 Zbourání protiprok. Gessiovi Florovi. Země od Vespasiana a Titu vyrobena, r. 70 Jerusalem rozbořen , slavný chrám vypálen. Panství římské.	Obyvatelé v Germanii; Svevové, Vandalové, Gothové, Ingenvoni, Istevoni, Hermioni. Leběch Rýnu již 50 před Kr. římský. Arivost 15 před Kr. Rhæcie, Vendelicie, Noricum římské prov. 12—9 Drusova tažení až k Labi. Dru-sus + v Mohuči. 9—7 Tažení Tiberiova. 6 po Kr. Ríše Marbodova v nyn. Čechách.	Parthové stanou se mocným národem; v ustavěných bojích s Římany hlavně za příčinou Armenie. 17 Kappadocie stala se říši provincií Germanikem. Království Armenie. 51—91 Vologeses I. král Parthů. 55—63 Válka s Římany.	Ježiš Kristus v Betléme naroden. 33 Kristus ukládován. 17 Kappadocie stala se říši provincií Germanikem. Království Armenie. 51—91 Vologeses I. král Parthů. 55—63 Válka s Římany.	Věk Augustův. Maecenas. Zlatá doba liter. římská. P. Virgilius Maro 70—19. Q. Horatius Flaccus 65—8. Alb. Tibullus 54—20. Aur. Propertius + 16. Vitruvius Pollio, stavitele. Zábava lidu kruté hry gladiatorské. Ovidius Naso + 17. Persius Flaccus 34—62. Titus Livius 68—9. Paterculus. Dionysius Halikarnasský. Passatní větrově v indickém moři odkrytí podporují obchod s Indií. Strabo 40 zeměpisec. Seneca + 65 filosof. Plinius Star. + 79 přirodozpytec. F. Quintilian 42—118 řečník. Plutarch 50—120. Curt. Rufus a Appianus, dějepisci. Plinius mladší + 110. Valerius Martialis, epigramy. Corn. Tacitus 60—125 dějepisec. Ptolemaeus + 40 System astronomie. Zeměpis. Suetonius Tranquillus 98—138. Florus. J. Juvenalis + 120. Satyry. Galenus 131—200 řecký lékař a přirodozpytec. Zkvět Alexandrinské školy. Dio Cassius, Rek + 229 římské dějiny. Herodian, dějepisec. Papinius, po něm Ulpius, právníci v Římě. Tento přítel eis. Severa. Plotinus + 270. Škola nových Platoniků. Vinná reva na Rýně a v Uhrách eis. Probus pestována. 324 + Eusebius, přítel Konstantinův. Círk. dějepisec.
Opětné zbourání Židů r. 117 Jeruzalem vyvrácen, na jeho místě Aelia Kapitolina. 132 Nové zbourání pod Simonem (Bar Kochbou). Judea zpustošena. Židé rozptýlili se po celém světě.	21 Herman zavražděn od svých. 69 Povstání Bata-vů na Dolením Rýnu potlačeno. Klaudius Civilis. Výbojné tažení Němců proti Římu. Markomani ve spolku s jinými národy přes Dunaj.	107—121 Chosroes král. 116 Assyrie, Arménie a Mesopotamie staly se říši provinciemi. Eufrat řeka pohraničná. 121—149 Vologeses II. král. 149—191 Vologeses III.	Křesťanské obce v Asii, Africe, Řecku a Itálii. 96 2. pronásledování křesťanů. 104 3. pronásledování za Trajanem. Sv. Ignat bisk. Antiochenký + 107.	Passatní větrově v indickém moři odkrytí podporují obchod s Indií. Strabo 40 zeměpisec. Seneca + 65 filosof. Plinius Star. + 79 přirodozpytec. F. Quintilian 42—118 řečník. Plutarch 50—120. Curt. Rufus a Appianus, dějepisci. Plinius mladší + 110. Valerius Martialis, epigramy. Corn. Tacitus 60—125 dějepisec. Ptolemaeus + 40 System astronomie. Zeměpis. Suetonius Tranquillus 98—138. Florus. J. Juvenalis + 120. Satyry. Galenus 131—200 řecký lékař a přirodozpytec. Zkvět Alexandrinské školy. Dio Cassius, Rek + 229 římské dějiny. Herodian, dějepisec. Papinius, po něm Ulpius, právníci v Římě. Tento přítel eis. Severa. Plotinus + 270. Škola nových Platoniků. Vinná reva na Rýně a v Uhrách eis. Probus pestována. 324 + Eusebius, přítel Konstantinův. Círk. dějepisec.
Gothové.	Gothové ku konci 2. stol. na pobřeží černého moře od Tisy až k Donu, od Tater až k Dunaji. 250 Vpad Gothů přes Dunaj do Thracie; r. 260 plení v Malé Asii. Křesťanství u Gothů.	Na konci 2. stol. zmizí stará jména národu. Nyní hlavní národní: Saso-vé a Friesové na Severním moři od Rýnu až k Labi. Frankové na Dolním Rýnu a Šeldě. Allemáni na Horním Rýnu a Dunaji. Burgundová na řece Mohanii. Svevové na Dunaji až k jihozápadním Alpám.	226 Artaxerxes I. syn Sasanid vypudil Ar-sacidy a založil novoper-skou říši Sasanidu . Náboženství Zoroastrovo opět zavedeno. 240—271 Sa-por I. Armenie vyrobena. Panství perské až k Antiochii. 258 Válka s Římany. 293—302 Nar-ses kr. poražen od Galeria a Diokletiana. 309—381 Sa-por II. kr. Válka s Konstantiem. 326 Strašné pronásledování křesťanů.	Zkvet Alexandria. Dio Cassius, Rek + 229 římské dějiny. Herodian, dějepisec. Papinius, po něm Ulpius, právníci v Římě. Tento přítel eis. Severa. Plotinus + 270. Škola nových Platoniků. Vinná reva na Rýně a v Uhrách eis. Probus pestována. 324 + Eusebius, přítel Konstantinův. Círk. dějepisec.

Starý věk. IV. b. Od přeložení sídla císařského

Léta	Římské císařství.	Hunnové.	Východní Gothové.	Západní
330	Křesťanství panujícím náboženstvím, až k rozdělení říše od Theodosia 330—395. 337 Konstantin rozdělil říši mezi své 3 syny †. Konstantin II. na západě († 340); Constantius podružel střed († 350); Konstantius na východě od r. 353 samovládce. 355 Julian caesar stal se 360 Augustem. Proti němu Constantius padl. 361—363 Julianus Apostata dovolil židům stavět nový chrám, avšak bez výsledku. Padl v boji proti Persanům. Jovian + 364.			Ulfila i ských Got
375	364 Valentinian na západě († 375), bratr jeho Valens na východě († 378). Rozpadání se říše římské. 378 Valens u Adrianopole od Záp. Gothů poražen, zahynul. 378 Gratian — 385 a jeho bratr Valentinian II. na západě — 392. 379 Theodosius císař na východě, vítěz proti Gothům od r. 394; poslední samovládce římské říše. Theodosius rozdělil říši svou mezi své dva syny † v Milaně 395.	Divoci Hunnové vysuli se z Asie přes Volhu, podmanili Alany, porazili Východní Gothy a šířili se odtud dále na západ.	350—375 Herman - rich král.	Z Dacie mích Gothů přešli Západ pravý břeh jím Říma hydliště; a kovaní zbo tězili 378 drianop lensem.
400	Rozdělení říše římské. Říše východo-římská (byzantská). 395—408 Ariadnus slaboch. Jeho ministr Rufinus, pak Eutropius.	395—425 Honorius. Stilicho, Vandal, vládne. 401 Alarich plenil Itálii, poražen od Stilicha 404. 406 Vpád Alanů, Svevů, Vandalů a Burgundů do Itálie pod Radagaisem; jich porážka u Florencie. 408 Stilicho zavražděn. 408 Alarich v Itálii, plenění Říma, † v Dolní Itálii. Spaně a velká část Gallie pro Římany ztracena.	375 Po-čatek stěnování se národů.	375 Od Alano a Hunnu tisknění tábrou se Vých. Gothové na západ k Dnestrům a Dunaji a muzejí podstoupit vrchní panství Hunnu.
450	408—460 Theodosius II. slabé válce pod poručnicktvím. Pulcheria, jeho sestra, první Augusta. 421 Válka s Peršany. Náboženské roznítky. 441 Vpád Attily, jenž říší ustavěně soužil. 450—457 Marcián manžel Pulcherie, od této po † Theodosia na trůn povyšen. 453 Gothové v Pannonií. 457—474 Leo II. Veliký , stal se císařem pomocí patricia Aspara. 474 Leo II. dítě †.	425—455 Valentinian III. Britanie ztracena. Aëtius syn Placidie, sestry Honoriovny, vojevůdce. 429 Bonifacius místodržitel v Africe povolal Vandaly. 439 Genserich vydobyl Kartago, brzy na to i Siciliu a Sardinii. 450 Atilla vtrhl do Gallie, byl ale od Aëtia a Theodoricha poražen . 451 v rovině Katalaunské (Chalons na Marně) . 452 Atilla v Itálii. (Papež Leo. Počátek Benátek.) Atilla † 453. Syn jeho Ellak padl proti Vých. Gothům. Říše Hunská se rozpadla. 455 Valentinian zavražděn. Říše v rukou vojevůdců. 456 Řím od Gensericha pleněn. 456—472 Ricimer, Své, vůdce obsazuje císařův trůn (Majorian, Sever, Anthemius). Olybrius. Glycerius. Nepos. 475 Romulus Augustulus syn Oresta císařem. Oba upadnou v moc Odoakra , krále Rugů a Herulů, jenž vyvrátil říši učinil se králem italským . 476.	Rozsáhlá říše Hunnu od Černého moře až k Durinskému. Nad říší touto vládl po zavraždění svého bratra Bleedy, Atilla nazývaný Boží od 444 co jednovládce. Sidla Vých. Gothů Pannónie a Moesie. Vymanivše se po † Atillově z poddanství Hunnu, přinutili Byzantince k placení poplatku. Jich král Theodo-	Opětné chování do 410 Římu v něn. Alar sentie. Atha do Gall stupcem j ou zalo padog říše r. 420—42 rich I. k věs Atill su, pomáh
476			rich od r. 474, poná- zán od císaře Ze nona do Italie odňal ze město Odo akrovi a zalo žil zde své panství r. 493.	466—4 močný kr ství své v ní. Sídlo

hradu až k zaniknutí říše západorímské 330—476 po Kr.

Vandalové, Svevoré, Frankové, Burgundi, Longob., Gepidové.	Slované.	Peršané	Křesťanství.	Vzdělanost a osvěta.
<p>Když Římané, chtice ubránit Itálii proti Alarichovi, legie své od Rýnu do Itálie povolali, použili toho r. 407 Vandalové, Alané, Svevoré Burgundé a vtrhli do Gallie. Tři první jmenovaní národnové obrátili se později od tut do Hispanie.</p> <p>1. Svevoré a Vandalové. Říše Svevů a 411 říše Vandálů v Hispanii. 429 Vandalové pod Gensericem — 478 do Afriky, povoláni od Bonifacia. 439 Karthago vyrobily. Řím pleněn; vandalismus.</p> <p>2. Frankové na Dolním Rýnu. 420—448 Chlodio. 448—458 Merováus, praotec Merevejci. 458—481 Childebert I. Malá jen část Gallie ještě náležela k panství římskému, zpravována jsouc Syagriem a Aegidiem.</p> <p>3. Burgundové. 414 Burgundové založili zvláštní svou říši s hl. městem Wormsem. 414—435 Gundiak. Hlavní město Lyón. Výboje. Rozepře o trůn. 491—516 Gundebald. Slavné panování. Válka s Theodorichem a s Franky. 524—534 Godomar podlehne Frankům. Země provincie říše franské.</p> <p>4. Longobardé a Gepidové. Sídla jich z počátku na Labi, později v Karpatech, konečně na Tise a Dunaji. Neprátelství mezi oběma národami. Gepidové od Alboina, kr. Longobardů, spojeného s Ávary, poraženi 565. Když Alboin r. 568 založil říši Longobardskou v Italii, zaujali Áavarové uprzedněnou Pannonií.</p>	<p>Národnové kmene slovanského, jichž všeobecné jméno u cizozemců v staré době bylo „Venedové“, jsou prastarí obyvatelé Evropy v původních sídlech zatranských od moře balt. až k černému, od Odry a Visly až k Donu. Vpádem Gallů do Illyrikum a Panonie (350 před Kr.) Slované odtud vypuzeni k soukmenovcům svým za Tatry se utekli. Na Černomoří podmaněni byli Slované od Gothů, kde zakusili krutosti krále goth. Vinithara 384 po Kr.; jehož zpupnost potrestali Hunnové. S Hunny, jimž větším dílem byli poplatní, žili Slované v mírných svazcích. Po rozpadnutí se říše Hunnu, opouštějí Slované, tisícen na východě od národu uralsko-čudských sídla svá v krajinách tatranských, sířice se na západ a na jih v zemích od Němců v době stěhování se národu opuštěných a v odlišněných provincích byzant. císařství.</p> <p>Baltičtí Slované (Bodrici, Lutici, Srbové) rozšířili se do konce 5. stol. až k Labi a Sale.</p> <p>Czechové zaujali největší vlast svou po odtažení Markomanů a Attalou as 451? za nimi přišli Moraváni a Slováci do sídel uprzedněných od Rugů, Herulů a Gepidů.</p>	<p>342 Křesťanství pro následování Saponrem II.</p> <p>399—420 Jezdegerd II. pronásledují křestany. Válka s Theodosiem II.</p> <p>420—440 Baranes V. a Jezdegerd II. pronásledují křestany. Válka s Theodosiem II.</p> <p>420 + Sv. Jéronym. Bludařství Nestoriovo.</p> <p>430 + Sv. Augustin. Jeho spisy proti Pelagiovu.</p> <p>431 Třetí všeobecný sněm Efesský.</p> <p>448 Bludařství Eutychetovo (Monofysitismus).</p> <p>451 Čtvrtý všeobecný sněm Chalcedonský.</p> <p>Leo I. Veliký (440—461) bisk. římský. Vážnost a veliký vliv biskupů římských nad ostatními třemi patriarchy (pa).</p>	<p>Křesťanství státním náboženstvím v římském říši, proto v Persii prohlášeno za nebezpečné státu.</p> <p>Sv. Antonius Agyptský + 356 a Pachomius + 388 původce mnichského živobytí.</p> <p>Překlad bible od Ulfila, bisk. Gothů (+ 388). 367 + Sv. Hilarius Piktavský (Poitiers). 373 + Sv. Athanas Veliký. 378 + Sv. Basil Veliký.</p> <p>381 Druhý všeobecný sněm Carhadský. Rozhodnutí proti Arianismu.</p> <p>390 + Sv. Řehoř Nazianský.</p> <p>397 + Sv. Ambrož bisk. Milánský. Zpěv církve.</p> <p>408 + Sv. Epafinius.</p> <p>407 + Sv. Jan Zlatoustý (Chrysostomus).</p> <p>420 + Sv. Jéronym. Bludařství Nestoriovo.</p> <p>430 + Sv. Augustin. Jeho spisy proti Pelagiovu.</p> <p>431 Třetí všeobecný sněm Efesský.</p> <p>448 Bludařství Eutychetovo (Monofysitismus).</p> <p>451 Čtvrtý všeobecný sněm Chalcedonský.</p>	<p>Úpadek umění sochařského. Umění stavitelecké jen u Římanů.</p> <p>Eutrop, dějiny římské.</p> <p>Klaudius Klauđianus. Epická báseň: <i>Unešen Proserpiny</i>.</p> <p>Amianus Marcellinus. Dějiny římských císařů od Nervy až na Valense.</p> <p>Priscus dějepisec.</p> <p>Zosimus dějepisec římsk. císařů od Augusta až do r. 410.</p> <p>438 Kodex Theodosiův v Byzancii.</p>

Střední věk. I. Od Odoakra Longobardského a Chlodvíka Fran.

Léta	Pyr. poluostrov.	Italie.	Francie a Německo.
476	Svevové na severovýchod od r. 409—585. Záp. Gotové v ostatní Hispanii; zbytky Vandálů (v Andalusií).	Odoakrova říše 476—493. Odoakr od Theodoricha, krále Ostrogothů 3krát, posledně na Addě porazěn 490. Odoakr r. 493 zrádně zavražděn. Říše Ostrogothů 493—555.	481—511 Chlodvík zmocnil se zbytku římského panství v Gallii bitvou u Soissonu 486; podmanil Alemany bitvou u Zulpichu 496; stal se králem stanem.
500	484—507 Alarich II. zet Theodoricha poražen u Poitiersu od Franků, padl. Jižní Gallie ztracena. 507—531 A malárich (pod poručnictvím Theodoricha do r. 526). Theodorich zachránil říši před nadvládou Franků. Volení králové sídlem v Toledě. Časté bouře o posloupnost.	Theodorichova možná vláda. Země na Dunaji, Itálie, Sicilie. 526 †Theodorich, Amalasuntha, jmenem syna Athalaricha, zavr. od Theodata. 535—555 Války s Justinianem císařem byz., jehož vůdcové Belizar a ku konci války Narzes.	507 Visigothové poraženi u Poitiersu v rovině Vouglejské. 508 Paříž hlavní město. 511—558 Chodvilkovi 4 nové rozdělili se o říši. Austrasie (východní); Neustrie (západní).
550	554—624 Výboje Byzantinců na pyr. poluostrovu. 567—586 Leovigild král podmanil r. 585 svevskou říši. 586—601 Rekard I. stal se katolíkem. Synody v Toledě. Šlechta a vyšší duchovenstvo oslabují moc královskou.	542—552 Totila král štastně se hájil, nicméně od Narxes poražen zahynul. Tejas poslední král padl v krvavé bitvě u Vesunu 555. Konec říše ostrogothské. Itálie pod vládou Byzantinců 555—568.	516 Plenění Normanů. 530 Durinsko vybojováno. 534 Říše Burgundská přivítělena k říši Franské; také Bavaria podmaněna. 558—561 Chlotar I. spojil celou říši, která po něm opět rozdělena mezi jeho syny. Burgund Gunthram 567—593.
600	624 Byzantinci od krále Sintilli v Hispanii úplně vytlačeni. 672—680 Vamba, výtečný panovník. Pronásledování židů. 698—710 Vitiza svržen. Roderichem. Proti tomuto přivolení Arabové, kteří pod Tarikem dobyli významného Xeresa de la Frontera.	Říše Longobardská 568—774. 568—573 Alboin král. Sídlo Pavia. Země mezi 36 vévodů rozdělena. 585—590 A ut harich. Chot Theodolinda zavedla kat. náboženství. Rehoř I. Veliký, papež 590—604. 636—652 Rotharis král dal sestaviti longobardský zákoník.	Neustrie Chilperich 567—584 Austrasie Sigbert 567—575 Krvavé války. Brunhilda (m. Sigbertova) a Fredegunda (m. Chilperichova). 613 Chlotar II. nástupce Chilperichů v Neustrii sjednotil opět říši. Arnulf a Pipin Starší z Lanenu „majores domus“. 628—638 Dagobert I. Války se Slovany. 630 Porážka Franků u Vogastisburgu od Sama. 638 Říše rozdělena na: I. Neustrii s Burgundem, II. Austrasii. Majores domus vládnou nad slabými krály.
650	714—741 Karel Martel, syn Pipinův dědičný major d., vládl bez ohledu na odvisele krále. 732 Karla M. vítězství nad Araby u Toursu a Poitiersu; pak 738 u Narbonne.	687 Pipin Heristalský, major d. v Austrasii zvítězil u Testri nad Neustrií; odtud sám major d. v obou dílech říše až 714.	
700	Konec Visigothske říše. Arabové opanovali Hispanii. Pelayo s uprchlymi Gothy založil malé kr. Asturiske s hl. m. Gijon r. 718.	712—744 Luitprand. Největší moc říše. Rehoř II. papež 715—731.	749—756 Aistulf chtěl sjednotit celou Itálii pod svým žezlem. Papežové Zachariaš a Štěpán dovolávají se pomocí Franků.
752	782 Abderrahman, místodržící poražen u Poitiersu od Karla Martela.	751 Ravenna od Aistulfa vyrobity. Konec exarchatu řeckému.	752 Childeřich III. poslední z Merovejciů poslan do kláštera 752. Pipin Krátký, major dominus za krále pomazán.

na dobu Karlovců a Abbasidů. Vznikání nových říší 476–752 (750).

Slovanští národnové.	Cís. byzantské.	Vandalové Arabové, Peršané v vsev. Africe	Vzdělanost a osvěta.
1. Hlavní kmenové Polabských Slovanů v 2. pol. 5. stol. až k Labi rozšířených: Bodriči, nejdále k severozápadu; Lutici, východně od těchto; Srbové na severu od Čech. Zřízení Bodriči arist.; Luticů demokratice.	474–491 Zeno I. z auričický poukázal Vých. Gothy do Itálie. Prudké církevní spory.	478–484 Hunnerich. Ukrutné pronásledování katolíků.	480–543 Benedict z Nursie, zakladatel mnišství na západě (Monte Casino).
2. Po odaření Ostrogothů z Moesie usadili se Slované v Dolním Podunají i šířili se dál a dále k jihu podnikajíce časté vpády do říše řecké.	491–518 Anastasius. Strany zelených a modrých v církvi.	Úpadek říše.	529 Corpus iuris civ. rom. (Codex Justinianus) právníkem Tribonianem.
3. Z krajin Zatavanských působením Avarů přešli Slovenci do nynějších sídel, říše se v Rak., Štýr., Kor., Krajině, Istrii, zvláště po přejít Longobardů do Itálie.	512 Hradecní zed k ochraně Cařhradu.	523–530 Hildeprich přítel Byz. svržen a zavr. od Gelimer a	529 Sněm Arausijský (Orange) ve Francii.
4. Samo, kn. český porazil Avary 623 a r. 630 Franky u Vogastisburku. Rozsáhlá jeho říše rozpadla se po jeho † 662.	518–527 Justin I. Veliký rodilý Slovan (Upřavda). Manželka Theodora.	530–534. Z toho válka s Justinianem. Gelimer zajat.	Boëthius senator † 524 a Cassiodor † 577 při dvoře kr. Theodoricha.
5. 634 Proti Avarům povolán od cís. Heraklia ze Zákarpatí Chorvaté a Srbové založili trojí říši: Pauonsko - chorv. Sídlo Sisek.	534 Belizarem vyvrácena říše Vandalů. Afrika stane se provincií východořímské říše.	535–555 Dvacetiletá válka s Vých. Gothy. Belizar. Itálie Narsem vybyta. Exarchat 550–568.	Vajíčka hedvábňých bourcek přinesena od dvou mnišek z Číny do Evropy.
6. Dalmatsko - chorv. Sídlo Bělehrad.	558 Severní Itálie ztracena.	Válka s Peršany. 561. V míru podvolili se Byzantinci k poplatku.	558 Pátý všeobecný, druhý Carhadský sněm.
7. Srbskou, východně od Dalmacie.	578–582 Tiberius. Abul Kasem Mohammed z rodu Kojanů.	565–578 Justin II.	562 Nejstarší stopy letopočtu po narození Krista pána.
8. Křest přijali r. 638 přičinením cís. Heraklia skrze kněze římské; po † Heraklii (641) vytáhli se z vlády řecké.	582–602 Mauritius. 589 Slované tištění od Avarů zaplavili celý Peloponés (Moreu).	582–602 Mauricius. 622 Útok z Mekky do Mediny. (Hedžra).	Vývoj lenní soustavy u Franků, Longobardů a Západních Gothů.
9. 660 † Kubrat, kn. ural. Bulharů, syn jeho Asparucha stal se 680 zakladatelem říše bulharoslovanské na Dunaji. 715–722 Asen Jan Vel., první král bul. obdržel titul král. od cís. Lva.	605–622 Války perské.	605–622 Války perské.	595–604 Sv. Augustin, apoštol Anglicka.
10. Borut, 1. známý pan. kor. Slovanů † 750. Po něm bratrovec Chotimír († 769) horlivě se přičinoval o pokřestění Slovenců.	610–641 Heraklius. 618 Cařhrad oblehán od Avarů a Peršanů.	610–641 Heraklius. 618 Cařhrad oblehán od Avarů a Peršanů.	622 Počátek bludarství Monotheletů.
11. 750 † Preymysl, m. Libuše, pravtec panov. rodu v Čechách – 1306.	627 Vítězství nad Peršany u Ninive.	627 Vítězství nad Peršany u Ninive.	636 † Sv. Isidor Sevillský, učitel církve.
12. Církevní spory. Ztráta mnohých provincií, vydobytych od Arabů.	634–644 Omar. Heroický věk Arabů. Syrie a Palestina, Aegypt, Barka, Tripolis vyrobity.	634–644 Omar. Heroický věk Arabů. Syrie a Palestina, Aegypt, Barka, Tripolis vyrobity.	649 Slavný sněm Lateranský v Římě.
13. 641–668 Konstans.	644–656 Othman. Cypr, Rhodus od Arabů.	644–656 Othman. Cypr, Rhodus vyrobity.	Alexandrie od Arabů vyrobity, přestala být střediskem indického obchodu do zemí západoevropských.
14. 650 Cypr, Rhodus od Arabů.	656–661 Ali. Šiitě (Peršané) a Sunnité (Arabové a Turci).	656–661 Ali. Šiitě (Peršané) a Sunnité (Arabové a Turci).	680. Šestý všeobecný (3. Carhadský sněm). Monotheleti co kacíři odsouzeni.
15. 668–685 Konstantin IV. Pogonatus.	661–679 Muavija I. Sídlo Damáš: 680–683 Jezid I. 683–685 Mervan. 685–705 Abd-al-Malik. Armenie a celé sev. pobřeží Afriky podřízeno Arabům 697.	661–679 Muavija I. Sídlo Damáš: 680–683 Jezid I. 683–685 Mervan. 685–705 Abd-al-Malik. Armenie a celé sev. pobřeží Afriky podřízeno Arabům 697.	700 Papír z bavlny dostal se z Číny k Peršanům.
16. 689–676 Arabové před Cařhradem. Řecký oheň Kallinikův. Mír. Poplatek Arabům.	705–714 Velid I. Tarik a Musa v Španii. Panství kalifů od atlant. oceanu až k Indu. Nádhra při dvoře panovnickém. Vnitřní různice.	705–714 Velid I. Tarik a Musa v Španii. Panství kalifů od atlant. oceanu až k Indu. Nádhra při dvoře panovnickém. Vnitřní různice.	716–754 Sv. Bonifac apollov v Německu.
17. 695–711 Justinian II. Severní Afrika ztracena 679.	717–741 Leo III. Izaurický. Spory ve věcech obrazů svatých.	717–741 Leo III. Izaurický. Spory ve věcech obrazů svatých.	
18. 717–718 Cařhrad po druhé od Arabů oblehán.	744–750 Mervan II. svržen Abulem Abbasem. Zavraždění Omajovců, jen Abderrahman utekl do Španělské, kde r. 755 založil říši v Kordově.	717–718 Cařhrad po druhé od Arabů oblehán.	

Střední věk. II. Od Karloviců až k započetí křižáckých tažení 752.

Léta	Pyr. poluostrov.	Italie.	Francie a Německo.	
752	Kalifat v Kor-dově pod O-maijovem 756 — 1031. 756 — 787 Abderrahman I. moudrý a rozšafný vládce.	Křesťanské říše. 736 — 757 Alfon s Veliký spo-vei 756 — 1031. a Kanta-brii. Duero hranici.	Štěpán III. papež 752 — 757 obdržel od Pipina Franského exarchát, odňatý Aistulfovi. Církevní stát. 756 — 774 Desiderius. Válka s Karlem Velikým. Tento dobyl r. 774 Pavii, Desiderius zatýkajat. Konec říše Longobardské. Karel Veliký králem v Itálii 776. Statky papežovi potvrzeny a rozmnoženy. 781 Karlovu synovi Pipinovi dánou kr. Lombardské ve zprávu.	752 — 768 Pipin Krátký, korunován od papeže za krále franského 754 a jmenován patriciem Říma. 768 Pipinovi synové: Karloman v Neustria a Burg; Karel v Austrasi. Po † Karlomana 771 — 814 Karel Veliký, sámovládce. 772 Počátek bojů se Sasy. Svazek Karla se slov. Bodrici. 774 Království Longobardské vyvráceno. 778 Tažení Karla do Španie. Země až k Ebro vydobyta. Špaň. Krajiště Roland. 785 Vidukind Saský, přijal křest. 788 Vojvodství Bavorské zrušeno. 791 — 796 Trojí tažení proti Avarům. Východní krajiště mezi Emží a Rabou založeno.
800	796 — 822 Oviedo. Řík. El. Ha-še rozšířena kem I. až k řece Tajo. 822 — 852 Abderrahman II. Zkvetání říše, pěstování věd a umění. Stavby. Ustavičné války a boje mezi křesťanskými státy a vládou arabskou. 852 — 886 Mohamed I. 866 — 910 Alfon s III. odňal Arabům Salamanku.	Alfon s II. Sídlo město 791 — 842 Alfons II. Sídlo město 806 — 811 Války s Polabskými Lutici a Srbý. 810 Válka s Normany. Idora řekou pohraniční. Zakládání krajiště. 814 — 840 Ludvík Pobožný, slabý panovník. Dělení říše mezi syny: Lothara, Pipina, Ludvíka a Karla Holého. Boje synů proti otcí. 833 Bitava „červené pole u Kolmara.“ Ludvík zradou zajat. 840 Po † Ludvíka válka mezi bratry. 841 Bitva u Fontenaille. 843 Rozdělení říše úmluvou Verdunskou.	800 Karel Veliký korunován od papeže Lva III. korunou císařskou. Císařství západokřímské obnoveno. 804 Ukončení válek se Sasy. 805 Výpravy proti Čechům. 806 — 811 Války s Polabskými Lutici a Srbý. 810 Válka s Normany. Idora řekou pohraniční. Zakládání krajiště. 814 — 840 Ludvík Pobožný, slabý panovník. Dělení říše mezi syny: Lothara, Pipina, Ludvíka a Karla Holého. Boje synů proti otcí. 833 Bitava „červené pole u Kolmara.“ Ludvík zradou zajat. 840 Po † Ludvíka válka mezi bratry. 841 Bitva u Fontenaille. 843 Rozdělení říše úmluvou Verdunskou.	
850	888 — 912 Abdallah, výtečný vědeckým vzděláním. 901 Arabové pod Haffasimem u Zamory poraženi.	Italie a Lothránsko.	843 — 855 Lothar I. císař. Jeho synové rozdělili se o říši. Ludvík II. Italií, císař † 875 Sídlo Pavia. Lothar II. Lothrinsko † 869. Sídlo Cachy. Karel Burgundsko † 863. Po něm dědili jeho bratři.	
900	905 Sancho I. král v Navaré. Garcias, syn Alfonsa III. přeložil sídlo své do Leona, a nazval se králem Leonským 910 — 914.	877 — 880 Karol man Bav.	843 — 877 Karel II. Holý. 843 — 876 Ludvík Něm. Boje se Slovany (Čechy a Moravy r. 896) a Normany.	
911	880 — 887 Karel Otylý císař, spojil od r. 884 téměř celou říši Karlovu vyjma eisjurský Burgund. Na říšském sněmu v Triburu sesazen 887. Říše fr. na vždy rozdělena.	877 — 884 Ludvík II., III. a Karloman.	875 Po † Ludvíka II. korunován na císaře. Karel Holý od pap. Jana VIII. Chtěje byl od syna Ludvíkova, Ludvíka Saského poražen.	
	887 — 924 Berengar mark. Friaulský hrabě Pařížský, král v Itálii, později císař; proti němu Quidi vév. spolecký † 896 a syn jeho Lambert † 898.	887 — 898 Odo, statečný válečník, proti Normanům.	876 Říše rozdělena mezi syny: Karloman (Bavorov) † 880; Ludvík (Sasy) † 882; Karel III. Otylý (Alemannii).	
	903 Sicilie celá v rukou Saracenu.	903 Sicilie celá v rukou Saracenu.	887 — 899 Burgund. 887 — 899 Arut. Karlomanův král v Něm. a I. císař. Ludvíka II. založil král. Dolno-Bur gundské 879 — 887.	
		903 Sicilie celá v rukou Saracenu.	Rudolf I. velmož založil kr. Hornozápadní Burgundské 888 — 912.	
			Dítě posledního Karla Něm. Německé vojvodství	

a) Doba Karlovů až k jich vymření v Německu 752—911.

Skandi-navie.	Říše slovanské.	Avaři. Maďaři.	Cír. Byzantské	Kalifat.	Vzdělanost a osvěta.
	Bodrič (kn. Vlčan) věrní spojenci Karla Vel. proti Luticům (kn. Dragovit) a Sasům. Dražko, nástupce Vlčana 804 jmenován vrchním kn. všech polabských Karlovi podrobených slov. kménů († 809).			Abbasovci 750—1258. 750—754 Abul Abbas 754—775 Al Mansur. Sídlo město Bagdad.	754 Koncilium v Cařhradě zatrátilo ctění obrazů.
Smělé námořské loupežné podniky Skandinaveň (Normani) do Německa r. 843, do Španělska 844, v Paříži r. 845.	788 Slovenci a Chorvaté od Karla V. podrobeni, upadli v těžkopárovou Franků. Usilování Kadalocha markr. furlanského o utužení panství fr.	796 Říše Avarů Karlem Velikým rozkotána.	780—792 Konstantin VI. Porfyrogenitus.	775—786 Mahomed I. 786—809 Hag-rum al Rasid. Zkvět říše, pestování věd, zvelebení průmyslu a obchodu.	Učenci při dvoře Karla Vel.: Alkuin, Egino, Hart, Paulus Diaconus, dějepisci. Zakládání škol při klášterech. 787 Cítění obrazů Svatých synodou Nicaejskou vyhlášeno za prospěšné (7. všeobecný, 2. nic. sném).
Sv. Ansgar, mnich Korbejský „apoštol severu“ hlásá křesťanství († 865). 862 Island od Normannů odkryt.	Mojmír a Pribina na Moravě. 819—823 Zbouření se Chorvatů. Oboje království spojeno Porinem.	802—811 Nikefor. Války s Araby a Bulhary. 810 Nikefor uznav císařem Karla Vel. za bratra, odřekl se panství nad Chorvaty.	802—811 Nikefor. Války s Araby a Bulhary. 810 Nikefor uznav císařem Karla Vel. za bratra, odřekl se panství nad Chorvaty.	793 Západní Afrika (Magreb) odpadla od Kalifátu bagdadských pod panstvím Edrisovců — 919. 803—910 Aglabové utvářili samostatný kalifát v Tunisu. 809—813 Emin. 813—833 Al. Mamum. Zlatý věk v přísemnictví arabském.	793 Solinohrad nejstarší arcibiskupství v Německu. 807 První papírové peníze v Číně. 810 Vodní mlýny v Německu.
Gorm Starý v Dánsku, 580—935; Harald Harfag (Krásnovlasý, Ynglin-govec v Norvežsku), 860—930; Erich Sivugradowe cve Švedsku; 860—885.	843—885 Boris nejslav. panov. bulh. pokřtěn 861 od sv. Methoděje. 846—870 Rostislav Moravský. Války s Němcemi. Morava neodvislá. c. 850 Rod Piastoveň na trůnu polském — 1370. Sídlo Hnězdno.	823 Kreta, 827 Sicilie, 837 Cicerie od Arabů vydobyty.	833—842 Mutassim. Zařízení tělesné stráže přičinou úpadku říše.	842—861 Mota-vak kilzavražděn od tělesné stráže. Tuto rozepráve nad kalifatem. Mistodržící vzdálenějších provincií osobovali si samostatné postavení, takže vedle bagdadského kalifatu povstaly emiraty: mimo Kordovašký (Omaijovci), Magrebský (Edrisovci) a tuniský (Aglabovci); ještě Perzský (Safarovci) 868—999 a Egyptský (Tulunovci) 872—970. Kalifové v brzecích hlavou mohou, nábož. bez politické moci.	Počátky francouzského jazyka. 840 Ossian, pěvec škotský. Bardové. 842 Synodou Carhradskou potvrzeno cítění obrazů. 856 † Rhahamus Maurus arcib. v Mohuči. 858—886 Fotius, patriarcha Carhradský. 861 Cyril a Methoděj († 885) apostołové Slovanů. Liturgie Slovanská. Písmo cyrilské. 869 Osmý všeobecný, 4. všeobecný sném.
	863 Rurikem (Varjago-Rusem) založena mocná jednovláda na Rusi. Kyjev od r. 900 sídlem říše. 870—894 Svatopluk Moravského velká a silná říše. Jeho války s Arnulfem Něm.	867—1056. 867—886 Basilios II. mouduří a fastný vládce. Štastné války se Saraceny.	886—911 Leo VI. spojil se s Matyášem proti Bulharům, od jichž císaře Simeona poražen r. 888.	886—912 Leo VI. spojil se s Matyášem proti Bulharům, od jichž císaře Simeona poražen r. 888.	873 Bořivoj kn. český s m. Ludmilou pokřtěn na Velehradě sv. Methodějem. 877 † Egeria Scotus, zakladatel středověké scholastiky. 880 Liturgie slovenská od pap. Jana VIII. povolená.
	888 Simeon , slavný vládce Bulharů, od r. 923 car, od rázehl vpadý Madaru. Iavré. 894—907 Mojmir II. (bratr jeho Svatopluk) r. 907 poražen od Madaru Arnulfova přivolávaných v bitvě u Prešpurku, kterouž zahynula říše velkomoravská.	907—912 Rúsové před Cařhradem vynutili poplatek.	Abu Abdallah Mo-hadi založil panství Fatimidů v severní Africe 910—934.	893 Ječmenové pivo v Německu. 901 Hlavní trh na otroky v Egyptě.	

Střední věk. II. Od Karloviců až k započetí křížáckých tažení 752

Léta	Pyren. poluostrov.	Italie.	Francie.	Burgund.	Německy					
911	912—961 Abderrahman III. podmanil arab. kmeny v sev. Africe.	Vzrůstání moci Benátek. 926—945 Hugo Provenský, král v Italii.	Lothrinsko získáno. 923—936 Rudolf Burg. seté Karla Pi-tomého krále.	Rudolf II. (syn Rud. I.) Hörnbur-gundský vý-měnou za Italii obdržel od Hugoona Dol-ní Burgund, také r. 934 Dolní a Horní Bur-gundsko spojeno v království Arelatské (Svýcarské, Sa-vojsko a ji-hovýchodní Francouz-sko).	911—918 K o Franský. Císařové roho 918—1918—936 Jindřich. Ptačník. Povzn panovnické. Lothránská. Válka s Čechy. Kraji ské, severní a Šlesvické. 933 Vítězství na Merseburgu. 936—973 Ottokáry. Rozdrobová ství ve velký po a menších světských panstvích. Boje prvního polabského. 951 První taženie. Otto přivolán haidy vdovy po					
950	931—950 Ramiro II. v Asturii, vydobył Madrid. Hrabství Kastilské odděleno od Leonu. Ustavícné války křeštanů s Araby.	945—950 Lothar král it. Vdova Adelhaida Burgundská. 950—962 Boren-gar II. Ivrejský král it., r. 951 vazal císaře Otty.	Lothrinsko připadlo Německu. 936—954 Ludvík IV. Trasmarinus, syn Karla Pi-tomého.	954—986 Lothar IV. Velká moc vasalů.	955 Madaři poraženi chu, blíž Augsburgu. 962 Druhé tažení do Itálie v Římě korunován. Vzkřisování nového císaře západu. 973—988 Otto II. Zpoutaný Bavorský. 981 Tažení do Itálie proti danům. Otto poražen 982 (tella) v Kalabrii. 983—1002 Otto III. (Mafano). 995 první, r. 998 ženě do Itálie. 1000 Císař v Hnězdni. 1002—1024 Jindřich. 1018 Válka s Boleslavem. 1021 Tažení do Itálie. 1024—1039 Konrád postoupen Knutu Dánskemu.					
1000	961—976 Al-Hakeim II. Sláva a zkvět kalifatu. Vel. vezir Muhammed. V říši 70 knihooven a 17 vysokých škol.	962 Císař Ottomán korunován za krále Berengara zájat. Italie spojena s Německem. 963 Pap. Jan XII. od císaře sesazen. Lev VIII. — 965 první od císaře něm. potvrzený papež.	978 Válka s císařem Ottou o Lothrinsko.	986—987 Ludvík V. Lenivý.	1017 Normané v Dolní Italii. Vídence jich Rainulf, pak synové Tankreda. 1022 Pisa zmocnila se Sardinie, obdržela r. 1091 Korsiku od papeže lenem. 1040 Apulie od Normannů (hr. Vilema) Byzantincům odňata. 1058—1061 Mikuláš II. pap. první v řadě slavných papežů o reformě v církvi pracujících. 1065—1099 Alfons VI. kr. Kastilský. Protiněmu přivolal emira sevillský z Mauretanie Almoravida (Morabathy) 1080. Alfons od Jusufa u Salaky poražen. Cid slavný vojevůdce † 1099.	1019 Robert Guiscard vév. Normanů obdržel Apulii a Kalabrii od pap. v léno. 1073—1085 Papež Řehoř VII. Si-monie. Coelibat. Investitura 1075. Boj s císařem Jindřichem IV. Povznešení moci církevní. 1090 Sicilie po dlouhých bojích od Normanů vyrobily. Roger I. hrabě Sic.	987—1328. 987—996 Hugo Kapet krále. 996—1031 Robert. Vnitřní boje vasalů mezi sebou. 1031—1060 Jindřich I. Bojesvévodami Normandie.	1060—1108 Filipp I. 1074 Rozeprátek krále s pápežem za příčinou rozvedení se krále s manželkou. Válka s Vilémem Anglickým.	1058 Po † Rudolfa III. krále ského (Arelatského) připojení k Německu v personalní unii. 1059—1066 Jindřich IV. císař. Kolinský Adalbert Bremenský vychovatelové do r. 1065. 1073 Povstání Sasů pod Ottou heimem. Sasové poraženi u Lautitz na Unstrutě. 1076 Pap. Řehoř VII. od císaře do kladby. 1077 Císař v Kanossu požen pokolen. 1078 Rudolf Švabský protivilně u Merseburgu na Egeru. 1080—1084 Pap. Řehoř VII. oblékl v Římě; osvobozen od Roberta.	Nejvyšší moc a váha císaře. 1056—1106 Jindřich IV. císař. Kolinský Adalbert Bremenský vychovatelové do r. 1065. 1073 Povstání Sasů pod Ottou heimem. Sasové poraženi u Lautitz na Unstrutě. 1076 Pap. Řehoř VII. od císaře do kladby. 1077 Císař v Kanossu požen pokolen. 1078 Rudolf Švabský protivilně u Merseburgu na Egeru. 1084 Pap. Řehoř VII. oblékl v Římě; osvobozen od Roberta.
1050	Jindřich hr. burgundský, od r. 1095 místodržitel v Portugalsku od Alfonse VI. tchána ustavený, založil neodvislé panství r. 1098.	1095 Církevní sněm v Clermontu. Podnik křížáckých válek uzavřen.	1087.	1093—1101 Zpouřa Konráda.	1093—1101 Zpouřa Konráda.					

b) Od vymření Karlovců v Německu až k válkám křížáckým 911—1096.

Anglicko.	Skandina-vie.	Ríše slovanské.	Cís. byzant-ské.	Kalifat a orient.	Vzdělanost a osvěta.
901—924 Eduard I.		Car Simeon bulh., uza-vřev s Byz. mír, použil ho k hroznému pokolení. Srbská dopletích Řeků proti Bulh., zamotaných 828. Simeonov nástupce syn jeho Petr 927—968.	911—959 Konstantin VII. Porphyrogenitus. Matka Zoë vlád-kyně.	Politická je-dnota islamu vzala za své.	Rukopis Zeleno-horský.
924—941 A delstán, vítěz nad Ško-ty a Dány.	935—985 Harald II. v Dánsku.	925—935 Václav Svá-tý, kn. český, po něm Boleslav I. do r. 967.	919—945 Ro-man Lacapen, usurpator.	935 Péče o vě-ci státní vložena „knížeti knížat“ emir al omra.	Zakládání a obe-zdívání měst. Stav měšťanský.
941—946 Edmund I.	Války jeho s-cis. Ottou I.	939—965 Gero markr-sev. marky, ukrutný Slo-vanobijce.	Vpády Bulha-rů a Rusů; proti oněmpozvání Pe-čeněgové na po-moc.	950 Buidové založily zvlášt-ní panství v Zá-padní Persii.	930 Benediktini v Klugny v Burgund-sku.
946—955 Edred.	Křeštan-ství ve Šved-sku. Hlavní m. Upsala.	Republik. Juljuská na ostrově Rujaně.	959—963 Ro-man II. zavr. manželkou The-ofanií.	959—963 Ral-phon. Kais-er založeno 972.	941 Lékárny u A-rabů.
955—957 Edvin s bra-trem Edgarem.	985—1014 Sven I. kr. dánský.	958—970 Krešimír II. Vel. obnovitel mocí chorv.; syn jeho Dr-zislav — 1000 obdržel 994 titul krále od císa-byz.	963—969 Ni-kofor Fokas, vítez proti Ara-bům.	968 Císa. Ottou za-loženo arcib. v Mag-deburce pro země-slov. První arcib. Adalbert, znalec jaz. slovanského.	Hra v šachy v Per-sii.
975—978 Eduard II.	993—1014 Olaf III. kr. Šved. přijal křeštanství.	980—1015 Vladimír. Ruský Veliký pokřtěn v Kyjevě 988; syn jeho Jaroslav — 1054. Rozdělení země v údoly a z toho vnitřní nepokoje.	969—976 Jan Cimiskes ví-tezne proti Ru-sům a Arabům.	977—1030 Malmud Gas-uni zbudoval ve Východní Per-sii první sulta-nát turecký; je-ho vítezná ta-žení do Indie.	965 Měčislav kr. polský (choť Dou-bravka) pokřtěn. Křeštanství v Polsku.
978—1016 Ethelred II.	Angličané Dánům poplat-ní.	992—1026 Boleslav Chrabrý kr. polský, statečný panov-ník. Jeho války s Němcí. Po něm Měčislav II. Jeho neštastné války se všemi sousedy.	976—1025 Ba-silius II. Bul-harobijce. Po krutých bojích a nelidských ohava-nostech Bul-harsko úplně pod jeho meno 1018, jakož i Srbsko.	982—997, syn Slavníka vojv. libického.	973 Bisk. Pražské založeno, pod arcib. muhušským. 2. bis-kup sv. Vojtěch
1002 Dánové v Anglicku vesměs zavražděni. Z toho válka. Sven vydobyl Angl. Ethelred uprchl do Normandie.		1033 Elkhard II. mark-míš. zajal Milčansko, címž Srbové v mocí své na vždy zlomeni.	1028—1056 Theodora a Zoë. Milostnícise střídají na trůnu.	998 Chrám sv. Mar-ka v Benátkách.	976 Chrám sv. Mar-ka v Benátkách.
1014—1035 Knut, kr. dánský, vládl od r. 1017 v Angl. a od 1029 i v Norvežsku.		1041—1050 Štěpán Bojislav v Srbsku za-hnav náměstka císa., po-vznesl prapor samostat-nosti.	1040 Apulie od Normanů odů-řata. Útoky Seldžuků počínají.	1000 Arcibiskup-ství v Hnězdnu. 1. arc. Radim.	988 Křeštanství v Rusku.
1035—1042 Hardaknut kr. v Dánsku a Angl. V Norv. kr. Magnus II. 1036—1047	Dánsko, kde však r. 1047 místodržitel Sven E-stridson se učinil králem — 1476.	1057—1055 Břetislav I., český Achilles, obnovil kleslou říši. Se-niorat.	1028—1056 Theodora a Zoë. Milostnícise střídají na trůnu.	Pravda ruská.	1000 Štěpán I. Sv. král uherský přijal křeštanství.
1042—1066 zdědil 1042 Eduard III. Ethelredův syn, poslední anglosaský král.	Normann-ští králové — 1066—1154.	1056 Vilém syn Roberta Dábla vév. z Normandie, do dube po rod. vítězství u Hastingsa.	1063—1072 Alp Arslan, bratrovec To-grula, mojený vládce.	1063—1072 Alp Arslan, bratrovec To-grula, mojený vládce.	1003 † Silvestr pap. (Gorbert z Auvergne) velký učenec.
1066—1100 Vilém syn Roberta Dábla vév. z Normandie, do dube po rod. vítězství u Hastingsa.	1066 Sten-kil (1060—1066) založil nový panov-ník v Anglii.	1061—1092 Vratislav II. obdržel titul krále čes. 1082, po něm Břetislav II. — 1100, jenž zruší senioratní řád po-sloupnosti.	1067—1071 Roman Diogenes od Seldžuků.	1063—1072 Alp Arslan, bratrovec To-grula, mojený vládce.	1028 Quido z Arez-za zavedl noty v hudebě.
1066—1100 Vilém II. Ry-savý.	1066 + Ha-rald III. kr. panství nad Anglickem, vládl od 1087. Sasové potla-vání.	1066 Gottsalk mocný vládce poloh. Slovanů, křeštan, zabit, načež se dostala vláda Krukoví z Rujany.	1071 Roman Diogenes od Seldžuků. Sídlo Ispanian.	1072—1092 Malek Sah. Rozsáhlost ríše Seldžuků. Sídlo Ispanian.	1030 † Ferdusi per-ský básník.
	1067, založil Christianii.	1076 Michal Srbský a Demetr Zvonimir chorv. přijali od papeže titul královský.	1074 Sulta-nat Ikonium (Rum) v M. As-sii založen Da-videm Arsla-nem, místodrži-telem.	1072 † Francouzku. Počátek ecclii.	Rytířství. Turnaje ve Francouzku.
		1081—1185 Alexius Ko-menius podpo-roval císa. Jindřicha IV. v boji proti Řehoři pap.	1078 Palaesti-na vyroblyta od Seldžuků. Roz-droben se říše jejich v malé sultanáty.	1041 Treuga Dei. 1054 † Hermannus Contractus, mnich bav., chronista.	1041 Treuga Dei.
		1081—1118		1054 Rozpadnutí se řecké a římské církve.	1054 Rozpadnutí se řecké a římské církve.
				1072 † Sv. Petr Damiani, učitel církevní.	1072 † Sv. Petr Damiani, učitel církevní.

Střední věk. III. Doba křížákých výprav

Léta	Pyr. Polu-ostrov	Italie	Francouz- sko	Anglicko	Německo	Skandinávie
1096	1112—1185 Alfon s I., syn Jindřicha v Portugalsku, po vítězství u Ouerriku e nad moslemi přidal titul královský 1140. 1187 Katalonie spojena s Aragoni. 1134—1157 Alfons VII. Kast.	Klesání moci císařské. Města svobodná. Nejmenší Milán. 1115 † Mathilda mkr. toskánská. Její dědictví. Vražedné boje lombard. měst. 1127 Roger II. hr. Sicilský stane se r. 1130 králem obojí Sicílie. 1154—1166 Vilém kr. Sicílie. 1158 Milán od císaře pokolen po moce Čechů. 1160—1181 Alexander III. pap. 1167 Lomb. města proticísaře. Alessandria vystavěna. 1157 Králov. Leonské od Kastilie neodvísle. 1160 Rytířští Mídové de Kalatrava, Alcantara a St. Jago di Kompostella. Boje s Araby.	1108—1137 Ludvík VI. 1112 Opat Suger ze St. Denis ministřem. 1152. Podporování měst. 1137—1180 Ludvík VII. 1147 Ludvík na 2. kráž. tažení. —	1100—1135 Jindřich I. 1106 Jindřich po razil Roberta z Normandie. Ta to spojena s Angličkem. 1137—1154 Střípán z Blois, vnuk Viléma I. Jeho bojes Matildou, dcerou kr. Jindřicha II. 1152—1153 syn Mathildin, manž. Eleonory	1098 Zpoura Jindřicha V. 2. syna. 1106—1125 Jindřich V. Konkordát em Wormským 1122 ukončen spor o investituru. 1125—1137 Lothar II.	Dánii Norvegia 1111 Slovinsko ve vyhádky. Bona Sveriges
1150	Almoravidé zapuzeni od Almohadů (1150—1223), jichž kalif Abdal-Mumen; syn jeho: Jussuf.	1158 Milán od císaře pokolen po moce Čechů. 1160—1181 Alexander III. pap. 1167 Lomb. města proticísaře. Alessandria vystavěna. 1176 Císař Legnana. Mří s papežem v Benátkách. 1189—1197 Císař Jindřich VI. manželkou Konstancí král obou Sicilií. Boje s protikrálem Tankredem. 1179—1250 Friedrich II. císař. král. Sicílie. 1198—1216 Innocenc III. Velký vliv moci pápežské. 1213—1276 Jakub I. Arag. vydobyl Baleary, Pithivry, Valencijs, Murcijs. 1230—1252 Ferdinand III. Kast. Svatoře spojil Kastilijskou a Leon, vydobyl Korodou 1236.	Ludvík rozen s m. Eleonorou 1152 která se provdala za Jindřicha Angl.	1189 vládl nad polovicí Francie (Normandie, Anjou, Poitou a Guenne). 1162 Kanclíř Tom. Becket, arc. Kanterb. † 1170. 1171 Irsko vydobyto. 1180—1223 Filipp II. August povznesl Srdce. kr. moc podporováním měst. 1190 Kříž. tažení. Král v Ratisboně a rozbořen. 1194—1199 Válka Filippa s Richardem. Tento zastřelen u Chalusu. 1199—1216 Jan Bezemek. 1204 Filipp vydobyl ve válce s Janem Normandii, Anjou, Maine, Touraine.	1154—1189 Richard Lvíček, arc. Canterbury. † 1170. 1189—1199 Richard Lvíček proti vasalům. Král v Ratisboně a rozbořen. 1190—1197 Jindřich VI. Boje s Tankredem o Sicilijskou a Apulijskou. 1198 Filipp Šabaský zvolen těžký s mří s výbavou. K. p. zev k. vanuš. Estor. Dobys. 1199—1216 Jan Bezemek. 1204 Filipp vydobyl ve válce s Janem Normandii, Anjou, Maine, Touraine.	1150 Jindřichu Lvu vráceny Bavor. 1162 Milán po kořen a rozbořen. 1176 Císař Legnana; mří s papežem. 1180 Jindřich Lev do achtu. 1190—1197 Jindřich VI. Boje s Tankredem o Sicilijskou a Apulijskou. 1198 Filipp Šabaský zvolen těžký s mří s výbavou. K. p. zev k. vanuš. Estor. Dobys. 1199—1216 Jan Bezemek. 1204 Filipp vydobyl ve válce s Janem Normandii, Anjou, Maine, Touraine.
1200	1211 Válka ubedská. Arabeové od spojených říší křesť. poraženi blíž Ubedy (Tilosy). 1213—1276 Jakub I. Arag. vydobyl Baleary, Pithivry, Valencijs, Murcijs. 1230—1252 Ferdinand III. Kast. Svatoře spojil Kastilijskou a Leon, vydobyl Korodou 1236.	1211 Válka ubedská. Arabeové od spojených říší křesť. poraženi blíž Ubedy (Tilosy). 1213—1276 Jakub I. Arag. vydobyl Baleary, Pithivry, Valencijs, Murcijs. 1230—1252 Ferdinand III. Kast. Svatoře spojil Kastilijskou a Leon, vydobyl Korodou 1236.	1211 Válka ubedská. Arabeové od spojených říší křesť. poraženi blíž Ubedy (Tilosy). 1213—1276 Jakub I. Arag. vydobyl Baleary, Pithivry, Valencijs, Murcijs. 1230—1252 Ferdinand III. Kast. Svatoře spojil Kastilijskou a Leon, vydobyl Korodou 1236.	1208 Jan od žen proti Albi-papežev kladbu genškým. 1213 Filipp obdržev od papeže Anglii darem, porazil 1215 Jana a spolčeného s ním Ottu IV. u Bouvinesu.	1208 Jan od žen proti Albi-papežev kladbu genškým. 1213 Filipp obdržev od papeže Anglii darem, porazil 1215 Jana a spolčeného s ním Ottu IV. u Bouvinesu.	1208—1215 Otto IV. Porážka u Bouvinesu † 1218. 1215—1250 Friedrich II. Spor s papežem. 1236 Císař vítěz u Cortenuovy nad pap. a lomb. městy. Kladba. Protikrálové: Jindřich Raspe Durinský † 1247; Vilém Hollandský (1247—1256).
1250	1250 Algarb-sko vydobyto od Portugalska (Alfonso III.). 1252—1282 Alfons Moudrý Kastilský (cis. německý). Jemu Grana-dá poplatná.	1250—1254 Konrad IV. král obou Sicilií. 1254—1266 Manfred. Boje Benátských s Jano-vany. 1266 Karel z Anjou po bitvě u Boncaventu-kr. Neapoelský. 1268 Konrad din poslední Ho-thonstaufu Skur-eoly jata a odp.	1223—1226 Ludvík VIII. 1226—1270 Ludvík IX. ta-Svatý. 1229 Ukonče-ní války proti Alligenským. 1248 Kříž. tažení do Aegyp-ta. ar. 1270 do Tunisu. Oběne-stastu. 1270—1285 Filip III. zajat.	1208 Jan mu-slavý vládce ob-slavy nad svobodou zemskou (magnachar-tum). 1216—1272 Jindřich III. slavý vládce ob-slavy nad svobodou zemskou (magnachar-tum). 1248 Kříž. tažení do Aegyp-ta. ar. 1270 do Tunisu. Oběne-stastu. 1264 Jindřich v bitvě u Le-wesu od hr. walšský (1257—1272). 1270—1285 Leicesterského zajat.	1208 Jan mu-slavý vládce ob-slavy nad svobodou zemskou (magnachar-tum). 1216—1272 Jindřich III. slavý vládce ob-slavy nad svobodou zemskou (magnachar-tum). 1248 Kříž. tažení do Aegyp-ta. ar. 1270 do Tunisu. Oběne-stastu. 1264 Jindřich v bitvě u Le-wesu od hr. walšský (1257—1272). 1270—1285 Leicesterského zajat.	1208—1215 Otto IV. Porážka u Bouvinesu † 1218. 1215—1250 Friedrich II. Spor s papežem. 1236 Císař vítěz u Cortenuovy nad pap. a lomb. městy. Kladba. Protikrálové: Jindřich Raspe Durinský † 1247; Vilém Hollandský (1247—1256). 1250—1254 Konrad IV. † v Neapolu. 1257—1273. Richard hr. Korn-walský (1257—1272). 1270—1285 Leicesterského zajat.
1273						

na císaře Rudolfa Habsburského 1096—1273.

Říše slovanské.	Cis. byzant.	Války křižácké.	Kalifat a orient.	Vzdělanost a osvěta.
1092 Jindřich Gottšalkovec kn. Bodričů.		1096—1100 První tažení. Gottfried Bouillonský vév. Lothr. před Caříhradem. Štastný úspěch křižáků v Malé Asii. Edessa a Antiochia vyrobity, Bočmund knížetem.		1097 Zavedením liturgie lat. zahynula lit. slov. v klášteře Sázavském.
Vymřením kr. rodiny Držislavičů kr. Štěpánem II. (1090) dostal se trůn chorv. uheršským Arpadovcům 1102.		1099 Jerusalemu vyrobily. Gottfried vévodou. Vojsko Fatimidů u Askalona poraženo.		1109 † Sv. Anselm, arc. Kanterburský, otec středověkého realismu.
1102—1139 Boleslav Křivoustý v Polsku, statečný panovník a štastný všechnk.	1118—1143 Jan.	1100—1118 Baldwin I. kr. jerusalemský.	1127 Zenki, udaný vůdce Seldžuků, sultán mosulský.	1116 † Nestor nejstarší dějepisecruský.
1118—1125 Vladimír Monomach v Rusku, šlechetný a vlastenecký kníže; syn jeho Mstislav — 1132. Spory a sváry Monomachovičů a Svatoslavovičů (Olgovičů) Černihovských.	1143—1180 Emanuel I.	1118—1131 Baldwin II. Rád templářů a Johanitů.	1145—1173 Nur ed din, syn Zenkiho založil Damašskou od Tigru až k Nilu.	1125 † Kosma, otec dějepisectví českého.
1140—1173 Vladimír II. Česky obdržel od císaře dědičný titul krále. 1156.	Štastné boje se Seldžuky.	Boje o zachování království.		1142 † Abaelard Petr, nominalista. Ježíš Arnold z Brescie proti hierarchii; r. 1155 upálen.
1157 Luticové od mkn. Albrechta Medvěda úplně podmaněni. Brandenburg založen.		1144 Edessa vyrobily od Zenkiho.		1153 † Sv. Bernhard, opat Clairvauxský, protivník Abaelardův.
1160 † Niklot kn. Bodričů v boji proti Sasům a Dánům. Zejména Bodrič Němcům podroben. Vládě slov. v těchto krajích na výzvy konec učiněn.		1147—1149 Druhá výprava (Bernhard z Clairvaux), Císař Konrad, Ludvík Fr., Vladislav český. Vojsko Konrada v Ikonium zničeno. Marné pokusy o vyrobity Damašku.	1170 Sultanem v Egyptě Kurd Saladin 1170—1193 vyrobily Syrii a Arabii.	1170 Sekta Valdenských (Petr Valdus); 1200 sekta Albigenských ve Francii.
1159—1195 Štěpán Nemanja zakladatel velké říše srbské. Skvělá doba Srbska.	1171 Válka s Benátskany.	Rád německých rytířů.		Romantické básnické ve Francouzsku, Angličku a Německu.
1163 Slezsko odtrženo od Polska.	1185—1195 Izak II. Angelus svržen a oslepěn bratrem Alexiem III.	V bitvě u Hittinu (Tiberiady) král jeruz. Quido od Saladina poražen a zajat. Jerusalem vyrobily, království jerus. vyvráceno 1187.	1206 Universita v Paříži, r. 1221 v Padově; r. 1249 v Oxfordě.	1207 Zápas básnický na Wartburgu. Wolfram z Eschenbachu a Gottfried Strassburský.
1169 Velkokn. stolc přenešen z Kyjeva do Vladiměře.	1195—1203.	1189—1193 Třetí tažení. Císař Friedrich Barb.; Filipp Aug. franc.; Richard Lví Srdeční. 1190 † Friedrich v řece Salef. 1190 Akkon vyrobily (Leopold Rak.). 1192 Přemysl se Saladinem.	1207—1227 Temučín čin-gischan Mongolů. Jeho výboje v Číně, 1214 v Persii, 1224 v Rusku. Oktaj chan Mong. 1227—1241 Batyj vojevůdce. Vítězství Mong. u Lehnice 1241, jich porážka u Olomouce a tažení skrz Uhry do Chorvat, odtud nazpět.	1221 † Sv. Dominik, r. 1226 sv. František, zakladatel řádu dominikánského a františkánského.
1180—1204 Kulina možný ban v Bosně.		1202—1204 Čtvrté tažení. Pomocí křižáků Izák II. a syn Alexius opět dosazeni na trůn byz. Caříhrad vyrobily; zřízeno Latinské císařství 1204—1261.	1227—1250 Dynastie Saladinova v Aegyptě svržena od Mameluků.	1245 Třináctý všeobecný, 1. lyonský církevní sněm.
1186 Říše Bulharů opět obnovena. Jan (Kalijan) 1196—1207 od pap. Innocence III. povyšen za cara.		1212 Výprava dětí. 1217 Tažení Ondřeje II. kr. uheršského.	1258 Bagdad od Mongolů vyrobily.	1248 Stavba gothic katedraly v Kolíně nad Rýnem započata.
1197—1230 Přemysl Otakar I. kr. český. Posloupný rád dle prvorozentva.		1228—1229 Páté tažení. Císař Friedrich II. obdržel smlouvou s Kamelem, sult. agyptským (1218—1238).	1259 Počátek Hanse.	1253 † Sv. Bernard, původce mystiky.
Po † Vladimíra posledního Rostislavoviče 1199 Halič opanována od Romana Mstislavice.		1230—1232 Theodor Laskaris.	1260—1262 Tažení Jerusalem a část Palestiny. Sám se korunoval za krále.	
1224 Rusové poraženi od Tatáru na řece Kalce. 1238 Batyj vůdce Tatarů vyrobily Vladiměř a Moskvu. Vl. Jiří dvakrát poražen zahynul.		1233—1235 v Trapezuntu. Jan Vataces.	1263—1265 Tažení Ludvíka IX. do Aegyptu. Král s vojskem od Egiptu sult. zajat.	
1240 Kyjev vyrobily. Rusko pod jařmem Tatarů.	1222—1255 v Nicaei.	1236—1238 Michal VIII. Palaeologos.	1266—1270 Ludvík IX. proti Saracénům (Tunis) v Africe zahynul.	
1240 Alexandr kn. novgorodský nad Švedy u Nevy, oddal Nevsý; od r. 1263 v. k.		1239—1242 Palaeologos Janosvanučničois.	1271—1278 Tažení Ludvíka IX. proti Saracénům (Tunis) v Africe zahynul.	
1241 Vítězství Tatarů u Lehnice; u Olomouce poraženi od Jaroslava ze Sternberga; r. 1242 od Chorvatů na Grobničkém polju.		1243—1245 Palaeologos Janosvanučničois.	1279—1282 Tažení Ludvíka IX. proti Saracénům (Tunis) v Africe zahynul.	
1253—1278 Přemysl Otakar III. kr. čes. Šíření se jeho moci. Boje s Belou IV. kr. Uherškým.		1246—1250 Palaeologos Janosvanučničois.	1283—1285 Tažení Ludvíka IX. proti Saracénům (Tunis) v Africe zahynul.	

Střední věk. IV. Od Rudolfa Habsburského až k objevení Ameriky 1273

Léta	Pyr. polu-ostrov.	Italie.	Francouz-sko	Anglic-ko.	Skandina-vie	Německo
1273	1276—1285 Petr III. Aragonský, výdobyly Sicílii. Rod jeho vládl tam do r. 1516. 1284 Král Navara připadlo Francouzsku sňatkem kr. Johanny I. s Filipem IV.	1282 Sicil-ské nešporý. Petr Aragonský pánem Sicílie. 1285 — 1309 Karel II. král Neapolský. 1294 — 1303 Papež Bonifac VIII. 1302 Friedrich Aragon-ský král Sic.	1285—1314 Filip IV. Slávny, též kr. v Navarze. Rozepře s pap. Bonifaciem VIII. 1302 Friedrich Aragon-ský král Sic.	1272—1307 Eduard I. 1283 Waleš podma-něn. Jan Balliol, král ve Skotsku 1291. Bitva u Dun-baru 1296	1273—1290 Magnus Ladulas, z rodu Folkungů, kr. Švedský. Po jeho † spory o trůn; Birger králem - 1318. Za něj Finsko vydobytov.	1273 — 1291 Rudolf Habsburský 1276 Válka s rem. Tento musel pít všechny ziski 1278 V nové vál-kar na Moravu blíz Dürrenburgu. 1282 Utvo-ření domácí moci Habsburské v Rakousích. 1291 — 1298 Adolf Nasavský císař padl u Göllheimu. 1298 — 1308 Albrecht I. Rak. 1308 Zpouzatý svéč. měst. Vilém Tell. 1308 — 1313 Jindřich VII. Habsburský. 1314 — 1347 Ludvík Ba-Kvor ský a 1348 Friedrich Rak. († 1380). 1315 Bitva u břevnovu. 1322 Bitva u Selského. 1324 Spor císařem s pápežem. 1326 — 1378 Albrecht II. Melemb. Jeho tažení do Itálie. 1344 — 1347 Ludvík Ba-Kvor ský a 1348 Friedrich Rak. 1350 — 1369 Jindřich VIII. Lucemb. Jeho tažení do Itálie. 1364 — 1374 Jindřich VIII. Lucemb. Jeho tažení do Itálie. 1375 — 1387 Olaf kr. dán. 1380 též norv. Margareta dánská. 1384 — 1387 s pápežem. 1386 Bitva u Mau-pertuis (Poitiers). Jan od Černého prince poražen a zajat, musel mířit v Sretigny 1360 Angličanům všechny opanované krajiny postoupiti. — Bertrand Guesclin. 1363 Filip Kr. Škotský syn Jana II. po výna obdržel mření Bruselové. Burgundské. 1364 — 1380 Karel V. 1370 — 1714 1380 — 1422 Karel VI. slá-beho ducha. Seslabení země různice-mi burgundské a orlean-ské dvorní strany.
1300	1297 Sardinie a Korsika přidány Aragonii. 1324—1350 Alfons XI. kr. Kastilský. Kr. navarské odtrženo od Franconie 1328 — 1589. 1340 Vítězství nad Maurym na potoku Saladě. 1350 — 1369 Petr Ukrutný kr. v Kastilii. Válka občanská. 1357 — 1367 Petr Přísný kr. Pórtugalský. Ferdinandem I. kr. port. vymřel pravý rod Jindřicha Burg. Dceera Beatrix provdaná za Jana I. kr. kastil. Levý rodburg. v Portugalsku. 1385 — 1580. 1385 — 1433 Jan I. pohobný bratr Ferdinand I. Syn jeho Jindřich Plaveč († 1460). Marné usilování králu kastilských o podrobení Portugalska. 1410 Martinem vy-mřel král rod aragonský.	1376 — 1376 Papežové v Avignonu. 1389 — 1433 Mattheo Visconti císař, místodržitel v Milánu. 1390 — 1406 R. kr. Neapolský. 1411 Matteo Visconti císař, místodržitel v Benátkách. 1416 — 1434 Jan XXII. pap. 1424 — 1432 Johanna I. kr. v Neap. Manžel její Ondřej kr. Uherský za-vr. 1445. 1434 Cola di Rienzi, římský tribun lidu zavražděn. 1435 Marino Faliero dože Benátek, odprav. v papežství. Rozkolnictví západní. 1438 Benátky od Janovských hoblehánů. 1438 Mfr. 1438 — 1486 Karel III. kr. Neap. Protivné Ludvík. Anjou. 1438 — 1471 Ladislav kr. Neap. 1439 Galcerazzo Visconti Milanský stal se vévodou. 1439 Cfr. k. koncilium v Pise. Třípapežové. 1440 Jan XXIII.	1380 — 1382 Bitva u Sluysy, r. 1346 nasuchu Kreščák; 1347 Calais vydobyto. 1350 — 1364 Jan II. 1356 Bitva u Mau-pertuis (Poitiers). Jan od Černého prince poražen a zajat, musel mířit v Sretigny 1360 Angličanům všechny opanované krajiny postoupiti. — Bertrand Guesclin. 1363 Filip Kr. Škotský syn Jana II. po výna obdržel mření Bruselové. Burgundské. 1364 — 1380 Karel V. 1370 — 1714 1380 — 1422 Karel VI. slá-beho ducha. Seslabení země různice-mi burgundské a orlean-ské dvorní strany.	1273—1290 Magnus Ladulas, z rodu Folkungů, kr. Švedský. Po jeho † spory o trůn; Birger králem - 1318. Za něj Finsko vydobytov. 1319 — 1350 M. agnus Smek též kr. norv., jelikož H. a k o n e m VI. r. 1319 Ludvík Bruce kr. v Skotsku († Filipp V. 1329). 1322 — 1328 Karel IV. 1307—1327 Eduard II. Rod Valois 1328—1498. 1328 — 1350 Eduard III. Filipp VI. III. Války anglo-franc. 1339 — 1453. 1339 Edward III. vyžaduje pro sobe fr. trůn; z toho kruté dlouholeté války. 1340 Angličané vystřili na moři u Sluysy, r. 1346 nasuchu Kreščák; 1347 Calais vydobyto. 1350 — 1364 Jan II. 1356 Bitva u Mau-pertuis (Poitiers). Jan od Černého prince poražen a zajat, musel mířit v Sretigny 1360 Angličanům všechny opanované krajiny postoupiti. — Bertrand Guesclin. 1363 Filip Kr. Škotský syn Jana II. po výna obdržel mření Bruselové. Burgundské. 1364 — 1380 Karel V. 1370 — 1714 1380 — 1422 Karel VI. slá-beho ducha. Seslabení země různice-mi burgundské a orlean-ské dvorní strany.	1273—1290 Magnus Ladulas, z rodu Folkungů, kr. Švedský. Po jeho † spory o trůn; Birger králem - 1318. Za něj Finsko vydobytov. 1319 — 1350 M. agnus Smek též kr. norv., jelikož H. a k o n e m VI. r. 1319 Ludvík Bruce kr. v Skotsku († Filipp V. 1329). 1322 — 1328 Karel IV. 1307—1327 Eduard II. Rod Valois 1328—1498. 1328 — 1350 Eduard III. Filipp VI. III. Války anglo-franc. 1339 — 1453. 1339 Edward III. vyžaduje pro sobe fr. trůn; z toho kruté dlouholeté války. 1340 Angličané vystřili na moři u Sluysy, r. 1346 nasuchu Kreščák; 1347 Calais vydobyto. 1350 — 1364 Jan II. 1356 Bitva u Mau-pertuis (Poitiers). Jan od Černého prince poražen a zajat, musel mířit v Sretigny 1360 Angličanům všechny opanované krajiny postoupiti. — Bertrand Guesclin. 1363 Filip Kr. Škotský syn Jana II. po výna obdržel mření Bruselové. Burgundské. 1364 — 1380 Karel V. 1370 — 1714 1380 — 1422 Karel VI. slá-beho ducha. Seslabení země různice-mi burgundské a orlean-ské dvorní strany.	1273 — 1291 Rudolf Habsburský 1276 Válka s rem. Tento musel pít všechny ziski 1278 V nové vál-kar na Moravu blíz Dürrenburgu. 1282 Utvo-ření domácí moci Habsburské v Rakousích. 1291 — 1298 Adolf Nasavský císař padl u Göllheimu. 1298 — 1308 Albrecht I. Rak. 1308 Zpouzatý svéč. měst. Vilém Tell. 1308 — 1313 Jindřich VII. Habsburský. 1314 — 1347 Ludvík Ba-Kvor ský a 1348 Friedrich Rak. 1350 — 1369 Jindřich VIII. Lucemb. Jeho tažení do Itálie. 1364 — 1374 Ludvík Ba-Kvor ský a 1375 — 1387 Albrecht II. Melemb. Jeho tažení do Itálie. 1375 — 1387 Olaf kr. dán. 1380 též norv. Margareta dánská. 1384 — 1387 s pápežem. 1386 Bitva u břevnovu. 1392 Bitva u Selského. 1393 Spor císařem s pápežem. 1394 — 1400 Václav IV.). Rozděleny české. 1395 Bitva u Sempachu. Leopold III. Rak. † Švýca-ří samostatní. 1400 — 1410 Ruprecht Falcký. 1410 — 1437 Sigmund Branibory Friedrichovi He skému. 1414 — 1428 Karel IV. v Koštnici.
1350	1357 — 1367 Petr Přísný kr. Pórtugalský. Ferdinandem I. kr. port. vymřel pravý rod Jindřicha Burg. Dceera Beatrix provdaná za Jana I. kr. kastil. Levý rodburg. v Portugalsku. 1385 — 1580. 1385 — 1433 Jan I. pohobný bratr Ferdinand I. Syn jeho Jindřich Plaveč († 1460). Marné usilování králu kastilských o podrobení Portugalska. 1410 Martinem vy-mřel král rod aragonský.	1407 Vévo-da Orleanský zavražděn.	1399 — 1461 1412 — 1439 1414 — 1415	Jindřich IV. Zpou-ry šlechty.	1399 — 1461 1412 — 1439 1414 — 1218 Karel IV. v Koštnici.	
1400	1400 — 1460. Marné usilování králu kastilských o podrobení Portugalska. 1410 Martinem vy-mřel král rod aragonský.	1410 — 1415.	1407 Vévo-da Orleanský zavražděn.	Jindřich IV. Zpou-ry šlechty.	1399 — 1461 1412 — 1439 1414 — 1218 Karel IV. v Koštnici.	
1414	1414 — 1460. Marné usilování králu kastilských o podrobení Portugalska. 1410 Martinem vy-mřel král rod aragonský.	1410 — 1415.	1407 Vévo-da Orleanský zavražděn.	Jindřich IV. Zpou-ry šlechty.	1399 — 1461 1412 — 1439 1414 — 1218 Karel IV. v Koštnici.	

a) Od Rudolfa Habsb. až ku církevnímu sněmu Kostnickému 1273—1414.

Uhry	Polsko a Litva.	Rusko	Srbsko a Bulharsko	Cí. byzant.	Orient a Turci	Vzdělanost a osvěta.
1272-1290 Ladislav IV. Kumánský.	1279-1288 Lešek Černý. 1290-1295 Boje o trůn.	1276 Novgorod účastník Hansy.	1272 — 1275 Štěpán Draganutin, získal Mačevu od Uher oddělenou.	Palaeologové slabí panovníci nemohou obrástiti hranice proti Osmanům, vymezují se pouze na Cařhrad.	1279 China úplně od Mongolů vydohytá, Kublajchan v Pekingu.	1274 † Sv. Tomáš Aquinský (dominikán) a sv. Bonaventura, generál františkáni, mystikář.
1290-1301 Ondřej III. Benáčan, poslední z rodov Arpadovců.	1300 Václav kr. český těž kr. pol.	1301 Jiří syn Lva Daniela spojil Vladislav Lovického s Loketem.	1275 — 1321 Štěpán Milutin. Války s Řeckem.	1321 — 1336 Štěpán Děčanský uvodí r. 1330 Bulharsko pod vrch moce srbskou.	1282 — 1328 Andronikus Starší. Vnitřní nepokoje.	1277 Stavba domu Strassburškého, začatá r. 1015, dokonána.
1305-1333 Vladislav Loketek Maločeský.	1305-1333 Boje jeho s Karlem Robertem Neapolským.	1305-1333 Rus co král Ruský.	1336 Štěpán Dušan Silný, prohlásil se za cara srbského, bulh. a řeckého.	1336 Štěpán Dušan Silný, prohlásil se za cara srbského, bulh. a řeckého.	1328-1359 Ořehan emir, zemřel. J. Kantakuzena nazval se padishah. Brusa hlavním městem turckých výbojů.	1281 † Dante Alighieri, vlastní básník (Divina comœdia).
1338-1370 Kazimír Veliký.	1338-1370 Olgerdem Litva povznesena na nejvyšší stupeň moci.	1337 Jiří II. vymřel rod Romanovců v Haliči.	1346 a zřídil neodvislý srbský patriarchát.	1346 a zřídil neodvislý srbský patriarchát.	1341 Andronikus Mladší. Spor o trůn s dědem.	1323 † Marco Polo. Jeho cesta po Asii 1271-1295.
1342-1382 Ludvík Veliký.	1342-1382 Ludvík Veliký.	1348 Tažení do Neapole.	1348 Rozsah její od Německa až k Dněpru.	1349 Halič dostala se pod panství polské, čímž úplně odtržena od Ruska.	1356 — 1367 Štěpán Uroš V., slávý panovník, zabito v Vučišinu, poslední v rodu Ne manjićů.	1343-1380 Arnošt z Pardubic, arcibiskup pražský.
1377-1427 Boje s Benáťany o Dalmacii.	1370 Kazimírem vymřel pan rod Pia stovce.	1362-1389 Dimitrijem Donským vymřel pan.	1362-1389 Boje s údělnými kmížaty, Novgoradskými dobrodruby a mongolskými horďami. Po něm Vasilij Dmitrijevič — 1425.	1367 — 1421 Dynastie Balšićů v Černé Hoře.	1356 — 1390 Jan Palaeologus se u papeže a Benáťanu dosíci pomocí proti Turkům odrekly se r. 1369 v Rímě osobně řeckého ritu.	1344 Chrám Sv. Vítta v Praze založen.
Ludvík dosedl na trůn polský, Uhrům otec, Polákům otčím. Uhry a Polsko spojeny personalní unii.	Ludvík dosedl na trůn polský, Uhrům otec, Polákům otčím. Uhry a Polsko spojeny personalní unii.	Jagajlo při krátku Vladislav kr. polský.	1372-1389 Lazar Grb ljanovič v bitvě na Kosovu pole od Turků porazil. Srbsko, ztrativší neodvislost Turkům podrobeno.	1372-1389 Lazar Grb ljanovič v bitvě na Kosovu pole od Turků porazil. Srbsko, ztrativší neodvislost Turkům podrobeno.	1369-1405 Timur Lenk chan Mongolií. Výbojné tažení do Ruska a Persie.	1348 Universita v Praze, první v zemích slovanských a německých.
1392 † Marie královna bez potomků.	1386-1572 Jagajlo při krátku Vladislav kr. polský.	1386-1434 Jagajlo při kr. polský.	1392 Za Štěpána Tvrda I. stala se Bosna samostatným královstvím od r. 1376.	1390-1425 Emanuel cis. v Paříži a v Londýně.	1389-1402 Bajazet od Timura v Angory porazil a zajal.	1349 Zákoník cara Dušana.
Nikola Bouře proti Sigismundovi.	1410 Rád něm. u Tannenbergu poražen musel se mřem Torgauškým od říci Žmudi (Samogitie).	1410 Rád něm. u Tannenbergu poražen musel se mřem Torgauškým od říci Žmudi (Samogitie).	1396 Sultan Bajazet podmanil Bulharsko, které po nešťastné bitvě u Nikopole na vždy pohřbeno.	1399 Timur v Delhi.	1402 Bajazet od Timura v Angory porazil a zajal.	Černá smrt. Flagellanti.
					1405 † Timur. Ráde jeho se rozpadla.	1354 Střelní prach vy nalezen Bertholdem Schwarzem.
						1362 Kreml v Moskvě založen.
						1364 Universita v Krakově; 1365 ve Vídni; 1389 v Budapešti; 1409 v Lipsku.
						1374 † Petrarcha Fr. Kor. básník vlastní (sonetky).
						1375 † Boccacio Giovanni sl. vlastní spisovatel.
						1387 † Wycliffe Jan, prof. v Oxfordu, jehož spisy za kacičské prohlášeny.
						1400 † Tomáš Štítný ze Štítného, český mudrc.
						Učení Husovo v Čechách.

Střední věk. IV. Od Rudolfa Habsburského až k objevení Ameriky 1273-

Léta	Pyr. po- luostrov	Italie.	Francouzsko	Anglicko	Německo	Čechy a
1414	1415 Ceu- ta od Por- tug. doby- ta. 1416-1456 A l f o n s V. kr. Ara- gonský, vydobyl 1442 Nea- polsko.	1414 — 1435 Johanna II. kr. Neapolská, poslední z rodu Anjou. 1416 A m a- deus VIII. prv- ní vévodě Sa- vojský. Martin pa- pež 1417-1431.		1413 — 1422 Jindřich V. Jindřich V. obnovil nároky na trůn franc. Francouzové r. 1415 poraženi u Azincourtu. 1419 Jan Burgundský zavraž- děn. Filipp B. na straně Anglie- ka. 1422-1461 Ka- rel VII.	1422 — 1461 Jindřich VI. Blbý.	1415 Jan Hus v Kost- len, rok na to Jeronym P. 1415-1420 Bouře husit- koubeč ze Štíbra. Mikuláš Jan Žižka. 1419 Bouře v Praze. Václav 1420-1434 Války hus Porážky Sigm. pod Žižkovem Vyšehradem. 1421 Vojsko kříž. por. u Sigm. u Něm. Brodu. 1424 Žižka. Oba Prokop cové Taboritů. 1426 Čtvrtá výprava kříž- por. při Ústí nad Labem. 1427 Němcí u Tachova Útok Čechů do sousedního 1431 Křížáci poraženi u Dobrušky. 1433 Kompakta Čechům Basilejským povolená. 1434 Bitva u Lipan. Tabo- runován v Praze † 1436.
1430		1429 — 1484 Kosma Medicejský ve Flo- rencii (otec vla- sti). Eugen IV. pap. 1431-1447.		1429 Johanna d'Arc , panna Orleánská osvobodila Orle- ans, doveďla krále ke korunování do Remešu, 1431 od Angličanů jata a upálena. 1435 Mír s Bur- gundskem. Filipp Dobrotivý na stra- ně Francouzská. Ve Válcce s Angličany nabý- vají Francouzové čím dale tím více převahy, takže Anglieko po- sléze zbabeno všechno, co ve Francouzsku mělo vydobyto. 1458 Ukončena válka více než 100letá bezé všechno zjednání míru. Angl. podřelo pouze Calais a ostrovy v Kanalu.	1455 — 1485 Boj červené a bílé růže. Rodové Lan- kaster a York.	1438-1439 Albrecht II. král český a uherský. 1439 Válečná výprava proti Friedrich IV. císař. Je- ho rádce Ae- neas Sylvius Piccolomini (potomní pa- pež Pius II.) 1444 v bitvě u V Čechách Jiří Poděbradský hráč Jan Hun- těz nad Turky hradu r. 1456. 1457 Ladislav arc. rak. kr. český 1458-1471 Jiří Po- děbrad-Ko- ský kr. český. 1471-1516 Vladislav nohorská proti Protiněmu pápež Jiřího s císařem Matiašem. 1471-1516 Vladislav Jagajlovecký. 1478 Mír v Ol- ci mezi Vladis- lavem a Matiašem. 1485 Sněm Kutnohorský. 1490 Vladislav Panstvo v Uhrách zbrujně-
1450	Ferdinand dědič Arago- nie za- snouben s Isabellou dědičkou Kastilie r. 1469.	1447 R o d V iscontů v Miláňe vy- mlřel. Franti- šek Sforza vévodou. Slávamoci Benátské násled- kem rozvětve- ného obchodu. 1458 — 1494 Ferdinand I.	1461 — 1483 Ludvík XI. 1464 Spolek mocných vassalů. Chytrost a vytr- valost krále u po- vzněšení moci králi.	1467-1477 Ka- rel-Smělý vév. Burg. Válka se Švýcary as Loth- inskem. Karel † v bitvě u Nancy. 1477. Dcera Kar- lova Marie, manž. Maxmiliana, Boj o dědictví Bur- gundské. Vév. Burg. spojeno s Franc.	1471 Eduard vítěz u Barnetu a Tewkesbury, nad rodem Lan- kaster, který té- měř úplně vyhu- ben. Eduard V. syn E. IV. zavraž- děn. Richard III. Gloucester 1483-1485 padl v bitvě u Bos- worthu proti Jindřichu Tudoru.	1474 Hol- štýn stal se vévodstvím. 1477 Boj Rakouska s Francouz- skem o bur- gundské dě- dictví. 1479 Maxm. vítěz u Guineage- te. Mír v Ar- rasu. 1485 Videň od Matiaše Korvinavydo- byta.
1470	Isabel- la v Ka- stili. 1479-1516 Ferdi- nand v Arago- nii. Kard. Ximenes moudrý rádce. 1481-1495 J a n II. kr. portug. Grana- da vy- doby- ta. A- merika od- kryta 1492	1481-1495 Lorenco z Medicis ve Flo- rencii. Umění a vědy kvetou. Itálie stala se střediskem ev- ropské vzděla- nosti.	1483-1498 Ka- rel VIII. Manž. Anna Bretagnská.	Tudorovali 1485-1603. 1485 — 1509	Tudorovali 1485-1603. spojil všechny země Habs- burgské. Jindřich VII.	1490 Vladislav Panstvo v Uhrách zbrujně-

b) Od círk. sněmu Kostnického až k objevení Ameriky 1414—1492

Skandinavie	Polsko	Rusko	Cis. byz.	Turecko.	Vzdělanost a osvěta.
	1413 Sněm v Hořidle, v němž změzení polské přenešeno i na Litvu. Válečné vpády něm. řádu do Litvy a Kujavie.	Krvavé sváry o trůn velkoknížecí, v nichž rozsudím Ulrichem Machmetchan Saurajský.	1422 Cařihrad od Amurata obléhán. 1425—1448 Jan VII. Paleolog. Říše byz. obmezena pouze na Cařihrad.	1413-1421 Muhammed I. sultan. Mongolové od něho zahnáni; Valachové podmaněni. 1421—1451 Amurat II. Neustálé války hlavně s úhlavním nepřitelem Turků Jiřím Kastriotou Skanderbegem z Albanie (1443-1468). 1429—1516 Dynastie Crnojevićů v Černé Hoře. 1428 Srbsko krčnímu poplatku donuceno, padlo 10 let později úplně v moc tureckou. 1444 Bitva u Varisty, v níž zahynul Vladislav král uh. a polský; křesťané téměř zničeni. 1448—1453 Konstantin XIII. poslední císař.	1415 Veliké západní roznikomoci ukončeno sněmem Kostnickým. Portugalci odkryli r. 1418 Porto Santo, 1420 Madeiru, 1432 Azory, 1450 Ostrovy zeleného mysu, 1462 pobřeží Guinejské. 1423 Jana Žižky zízení vojenské. 1431—1449 Sněm círk. Basilejský. 1433 Universita ve Florencii, na níž učenové řečtí, uprchlí z Cařihradu, povydobytí města od Turků, pěstovali vědu řeckou a římskou. 1439 Vyjednávání císaře Jana VII. s pap. Eugeniem IV. o sjednocení církvi ve Florencii, na všeobecném sněmu bez výsledku. 1440 Dovezení do Evropy první černochové a prodání za otroky. 1440 Jan Guttentberg, vynálezce kněžitskářství. 1444 Kosma Medicejský založil ve Florencii veřejnou knihovnu a platonickou akademii. 1445 † Ezechiel Jan, nižozemský malíř. 1446 Tomáš, metrop. Moskevský stal se samostatným patr. ruským. 1455—1522 Reuchlin Jan. Študium hebrejskiny. 1457 Sídlo něm. řádu v Kralovci. Stále vojsko ve Francouzsku zavedeno Karlem VII. 1468 V Plzni v Čechách tištěna první kniha česká: Letopisové Trojánské. 1471 † Tomáš Kempenský. (O následování Krista). 1476—1536 Erasmus Rotterdamský. (Nový žák). Požívání líshovin počíná. 1484 Inkvisice ve Španělsku. 1486 Bartoloměj Diaz dostal se až na mys dobré naděje. 1488 První tiskárna v Polsku (v Krakově). 1492 12. října Kolonibus odkryl Ameriku. (Guauahani).
1430 Švedsko odpadlo od Ericha, r. 1438 též Dánsko. 1439 — 1448 Křištof Bav. kr. dánský, pak i švéd. a norv. Švedsko odstoupilo po † Křištofa od unie a zvolilo 1448 Karla VIII. Knutsona Bonde za krále. 1448 — 1481 Christian I. Oldenburský kr. dán. a norv. zýskal též Holštýn a Šleswig 1459. Ustavičné války s Karlem VIII. o panství ve Švedsku až do r. 1470.	1429 Slavný sjezd panovníků v Lucku. Vladislav Jag., Vitold, císař Sigmund, v. Vasili, Erich Dánský. 1434—1444 Vladislav III. král, od r. 1440 též král uheršký, padl v bitvě u Varny proti Turkům. 1445—1492 Kazimír IV.	Za přičinou kruhého panství něm. řádu utvářil se v Marienwerdě pruský spolek pod ochranou Polska. Z toho 18letá válka. 1466 Druhý mír v Toruni. Polsko obdrželo západní Prus, východní stala se jejím lenem.	1448—1453 Konstantin XIII. poslední císař.	1448 Jan Hunyadi na Kosovu poli poražen. 1449—1490 Ivan Crnojević moudrý a udaný vládec v Č. Hoře. 1451—1481 Muhammed II. Veliký. 1453 Cařihrad od Muhammeda vydobyty. Císař Konstantin padl. Konec císaře byzantského.	1440 Dovezení do Evropy první černochové a prodání za otroky. 1440 Jan Guttentberg, vynálezce kněžitskářství. 1444 Kosma Medicejský založil ve Florencii veřejnou knihovnu a platonickou akademii. 1445 † Ezechiel Jan, nižozemský malíř. 1446 Tomáš, metrop. Moskevský stal se samostatným patr. ruským. 1455—1522 Reuchlin Jan. Študium hebrejskiny. 1457 Sídlo něm. řádu v Kralovci. Stále vojsko ve Francouzsku zavedeno Karlem VII. 1468 V Plzni v Čechách tištěna první kniha česká: Letopisové Trojánské. 1471 † Tomáš Kempenský. (O následování Krista). 1476—1536 Erasmus Rotterdamský. (Nový žák). Požívání líshovin počíná. 1484 Inkvisice ve Španělsku. 1486 Bartoloměj Diaz dostal se až na mys dobré naděje. 1488 První tiskárna v Polsku (v Krakově). 1492 12. října Kolonibus odkryl Ameriku. (Guauahani).
1471 Sten Sture, Karlův synovec, říšský správce ve Švedsku, udržel se proti Christiannovi.	Mocný šlechta polská způsobila aristokraticko-republikánskou vládnoucí soustavu.	1472 Sňatek Ivana s Žofíí, dcerou Tomáše, neteří posledního císaře řeckého. 1478 Mocná republika Novgorodská podrobena.	1462—1505 Ivan III. Vasilijevič Veliký, car vši Rusi. Snala jeho a) o seslání moci panovníci zničením titulů; b) o svržení jeho mongolského; c) o získání zemí litevsko-ruských.	1461 Císařství Trapezuntské podmaněno. Pád království Bosenského, 1463 Poslední král Štěpán Tomáševič. 1468 † Slavný lridina Jiří Kastriota Skeandrbeg. Albánie stala se tureckou provincíí. 1475 Kaffa na severu moře černého Janovánium odřata.	1468 V Plzni v Čechách tištěna první kniha česká: Letopisové Trojánské. 1471 † Tomáš Kempenský. (O následování Krista). 1476—1536 Erasmus Rotterdamský. (Nový žák). Požívání líshovin počíná. 1484 Inkvisice ve Španělsku. 1486 Bartoloměj Diaz dostal se až na mys dobré naděje. 1488 První tiskárna v Polsku (v Krakově). 1492 12. října Kolonibus odkryl Ameriku. (Guauahani).
1481 — 1513 Jan I. kr. dánský, 1484 též Švéd. a norv. Tím unie sice obnovena, ale Sture vládl ve Švedsku ještě až do r. 1508.	1480—1485 Válka s Ruskem. Poláci spojenici chana Achmeta proti Ivanovi bojujícímu za neodvislost. Bílá Rus (Smolensk) postoupila Rusku.	1481 Achmet, chan ordy Sarajské v boji zahnán k pobřeží Azovského moře a zabít. Konec panství mong. v Rusku. 1487 Chanat Kazánský vyvrácen. Jeho pádem došlo se pod moc ruskou také Černé Bulharsko.	1481—1512 Bajazet II. Spor o trůn s bratrem Dřsemem. 1488 Hercegovina стала se tureckou provincií.	1481—1512 Bajazet II. Spor o trůn s bratrem Dřsemem. 1488 Hercegovina стала se tureckou provincií.	1481—1512 Bajazet II. Spor o trůn s bratrem Dřsemem. 1488 Hercegovina стала se tureckou provincií.

Nový věk. I. Od odkrytí Ameriky až k Westfalskému míru 1499

Léta	Portug.	Španie a Nizoz.	Italie.	Francouzsko.	Německo a reformace.
1492	1495-1521 Emanuél Veliký. Východní Indie. Brasilie. Slavná doba. Lisabon obchodní město světové.		1492 — 1503 Alexandr VI. (Borgia) papež. 1494 Mediceové zahnání. L. Moro v Miláně. 1496 — 1501 Friedrich II. kr. Neapolský. 1501 Ferdinand Arag. a Ludvík XII. vydoibyl kr. Neapolské. Spor mezi vítězny. Francouzové zahnání. Neapolsko po 120 let při Španělsku. Ludvík obdržel Lombardi, kterou mu ale odňali Benáčané. 1508 Spolek v Cambray. Španie, papež (Julius II.), Francouzsko a císař proti Benáčanům. 1509 Vítězství Francouzů v Agnadello; císař dobyl Furlanská, brzy ale císař a Ferd. Špaň. smířili se s Benáčany.	Krále Karla bezvýsledné tažení do Neapole. Rod Orléanský. 1498 — 1589. 1498 — 1515 Ludvík XII. 1501 Ferdinand Arag. a Ludvík XII. vydoibyl kr. Neapolské. Spor mezi vítězny. Francouzové zahnání. Neapolsko po 120 let při Španělsku. Ludvík obdržel Lombardi, kterou mu ale odňali Benáčané. 1508 Spolek v Cambray. Španie, papež (Julius II.), Francouzsko a císař proti Benáčanům. 1509 Vítězství Francouzů v Agnadello; císař dobyl Furlanská, brzy ale císař a Ferd. Špaň. smířili se s Benáčany.	1498—1519 Maximilian I. císař. 1495 Věčný zemský mír. Říšský kom. soud. Něm. rozděleno na 10 krajů (1512). 1499 Švýcarsko neodvísle od říše. 1502 Zbouření selské ve Špejru.
1517	1521-1557 Jan III. Prodajnost úřadu.		1516—1556 Karel I. (V.) ve Špaň., Niz. a Napolí. Zbouření v Kastilii a Valencii potlačeno.	1515 — 1547 František I. 1515 Švýcarů por. u Mariagnana; Fr. opakovánovali Milán.	1517 Martin Luther proti odpuštěním. Počátek reformatie. 1519—1556 Karel V. císař po nechal r. 1521 země Habsburského bratra Ferdinandova.
1530			Války Karla I. a Františka I. o Milán. 1521 — 1526 I. Válka. Fr. poražení u Biocce, z Itálie vyhnáni 1522. František Sforza vév. Milánský. Karel Bourb. přešel na stranu císaře. 1523. Franc. u Romagna na poraž. Bayard padl. 1525 Bitva u Pavie, v níž František I. zajat. Mír v Madridu. František odřekl se Itálie a Burgundu.	1520 Luther spálil bullu pap. v kladbě, r. 1521 na říšském sněmu ve Wormsu, pak na Wartburgu. 1527 říšské rytířstvo v boji s knížaty.	
1535	Inkvisece v P. a Vých. Indii.		1527—1538 II. Válka. Svatá liga proti Karlovi V.: Papež, Jindřich VIII. Angl., Milán a Benátky. 1537 Karel dobyt a spustošen. Karel Bourb. padl. Ondřej Doria (dože v Janově) zmařil franc. útok na Neapol. 1529 Mír zemí v Cambray. Milán stal se něm. říšským lemem; horní Burgund zůstal Francouzům. 1530 Tažení Karlova Medicejský od c. do Tunisu. Karel do Florencie proti Hai- pro opět uveden. raddinu. 1535 Fr. Sforza. Barb. za.	1524 Selská válka ve Švabsku a na Rýně. Götz z Berlichingen.	
1540	Jesuité přijati.		1536—1538 III. Válka. František I. žádostiv Milána. Jeho spojení s Turky. Connétable Montmorency. 1538 Přímotí v Nizze. Milán dán Filippovi, synu Karlova.	1535 Kruté stíhání reformovaných.	1525 Münzrovy nepokoje v Durinsku. 1526 Albrecht Braniborský velm. něm. řádu saekularisoval pruskou zemi — 1568.
1542	Obchodní spojení s Japanem.		1541 Bezcírkevní tažení Karla V. do Algieru proti loupežníkům.	1543 — 1546 Válka s Anglií.	1529 Říšský sněm ve Šppire proti Wormskému ediktu. (Protestanté).
1555			1542—1544 IV. Válka. Františkovi spojenici: Sultán, kr. dánský a vév. z Kleve. Karel V. s Jindřichem VIII. Angl. Vpad Karla do Champagne. 1544 Mír v Crespy. 1547 Spiknutí Fieska v Janově. Jindřich II. 1552—1555 Válka Karla V. s Jindřichem II. spojeným s něm. protest. Průměří ve Vaucellesu, Metz, Toul, Verdun připadnou Francouzsku.	1546 Augsburgská konfesse. 1551 Bitva u Kapplu Švý. prot. poraženi. Zwingli zabit. 1551 Spolek prot. knížat ve Schmalkaldenu. 1552 Říšský sněm v Norimberce. 1553 Novokřtěci v Münstru. 1556 Jan Kalvin v Ženevě zakládal reformované konfesse. 1545-1563 Všeobecné koncilium v Tridentu. 1546 Válka Šmalkaldská. Pořádka protest. u Mühlbergu. 1552 Císař Karel odevzdal řízení záležitostí říšských bratrů Ferdinandovi, tento umluvil smlouvou Pasovskou, která byla potvrzena byla 1555 na říšském sněmu v Augsburgu.	1533 Novokřtěci v Münstru. 1536 Jan Kalvin v Ženevě zakládal reformované konfesse. 1545-1563 Všeobecné koncilium v Tridentu. 1546 Válka Šmalkaldská. Pořádka protest. u Mühlbergu. 1552 Císař Karel odevzdal řízení záležitostí říšských bratrů Ferdinandovi, tento umluvil smlouvou Pasovskou, která byla potvrzena byla 1555 na říšském sněmu v Augsburgu.

a) Doba reformace až k Augsburgskému nábož. míru 1492—1555.

Anglicko	Skandinavie	Polsko	Rusko	Turecko	Země mimoevr.	Vzdělání a osvěta.
1509—1547 Jindřich VIII. účastník sv. ligy až do r. 1514. Kard. Tomáš Wolsey, králov ministr.	1500 Bitva u Meldorpu. Švedsko odpa- dlo. 1501—1503 Sten Sture. Svante Sture. říšský zprávce ve Švédsku.	1492—1501 Jan I. Albrecht. Litvan zvolil svého bratra Joha Sten Sture. Svante Sture.	Šťastný úspěch Ivan II. vzdělání u zpět získání zejména svých místních knížat vydat byly.	1498 Pelenponnes vydat. Bajazit ve zbourávání od litvanských synů svržen a zavražděn.	1498—1496 II. výprava Kolumbova; 1498 III. výprava (pevniny jižní Ameriky). 1502—1564 Poslední Kolumbova cesta. 1506 † Kolumbus.	1494 † Ctibor Tovačovský, český státník. 1498 Savonarola Jeronymus ve Florencii upálen. 1498 Vasco de Gama odkryl cestu po moři do Východní Indie. 1500 Kabral odkryl Brazílii. Poštovní zřízení v Německu. Počátek obchodu s černochy. 1507. Stavba baziliky sv. Petra v Římě započata.
1513—1542 Jakub V. král ve Škotsku.	1512—1520 Sten Sture II. ve Švéd. 1513—1523 Christian II. král. dán. a nor. Válka se Švedy. Sten Sture † v bitvě u Borgesundu 1520.	1501—1506 Alexander II. vik. litvanský. 1506—1548 Sigmund I. 1511 Albrecht Braňanor. velmistr něm. rádu. 1518 Ve válce s Rusy Smolensk od této doby.	1501—1506 král a spolu- vik. litvanský. 1506—1548 Sigmund I. 1511 Albrecht Braňanor. velmistr něm. rádu. 1518 Ve válce s Rusy Smolensk od této doby.	1505—1533 Vasil III. Ivanovič. 1510 Svobodná obec Pskovská spojena s carstvím rus. Ve válce se Sigm. Polanským poté co byl založen říši v Persii, kde potomci jeho vládli do r. 1520—1566.	1514 Vítězna války s Perši. 1517 Egypt a Syrie od sultána vydobyty.	1510 † Bohuslav Lobkovic na Hasičtejně, r. 1514 † Řehoř Hrubý z Jelení, slavní humanisté. Dubrovník, jihošl. Athény. Básnička Držík Jiří dram. + 1510, Minčetíčkýr. + 1501.
1521 Jindřich obdržel titul defensor fidei.	1521 Zhouření ve Švédsku Gustavem Vasou, který za krále vyhlášen 1523—1560.	1519 Válka s Karlem V. 1523 Christi-an II. také v Dánsku sesazen. 1523—1533 Friedr. I. z rodu Šlesvicko-Holšt. kr. dán. a norv. Zavedení reformace v D. a Š. Obmezování mocí krále, řečeton. 1532 Christi-an zajat a vězněn až do 1559. Lubečany (Jiri Wollenweber) vydolyly Kodan, Jutsko a mnichové ostrovy.	1520 Krveprolévání v Štokholmu při korunovaci krále. 1521 Zhouření ve Švédsku Gustavem Vasou, který za krále vyhlášen 1523—1560. 1523 Christi-an II. také v Dánsku sesazen. 1523—1533 Friedr. I. z rodu Šlesvicko-Holšt. kr. dán. a norv. Zavedení reformace v D. a Š. Obmezování mocí krále, řečeton. 1532 Christi-an zajat a vězněn až do 1559. Lubečany (Jiri Wollenweber) vydolyly Kodan, Jutsko a mnichové ostrovy.	1525 Mazovsko po vymření Piastovských knížat spojeno s Koronou Polaskou. 1526 Ustavičné války s Tatary v Krimu a Rusy.	1533—1584 Ivan II. Vasilijevič Hrozný. Matka Helenka Glinská.	1519 Mexico vydobyto od Ferd. Cortezu (Montezuma). 1521 Bělehrad, 1522 Ostrom Rhodus vydobyty. Johannité zahájení. Šestero tahaní proti Uhřům. 1526 Vítězství v Mohače, kde padl Ludvík kr. český a uh.
1522 Válka s Francouzskem.	1528 Válka s Karlem V. Tomáš Krammer arcil. Canterburyký, kancléř. Král vypověděl pařeži poslušenství. 1534. Suprematní přísaха. Král hľavou anglické církve.	1528 Christi-an zajat a vězněn až do 1559. Lubečany (Jiri Wollenweber) vydolyly Kodan, Jutsko a mnichové ostrovy.	1533—1584 Ivan II. Vasilijevič Hrozný. Matka Helenka Glinská.	1533—1584 Ivan II. Vasilijevič Hrozný. Matka Helenka Glinská.	1526 Fr. Pizzaro v Peru. 1533 Hnacem Loyolou založený ztvárněn od papeže.	1533 † Ariosto L. vln. básník (Orlando furioso). 1536 † Garcias Lasa de la Vega, kniže básn. španělský. 1540 Řád jezovitů Ignacem Loyolou založený ztvárněn od papeže.
1535 Tomáš Morus odpraven.	1539 Šest článků výří.	1532 Christi-an zajat a vězněn až do 1559. Lubečany (Jiri Wollenweber) vydolyly Kodan, Jutsko a mnichové ostrovy.	1538—1559 Christian III. Vítězství nad Lubečany a sensu. Kodaň, jim odňat.	1538—1559 Christian III. Vítězství nad Lubečany a sensu. Kodaň, jim odňat.	1538—1559 Christian III. Vítězství nad Lubečany a sensu. Kodaň, jim odňat.	1542—1568 (87) Marie kr. ve Škotsku. 1543—1546 Válka s Francouzskem. 1547—1553 Eduard VI. Vyznání výří v 39 článcích. Anglická národní církve. 1553 Johanna Grayová. 1553—1558 Marie Grayová odpravena. 1554. Katolické církve znova zavedena.
1542—1568 (87) Marie kr. ve Škotsku.	1538 Králové d. a š. členové šmalkaldského spolku.	1538 Králové d. a š. členové šmalkaldského spolku.	1548—1572 Sigismund III. August Reformace v Polsku. Sočiniané. Zvelebování země.	1548—1572 Sigismund III. August Reformace v Polsku. Sočiniané. Zvelebování země.	1544 Benáčany. 1541 Opětovná válka v Uhrách. Budín vydobyty.	1542—1552 Sv. Františka Xaveria činnost misijnářská. 1543 † Koprník Mik. Jeho astron. soustava. 1553 V Moskvě zřízena první kněžitská kárná. 1553 † Rabelais, romanopisec franc. 1553 † Cranach Lu-kas, něm. malíř; 1554 † Holbein Hans, malíř podobizn. 1553 † Václav Hájek z Libočan, čes. kromikář. 1554 † Sigmund Hrubý z Jelení, čes. humanista.

Nový věk. I. Od odkrytí Ameriky až k Westfalskému míru 1492

Léta	Portug.	Španie. Nizozemí. Italie	Francouzsko	Něm. a země rakouské.
1555	1557-1578 Sebastián nezletilý vychovávan od jezuitů. Ujed jeho Jindřich vládne.	1556-1598 Filipp II. kr. ve Šp. a Neapoli, pán v Nizoz. a Miláně. 1556-1559 Válka Fil. s Jindř. II. fr. 1557 Vítězství Špan. u St. Quentinu, 1558 u Gravelingenu (Egmont). Calais Angl. odňat. 1559 Mír v Chateau-Cambresis, kterým ukončeny války franc.-španělské. 1569 Margaretha Parmiská místodržitelka v Nizozemí (Granvelle Kard.). Biskupové rozmnoženi. Inkvisice. 1604 Spolek Guosů. Zbourání v sev. (protest.) provinciích.		1556 Karel V. vzdal se císařského důst. 1556-1564 Ferdinand I. císař.
1570	Sebastian poražen od Marokkanů v bitvě u Alkásar u zmiřilých v letech 1578-1580 Don Juanu Jindřich d' Austria Kard. nad Turky 1580 Interregnum.	1667-1578 Vév. Alba místodržitel, násilník. 1568 Egnont, Hoorn odpraveni. Holland odpadl. Vilém z Aragonie vůdcem osvobodil sev. provincie (7), které r. 1579 učinil závazek Utrechtu. 1571 Námořské vlastství skou unii r. 1581 za neodvísle se prohlásily. 4 Praetendenti. Alba získal Port. vitézstvím nad kr. Antonem Filipovem II., jenž byl syn nejstarší sestry posl. krále. Portug. španělské provincie do r. 1640. Falešní Sebastiánové. 1588 Nepřemožitelná armada (150 lodí) pod Medinou Sidoniou zničena od Angličanů, podporujících Nizozemce. 1598-1601 Filipp III. Upadek říše. Chudoba se množí, obyvatelstva ubývá, úvěr zničen, množství dluhů. Chybrou zákonodárství; prodajnost úřadů.	1559-1560 František II. 1560-1574 Karel IX. 1562-1598 Války Hugenotské. Hugenoti pod vůdcovstvím rodu Bourbonského; v čele katolíků Guisové. 1567-1568 2. náboj. válka. 1569-1570 3. náboj. válka. Jindř. z Bearna a Jindř. z Kondé. Mír v St. Germainu. 1572 Noc Bartolomějská. Vraždění Hugenotů. Koligny. 1572-1573 4. válka. Mír v Rochelle. 1574-1589 Jindřich III. 1576 Náboj svobody. 8 pevných měst Hugenotů. Sv. liga. Jindř. z Guise. Zbourání proti králi. 1584 Vilém z Oranien zavražděn. Hollandomu poskytovali pomoc Angličané. Z toho válka těchto se Španělů v niž Španělská nepřemožitelná armada zničena.	1571+J. Sigm. Zapoljský. Stěpán Báthory kn. Sedm. později kr. polský. 1576-1612 Rudolf II. sídlem v Praze, která se stala hlavním městem evropské osvěty. Jeho slavný dvůr, při něm učenci a umělci. Vliv jezovití.
1590		Šťastné boje se Španělů. Moric z Oranien. Olden Barneveld.	1589 Jindřich zavr. Rod Bourbonský. 1589-1792. Jindřich IV. Ministr Sully. 1598 Ediktem Nantesským pojištěna Hugenotům rovnoprávnost v nábož. a úřadech státních.	1592 Válka s Turky. Ti to opanovali Ráb. S císařem spojili se vév. Sedm. Mult. a Valašský. Ostríhom a Hatvan od císaře dobyty. 1596 Turci dobyli Jagr, jich vitézství u Kerestešova. Působením císaře vznikla Turkům válka s Perskany, takže i Pešť od císaře dobyta.
1610	1609 Zrozkazu krále všichni potomci Maurů ze země vypuzeni, též i židé. 1609 12leté příměří mezi Španělskem a Nizozemskem. Republika Spojeného Nizozemí uznána.	1602 Zřízení východoindické kompanie. 1607 Vítězství Hollandomu u Gibraltaruru.	1600 Snaha o pokorjení rodu Habsburského. 1607-1610 Spojení s protest. unii v Německu. 1610 Jindřich zavražděn Ravallakem.	1604 Zbourání Štěpána Bočkaje; Turci opět v Uherském. 1608 Mír s Bočkajem. Matiáš gubern. Uher. 1608 mír s Turky. — Narovnání císaře Rud. s bratrem Matiášem. 1608 Unie prot. knížat. 1609 Katolická liga. 1609 Spor o posloupnost ve vév. Jílich, Cleve, Berg. 1609 Majestát císaře na svobodu náboj. 1611 Vpád Pasovských do Čech.
1618		Náboj. spory. Gomaristé a Arminiané (remonstranti). Tito na synodě v Dordrechtu potlačeni 1618.	1610-1643 L. d'ovic XIII. Marie z Medicis 1614 Shromáždění říšských stávů; odňat žádanců. 1617 Stavba prot. kostela v Hrobech a Broumově. 1618 Vilém Slavata z Martinic v Praze vyhozeni z okna 30 direktoriů. Počátek 30leté války.	1612-1619 Matiáš císař. 1617 Stavba prot. kostela v Hrobech a Broumově. 1618 Vilém Slavata z Martinic v Praze vyhozeni z okna 30 direktoriů. Počátek 30leté války.

b. Doba Filippa II. Špan. až k započetí 30 leté války 1556—1618.

Angl. a Škotsko	Polsko.	Rusko.	Turecko.	Země mimoevr.	Vzdělání a osvěta.	
Pronásledování reformovaných. 1556 Kranmer upálen. Válka s Francouzy. Calais ztracen. 1558—1603 Alžběta, Anglická episkopální církve opět zřízena. Pronásledování puritánů. 1587 Marie Stuartovská státna v Londýně. 1588 Vítězným bojem s nepřemožitelnou armadou šp. (Howard) povznesla se moc anglická. Obchód rozšířen. Osady zakládány.	1542—1568 Marie za sv. Františkovi II. kr. franc. 1560 Marie se vrátil do Škotska. Boj s Alžbětou protestanty. (Knox řek. reformator). 1565 Marie provdána za J. Darnleye † 1567 vyhozen prachem. Nyní manžel Bothwell. Zbouření. Marie uprchla do Angliean 1568. 1568 Jakub VI. pod poručnictvím až do r. 1587. 1587 Marie Stuartovská státna v Londýně. 1588 Vítězným bojem s nepřemožitelnou armadou šp. (Howard) povznesla se moc anglická. Obchód rozšířen. Osady zakládány.	Gotthard Kettler, posl. vojmistr mečových bratří, nemoha se uchránit návalu Rusů, postoupil Livony a Estony králi polskému 1561 a příjal Kurony co vévoda v léně. Z toho neustálé boje mezi Polskem, Rusy a Švedskem. 1596 Na blízkém spojení Litvy s Polaskem v nerozdilné říši. 1572 Vymřel rod Jagajlovský. Volení králové. 1572—1796 Bouřlivé bezkráloví 1572. 1573—1574 Jindřich z Valois (Articuli Henriciani) utekl ze země. 1575—1580 Stěpán Báthory, dřívější kn. Sedimih. Organisace Kozaťáků. Ve válce s Rusy Polock připojen k Litvě. 1587—1632 Sigismund III. z rodu Gustava Vasa, přítel jezuitů od r. 1592 kr. řecký. 1590 Unie církve, pravoslavných a katolických v Bratislavě. Sigmund snažil se zísdati trůn ruský pro syna svého Vladislava; protož válčené tažení proti Moskvě, která vydobyta; v brzecu ale Poláci z Moskvy a Ruska vypuzeni.			1556—1603 Akbar veliký mogul. 1561 Malta bez výsledku obléhání. 1566 Vpád do Uherška. 1570 Ukrutná pohroma Velikého Novgorodu. 1571 Sibiř atamanem Jeremájekem Timofejevem vydobytá (1582—1598), připojena k Rusku. (Don Juan d' Austria) 1584—1598 Feodor I. slabý vládce, pod vlivem svagry Borise Godunova. 1593 Dimitrij, bratr cara, zavražděn. Feodorem vymřel pařnovnický rod Rurikovcovů. r. 1592 Baša bosenský vtrhl do Chorvat, avšak u Sisku poražen padl, z toho válka. 1598—1605 Boris Godunov. 1599 Unie mnichů bouří. Sigmund snažil se zísdati trůn ruský pro syna svého Vladislava; protož válčené tažení proti Moskvě, která vydobyta; v brzecu ale Poláci z Moskvy a Ruska vypuzeni.	1557 † Arcinto P., vlastník básně. 1560 † Melanchthon Fil. 1563 † Michelangelo Buonarroti, vlastník arcimistr v malířství, sochařství a stativ. (Škola florent.) 1566 † Kolin Matouš, český humanista. 1569 † Rey Mikuláš z Nagyovice, tvůrce polského básně umění. 1575 † Mendoza, státník, bojovník a spis. španěl. 1576 † Hans Sachs v Norimberku, nejslavnější známý městanský básník. 1576 † Tizian, vlastník malíř. (Škola benátská). 1578 † Klemens Jiří, Chorvat, nejvýšeňší malíř miniatur svého věku. 1579 † Luis de Camoens nejslavn. bás. port. (Os Lusiadas). Zlatá doba jazyka českého. 1579—1598 Králická biblie česká. Universita ve Vilnius založena. 1582 Kalendář Gregoriánský. 1584 Kochanovský J. první razil cestu poesii polské. 1585 Brambory do Evropy přivezl Drake. 1585 † Ronsard, knižník školy klassické ve Francii. Vliv jezovitů u dvorů panovnických; jich systém u vyučování školním. Truber Primus, horlivý reformator mezi Slovenci. 1594 † Palestrina Giovanni zakladatel nové církve hudby. 1595 † Tarquato Tasso básn. vlastník (Gornosalemme libera).
				1596—1603 Achmed I. 1606 Mír s Rakouskem na 20 let, prodloužen. Rod Romanovců 1613—1762 Michal Rotanov polohil základ moci ruské sily, trůnu carského.	1597—1600 Fr. Drake plul kolem světa anglicky. 1598 První kolonie anglické v Sev. Americe Virginie. Walter Raleigh Davis v sev. moři. 1606—1628 Abbas I. Veliký, šách perský. Sídlo Isfahan. Štastné války s Turky. Angl. Franc. Nizozemci a Dáni v Indii. 1607 Hudson v sev. led. mori. 1609 Jezuité v Paraguaye. 1612 Nový Holland odkryt od Angličanů. 1613—1660 Boje Hollandské s Portuguálem Molukkami, Ceylon a t. d. Batavia na Jawě, středisko obchodu Holandského.	
				1613—1645 Vasil Šujiský car. 1616—1617 Rakouskem na 20 let, prodloužen. 1617—1621 Achmed I. 1622—1623 Rakouskem na 20 let, prodloužen. 1624—1645 Rod Romanovců 1625—1645 Michal Rotanov polohil základ moci ruské sily, trůnu carského.	1600 † Tadeáš Hájek z Hájku, pověstný český lókař a matematik. 1603 † Tycho Brahe, dánský astronom. 1607 † Ranjina Dinko. 1610 † Zlatář Dom. Dubrovčanec, básník. 1612 † Skarga Petr, jezuita, slavný čeština polsky. 1613 † Zaluzianský ze Zaluzan, slavný botanik český. 1616 † Cervantes M. proslulý španěl. básně. 1616 † Shakespeare W. proslavený anglický básník dram.	

Léta	Portug. Špaň. a Nizoz.	Italie.	Francouzsko	Německo a země Rak.
1618	<p>1619 Olden Barneveld odpraven. Hugo Grotius v žaláři.</p> <p>1621–1665 Filip IV. Vév. Olivarez ministr.</p> <p>1621 Obnovení války s Holandany. — Učastenství v 30 leté válce.</p> <p>Úpadek špaň. a port. obchodu; naproti tomu zmáhá se obchod Nizozemců (jejich východo- a západno-indická obchodní kompanie).</p> <p>1625–1647 Jindřich z Oraně místo drž. v Hollandsku.</p>	<p>1621–1670 Ferdinand II. v Toskáně.</p> <p>Vnitřníslabost statu.</p> <p>1623–1644 Papež Urban VIII. Vědy a umění.</p> <p>1627 † Poslední vév. Mantovský zrodu Gonzago. Ve spor o následnictví mítá se císař Ferdinand. Mír v Chierasco.</p>	<p>1621 Boj proti Hugenotům.</p> <p>1624–1642 Kard. Richelieu ministr.</p> <p>1625 Opětný boj s Hugenoty; jich hlavní pevnost La Rochelle vydobytá.</p> <p>Sesílení královského potlačením řeckého.</p> <p>Franeie první velmož evropskou.</p> <p>1631 Spolek se Švédskem, Subsidiie Maximiliánu Bavorskému.</p>	<p>Třicetiletá válka</p> <p>1618–1648</p> <p>1. Česko-falcká doba 1618–1623.</p> <p>1619 Ferdinand II. zvolen za císaře něm.</p> <p>1619 Kurf. Friedrich V. Falcký zvolený za krále českého (zimní král) poražen r. 1620 na Bílé Hoře u Prahy. Čechy pokoreny.</p> <p>1623 Maximilián Bavorskému v odmlu pro pomoc poskytnutou dána Horní Fale.</p> <p>2. Válka dánská 1625–1629. Christian IV. dánský zdvih válku. Albrecht Waldstein nejvyšší velitel vojska na své útraty sebraného, porazil hr. Mansfelda u Dessaavy 1628, jejž stíhal do Uher. Christian poražen od Tillyho u Luttru na Barenbergu.</p> <p>1627 Knižata Meklenburská vyhnána. Pomoří obsazeno.</p> <p>1629 Mír v Lubeku s Dánskem. Waldstein obdržel Meklenburg. Restituční edikt.</p> <p>1630 Říšský sněm v Řezně. Waldstein sesazen.</p> <p>3. Švédská válka 1630–1635 Gustav Adolf kr. Švédský pmecka. 1631 Děvín od Tillyho vybořen. — Tilly od Gustava A. poratenfeldu. 1632 Bitva na Lech Valdstein opět velitel. Valdstein Adolf u Norimberga. Bitva u Lützau padl Gustav Adolf.</p> <p>Švédové pod Hornem Bernhardem Vymarským v Bavorách.</p> <p>1634 Valdstein v Chebu zavražděn.</p> <p>1634 Švédové od arcikn. Ferdinandova poraženi u Nördlingen.</p> <p>1635 Mír v Praze s kurf. Švédským, jemuž dány Lužice.</p> <p>4. Švédsko-francouzská válka 1635–1648.</p> <p>1637–1657 Ferdinand III. Vůdce Švédský Banner v Čechách. Jeho nástupce Torsten son přitáhl až k Vídni; porazil císařské u Breitenfeldu r. 1642 a po třetí do Čech vpadnul gener. Götz u Jankova r. 1645 porazil.</p>
1630	<p>1631 Bitvou na Šeldě poražení Španělovců od Hollandanů; 1632 Mastricht vyrobýt.</p> <p>1635 Válka s Francouzskem.</p>	<p>1630–1637 Viktor Amadeus Savojský, úplně od Francouzského závislý.</p>	<p>1635 Válka se Španělskem–1659 Zřejmě účastenství na 30 leté válce.</p>	<p>1636 Valdstein opět velitel. Valdstein Adolf u Norimberga. Bitva u Lützau padl Gustav Adolf.</p> <p>Švédové pod Hornem Bernhardem Vymarským v Bavorách.</p> <p>1634 Valdstein v Chebu zavražděn.</p> <p>1634 Švédové od arcikn. Ferdinandova poraženi u Nördlingen.</p> <p>1635 Mír v Praze s kurf. Švédským, jemuž dány Lužice.</p> <p>4. Švédsko-francouzská válka 1635–1648.</p> <p>1637–1657 Ferdinand III. Vůdce Švédský Banner v Čechách. Jeho nástupce Torsten son přitáhl až k Vídni; porazil císařské u Breitenfeldu r. 1642 a po třetí do Čech vpadnul gener. Götz u Jankova r. 1645 porazil.</p>
1640	<p>Portugalsko odtrhlo se od Španělska i prolilašen vév. z Braganzy za krále, který se uhájil pomocí franc. 1640. Rod Braganza v Port.</p> <p>1641–1656 Jan I. kr. portug.</p> <p>1643 Don Louis de Haro špaň. ministr.</p>	<p>1642 † Richelieu.</p> <p>1643–1715 Ludvík XIV.</p> <p>5 let star. Anna Rakouská vladařka. Mazarin ministr 1643–1661. Skvělý dvůr ve Versailles.</p>	<p>1644–1655 Papež Innocent X.</p> <p>Marné pokusy k povznesení pařížského důstojenství.</p>	<p>1644 Mírem Westfalským dostal se Francouzsku Elsas r. 1648.</p>
1648	<p>Povstání Masaniela v Neapoli 1647 utištěno Don Juanem 1650.</p> <p>1647–1650 Vilém II. Oranšský. — Samostatnost Hollandská uznaná od Španělců 1648.</p>			<p>1648 Königsmark dobyl Malé Strany Pražské. Mír Westfalský v Münstru a Osnabrücku.</p>

c. Doba třicetileté války 1618—1648.

Dánsko a Švédsko.	Anglicko	Poljsko	Rusko	Turecko	Země mimoevr.	Vzdělání a osvěta
Švédsko v držení všech baltických krajin na severovýchodě od Prus.			Úžasný stav říše.	1618-1622 O s m a n II.		1620 Jezovité zmocnili se university Krakovské.
1621 Gustav Adolf obnovil válku s Polskem, v které r. 1625 vydobyl celého Livonska.		1618 Mírem v Deulině obdrželo Polsko od Ruska Smolensk, Černihov, Sěversko a Livonie.	1620 Válka s Polskem; mír v Chožmině.	1620 An-gličané opět se usadili ve Virginii; Francouzi v Kanadě.		1621 Congregatio de propaganda fide založena od pap. Rehoře XV.
1625 — 1629 Účastenství Dánska v 30leté válce. Mír v Lubeku.	1625—1649 Karol I. Boj s parlamentem.	1620 Kozáci Lisovského poslání od krále císaře Ferdinanda II. k u pomoci.	1621 Mír v Chožmině s Turky.	1622 Mu-stafa I.	1624-1662 Boje Hol-landanů s Portugalcem v Brasilii.	1628 † Fr. de Malherbes franc. lyr. básník.
Gustav Adolf v Německu r. 1630 v boji proti císaři padl 1632 u Lützenu.		1628 Ministr Buckingham zavr. 1628 Petition of right.		1623 Mu-rad IV.	Flibustýři (mořští loupežníci) v Západní Indii.	
1632 — 1654 Christina kr. sv. náleží mezi nejznámenitější, historicky důležité ženy.		1629 Parla-ment rozpuštěn. Král vládne bez něj do r. 1640. Ministr Lord Straffort.	1632—1648 Vladislav IV.	1630 Bagdad od Turků vydobyty r. 1639.	1630 Bos-ton založen od puritánů.	1630 Něm. hansa se rozpadla.
1637 Slovanský rod vévod Pomořanských vymřel. Země od Švédů vydobytá.		Land bisk. Londýnský. Jeho liturgie.	1634 Věčný mír Polska s Ruskem na základě příměří Deulinského ve Viasmě.	1633 Van Diemenova země odkryta od Angličanů.	1633 Keppler, stoupenc Koperníkův.	1635 † Lope de Vega Felix, nejrozhlášenější dram. básník španělský.
1643 Válka mezi Švédskem a Dánskem.		1638 Zbouření ve Škotsku. Dlouhý parlament 1640—1653.	Klesající moc. Šlechta zapověděla užívání rozličných titulů šlecht, aby Azov dobyt od Donských a Zaporozských.	1641, brzy ale opět o-putštěn. Panství Ibra him slabývládce podpořen až k Kamčatce.	1639 An-gličané ve Vých. Indií (Madras) r.	1636 † Karel ze Žerotína, státník český a mecenáš.
1644 Vpád Torstensonova do Šlesvigu a Holštýna 1645. Mír v Brømsesbro.		Kral poraž. Na-sesypřehlku Škotům, titul ještě vásak vydalí parlamentu. Kromvel proti Škotům.	Kozákům vzata všechna práva, oni vporu-bu uvedeni.	1641 Rákokyho. Obchod ruskouasijský.	1640 Hol-landané. O světový obchod začali se dělit. Londýn a Amstřdam.	1638 † Corn. Jansen prof. v Löwenu.
Mírem Westfalským získalo Švédsko Přední Pomorí, Bremy a Verden.	Karel od-praven r. 1649.	1645 Hroz-né zbourání Kozáků a o-beoného lidu ruského pod Bohdanem Chmelni-ckým.	1645-1676 Alexej Romano-vcar.	1645 Nový Seeland od Angličanů odkryt.	1642 Rubens Petr Paul, nizoz. malíř, hlava školy brabantské.	1641 † Van Dyk, nizoz. malíř, žák Rubensův.
				1647 Tato r. od Turků vydobyta.	1644 Chi-na vydobytá od Mandšútarů. Dynastie Tsing.	1642 Galileo Galilei, otec novější fysiky, stoupenc Koperníkův v astronomii.
				1647 od Turků vydobyta.	1645 Hugo Grotius.	1643 † Opitz Martin z Boberfeldu, něm. básník.

Nový věk. II. Od míru Westfalského až k francouzské revoluci 1648

Léta	Portug. Španělsko a Itálie.	Nizozemsko.	Francouzsko.	Německo a ze-mě rakouské.	
1648	Pokračování ve válce mezi Špan. a Franc. v sv. Francii a Šp. Nizozemí. Kondé ve vojsci špan. poražen od Turenna. 1650 Důstojnost místodržitele v Hollandsku odstraněna. 1655—1667 Alfon s VI. kr. portug. duševně a tělesně zanedbán. 1665—1700 Kar el II. Špan. 1668—1706 Pe tr II. port.	1648—1653 Občanské války Frondy. 1650 Mírem Pyrenejským ukončena válka se Španěly. 1661—Mazarin. Kol bert fin. ministr — 1664—1667 Válka s Engl. de Ruyter. 1665—1700 Kar el II. Špan. 1666—1668 První válka Ludvíka XIV. o krajiny belgické. Tripliancie Hollan danů, Angličanů a Švédů. Mír v Čáchách.	1648—1653 Občanské války Frondy. 1650 Mírem Pyrenejským ukončena válka se Španěly. 1661—Mazarin. Kol bert fin. ministr — 1664—1667 Válka s Engl. de Ruyter. 1665—1700 Kar el II. Špan. 1666—1668 První válka Ludvíka XIV. o krajiny belgické. Tripliancie Hollan danů, Angličanů a Švédů. Mír v Čáchách.	1657—1705 Leopold I. 1668 Říšský sněm v Řezně stálý. 1666 Spiknutí v Uhrách. Zbouráno potlačeno 1670.	
1670	1672—1678 Druhá výbojní válka Ludvíka XIV. proti Hollandanům. Jim ku po Španělsku a kurf. Braniborský. Na straně Ludvíka XIV. Angličané a Švédové. V bitbachu Francouzové poraženi od Montecuculih. Turen †. 1675 Švédové poraženi u linie v Braniborském. 1678 Mír v Nymwagach. Ludvík obdržel Franche-Comté. 1679 Germain en Laye velk. kurf. Branib. s Francouzy a Švédami.	1675 — 1780 Viktor Amadeus vév. Savojský od r. 1720 král.	1672—1702 Vilém III. z Oraníe dědičný zemský zprávce Ant. Heinsius.	1680 Reunie 1681 L. zmocnil se Strassburgu. 1684 přinutí v Rezně. 1685 Edikt Nanteský zrušen.	1674 Zbouráni v Uhrách. Emerich Tökelí. 1688 Videň, oblenhaná od Turků, osvobozena od Švédského.
1700	Karel II. vymřel rod Habsburský ve Španii. Válka o španělské dědictví 1701—1714. Císař Leopold proti Ludvíkovi XIV. (Arciv. Karel, Filipp V. z Anjou). Na straně císaře, Hollandanů a kurf. Brandenburský, za krále povyšený; při Ludvíkovi XIV. kurvorský a Kolinský. 1701 Boje v Italii. Prince Eugen vítěz u Carpi a Chiari nad Catinatem a Villeroi. 1702 Marlborough vůdce angl. vojska v Nizozemí. 1703 Savojsko proti Ludvíkovi XIV. vítěz v Italii. Villars v Bavorích. Povstání Tyrolanů (M. Sterzinger) proti Bavorům. 1704 Eugen a Marlborough zvítězili u Hochstädtu. Bavorsko v rukou císařských, říše ve Španii. Jeho boje s Filippem V. 1705—1711 Josef I. císař. 1706 Marlborough vítěz u Ramilliesu; princ Eugen 1707 Francouzové vypuzeni z Italie. 1708 Vítězství Marlborougha a Eugena u Osnabrücku. 1708 u Malplaquetu. Ludvík XIV. žádá o mír. 1710 Arciv. Karel v Madridu. Vítězství Francouzů (Vendome) u Villa vicosa. 1711—1740 Karel VI. císař. Tajně vyjednávání mezi Franc. a Anglickem. Marlborough 1713 Mír v Utrechtu. Filipp V. kr. ve Španii — 1746 (Alberoni ministr). Sicízia a Sardinia vyměněna) Savojsku. 1714 Mír v Rastadtu (v Badenu) císaře a říše s Ludvíkem. Císař obdržel Neapolský, Milán, Nizozemí.	1715—1774 Ludvík XV. 5 let. Promatické sankce. stopářský Filipp vév. Orleanský.	1713 Zřízení prague. 1716—1718 Válka s Turky.		
1720	1706—1750 Jan V. kr. v Portug. Stavby. 1717 Kard. Alberoni zmocnil se Sardinie a Sicilie. 1718 Quadrupel-aliance proti Španělsku k udržení míru Utrechtského. Císař, Angl. Franc. a Hollandsko. Mír 1720. Alberoni vypuzen. Sicilie císaři, Sardinie a Savojsko na království povyšenému. Parma Donu Karlosu. 1730—1773 Karel Emanuel III. kr. Sardinie.	1726 Kard. Fleury ministr do r. 1743.	Bídny stav říše.	1714—1740 + Císař Karel VI.	
1740	1733—1738 Válka o polské následnictví. Proti císaři, ujmajícímu se Augusta III. kurf. sas. Franc. Španie a Sardinie. Neštastné tažení na Rýnu a v Italii. 1738 Mír ve Vídni. Neapole a Sicilie don Karlovi Bourbonskému za Parmu a Piacenzu. Lothrinsko Stanislavu Lešinskému. Toskana, uprzedněna vymřením rodu Medicejského (1737) Františkovi Lothrinskému. Pragm. sankce uznána od všech mocností uzavírajících mír.				

a) Doba Ludvíka XIV. kr. Franc. až k smrti císaře Karla VI. 1648—1740.

Anglicko	Dánsko a Švédsko.	Polsko	Rusko	Války turecké.	Země a kol. mimoevr.	Vzdělání a osvěta.	
Republika. 1649—1660. O. Kromvel. (1654—1658) Povstání Iránu a Škotů potlačeno. 1651 Navigační akt proti Hollandsku. Jamaika. Spálenám odiňala. Richard Kromvel do r. 1659. General Monk. Restaurace Stuarts. 1660—1685 Karel II. lehkomyšlný pa- novník. Ministerstvo Kabal. 1673 Test-akt. Habeas Corpus akt. 1681 Strany Whigů a Tories. 1685—1688 Jakub II. katolík. Revolu- ce. Stuarts zahnání. 1688—1702 Vilém III. z Oranje. Válka s Francouzskem. Irácané, k nimž Jakub se uchýlil, po- kořeni. 1702—1714 Anna. Účas- tenství ve válce o Špan. dě- dictví. 1704 Gibraltar. Spálenám odiňat. 1710 Torry ministerstvo. Bolingbroke. 1713 V miru Utrechtském obdrželo Augl. Gibraltar. Mi- norku. Rod Hanover- ský. 1714—1727 Jiří I. (Prae- tendent Jakub Stuart). 1727—1760 Jiří II.	1648—1670 Friedřich III. kr. dán. Změna u vládě 1660. 1654—1660 Karel X. kr. šv. z rodu Fale- rum veta). Zweibrückenskem. Velko- a Malopolsko po bitvě v Varšavě od Švédů vyrobily. So Švědi Brandenburg a Rakoczy; na straně Polska císař a Dánsko. 1657 Smolnou Velavskou. 1658 Mír Dánské Švédů v Røeskildu. 1660 Mír v Olivě Švédů s Polštakem. Švédsku postoupeny Livonsko a Estonia. 1660—1697 Karel XI. kr. šv. 1669 Mír v Ko- dani Švédská s Dánskem. 1670—1699 Christian V. kr. dánšký. 1674—1679 Válka Švédů s Branibory. Tito zvítězil. 1675 u Fehrbellina. Mír v St. Germain en Laye. 1679.	1648—1668 Jan Kazimír. Nevázavost šlechty (Liberec). Zwei brückenskem. Válka Švédů s Polštakem. Velko- a Malopolsko po bitvě v Varšavě od Švédů vyrobily. So Švědi Brandenburg a Rakoczy; na straně Polska císař a Dánsko. 1657 Smolnou Velavskou. 1658 Mír Dánské Švédů v Røeskildu. 1660 Mír v Olivě Švédů s Polštakem. Švédsku postoupeny Livonsko a Estonia. 1660—1697 Karel XI. kr. šv. 1669 Mír v Ko- dani Švédská s Dánskem. 1670—1699 Christian V. kr. dánšký. 1674—1679 Válka Švédů s Branibory. Tito zvítězil. 1675 u Fehrbellina. Mír v St. Germain en Laye. 1679.	1648—1687 Muhammed IV. Jiří Rakoczy 1652 Kozáci pod ochranou ruskou, obdrželi potvrzení všech starých práv.	1658—1664 Válka rak.-tar. Vel. vezir Kin- prili. Turci u Sv. Gotthardu.	1659—1707 Aureng-Zeb Vel. vezir Kin- prili. Turci u Sv. Gotthardu.	1650 Hollan- dané na mysu datel moderní filo- Dobré naděje. sofi.	1655 Hollan- des Cartes), zakla- dané na mysu datel moderní filo- Dobré naděje. sofi.
			Mír s Pol- skem v An- drušově.	1664 Válka polsko-tur. Ka- menec Podolský od Turků vydo- byt. Vítězství Kozáků Pe- tr Dorošenko a Štěpán Ra- zin.	1664 Pondi- chery, první franc. kolonie ve vých. Indii.	1657 První lotte- rie v Paříži. (Tonti).	
			1667 Smo- lensko získá- no. Hejmanovo. Kozáků Pe- tr Dorošenko a Štěpán Ra- zin.	1667 Ivan a Petr caro- vé. Žofie vla- dárka. 1689—	1667 Suri- nam od Hol- landanů vydo- byt.	1657 + Palmostic Julius, Dubrovča- nin, slavný básník chorv. (Kristiada).	
			1676—1682 Feodor III.	1676—1682 Feodor III.	1668 Oblehla- ni Vídni. Štastný úspěch císaře zbraní.	1664 Pondi- chery, první franc. kolonie ve vých. Indii.	
			1682 Ivan a Petr caro- vé. Žofie vla- dárka. 1689—	1682 Ivan a Petr caro- vé. Žofie vla- dárka. 1689—	1677 Téměř celé vých. po- břeží v Sev. Americe vmo- ci Angličanů.	1673 + Molière, výtečný franc. básník veseloher.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1682 Azov.	1682 Willi- am Penn, zí- dil kolonii v Pensylvanií. (Filadelfia).	1674 + Milton, ang. bás.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1682 Azov.	1687—1691 Soliman III.	1674 Škreta Ka- rel, český Apelles.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1691 Achmed II.	1691—1695 Achmed II.	1677 + Hollar Václav, Čech, jeden z největších rytce.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1691 Azov.	1691 Bitva u Slankamene.	1681 + Calderon de la Barca, nejv. bás. špán.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1691 Azov.	1691 Bitva u Slankamene.	1683 První ka- várna ve Vídni.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1691 Achmed II.	1695—1702 Mustafa II.	1684 + Pierre Corneille, dram. bás- nik franc.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1695—1702 Mustafa II.	1697 Bitva u Zenty. Prince Eu- gen.	1687 + Calderon Pedro, šp. bás.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1695—1702 Mustafa II.	1699 Mír v Karlovicích.	1695 + de la Fontaine, franc. spiso- vatel.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1702—1730 Achmed III.	1702—1730 Achmed III.	1699 + Racine, zván franc. Sofokles.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1702—1730 Achmed III.	1710—1711 Válka rusko-tu- recká.	1700 Parostraj Francouzem Save- ney.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1702—1730 Achmed III.	1710—1711 Válka rusko-tu- recká.	1700 Akademie věd v Berlíně.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1711—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1711 Boileau Des- preaux, fr. bás. (Art poétique).	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1716 + Leibnitz zakladatel filosofie v Něm.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1722 Hornínutro- vě v Sasku. Hrab. Mik. z Zinzendorfu.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1727 + Newton Isak.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1737 + Gjorgič Ignac, Dubrovčanin poslední ze slavných bás. dubr.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1738 Sluneční mi- kroskop.	
			1725 Petr Veliký, sa- movládce.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1716—1718 Válka rak.-be- nat.-tur.	1740 + Kupecký Jan, český malíř.	

Nový věk. II. Od míru Westfalského až k francouzské revoluci 1789

Léta	Portug. Španie. Italie. Nizozemí.	Německo	Země rakouské	Prusko
1740	1741 Špan. a Neapolsko proti Marii Therezií. 1743 Smlouva Sardínie s Rakouskem. Důstojnostmístodržícího v Nizoz. v rodu Oranském dědičná. 1747 — 1795 Vilém IV. do r. 1751. 1746—1759 Ferdinand VI. kr. špaň. Trudomyslý. 1748 Parma, Piacenza, postoupeny Filipovi, bratu kr. špaň. 1750—1777 Josef I. Emanuel. kr. portugalský. Pombal ministr. Jeho prospešné účinkování. 1755 Zemětřesení v Lisabonu. 1751—1795 Vilém V. místodr. v Nizoz. pod poručnickou matky Anny. Nespokojenost se stranou Oranskou.	1740 — 1742 Bezvládí. 1740 Karel Albert kurf. Bav. činí nároky na Důstojnostmístodržícího v Nizoz. v rodu Oranském dědičná. 1742 — 1745 Karel VII. císař. Rak. a Čechy. V Praze korunován. 1742 Rak. vojsko v Mnichově. Sasko na straně Rak. Praha od Bavorů a Francouzů vyklizená. 1743 Bavoriů Simpachu poražení. Bavorsko v moci Rakušanů. Jiří II. Engl. zvítězil nad Franc. a Bavory u Dettingenu. 1745 † Karel VII. Mír ve Füssenu. 1745—1765 František I. Lothr. císař. 1748 Mír v Čáchách. 1756 Spolek Rak. s Francouzskem (Kaunic, Pompadour); Prusko s Anglickem.	1740—1780 Marie Therezie. 1741—1748 Válka o rak. dědictví. 1741 Marie Th. na sněm následnictví v mu uherškém. Uherská hotovost. Karel Rak. 1742 Rak. vojsko v Mnichově. Sasko na straně Rak. Praha od Bavorů a Francouzů vyklizená. 1743 Bavoriů Simpachu poražení. Bavorsko v moci Rakušanů. Jiří II. Engl. zvítězil nad Franc. a Bavory u Dettingenu. 1745 † Karel VII. Mír ve Füssenu. 1745—1765 František I. Lothr. císař. 1748 Mír v Čáchách. 1756 Spolek Rak. s Francouzskem (Kaunic, Pompadour); Prusko s Anglickem.	1740 — 1786 Friedrich II. Veliký. I. Slezská válka. 1740—1742 Friedrich vpadal do Slezka, zvítězil ve Vratislaví (Chotusic). Mír Dolní a Střední Slezska pruské. II. Slezská válka. 1744 — 1745 Vpád do Čech, Praha dobyta. 1745 Friederichova vítězství u Höhenfriedbergu, Zarova, Kesselsdorfu. Mír Drážďanský.
1756	1759—1788 Karol III. špaň. Ministr Aranda. 1759—1825 Ferdinand IV. (I.) kr. neap. 1761 Bourbonská rodinná úmluva mezi Špaň. a Franc. Anglicku a Portug. vypověděna válka. 1763 V míru Florida Anglicku postoupena. 1768 Korsika od Janovanů postoupena Franc. (Paoli). 1773—1796 Viktor Amad III. kr. sard. 1777—1806 Marie kr. Portug. m. Pedro. Reformy Pombalovy zrušeny. Od r. 1792 Jan regent v Portug. 1779 Válka Španělská a r. 1780 válka Nizozemců s Angl. 1782 Oblehání Gibraltaru, Elliotem bráněno. 1783 Mír Versailský. Minorca a Florida od Šp. získána. Nepokoje v Nizozemsku.	I. Válku započal Friedrich II.; vtrhl do Sas, porazil bosic, zajal vojsko saské u Perna. Proti Prusku: mecko, Rusko, Francouzsko, Švedska a Sasko. 1757 Friedrich v Čechách porazil Karla Lothr. u Pirin †; od Dauna poražen u Kolína (Chocemic). Vítěz Jägerendorfu. Francouzi od Fried. hanebně poraženi u Karel Loth. u Lysé. 1758 Rusové poraženi u Zorndorfu; Friedrich od Kirchenu. II. 1759 Friedrich poražen od Laudona a Soltikova u Kuřívod. Drážďany ztraceny. Fink u Maxena s vojskem zajat. 1760 Vítězství Prusů u Lehnice a Torgavy. Rus. a 1761 Kolberg od Rusů (Romanzova) vzat. Friedrichovu stavění. 1762 Obrat věcí po † car. Alžběty. Mír Pruska se Švédskem. Friedrich vítěz u Burkersdórfu; princ Jindřich u 1763 Mír Hubertburský. Prusko v řadě evropských států. 1765 Josef II. císař, spoluvládce matky. Snaha o zvelebení blahobytu. 1769 a 1770 Šchůze Josefa II. a Friedericha II.	Sedmiletá válka 1756—1763. I. Válku započal Friedrich II.; vtrhl do Sas, porazil bosic, zajal vojsko saské u Perna. Proti Prusku: mecko, Rusko, Francouzsko, Švedska a Sasko. 1757 Friedrich v Čechách porazil Karla Lothr. u Pirin †; od Dauna poražen u Kolína (Chocemic). Vítěz Jägerendorfu. Francouzi od Fried. hanebně poraženi u Karel Loth. u Lysé. 1758 Rusové poraženi u Zorndorfu; Friedrich od Kirchenu. II. 1759 Friedrich poražen od Laudona a Soltikova u Kuřívod. Drážďany ztraceny. Fink u Maxena s vojskem zajat. 1760 Vítězství Prusů u Lehnice a Torgavy. Rus. a 1761 Kolberg od Rusů (Romanzova) vzat. Friedrichovu stavění. 1762 Obrat věcí po † car. Alžběty. Mír Pruska se Švédskem. Friedrich vítěz u Burkersdórfu; princ Jindřich u 1763 Mír Hubertburský. Prusko v řadě evropských států. 1765 Josef II. císař, spoluvládce matky. Snaha o zvelebení blahobytu. 1769 a 1770 Šchůze Josefa II. a Friedericha II.	
1763	1772 Prvním dělením Polska obdrželo Rakousko Spiš, Halštát a Vladiměř (1300 kv. m.) Prusko: Západní Prusy, (650 kv. m.) 1778—1779 Válka o bavorské následnictví. Prusové vtrhli do Čech. Mír v Těšíně. Rak. obdrželo Čtvrt na Innu. 1780—1790 Josef II. Jeho reformy. 1785 Josefový záměry o výměně Nizoz. s Bavorovými změněny Friederichem II., jenž utvořil „Fürstenbund.“ 1787 Císař Josef s car. Kateřinou v Chersonu. 1787 Zbourání v Belgii. 1788 Válka s Turky nešťastná. Vojsko císaře u Lugoše poraženo. 1789 Lodon dobyl Bělehradu. 1789 Nepokoje v Uhrách. Revoluce v Brabantu. Císař Josef odvolal novoty jím zavedené † 1790.	1772 Prvním dělením Polska obdrželo Rakousko Spiš, Halštát a Vladiměř (1300 kv. m.) Prusko: Západní Prusy, (650 kv. m.) 1778—1779 Válka o bavorské následnictví. Prusové vtrhli do Čech. Mír v Těšíně. Rak. obdrželo Čtvrt na Innu. 1780—1790 Josef II. Jeho reformy. 1785 Josefový záměry o výměně Nizoz. s Bavorovými změněny Friederichem II., jenž utvořil „Fürstenbund.“ 1787 Císař Josef s car. Kateřinou v Chersonu. 1787 Zbourání v Belgii. 1788 Válka s Turky nešťastná. Vojsko císaře u Lugoše poraženo. 1789 Lodon dobyl Bělehradu. 1789 Nepokoje v Uhrách. Revoluce v Brabantu. Císař Josef odvolal novoty jím zavedené † 1790.	1786—1797 Friedrich Vilem.	
1789	1788—1808 Karel IV. kr. špaň.	1787 Tažení do Hollandska ve prospěch dědičného náměstka.		

b) Od vymření rodu Habsburského po meči až k revoluci francouzské 1740—1789.

Francouzsko	Anglicko	Poljsko	Rusko	Turecko. Z. mimoevr.	Vzdělanost a osvěta
1741 Spolek s Bavarskem v Nymfenburgu.	Anglicko na straně Marie Theresie proti Francouzsku a Španii ve válce o rak. dědictví.	Liberálná šlechta.	1740—1741 Ivan III. (Biron vév. Kuronský). 1741—1762 Alžběta Petrovna. Válka se Švédů ukončena mírem v Åbo 1743. Část Finnska získána. U dvoru dáná výhost živilu německému a zavedeny mramy a jazyk francouzský.	1743—1746 Válka Turků s Poršany. (Šach Nadir.) Upadek mocí turecké.	1742 Elektrický stroj. 1745 Leydenská láhev. 1744 † Kantemír Ant. kníže, satyr. bánský ruský. 1745 Skrinici J. na univerzitě Pražské. 1748 † Thomson anglický básník. 1761 † Bolingbroke anglický publicista. Hromosvod Diviše a Franklina.
Marquiska Pompadur 1745—1764. Vítězství Franc. proti Rak. a Angličanům. Rakouské Nizozemí vydobyto.	1746 Praetendent Karel Eduard Stuart.	Veliká slabost říše.	1756 Vojsko ruské odesláno na Rýn ku pomoci Marii Theresii proti Francouzsku.	1754—1757 Osman III.	1754 † Montesquieu franc. encyklopaeista. 1755 Achromatický dalekohled. 1758 Cárská akademie umění v Petrohradě zařízena.
1748 Mír v Čechách. Nizozemí navráteno.	1756 Franc. dobyli Minorku.	Veliká seč na sněmu.	1757—1774 Účastenství v 7leté válce na straně Rakouska proti Prusku. Vítězství u Vel. Jiřího v Hastedtu. 1767 William Pitt ministr.	Mustafa III.	1759 Jesuité vlivem Pombala využiveni z Portug.; r. 1764 z Francouzská; r. 1767 ze Španie, vlivem Arandy; řád zrušen 1773 papežem.
Válka mezi Franc. a Anglickem 1766—1763.	1756 Franc. dobyli Minorku.	Stanislav Pořatovský	1762 Petr III. ctitel Friedricha II. Spolek s Pruskem.	Abdul-Hamid.	1765 Wattův zdokonalený parostroj.
1759 Vítězství Angličanů u mysu Lagos a v zálivu Quiberonském. Gen. Wolfe porazil Francouze u Quebecu.	1764 Angl.-hanov. vojsko od Francouzů poraženo u Hastedtu.	1764—1795 poslední kr. pol.	1762—1796 Kateřina II. po zavraždění jejího manžele. Ministr Orlov.	1766 Boje Angličanů s Nabobem Bengalským. Gen. Clive.	1766 † Lomonosov Mich. zakladatel novoruské literatury.
Válka v Indii a v Americe.	1766 Franc. dobyli Quebecu.	1768—1795 Barbská.	1768—1774 Válka s Turky. Tur. loďstvo u Třesmeře r. 1770 spáleno. Mír v Kureuk-Kainardži 1774.	Kolky v anglických koloniích Sev. Ameriky zavedeny 1765; clo z čaje r. 1767. Násilí v Bostonu proti anglickým 1773.	1767 † Breitinger; 1783 † Bodmér; něm. básníci.
1760 Celá Kanada od Angl. vydobyta. Franc. všeude neštastni.	1760—1782 Jiří III.	1767 Konfederace pol. dissidentů Radomí, proti ní konf. Barská.	1768—1775 Zbourání Kozáků pod Pugachevem. Tento odpraven.	1778 † Voltaire a Rousseau, franc. básníci.	1778 † Konarský Stan. piar, zlepšil školní vyučování v Polsku.
1761 Pondichery od Angl. vydobyty. Moc Francouzů v Indii zničena. Výboje Angličanů v Západní Indii.	1766 Hr. D'U Barry.	1772 Boj proti severoamerickým kloním.	1775 Poslední chan Krimský složil vládu ve prospěch Kateřiny. 1783 Cesta Kat. do Chersonu. Schütze a císař Józefem II.	1776—1783 Zbourání Koloní pod Tatárským.	1776 † Breitinger; 1783 † Bodmér; něm. básníci.
1763 Mír v Paříži. Angl. obdrželi Kanadu, Floridu a rozličné ostrovy.	1766 Lothinskou vrcholu polit. připadlo Franc.	1772 První dělení Polska.	1783 Poslední chan Krimský složil vládu ve prospěch Kateřiny. 1787 Cesta Kat. do Chersonu. Schütze a císař Józefem II.	1784 Potemkin, velmožný ministr (Tatárský).	1781 † Lessing něm. básník.
1764 Korsika získána. Velká tíze státního dluhu. Zkáza mramů při dvoře a v národu.	1768 Korsika získána. Velká tíze Boje ve Vých. Indii.	1777 Kongres v Filadelfii.	1783 Poslední chan Krimský složil vládu ve prospěch Kateřiny. 1787 Cesta Kat. do Chersonu. Schütze a císař Józefem II.	1785 James Cook objevil třetí zemi a na Sandwichských ostrovech.	1781 † Washington sing něm. básník.
1765 Ludvík XVI. Turgot fin. ministr, po něm Necker až do r. 1781.	1765 Mír ve Veraillesu.	1777 První dělení Polska.	1787 Cesta Kat. do Chersonu. Schütze a císař Józefem II.	1786 Washington. 1787 Potemkin.	1782 † Metastasio vl. básník.
1778 Spolek Franc. s republikou severo-americkou. Angličané vítězové na moři proti Špani. a Francouzům.	1778 Shromáždění notabulů. Arc. Brienne ministr.	1787 Shromáždění notabulů. Arc. Brienne ministr.	1788 Poslední chan Krimský složil vládu ve prospěch Kateřiny. 1788 Cesta Kat. do Chersonu. Schütze a císař Józefem II.	1788 Mangalore.	1783 † d' Alembert.
1782 Gibraltar uhraněn hrdiným Elliotem. V Americe válčili Angl. neštastně.	1788 Necker opět ministr.	1788 Shromáždění notabulů. Arc. Brienne ministr.	1788 Poslední chan Krimský složil vládu ve prospěch Kateřiny. 1788 Cesta Kat. do Chersonu. Schütze a císař Józefem II.	1789 Washington präsident spolku.	1784 † Diderot, fr. encyklopaeista.
1785 Mír ve Veraillesu.	1787 Shromáždění notabulů. Arc. Brienne ministr.	1788 Shromáždění notabulů. Arc. Brienne ministr.	1788 Poslední chan Krimský složil vládu ve prospěch Kateřiny. 1788 Cesta Kat. do Chersonu. Schütze a císař Józefem II.	1790—1799 Washington präsident spolku.	1785 Herschelův teleskop.
1788 Shromáždění notabulů. Arc. Brienne ministr.	1788 Necker opět ministr.	1788 Shromáždění notabulů. Arc. Brienne ministr.	1788 Poslední chan Krimský složil vládu ve prospěch Kateřiny. 1788 Cesta Kat. do Chersonu. Schütze a císař Józefem II.	1790—1799 Washington präsident spolku.	1786 Galvanimov jev objevena elektřina, zbrana dotýkáním (Galvanismus).

Nejnovější věk. I. Od francouzské revoluce. Od ro

Léta	Port. Špaň. Italie	Francouzsko	Rakouské země
1789		<p>1789 Shromáždění poslanců ve Versaillesu. Spor o spůsobu hlasování. Třetí stav co sněm národní. Rokování o opravě státu.</p> <p>1789—1791 Ústava odárné nár. shromáždění a) ve Versaillesu. (Mirabeau). Národní garda (Lafayette). Bastille vydobyta. Král přinucen do Paříže; b) v Paříži. Assignaty. Klub Jakobinů.</p> <p>1791 + Mirabeau. Útěk krále. Sansculloté. Zákonodárné nár. shromáždění. Girondini. Národní manifest vév. Brunšvického. Král uvězněn. Vraždění v žaláři. Dumouriez v Belgii. Bitva u Jemappe.</p> <p>1792 Jan korunován princ portug. regent.</p> <p>1793 Manuel Godoy ministr ve Španii. Válka s Francouzskem ukončena.</p>	<p>1790 Zpoustra v Belgii.</p> <p>1790 — 1792 Leopold II. Konvence bachišs Prusku, Áo.</p> <p>1791 Mír v Sistově.</p> <p>1792—1835 Francouzský II. Spolek s Pragou.</p>
1795	1795 mřem v Basileji.	<p>1795 Alliance Špaň. s Franc. Anglicku vypověděna válka od Špani.</p> <p>1796 Mír Sardinie s Franci.</p> <p>1796 — 1802 Karel Em. IV. kr. Sard.</p> <p>1797 Severní Itálie císařskou republikou.</p> <p>1798 Římská rep.</p> <p>1799 Parthenopejská rep.</p>	<p>I. Koalice proti Francii.</p> <p>—1797. Angl. Rus. Neap. Tosk. Špaň. a not vůdce fr. Dumouriez v Neerwindenu.</p> <p>1794 Jourdan vítěz v Batavskou rep. 1795 Lyon, Marseille, Toulon proti Paříži. Výbor pro obecné blaho. Odpravování.</p> <p>1793—1794 Hru zovláda. Marat, Danton, Robespierre.</p> <p>1795 Nová ústava. 5 direktoriů — 1799.</p>
1800	<p>1802 Vév. Parmský, král Etrurie.</p> <p>1801 Válka Španie s Portug. Mř v Badajozu.</p> <p>1802—1821 Viktor Em. I. kr. Sard.</p>	<p>1795 Prusko mřem v Basileji (Friedrich Vilém III.) Arcikn. Karel na Rýnu vítěz v Itálii. Jeho vítězství u Montenotte, Stiglione, Arcole, Rivoli. Mantova se vzdala. Mantova Formio. Rep. cisalpinská a ligurská, r. 1798 helvetská.</p> <p>1798—1800 Napoleon v Aegyptu. Bitva u Abu Simbel v Syrii. Kleber. Vítězství u Heliopolisu. Kapička.</p> <p>1799 Nový řád. Tři konsulové. Napoleon první.</p>	<p>1804 František I. Koalice proti Francii. Angl. Rus. Rak. Tur. Neap. Port. — Rep. parthenopejská. Rusové (Suvarov) a Rakouské v Itálii. Tito poraženi u Marengo 1801 a Hohenlindu. Rep. italská v Lunevillu 1801 a v Amiensu.</p>
1805	<p>1806 — 1808 Josef Bonaparte kr. v Neapoli a Sicilii.</p> <p>1807 Král. rodina portug. odplula do Brasilie. Franc. v Portugalsku.</p> <p>1808 Špaň. dynastie zapuzena. Josef Bon. král ve Španii; v Neapolsku nyní Murat — 1815. Španělové proti Franconzum válčili až do r. 1814.</p>	<p>1802 Napoleon doživotný konsul, r. 1804 císař; r. 1805 III. Koalice proti Francii. Angl. Rusko. (Prusko z počátku neutr.). Nap. zajal vojsko císaře a opanoval Linéco a Víděn, zvitězil u Slavkovu. Mír v Benátky Rakousku. Tyrol. Bay., Bavorsko a Württembersko.</p> <p>1806—1810 Ludvík Napoleon král v Hollandsku.</p> <p>1806 Válka pruská proti Napol. Prusové poraženi u Auerstädtu. Francouzové v Berlíně. Kontinentální rážka Prusů a Rusů u Friedlandu. Mír v Tilsitu ztratilo polovici svých zemí. (Král. Westfalské r. 1807 — 1813 Bonap.) Vév. Varšavské dánno králi saskému.</p>	<p>1804 František I. Koalice proti Francii. Angl. Rus. Rak. Tur. Neap. Port. — Rep. parthenopejská. Rusové (Suvarov) a Rakouské v Itálii. Tito poraženi u Marengo 1801 a Hohenlindu. Rep. italská v Lunevillu 1801 a v Amiensu.</p>
1810	<p>1809 Cír. stolice připojena k Franc. Napoleon v kladbě, papež v zajetí.</p> <p>1809 Wellingtonovo vítězství nad Fr. u Talavery; r. 1812 u Salamanky.</p> <p>1812 Ústava Kortesů od centralní junty.</p> <p>1813 Vítězství Wellingtona u Vittorie.</p> <p>Ferdinand IV. vrátil se do Špani. — 1833. Ústava zrušena. Obnovení inkvizice a řádu jezovitšt. 1814. Velkov. Tosk. Ferdinand a papež Pius VII. opět dosazeni.</p>	<p>1809 Válka Rakouska proti Napoleonovi. Arcikn. Jan v Itálii, Ferd. v Halici. Vzbouření Tyrol. Ondřej Hofer. Napoleon vítězně k Vídni. Bitvy u Wagramu. Mír ve Vídni. 1810 Nap. pojal za manž. Marie Ludvík XVIII. krále.</p> <p>1812 Napoleonova výprava do Rus. Velká armáda Smolenska a Borodina. Rusové spálili Moskvu. Zpátečné tažení. Přechod přes Berezinu.</p> <p>1813 a 1814 Velká válka proti Nap. S Ruskem, Prusku. Bitvy u Lützenu. Kongress v Praze. Císaři straně spojenců. Tito poraženi u Drážďan. Vanda Chlumec. 1813 Třídení bitva u Lipska.</p> <p>1814 Spojená vojska v Paříži. Napoleon na ostrov Elba. Ludvík XVIII. král.</p>	<p>1814 a 1815 Kongress Vídenský. Belgie a Hollandia v králi. Nizozemské pod Vilemem z Oranie. Utvoření Poslední pokus Napol. Prusové poraženi u Ligny. Napoleon od Wellingtona a Blüchera. Napoleon na ostrov Elba. Druhý pařížský mř. Francouzsko obmezeno na hranice.</p>
1815	1815 Murat poražen u Tolentina, jat a zatčen.		

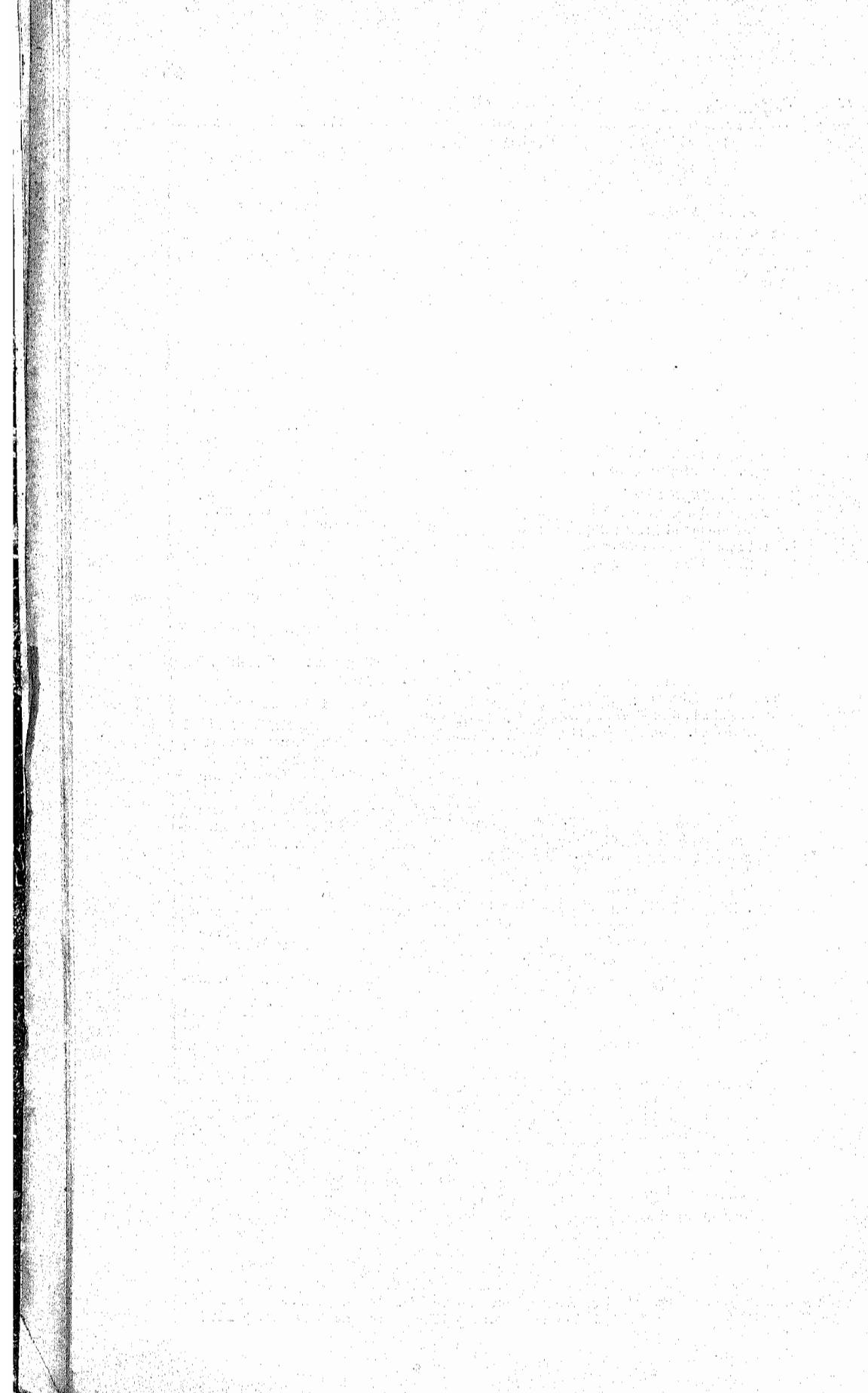
a) Doba revoluce francouzské až ku kongressu Vídeňskému 1781—1815.

Anglicko	Dánsko a Švédsko	Rusko a Polsko	Turecko a Černá Hora	Státové mimo Evropu	Vzdělání a osvěta
1790 Zbouření Tippo-Saliba ve Vých. Indii.	1789 Státní reformy ve Švédsku.	1790 Suvarov vzal útokem Ismail sult.	1789—1807 Selim III. sult.	1. Spojené obce americké.	1791 † Mozart. 1793 † Goldoni vlastní básník veseloher.
1779 Seringapatam vydobyt. T. Sahib †.		1791 Nová ústava pro kr. Polské. Proti ni konfed. Targovická, později i král. Bitva u Mačinu 1791.	1782—1830 Petr I. Petrovič kn. černoh.	1808 Nový Orleans a Louisiana získány od Francouzů.	1794 † Lavoisier chem. 1794 † Bürger, něm. básník.
1793 Válka s Francouzskem. Pryná koalice. Toulon od Francouzů vydobyt.	1792 Gustav III. Švéd. zavr. Arkerströmem.	1792 Mír v Jassy s Tureckem. Taurie a země až k Dunaju připadla Rusku.	1791 Mír s Rak. v Štětově.	1812 Válka s Anglickem.	Dr. Jenner, vynálezce očkování († 1823).
1794 Korsika odříta a mnohé západodické osady.	1792—1809 Gustav IV. kr. Švéd.	1793 Druhé dělení Polska na ků s Černohoreci. Tito vítězové u Spužce a vsi Krussa. Moč Turků zlomena, samostatnost Č. Hory od nich milky uznána.	1796 Boj Turaní Polska na ků s Černohoreci. Tito vítězové u Spužce a vsi Krussa. Moč Turků zlomena, samostatnost Č. Hory od nich milky uznána.	1800 Praesid. Lincoln. Jižní státové, umluvivše konfederaci zvolili 1861 Jeffersona Davise za prvního. Občanská válka.	1796 † Burns Rob. škotský básník. 1796 Arkwrightův stroj ku spřádání bavlny.
1796 Nezdárená expedice Francouzů do Irské.	1800 Nordická konvence. Válka s Angl.	1801 Nelson před Kodani. Mfr.	1804 Černý Jiří, vůdce srbských povstalců.	1862 Boj lodí Monitora a Merrimaka. 1863 Otroci prohlášeni za svobodné. 1865 Lincoln zavražděn. — Johnson. — Jeff. Davis zajat.	1798 Stereotypní tisk vynalezen.
1799 Druhá koalice proti Francouzsku.	1803 Gustav IV. proti Napoleonovi.	1795 Kurovy postoupeny R. od věv. Petra Birouna.	1806 Pavel utvořil nordickou konvenčí.	1867 Ruská Amerika získána.	1799 Voltairský sloup.
1800 Unie Irská s Velkou Britanií. První spojený parlament. Malta dostala se Angličanům.	1805 3. koalice.	1796—1801 Pavel I. Války s Pruscem a s Francouzy.	1801 Pavel zavr.	1868 Praes. Grant.	1799—1804 Al. Humboldt cesta po jižní Americe.
1802 Mfr s Franciemi Amiensu.	1806 Holštýnskem s Dánskem.	1799 Car ustoupil od 2. koalice.	1801—1826 Alekander I.	2. Mexiko.	1800 + Cooper anglický básník.
1803 Delhi od Angl. vydobyt.	1808 Kodaň bombardován od Angl. Dánské lodstvo odvedeno.	1800 Pavel utvořil nordickou konvenčí.	1806 Mehmed Ali paša v Egyptě.	Od r. 1810 zboření proti vládě španělů. Don Augustín Iturbide, osvoboživ zemí císaře uprchloucí.	1801 † Krasický Ignac, bisk., duchaplný bás. polský.
1805 Třetí koalice. Nelsonovo výtečství u Trafalgaru. Nelson †.	1808 Válka s Rus. Dánsko na straně Ruské.	1805 Třetí koalice.	1807—1808 Mustafa.	1824—1837 Federat. republika.	1803 † Alfieri z Asti a Casti, vlaštidský básník.
1806 Válka s Pruskem.	1808—1839 Friedric h VI. Dánský.	1807 Válka s Anglickem a Portou.	1808 Válka s Ruskem a Angl.	1829 Východní Španělské vypuzeni.	1803 + Herder Jan a Kant Em. (Krit. filosofie).
1807 Válka s Turky.	1809 Gustav IV. sesazen.	1808 Válka se Švédskou. Tinské připadlo Rusku.	1808 Revoluce. Janičtí.	1833 Sant Ana praesident.	1805 † Schiller slavný bás. něm.
1812—1815 Válka se sev.-americkými obcemi. Washington spálen. (Rosz). Mír v Genu.	1809—1818 Karol XIII. Mír s Dan. Rus. a Franc.	1808 Spolek Alexandra s Napoleonem; Rusko ve výsluze císař. rak. s Napoleonem na straně Napoleona.	1808—1839 Mahmud II.	1838 Bustamente praes. Válka s Francouzy.	1806 Kamenotisk vynalezen Sonnefeldrem († 1834).
1815 Angl. poražení od Jaksona u Nov. Orleanu.	1810 Bernadotte nástupce trůnu Švédského.	1810 tohoto.	1811 Mamelucci v Aeg. Melimedem Alim vykorenění.	1809 † Haydn.	
1814 První pařížský mfr. Anglicko obdrželo Maltu a mnohé kolonie; iakož i protektorát nad ionickými ostrovami.	1812 Spolek Švédsku za ztracené Finsko. Dánsko obdrželo Švédské Pomorí, které odstoupilo Prusku za Lauenburg.	1812 Tažení Napoleonu do Ruska. Bitvy u Smolenska a Borodina. Napoleon ve vyhořelém Moskvě. Jeho zpátečný pochod. Přechod přes Beresinu.	1812 Mír v Bukurešti s Tureckem. Pruth hranici.	1811 † Obradovič Dositej, první královský liter.	
1815 Centralní Amerika svobodná rozpadla se v 5 svobodných republik.	1813 Spolek s Pruskem v Kališi. Další boje s Napoleonem. Účastenství v kongresu Vídeňském.	1813 Srbsko opět pokoreno.	1813 Srbsko pod Milošem Obrenovićem.	1812 † Trembecký, lyr. bás. polský.	
1821 Kongress Vídeňský vyslovil se proti obchodu s otroky.	1815 Srbové dosáhli samostatnosti odvádějící toliko poplatek.	1815 Srbové dosáhli samostatnosti odvádějící toliko poplatek.	1815 Arcik. Maximilian císař († 1868). Republik obnovena.	1813 † Wieland, Körner.	
1821 Centralní Amerika svobodná rozpadla se v 5 svobodných republik.			1821 Centralní Amerika svobodná rozpadla se v 5 svobodných republik.	1814 † Fichte (idealní filosofie).	
				1814 Kád žiří jesuitů papožen Piem VII.	

Léta	Francouzsko	Anglicko	Rakousko	Prusko
1815	1814-1824 Ludvík XVIII. 1815 Maršál Ney zastřelen. Okupační vojsko v zemi až do r. 1818 po konferenci monarchů v Cächách. 1820 Vévoda z Berry zavražděn. 1821 † Napoleon na Sv. Heleně. 1823 Válka se Španěly vítězná. 1824-1830 Karel X. (+ 1836 v Gorici). Účastenství při traktatu Londýnském 1827 v záležitostech Recka, jakož i v bitvě Navarin a. 1830 Expedice do Algieru. Alg. vyrobena. Ordonaunce. Červencová revoluce v Paříži. Bourboni zahnání. 1830-1848 Ludvík Filip vév. Orleanský, král Francouzů. 1832 † Napoleon II. 1837 Ludvík Napoleon v Strassburgu. 1840 Napoleonovy tělesné pozůstatky do Paříže přivezeny. Ludvíka Napoleona zbouráni v Boulogni; od souzen k doživotnému vězení uprchl 1846. 1847 Abdel-Kader vzdal se, avšak proti smlouvě držán v Paříži v zajetí. 1848 Zbourání v Paříži. Prozat. vláda: Lamartine. Republika 1848-1852. Cavaignac diktátor. Ludvík Napoleon praesident na 4 léta, později na 10 let. 1849 Rím obsazen franc. vojskem. 1852 Nová ústava; senát prohlásil se pro císařství. Všeobecné hlasování. Lud. Nap. co Napoleon III. dědičný císař 2. pros.	1816 Algier bombardován. 1818 Mahraté v Indii úplně pokročení. 1820-1830 Jiří IV. 1821 Nepokoje v Irsku. 1822 Canning první min. ujímal se Řeků. Traktát Londýnský. 1829 Emancipačce katolíků v Irsku. O'Connell z Irsku. 1830-1837 Vilém IV. Konference velmožů v Londýně o Belgii. 1834 Privilège východo-indické obchodní komp. zrušeny. 1837 Viktoria královna. Hanoversko samostatné pod Arnoštrem Augustem - 1851. 1841-1842 Válka s Činou za přičinou opia. Mír v Nankingu. 5 přístavů přistupných. 1848 Zbourání v Irsku. 1848 Zbourání národů v Pendšabu, kteří 1849 potrobeni. 1852 Ministerstvo Aberdeen Palmerston. Válka s Birmany. 1857 Nena Sahib.	1816 Království Ilyrie (Korutany, Krajina, Gorice, Gradiška, Terst a Istrije). 1819 Konference ministrů v Karlových Varech. 1820 Kongress v Opavě, r. 1821 v Lublauni za přičinou Neapole; 1822 ve Veroně; intervence ve Španělsku.	Svatá alliance. Prusko obdrželo velkou. Pozlánské, polovice Saské, země na dolním Rýnu.
1830	1830 Expedice do Algieru. Alg. vyrobena. Ordonaunce. Červencová revoluce v Paříži. Bourboni zahnání. 1830-1848 Ludvík Filip vév. Orleanský, král Francouzů. 1832 † Napoleon II. 1837 Ludvík Napoleon v Strassburgu. 1840 Napoleonovy tělesné pozůstatky do Paříže přivezeny. Ludvíka Napoleona zbouráni v Boulogni; od souzen k doživotnému vězení uprchl 1846. 1847 Abdel-Kader vzdal se, avšak proti smlouvě držán v Paříži v zajetí. 1848 Zbourání v Paříži. Prozat. vláda: Lamartine. Republika 1848-1852. Cavaignac diktátor. Ludvík Napoleon praesident na 4 léta, později na 10 let. 1849 Rím obsazen franc. vojskem. 1852 Nová ústava; senát prohlásil se pro císařství. Všeobecné hlasování. Lud. Nap. co Napoleon III. dědičný císař 2. pros.	1834 Privilège východo-indické obchodní komp. zrušeny. 1837 Ferdinand L. Schütze mocnářů rak., rus. a pruského v Teplicích. 1846 Povstání v Haliči. Krakov připojen Rakousku. 1848 Povstání ve Vídni. Ministerstvo pro Uhry. Ustava, Slovenský sjezd v Praze. Říšský sněm ve Vídni. Zbourání ve Vídni. Císař František Josef . Válka v Uhrahách a v Itálii, zde vítěz Radetzky. V Uh. Košut. Görgey (Világos).	1834 Německý celní spolek. 1837 Arcib. Kókónský, 1838 arcib. Pozlánský uvěznění. 1840-1861 Friedrich Vilém IV. 5103 čtv. míle. 1846 Nepokoje v Pozlánsku. Měroslavský. 1847 Spojený zemský sněm v Berlíně. 1848 Revoluce v Berlíně. Nepokoje v Pozlánsku. 1850 Ustavodárné nám. nár. shromáždění ve Frankfurte. 1849 Král odmítl nabízené mu důst. nám. císaře. Kniežectví Hohenzollern získáno. 1850 Ustava pruská. Mír s Dánskem v Berlíně.	
1848	1853-1856 Válka ruskoo-orientálnská. Proti Rusku na straně Turecka: Anglicko, později též Sardinie. Boje na Dunaji (Omer Paša); tur. loďstvo zničeno. 1854. Válka na Krimu. Obléhání Sebastopolu. Loďstvo spojenců ve všech ruských Bitvě u Aliny, Balaklavu. Císař Mikuláš † 1855; Alexandr II. Bitva na Balaikov vyrobena. Mír v Paříži 1856. Část Bessarabie odstoupena k Multanskmu.	1852 Ministerstvo Aberdeen Palmerston. Válka s Birmany. 1857 Nena Sahib.	1857 Kant. Neufchatel postoupen říšským.	
1860	1859. Válka vlastko-rakouská. Králi Sardinskému Viktoru Emanuelu ku pomoci Napoleon III. Bitvy u Magenta a Solferina. Praelimináře míru ve Villafrance. Mír v Curiachu, Lombardsko Viktoru Emanuelu; Savojsko a Nizza Francouzsku.	1864 Válka šlesvicko-holštýnská proti Dánsku. Mír ve Vídni.	1861 Vilém I. král (od r. 1857 princ regent).	
	1861 Konvence Francouzská, Anglická a Španělská za přičinou Mexika. Boj Francouzská v Mexiku.	1866 Válka rak.-prusko-vlámská. Bitvy u Kustozzy, Lissi, Král. Hradce. Mír Pražský.	1867 Císař korunován za krále nher.	

b) Od kongressu Vídeňského až na naši dobu, od r. 1815.

Turecko, Srbsko, Řecko	Ostatní státové v Evropě	Státové mimo Evropu	Vzdělání a osvěta
1817 Černý Jiří za- vražděn. 1821—1823 Válka s Perskem. 1821 Pozdvíjení Ře- ků. Al. Ypsilanti 1822. Řecký nár. kongress v Epidauru. Boje o ne- odvislost. 1826 Missolunghi od Ibrahima vydobytu. 1827 hr. Kapodistria praesident. — Nám. bitvou u Navarina lodstvo zničeno. Řecko neodvislé král. 1830. Kapodi- stria zavr. 1831. 1832—1862 Otto Bav. kr. řecký. 1830—1851 Petr II. Petrovič vladyska černohorský. 1831—1833 Zpoura Mehmed Aliho. Vel. vezír u Koniehu po- ražen. 1839 Boj sultana s Mehmedem. Turci poraženi u Nisiby. Intervence velmcí. 1839—1861 Abdül Medžid. 1840—1842 Michal Obrenovič v Srbsku. 1842—1858 Ale- xandr Karađorđe- vič. 1843 Revoluce v A- thenách. Ústava. 1851—1860 Danilo Petrovič 1. světský kn. na Černé Hoře; po něm Mikulaš. 1852 Válka Turků s Č. Horou. Před tím po- vstání v Bosně a Her- cegovině. 1860 Prolévání krve v Damasku. Franc. expedice do Syrie. 1860—1868 Michal Obrenovič v Srbs- ku; po jeho zavraž- dění Milan. 1861 Abdül Aziz sult. 1862 Boje s Č. Horou. 1862 Revoluce v Řecku. Král Otto upr- chl. Jiří I. (Dánský) král r. 1863. 1864 Jonské ostrovy spojeny s Řeckem. 1867 Povstání na Kandii. 1868 Spor tu- recko-řecký. <p>1. Španělsko. 1820 Revoluce. Konstitu- ce od r. 1812 přijata. 1823 Intervence Francouzů. 1833 † Ferdinand. Dcera Marie Isabella 3letá — 1868. Vladařka matka M. Kristina. Proti ní Don Karlos. Občanské války. 1840 Espartero ministr. pak vládař. 1845 Isabella plnoletá. 1854 Revoluce v Madri- dě. O Donell. 1868 Revoluce. Isabella ze země. Prozatímná vláda.</p> <p>2. Portugalsko. 1820 Revoluce. Špan. ú- stava zavedena od kr. Jana VI. z Brasilie se navrátil do Portugalska. 1823 Ústava usilová- ním inf. Don Miguela zru- šena. Tento vypovězen. 1826 † Jan VI. Syn Pe- dro, císař. vzdal se vlády ve prospěch dcery Ma- rie da Gloria — 1853. In- fantka Isabella vládcezkou. 1828 Don Miguel usur- pator r. 1834 zahnán. Donna Maria královna. Don Pedro regent. 1833—1861 Don Pedro V. syn Marie; od r. 1861 Ludvík.</p> <p>3. Italie. 1820 Povstání v Sicili. Intervence rak. 1821 Zbou- ření v Piemontu. Karel Em. se podíval. 1848 Povstání v Sicili. Zbouření v Miláně a v Benátkách. Válka Sardi- nie proti Rak. Radecký ví- těz u Kustozzy a Novary. Karel Albert vzdal se vlády. 1855 Viktor Em. súčastník se války Krimské. 1861 Království Ital- ské Viktorem Emanuelem.</p> <p>4. Nizozemí a Belgie. 1830 Zbouření v Bruselu. Belgie odtrhla se od Hol- landska. Král Leopold I. Jemu pomoc fr. Od r. 1865 Leopold II. kr. v Bel.</p> <p>5. Švédsko a Dánsko. 1821 Nešťastný pokus zru- šití ústavy Švédskou. 1846 Slesvig přivtělen k Dánsku. 1863 Christian IX. Vál- ka s Pruskem a Rak. Sles- vik a Holštýn ztracen 1864.</p> <p>3. Kolumbie a Peru. 1810 Zbouření proti panství Špan.; v jehož čeře od r. 1813 Bolivi- var. Jeho dlouhé vitéz- né boje s královskými. 1830 † Bolivar. Kolum- bie rozpadla se v Novou Granadu, Venezuelu a Ecuador.</p> <p>1811 Stát Paraguay pod Dr. Francionij † 1840. 1818 Chili samost. 1822 Unie států při- řee La Plata.</p> <p>4. Brasilie. 1815 Brasilie od kr. port. Jana VI. prohláše- na za království. 1821 Revoluce. Král do Por- tugalska. 1822 Brasilie ne- o d v i s l y m c i s a ř- stvím. Pedro I. císař udělil novou ústavu. 1831 Zbouření. Císař vzdal se vlády odebral se do Portug. Syn jeho Pedro II. Poručnická vláda do r. 1840, odtud Pedro II. samostatně.</p> <p>5. Domingo (Haiti). 1791 Zbouření Černo- chů. Dlouhé zuřivé války s bělochy a Francou- zy. Toussaint Louver- t a Krištof. 1805 Dessalines císař (Jakub I.) † 1806. Boje Krištofa s Pethionem. 1811 Krištof král co Jindřich I. Pethion na ji- hu praes. po něm 1818 Boyer — 1841. 1820 Kr. Jindřich vzal si život, v boji opuštěn. Boyer spojil celý ostrov v rep.</p> <p>1825 Neodvislost u- znána od Fr. 1849 Fau- stin I. císař — 1859. 1858 Republika.</p> <p>† 1844; Gogol † 1852, Bulgarin † 1859; — b) polští: Karpinský bás. † 1825; Malčevský † 1826; Slovacký † 1849; Mickiewič, nejv. bás. † 1855; Krasinský lyr. bás. † 1859; Lelevel dějep. † 1861; Kořenovský ro- manopisec † 1863; c) čeští: Dobrovský, otec slavi- stiky † 1829; Jungmann Jos. † 1847; Holly Jan bás. slov. † 1849; Čelakovský † 1852; Kollár † 1852; Klíč- pera † 1859; Hanka † 1861; Šafařík † 1866; d) jiho- slov.: Kopitar, Slovinec, † 1844; Obradovič † 1811; Mi- lutanovič, b. srb. † 1848; Karadžič Vuk Srb † 1867.</p>			

Periody rakouského dějepisu.

- I. Nejstarší obyvatelé zemí rakouských. Doba stěhování se národů až na Karla Velikého, mohutného vládce v říši franské x—768.
- II. Od Karla Velikého až k rozkotání říše velkomoravské od přistěhovalek se Maďarů bitvou u Prešpurku 768—907.
- III. Od založení říše uherské a vymření německých Karolingů (911) až k nastoupení císaře Rudolfa Habsburského. Země rakouské pod vlivem říše římsko-německé. Vymření Bábenbergů, vévod meranských (rodu hrabat z Andechsu), hrabat Tyrolských a hrabat z rodu Osterburg-Sponheim 907—1273.
- IV. Od císaře Rudolfa Habsburského a pádu Přemysla Ottakara II., krále českého (1278) až k smrti Ludvíka, krále českého a uherského v bitvě u Muhače a trvalému spojení zemí českých, uherských a rakouských pod žezlem Ferdinanda I. Čas připravování zevnější jednoty rakouského mocnářství; vymření starých panovnických dynastií: uherských Arpádů a českých Přemyslovců; hrabat Gorických; vzájemné stykání se hlavních zemí rak. mocnářství a dočasné jich spojování. 1273—1526.
- V. Počátek říše rakouské spojením zemí českých, uherských a rakouských až k započetí 30leté války a do bitvy Bělohorské 1526—1620.
- VI. Od císaře Ferdinanda II. a Bělohorské bitvy až k vymření rodu Habsburského po meči Karlem VI. Boje náboženské a obrana proti přechvatům Francouzská. 1620—1740.
- VII. Od času Marie Theresie až na naši dobu. Boje o zachování Rakouska jakož i proti francouzským státním převratům. Vnitřní vývoj. Od r. 1740.

I. a. Doba nejstarší. Panství římské až k rozšíření jeho k Dunaji. —

		Mocnářství Rakouské již v nejdávnějších dobách obýváno od rozličných kmenové: Thrakové, Celtsi, Němečci, Slované.
4. století před Kr.		Ve 4. století před Kr. Celtové pod Belovesem a Sigovesem vytáhnuvše ze západu osadili sev. Itálii, usadili se v nyn. Čechách co Bojové, v Solnohradsku, Štyrynech co Tauriskové; v krajinách při Sávě a Drávě až k Dunaji co Skordiski. Uhry a Sedmihradsko opanovali, polubivše, podmanivše anebo zahnavše národy vanské zde obývající.
		Mimo Celty bydleli v zemích rak. mocnářství, dílem s těmito smíšeni: Rhaetii, přibuzní Etrusků; Venetové při moři adriatickém, bezpochyby Slované; poloostrovu Istrii; v nyn. Krajině a chorv. Přímoří Karnové a Japodové, kmeny celtického; dále Liburnové ve Voj. Hranici až k řece Krce; od nich k jihu Ilyrů. Od nich města Delminium (v městech nyn. Omiče) nynější jméno Dalmacie a Getové bydleli v Sedmihradsku, odkud jimi vytláčeni Agathyrsové; v rovinách jakož i na severu od Tater Slované.
		Tažení a vpády Celtských trvají po několik století. Jich pokročení od Římanů. alpina římskou provincií.
219		Agron, král Ilyrů sídlem ve Skodře a po něm manželka jeho Teuta postala římanům poražení a k poplatku přinuceni.
181		Aquileja založena od Římanů. Istrové postavivše se tomu na odpor pokročení se ř. provincií, v níž založeny osady, z nichž zvláště Tergeste (Terst).
168		Genthius kr. Ilyrů, spoluživ se s Perseem macedonským proti Římu, zajat, jeho lena; Ilyrie a Dalmacie v provincie obráceny.
129		Istrové pomocí Japodů zhoubili se proti panství římskému, 119 opětne Istrové obojekrát ale pokročení.
		Panónové, dosud Skordiskům poddaní, jeví se co národ svobodný.
115		Germané vystupují na dějiště. Cimbrové táhnouce od pobřeží severního řízení od Bojů, pustoši krajiny Skordisků, Karnů a Taurisků. Římané od nich u Nornech, na půlnoc od Celovce) poraženi 113.
102		Cimbrové a Teutoni od Maria a Katulla na hlavu poraženi, tito u Aquae (ve Provence), oni u Verony 101.
		Narážení národů svevských (na Labi a Odře), Markomanů, Quadů, Hermundurů, Celty.
50		Říše Boerebistova v Dacii (nyn. Sedmihradsku); Bojové a Tauriskové spojeného se Skordiským poraženi a vyhnáni. Po zavraždění Boerebisty r. 45. rozpadla se.
42		Markomani a Quadové zaujmou sídla Bojů vyhnáných v nyn. Čechách, části Rakous a Uher.
		Říše římská rozšířena až k Dunaji podrobením Dalmati, Liburnů, Japodů, Panonců a Skordisků, později též Taurisků 36—33.
13		Rhaetie a Vindelicie Drusem a Tiberiem výdobyty, staly se římskými provinciemi.
12		Římané zaujali celou Pannionii, zakládajíce všude ve výdobytych provinciích sv.

Dunaj hranicí římské říše dělící ji od barbarů

Římské provincie na území rakouském: 1. Cisalpinská Gallie s Istrií stvím Gorickým; 2. Rhaetie (nyn. Tyrolsko) a Vindelicie (n. jihovýchodn. Město Tridentum. 3. Norikum, země někde Taurisků, nyní Štýrsko a Rakouského Dunaje, Korutany, Solnohradsko a vých. č. Tyrolska. Města: Laureacum (Lentia (Linec), Juvavia (Solnohrad). 4. Pannonie, nyn. Uhry na pravém Dunaji až k Savě a Kupě, k tomu Krajina a část Rakous a Štýrská. M.: Chorvatsko, Aemonia (Lublaň), Syrmium (kde nyní Mitrovice), Acincum (Budín), v již. Štýrsku), Vindobona (Vídeň). 5. Dalmacie jižně od Savy a Kulpy, země podél, Liburnů a Dalmati. M.: Salona (Split).

I. b. Od založení říše Markomanské až k započetí stěhování se národů. 12 před, až 375 po Kr.

- 12 před Kr. 6 po Kr. 17 19 21 50 86—105 165 177 210 271 272 313 323 324 337 364
- Marobud** založil v nynějších Čechách říše Markomanskou sahající od Dunaje až k baltickému moři. Sídlo jeho Marobudum.
Výprava Tiberiova proti Marobudovi. Toho použili Dalmaté a Pannonové a majíce za vůdce **Batu** a Pinosa zbouráli se proti Římanům, byli však pokořeni.
Válka mezi Marobudem a Arminiem, knížetem Cherusků.
Marobud zahnán Katvaldou kn. Gothů utekl se k Římanům, kteří mu vykázali Ravenu za příbytek.
Vannius král Kvadů, Markomanů a Švěvů, panovav 30 let, roku 51, zahnán Vibilliem Hermundurským.
Jazygové vtrhli vše z Valaška do Uher, usadili se mezi Dunajem a Tisou.
Decebalus, výtečný král Dáků v boji s Římany, z počátku vítěz, takže mu císař Domitian poplatek slíbil; teprv r. 98 Trajanem dvakráté poražen a r. 105 úplně přemožen, takže sám si život vzal. Dacie římskou provincií.
Markomanská válka. Spolek Markomanů, Kvadů, Hermundurů, Jazygů, Alanů, Roxolánů, Vandalů atd. Jich trojí vpadnutí do zemí říše římské. Norikum, Pannonie a Rhæcie zloupeny; r. 166 Aquileja obléhána. R. 168 také Dákové se zbouráli proti panství římskému. Římané roku 170 poraženi. Teprv císař Mark Aurel zapudiv barbarů, porazil 174 Markomany a Kvady i povolil jim mír 175.
Markomani a Kvadové po druhé se zbourávše od M. Aurelia pokořeni. Císař tento + 180. **Syn** jeho Komodus uzavřel mír, jinuž ukončena válka markomanská.
Vandalové usadili se v nyn. Bavorsku a částce Rakouska.
Úpadek říše římské. Císařové usazování od vojska.
Plenění zemí římských od Alemanů, Markomanů, Kvadů, Jazygů, Vandálů, zejména trpěly Pannonie, Rhæcie a Norikum.
Gothové sídlivše na Odře a Visle přitáhli na severní pobřeží černého moře, znepokojujíce odtud sousední provincie římské, zejména Daci, a činili vpády do Moesie (nyn. Bulharska a Srbska). R. 269 Gothové zdrancovavše Moesii, Thracii a Macedonii poraženi jsou od císaře Klandia u Naissu (Niš) v Moesii.
• **Gepidové**, Burgundové, Herulové a Rugiové v sev. Uhrách a v Sedmihradsku.
Výbojný vpád Alemanů, Vandálů a Markomanů do Italie. Od císaře Aureliana poraženi a zahnáni za Dunaj.
Gothové opětne od Aureliana zahnáni. Dacie od Římanů dobrovolně opuštěna 274; Gothové zaujali zem: východní Uhry a Sedmihradsko až k Dněstru. Západní Gothové (Visigothi o v o t); dále na východ až k Donu. Východní Gothové (Ostrogothové).
Po dél celého toku Dunaje sousedí s říší římskou národnové germanští. **V** Římské časté sváry o trůn. Germané brání jsou do římské služby vojenské. Syrmium rodilost a residence některých císařů.
Císařem Diokletianem (284—305) rozděleny provincie pro usnadnění zprávy na více menších. Rhæcie a Norikum na dvě; Pannonie na tři: západní s Karnuntum, jižní Pøávskou se **Syriem** a Valerskou s Acineum (Budínem).
Konstantin a Licinius rozdělili se o římskon říši. Onen obdržel západní polovici s Rhæcií, tento východní s Norikum, Pannonií a Dalmacií. Licinius poražen od Konstantina u Cibal (Vinkovce ve Voj. Hranicí) postoupil Konstantinovi též Norikum, Pannonii a Dalmacií.
Konstantin samovládce. Říše rozdělena na 4 praefektury (Rhæcie k Italšké; Norikum, Pannonie, Dalmacie k Illyrské), dále na dioecese, tyto na provincie. Syrmium sídlo arcibiskupa.
Proti Jazygům zbouráli se poddaní jejich, bezpochyby Slované, a vytiskli je ze sídel jejich.
Po † Konstantina obdržel Konstans s Italíí též Rhæcií a celou praefekturu illyrskou. Když ve zbourení o život přišel, porazil bratra jeho Konstantius vzdorocísaře Maxentia u Mursy (nyn. Osěk v Slav.) a stal se r. 350 jedinovládcem.
Valentinian I. a Valens rozdělili se o říši, onen západ, tento východ. Ustavičné války se sousedícími německými národy.

375	Hunnové, sídlivší mezi Donem a mořem Kaspickým, zničili panství Východní Ermanarikem, rok na to i západní Gothové poraženi, tak že jim k jich Prosobě Řím Moesii a Thracií.
378	Valens od zbořivých se Visigothů u Adrianopole poražen, zahynul.
382	Theodosius pokonil Gothy. Hunnům, kteří opanovali všechny země od Dněpru musel odvádět poplatek.
383	Maximus, zbořiv se proti záp. císaři Gratianovi, jejž života zbavil, poražen od císaře Petavia (Ptuje), později zajat a stát.
395	Theodosius rozděliv říši mezi Honoria (západ) a Arkadia (východ) Mediolaně.
	Říše Hunnů v nynějším Uhersku. Jim podřízeni: Jazygové, Gepidi, Gothové, Markomani, Kvadové, Slované.
405	Radagais s Markomany, Kvady, Gepidy, Vandaly, Alemany, Burgundy utíkají před Hunny vtrhl do Italie, kde poražen od Stilicha.
406	Vandalové pod Godogisilem táhnou přes Rýn do Gallie a Hispanie. Rhacii a Norikum chránili proti národnům zadunajským po pádu Stilichově (409) statečný vojevůdce Generidus.
	Aetius vojevůdce římský, rodilý Goth.
451	Veliké tažení Attilovo proti říši západorímské do Gallie. U Chalon Katalaunských poražen od Aetia pomocí Visigothů, Burgundů a Franků. 452 Attila Italie, Aquileja rozbořena, města pustošena.
454	Po smrti Attilově rozpadla se říše Hunnů.
	Markomané zmizí, na místě Kvadů usadí se Rugové v nyn. Dolních Rakousích a na Moravě; východně od nich Skyrové, Tureulungi, dále Herulové a v Hořejších Uhrách Longobardi.
	Východní Gothové v Paunově na Tise a v Sedmihradsku hunské. Oběma národnům platili od východořímského ročního poplatek. Kradíři.
476	Odoakr kníže Skyrů, který byl s Heruly, Rugy a Tureulingu vstoupil do služby římské, vzbouřil se proti Romulovi Augustovi a svrhl na jej s trůnu 476, stal se králem Italie . Tím říše západorímská vyvráceena. R. 479 připojil Odoakr k panství svému těž Dalmaecii.
	Němečtí zaujali stálá sídla ve Vindelicii, Rhaeci a Norikum, a sice kmene jich knížaty z rodu Agilofa. Jich sousedé byli na západě Alemani, na severu Duryukové.
	Slované postupují do krajin od Germanů opuštěných; Čechové vedeními prudce do jejich nynější vlasti opuštěné od Markomanů, zmizelých bezpochyby s Hunny a Moravy.

I. d. Stěhování se národů Slovanských na půdě rakouské až na Karla Vel. 476—768.

- 489 **Theodorich** kr. Ostrogothů s Rugy od Odoakra založenými k ponuknutí byz. císaře Zenona tálil do Itálie, překonal po 4letém boji Odoakra, stal se pámem a zakladatelem říše východogothské v Italii 493. K ní Norikum, Dalmacie a Pannonia, tato však též liduprázdná.
- 494 Herulové v severních Uhrách od sousedů Longobardů poraženi oponoucí sídla svá (do Dánska) krajinami Polabskými, obydlenými tohodáž již kmeny slovanskými.
- 500 **Moravané** zaujmou sídla Herulů a Longobardů po jich odtažení v Moravě a sev. Uhrách až k Dunaji.
- 505 Slované ve Valachii, Multanské a Sedmihradsku pomíchali se s ostatky pořímaných Dálců, z čehož povstala během času nová národnost valašská.
- 535—
555 20letá válka císaře Justiniana s Východními Gothy, v které tito Belisarem a Narsem úplně byli pokročeni. Itálie s Dalmacíí, jižní Pannonií a Rhaecií přivtěleny k říši byzantské. Srébrně opanovali Gepidové.
- 560 Longobardi přitáhli do Norika, do horní a střední Pannonic, podporovavše Justiniana proti Gotům.
- 565 **Alboin** král Longobardů rozkotá pomocí Avarů říše Gepidů, a vydobyl 568 Severní Italii stal se zakladatelem **říše Longobardské** 568—774 se sídlem v Pavii.
- 570 Konec stěhování se germanských národů na půdě Rakouska.
- 595 Thassilo Bavorský porazil Ávary, rok na to však od Bajana úplně potřen.
- 600 Slované avarští (Slovinci) opanovali Furiansko ok. r. 610.
- 623 Čechové, Moravané a Slované korutanští zbouráli se proti Avarům. Jich výtečný vůdce **Samo** stal se 627 králem. První rozsáhlá samostatná říše slovanská.
- 630 Samovy šťastné boje s Ávary.
- 632 Samovo vítězství nad francským Dagobertem u Vogatisburgu.
- 662 † Samo. Jednota říše jeho pominula. Češi, Moravané, Korutanci samostatní. Tito opět hněteni od Avarů s jedné a od Longobardů s druhé strany.
- 680—
700 Slov. obyvatelstvo v nyn. Dolních Rakousích od Avarů rozplašeno, země obrácena v poustku.
- 743 Bavorsko stalo se pod Odilem odvísle od Franků. Panství jich nad částkami Tyrolska v Solnohradsku a Hoř. Rakousích.
- 748 Borut kníže korut. Slovanů zahnal pomocí Bavorů a Franků Ávary ze země, musel se ale uvázati k poplatku Frankům.
- 750 † Borut, po něm Karat † 753, pak Chotimfr.
- 565 Války mezi Longobardy a Gepidy, od oněch pozvaní na pomoc **Avarové** pod **Bajanem**, národ přibuzný Hunnum a Turkům, vtrhnu přes Karpaty do Uher, a podmanivše Gepidy a romanisované Dáky stánou se strašnými nepřáteli sousedních Slovanů. Srébrně zmocnili se Byzantinci.
- 568 Po odtažení Longobardů a s nimi Gepidů, Skyrů a Turcůlingů vtrhnu Avari do Pannonic a Norika, a zálidní země tyto Slovany zakarpatskými (**Slovinci**), co pilnými pěstovateli orby. Také jižní Pannonic od nich vydobyla a Moravané jakož i Češi podmaněni.
- 574 Dalmacie od Avarů popleněna. Císař Justin II. podvolil se k ročnímu poplatku.
- 581 Země dáckých Slovanů pod knížetem Dovretou od Avarů zpustošena.
- 597 Bajanovo vítězné tažení v Istrii, Dalmacii, Moesii a Thracií. Přitáhl až před Cařhrad.
- 600 Avari od císaře Mauritia někde na Tise poraženi. Mír 602. Poplatek Avarům zvýšen.
- 603 † Bajan. Mlloba říše avarskej.
- 620 Rozšířování moci a panství Avarů ve vyhubené Dalmacii. Cařhrad od nich ve spolku s Parthy oblehnán.
- 634 Proti Avarům povolal císař Heraklius z krajin zatatranských **Chorvaty** a **Srbý** (634—638). Tito založili 3 říše: a) dalmatsko-chorvatskou v Dalmacii, Hramici a Přímoří a části Bosny. Sídlo Bělehrad (Zaravecchia). b) pannonsko-chorvatskou, mezi Dravou, Savou a Dunajem. Sídlo Sisec. Tato dosahovala až k longobardské Istrii a jižním končinám říše Samovy (Krajin). c) srbskou v Srbsku a Bosně od Cetiny až k Antibaru.
- 640 Stěhování se Slovanů na půdě rakouské skončeno.

II. Od Karla Velikého až k rozkotání říše velkomoravské

Léta	Říše Franská.	Če
768	<p>Karel Veliký, syn Pipina Krátkého, mohutný panovník nad zeměmi francské říše.</p> <p>774 Říše Longobardská od Karla vydobyta; r. 776 celé zřízení longobardské vyvráceno z kořene. Moené markrabství Furlanské mezi Italii a Chorvatskem od Karla zřízeno po vydobytí Istrije, Libusnic a země nad Savou.</p> <p>796 Mark. furl. Erich bojuje statně proti Avarům, dobyl jeden z nich nejhlavňujících hřínek mezi Dunajem a Rabou.</p>	Pověsti o jeho 3 dceřích. Tetečka a Liščí manžel (+750), prarod u v Čechách dočasně do r. 800 sice po dnešní.
800	<p>800 Karel Veliký v Říme od papeže Lva III. za císaře korunován.</p> <p>810 Dráva hranicí mezi biskupstvím Solnohradským a patriarchou Aquilejským.</p> <p>814—840 Ludvík Pohořný, panovník francský, císař.</p> <p>828 Markrabství furlanské rozděleno na 4 menší: furlanské, istrianské, krajinské a dolní korutanské (vindické).</p> <p>843 Úmluvou Verdunskou rozdělena říše Franská.</p> <p>849—855 Lothar v Itálii císař.</p>	<p>Thassilo VI. neodvlastlý vévoda Bavarský 748—788.</p> <p>788 Thassilo vlády zbaben.</p> <p>Bavoři a korutanští Slované pod panstvím Franků, jsouc podřízeni vévodám (místodržícím) v Bavořích usazeným.</p> <p>Gerold, švagr Karla V. náměstek v Bavořích a v Korutanech padl v bitvě s Avary (799). 791—803 Boje Karla s Avary. Tito několikráté poražení podřízeni svá knížata, odtud Frankům poplatná.</p> <p>796 V zemi Avarům odňaté založeno Východní krajiště a připojeno k Bavoršku. Říše franská rozšířena až po Dunaj.</p> <p>Slované dříve Avarům poddaní, postaveni pod vrchní moc úředníků fraušských. V zemích slov. zaváděna lona; tím všechno panství brzy přešlo v ruce něm. páni, vystavěvších sobě pevné hrady na příkrých horách.</p>
850	<p>855—875 Ludvík II.</p> <p>Karel Tlustý 876—887.</p> <p>880 Po † Karlomanově rozdělil se jeho země.</p> <p>Po † Ludvíka III. zdědil Karel Tlustý též Německo.</p> <p>900 Berengar markrabě furlanský dosáhl císařského důstojenství.</p>	<p>823 Ratbod učiněn nadinarkrabem. Konec vlády domácích knížat slovanských v severním Korutansku. Množení se něm. obyvatelstva.</p> <p>845 Čtrnáctiletý vzdálený v křtění.</p> <p>846 Ludvík vracejce se kde byl Matilid, byl o poražen, zboje mezi Císařem Ludvíkem, potupnou po</p> <p>850, 855 vtrhli Frankové s třemi vojsky podvolili se poplatku.</p> <p>870—894 Borivoj a pokřtění sv. ve Velehradském státnictví.</p> <p>872 Bořivoj ne Svatoplukem ražen od hušského někde na Vltavu.</p> <p>894—912 hněv. Terrem trem Vratislav se proti Moravskému ochranu někde na Vltavu.</p>
907	<p>907 Luitpold vév. Bavorští a Korutani padli u Prešpurku.</p>	<p>769 † Chotimír (+750), prarod u v Čechách dočasně do r. 800 sice po dnešní.</p> <p>Knížata: Mnata, Vojtěch, Křesomysl,</p> <p>791 Čechy hali Karlu V. rům.</p>

Prešpurku a zaražení panství Madarů pod Arpadovci 768—907.

Moravané.	Avarové. Maďaři.	Chorvaté a Srbové.	Dalmacie.	Sousedé na východě a jihu.
803 Moravani počali se osazovati v Pannonii, z které Aváři od Karla V. vypuzeni byli. Mezi jich knížaty nejstatečnější Mojmír sídlem na Vyšehradě, pokřtěn od bisk. pasovského, zachovával mír s Franky, svými vrahmi pány.	791 Vítězne tažení Karla V. proti Avářům. 796 Opětovný vpád Pipina z Itálie. Celá země až k Dunaji byla vydobyta a zvána Pannonia. Severovýchodní část Uher osazena Bulhary.	Chorvaté dobyváše proti řeckým císařům úplné svobody, brzy upadli v těžkou porchu Franků, kteří vyřítili se r. 788 do Istrie a Posavského Chorvatska, země ty až k Dunaji k panství svému přivíteli, ustanovivše své vévody a markrabí ve Furlanech a v Istrii, jimž domácí knížata podřídili.	Římské obyvatelstvo Dalmacie směstalo se v Dubrovníku, Splitu. Zadru, Trogiru a ostrovech. Městům a ostrovům zůstalo starodávné jméno Dalmacie.	Bulhaři, kteří již v 7. století sídlila svá v starodávné Moesii zaujali, podmanili si pod molutným panovníkem Krunem († 815) ostatek říše Avarské v uhersk. Potisi. Země ta zahrnuje Slovany.
830 Pribina, údělný kn. na Slovensku od M. vylhnán, utekl se k Ludvíkovi Něm., odtud se r. 836 navrátil, usazen byl opět v držení Nitry.	812 Kadaloch vévoda furlanský provozoval francouzskou vrchní vládu nad Chorvaty svévolně a ukrutně † 819. Následujícího Balderich.	818 Všeobecné zbourání Chorvatů proti Frankům.	823 Ljudevit kn. pannonsk. Chorvatů, ač mu pomáhali korutanští Slované, poražen, když i Borna, kníže dalmatovsko-franký proti němu se spoléhl. Ljudevit od Lutomysla, strýce Borny, kteřímu se utekl, zavražděn.	827 Bulhaři zváni válku s Franky, v níž dobyli východní části pannonského Chorvatska a části Dolnorakouského Panonie mezi Drahou a Rabou, opět ale vše ztratili až na Šremi.
846 Mojmír od Ludvíka Něm. sesazen a synovec jeho Rastislav učiněn knížetem.	V Sedmihradsku utvoří Valaši zvláštní knížectví.	825 Opětovaná zpoura Chorvatů, knížata Frankům oddaná zabita, oboje království spojeno, první vládce 830 Porin, potom 836 Mojslav a potom Trpimír až asi 868.	829 Zadar, Split a Trogir odpadnul vše od císaře Byzant. zvolily si zvláštního doža.	828 Dalmatská města stanou se poplatná králi chorvat-skému.
855 Bezúspěšné tažení Ludvíka proti Rastislavovi. Východní krajiště od tohoto popleně.	Maďaři přebývali v krajinách od černého moře k Sedmihradsku.	Po odtažení jich do Uher Síkulové v Sedmihradsku.	Po † Trpimíra dosedl s odstrčením synů jeho na stolec Zdeslav, dav se pod ochranu řeckého císaře Basilia a v poslušenství patriarchy Caříhradského.	898 Maďaři pomáhají císaři řeckému Lvovi proti císaři bulh. Simeonovi.
Pribina od Rastislava vyhnán padl v boji. Syn jeho Kocel obdržel úděl v Pannonii.	Po odtažení jich do Uher Síkulové v Sedmihradsku.	Po † Trpimíra dosedl s odstrčením synů jeho na stolec Zdeslav, dav se pod ochranu řeckého císaře Basilia a v poslušenství patriarchy Caříhradského.	Po † Zdeslava dosedl s odstrčením synů jeho na stolec Zdeslav, dav se pod ochranu řeckého císaře Basilia a v poslušenství patriarchy Caříhradského.	899 Maďaři pomáhají císaři řeckému Lvovi proti císaři bulh. Simeonovi.
863 Cyril a Methodj od Rastislava povoláni. Slovanská liturgie. Arcibiskupství pro Moravu od papeže obnoveném někdo. arcib. Šremského.	874 Rastislav od Svatopluka zrazen a Němcům vydán, od nichž oslepěn; i tento do žaláře uvřen, avšak proti Moravám zbourávším se pod Slavomírem s něm. vojskem vysláni, opustil a porazil Němence 871 a stal se velkým králem západoslovanským . Vládl nad Čechy, Lužicí, Slezskem a Polskem.	Po odtažení jich do Uher Síkulové v Sedmihradsku.	Po † Trpimíra dosedl s odstrčením synů jeho na stolec Zdeslav, dav se pod ochranu řeckého císaře Basilia a v poslušenství patriarchy Caříhradského.	900 Bitva u Prešpurku. Mojmír padl. Konec říše Velkomoravské. Panství Madarů pod Arpadovci.
874 Mír s Ludvíkem Německým. Boj s Arnulfem Německým, jenž roku 892 přivolal Maďary na pomoc proti Svatoplukovi. Tento † 894. Mojmír a Svatopluk synové Svatopluka. Z počátku příměří s Arnulfem, pak boj. I Svatopluk se zbourává proti bratu. Mojmír šťastně odporuje.	874 Po † Trpimíra dosedl s odstrčením synů jeho na stolec Zdeslav, dav se pod ochranu řeckého císaře Basilia a v poslušenství patriarchy Caříhradského.	Po † Trpimíra dosedl s odstrčením synů jeho na stolec Zdeslav, dav se pod ochranu řeckého císaře Basilia a v poslušenství patriarchy Caříhradského.	Po † Zdeslava dosedl s odstrčením synů jeho na stolec Zdeslav, dav se pod ochranu řeckého císaře Basilia a v poslušenství patriarchy Caříhradského.	901 Bitva u Prešpurku. Mojmír padl. Konec říše Velkomoravské. Panství Madarů pod Arpadovci.
907 Bitva u Prešpurku. Mojmír padl. Konec říše Velkomoravské. Panství Madarů pod Arpadovci.	899 Po † Zdeslava dosedl s odstrčením synů jeho na stolec Zdeslav, dav se pod ochranu řeckého císaře Basilia a v poslušenství patriarchy Caříhradského.	Po † Zdeslava dosedl s odstrčením synů jeho na stolec Zdeslav, dav se pod ochranu řeckého císaře Basilia a v poslušenství patriarchy Caříhradského.	Po † Mutimíra vládl starší bratr Krešimír 900—912.	902 Bitva u Prešpurku. Mojmír padl. Konec říše Velkomoravské. Panství Madarů pod Arpadovci.

III. a. Od pádu říše velkomoravské až k nastoupení Karla IV.

Léta	Císařství ř.-německé.	Země italské.	Země vévodství korutanského a vév. Bašky.			
907	910 Němci od Maďarů na hlavu poraženi. Ludvík musil vykoupiti můr. 911 † Ludvík Dítě, poslední z rodu Karlova v Německu. 911—918 Konrád I. Franský. 918 Boje s Arnulfem Bavorským. Tento musel 917 utecí do Uher. 919—936 Jindřich Ptáčník, vév. saský a durinský. 924 9leté příměří s Maďary pro Sasy. Stavění hradů. 929 Lužice podrobena. 936—973 Otto I. 950 951 Ottovo tažení do Italie. 962 Otto korunován v Římě. 968 Lužičané přinuceni přijmouti křesťanství. 973—988 Otto II.		924 Berengar Furlanský císař, zbaben trůnu a života Rudolfem Burgundským. Syn jeho Hugo Arelatský. 951 Berengar II. musel kr. italské přijmouti od císaře v léno. Krajiště Veronské s krajinou Tridentskou a Furlanskou odděleny od Italie a odevzdány od císaře Otty I. bratrovi Jindřichovi vév. B. a K. co zvláštní markrabství. 952.			
			913 Arnulf Bavorský zhouřil se proti císaři Madarům. 920 Jindřich I. nastoupiv stolec královský, uúmlouvu s Arnulfem, jenž podržel Bavory a Korutanskou, jich vítězstvím Ebrhart Korutanský padl; patriarcha Aquilejský nil život. 925 † Ottokar I. hrabě v Traungau a hr. Lengenbach. 927 Arnulf odevzdal zprávu Korutanska bratru. Jemu podřízeni hrabata Traungauští (932), markrabí v Krajině a ve vindickém knížectví. 937 Berthold I. stal se po sesazení bratra vév. Bavorským; od něj Maďari na hlavu porazil. 948 † Berthold. Vévodství Bav. a Kor. uděleno svému bratu Jindřichovi I. vominutím rodu Lengenbachů. 955 Po vítězství nad Maďary u Augsburgu Otto Východní krajiště (r. 907 zašlé); k Avaria. Zpráva jeho svěřena Burchardovi zvaného Bavorského Jindřicha. Mimo tuto marku utváří půlkladu Karla V. mnohé jiné marky na hranici oslabil moc vévod. — Vévodou Bav. a Kor. je Jindřich I. (955) syn Jindřich II. Svárlivý.			
1000	976 Pro zpournu Jindřicha II. Svárlivého, vévody Bavorského odděleny Bavory od Korutanska, toto dáno Jindřichovi ze Scheyenu, synu vév. Bertholda. 983—1002 Otto III. 994 † Svatý Wolfgang v Horních Rakousích. 1002—1024 Jindřich II. Vév. Bavorské uděleno Jindřichovi hraběti Lucemburskému 1004—1026. V Korutanech stal se vév. 1004—1011 Konrad I. z Wormsfeldu po otci Ottovi. 1024—1039 Konrad II. císař. 1037 Hrad Habsburg vystavěn. 1032 Boj Konrada s Polskem a s Čechy.	Istrie. Furlansko.	Tyrolsko. Korutany. Krajiná. Vindické krajiště. Krajiná Horní Korutanská.			
1038	Část Istrije. Furlansko, tvořila zvláštní markrabství. Jiná část Korutanského, řeckému, oddělena r. 1000 po stupouzení panství toho do r. 1027 až 1027 a podřízeno panství Polou, Kapodistrii a Terstem. Šíření mocí benátské v této krajině. 1024—1039 Konrad II. císař.	Furlansko, podřízené vévodovi markrabství. Krajiště řeckému, odděleno r. 1000 po stupouzení panství Polou, Kapodistrii a Terstem. Šíření mocí benátské v této krajině.	Rozděleno pod rozličnými pány. Na jihu panství biskupů Tridentského a Brixenského, dosáhno roku 1027 světské moci. Ze světských rodů prosluh hrabata z Andechsu (hrad Ambras); hrabata Eppanští (hrad Ep-panu); hrabata Tyrolští sedlčním na hradu Tyrolu od něhož jméno svá vzala celá země.	976—978 Jindřich ze Scheyenu 1. samostatný vévoda. Vévodové z rozličných rodů. Šlechtictví rodové v zemi nejmocnější: Hrabata z Eppensteina, ze Šponheimu, z Ortenburka a z Lavantu. 1012—1035 Vév. Adalbero z Eppensteina s vrchní mocí nad všemi markrabství. Po něm následoval ve vév. Švagr jeho Konrad II. z Wormsfeldu od roku 1035—1039.	Dříve při Furlansku, Vévodové z rozličných rodů. Šlechtictví rodové v zemi nejmocnější: Hrabata z Eppensteina, ze Šponheimu, z Ortenburka a z Lavantu. 1012—1035 Vév. Adalbero z Eppensteina s vrchní mocí nad všemi markrabství. Po něm následoval ve vév. Švagr jeho Konrad II. z Wormsfeldu od roku 1035—1039.	Jižní Štýrsko od Muru, ke Kupeři a díl a mosty. Krajiná řecké markrabství. Hrabata z Eppensteina, ze Šponheimu, z Ortenburka a z Lavantu. 1012—1035 Vév. Adalbero z Eppensteina s vrchní mocí nad všemi markrabství. Po něm následoval ve vév. Švagr jeho Konrad II. z Wormsfeldu od roku 1035—1039.

slava Českého a úmrtí Štěpána Uherského, 907—1038.

Země české.	Země uherské.	Chorvatsko a Dalmacie.	Sousedé na východě a na jihu.
Moravská říše mezi Němcem, Uhry, Poláky a Čechy rozdrobena. Čechům dostala se přiležitost částka Moravy. 912—925 Vratislav kníže.	908 Vítězství Maďarů v Durinsku. Plenění Německa. R. 915 až k Bremenu, ano 917 přes Rýn až do Elsas.	912—917 Miroslav, syn Krešimíra, život a zbaven v povstání župana Príkiny.	Východní část Haliče od řeky Sanu stala se částí veliké a mocné říše ruské za velikého knížete Olega † 919.
925—935 Václav Svatý.	922 Maďaři od Beringara proti Rudolfovi Burg. na pomoc pozváni, pleně sev. Itálie.	917—940 Tomislav. Doba různice a nepořádku.	921—962 Zemomysl, kníže polský.
938 Václav zavázel se něm. Jindřichovi I., který do Čech vtrhl, poplatkem 120 volů a 500 hřiven stříbra.	926 Loupeživé tažení Maďarů do Bavor, Švabska a Francouz. Přiměří s císařem Jindřichem, jenž odváděl poplatek.	925 Čírkevní sněm ve Splitu, na němž liturgie slovanská přinesla zabráňana. Splitská biskupství prohlášena za metropolní.	Vpad Maďarů do byzantského panství; 934 před Caříhradem; 948, 969, 962.
935—967 Po zavraždění Václava Boleslav I. Molutné panování.	933 Porážka Maďarů u Merseburgu. Boje s Bavorami.	940—958 Godimir.	
Boleslav po 14 let odporuje císař Ottovi s placením poplatku, teprve 950, když Otto až k Praze přitáhl, přinucen k předešlému poplatku.	955 Maďaři poraženi od císaře Otty I. u Augsburgu pod Karchanem Pulzsym. Močejich zlomena.	958—970 Krešimir II. slavný panovník. Upevnění knížecí moci.	962—992 Měčislav kn. Polský pojed Dubravku, dc. Boleslava I. česk. za manželku, křestanem r. 965.
967—999 Boleslav II. Červená Rus (syn. Halič) vyrobena. Největší rozsah říše české.	970 Porážka od Byzantinců.	970—1000 Držislav syn K. obdržel od císaře řeck. Basilia korunu královskou 994.	971 Řecký císař Jan Cimiskus vyvrátil Měčislavskou rozšířil hranice císaře až k pomezí uherskému.
973 Boleslav s Měčislavem Polským na říšském sněmu v Quedlinburku u císaře Otty.	972—997 Gejsa; polštěn od sv. Vojtěcha i se synem Štěpánem r. 984.	997 Pomořská Dalmacie od Benáčanů (Petrá Urseola II.) uvedena v Benátské poddanství, proti čemuž se Držislav marně bránil pomocí Neřečanů. Tito též od Benáčanů poraženi a mořské loupež jejich navždy zastaveny.	972—1015 Vladimír Veliký v Rusku. Křestanství zavedeno.
Biskupství Pražské založeno.	997—1038 Štěpán Svatý. Vzpoura velmožů potlačena. Křestanství všeobecné. Radla (Astrík), někdy opat Břevnovský, hlavní rádec Štěpána.	1000—1035 Krešimir III. (I.) Chotěje Benáčany z Dalmacie vypudit byl od nich na moři u Zadra poražen 1018.	992—1025 Boleslav Chrabrý, slavný panovník polský.
981 Červená Rus od Vladimíra Ruského zpět vyrobena.	1000 Štěpán přijal důstojenství královské. Sídlo: Stoliční Bělehrad. Arcibiskupství v Ostřihomě a 10 biskupství.	1026 Dalmatská města a ostrovy utekly se pod ochranu byzantskou.	1000 Arcibiskupství v Hnězdnu. Biskupství v Krakově, Bělostaví a Kolberku. Radim (Gaudentius), bratr sv. Vojtěcha, první arcibiskup polský v Hnězdnu.
982 Svatý Vojtěch 2. biskup Pražský.	Rozmnožení moći panovnické. Sedmihradsko připojeno v stále držení k Uhříkům 1003.	1035—1050 Štěpán I., bratrovec Krešimíra.	1018 Poruba Bulharska a Srbské císaře řeckého Basiliem Bulharobycem.
993 První benedikt. klášter v Břevnově.	Zřízení zemské dle vzoru slovanského.	1038 + Štěpán.	1019 Srbské od Řeků vyrobena, zavražděním tamějšího knížete Sermona.
999 Válka s Polskem o hranice v Slezsku.	1028 Slovensko vyrobena od Polska a odstup stále při Uhersku.	1035—1050 Štěpán I., bratrovec Krešimíra.	1025—1034 Měčislav II. v Polsku. Válka se všemi sousedy. Slovensko odňali Uhři; Moravu Česi; Jaroslav Ruský dobyl Červenská; císař Konrad II. připojil Lužici k říši.
Povraždění Slavníkovců.			1030 Vladimír, syn vik. Jaroslava Ruského, údělný kn. na Červené Rusi,
999—1002 Boleslav III. Ryavý, mrzký panovník. Krakovsko, Slezsko, Morava a Slovensko vyrobny od Boleslava Chrabrého, kr. Polského. Boleslav III. využeten.			
1002—1003 Vladimír.			
1003—1012 Jaromír. Protině Boleslav III., tento ale zahnán od Boleslava Chrabrého, jenž nyní sám vládl.			
Pořádání Poláků z Čech vypuzení pomocí císaře Jindřicha II. Jaromír na stolec dosazen, avšak po 8 letech vylučán bratrem.			
1012—1037 Oldřichem (m. Božena).			
1038 Morava vyrobena od Břetislava, syna Oldřicha na Uhřích, kteří ji krátečce před tím odňali Polsku. Po Oldři nastoupil Břetislav 1037.			

III. b. Od Břetislava Českého a smrti Šlepná svatého Uherského až k udělu

Léta	Císařství ř.-německé	Istrije, Furl. a Krajina	Tyrolsko	Arcib. Solnohr.	Vindické krajiště	Korutany
1038	1039—1056 Jindřich III. , jeden z nejmohutnějších císařů. 1045 Petr kr. Uherský přijal zemí svou v leto od císaře; v opětné válce 1053 mřrem v Trieru odšekl se císař vrchního panství. 1056—1106 Jindřich IV. 1073 Papež Řehoř VII. Rozepře mezi ním a císařem. Ten to r. 1077 v Konosse konal pokáni. Následek sporu těchto ořesní mocí císařské v zemích německo-slovanskorakouských.	Země tyto velmi často spojovány pod jedním markrabím, pod řízeným patriarchovi Aquilejskému.	Hrabata Tyrolští byli od konce 11. stol. dědiční fojtové biskupství Tridentského; fojtství biskupství Brixenského bylo v dřezní hrabat Eppenškých; které r. 1161 přešlo na hrabata z Andechsu.	Arcibiskupové Solnhradští dobyli císařského panství v zemi.	Krajiště vindického jižní části přivítělena k m. Krajině; v severní části, nyní jižním Styrsku, připomínají se hrabata Mariborští.	Od r. 1039—1047 nebylo vévodství K. osazeno. 1047—1055 Welf z Altorfu.
1050	1056—1106 Jindřich IV. 1073 Papež Řehoř VII. Rozepře mezi ním a císařem. Ten to r. 1077 v Konosse konal pokáni. Následek sporu těchto ořesní mocí císařské v zemích německo-slovanskorakouských.	Od r. 1054—1095 byl stanou markrabím Englebert hr. z Orléansu. Po něm syn jeho Engelbert hr. II., též vévoda burgu. Po něm syn jeho Engelbert hr. II., též vévoda lombardských měst. 1122 Konkordatem Vormským narovnán spor o investituru. 1125—1137 Lothr. Na straně císaře proti Hohenstaufům stál: Soběslav I. Český a Leopold Rakouský. 1130 Markrabství Míšenské dostalo se rodu Wettinskému. 1133 Severní krajště dáno askanskému hraběti Albrechtu Medvědu.	Hrabata Goričtí se od patr. Aquil. neodvislými. 1121—1139 Menhart I. hr. v Gorici, po něm syn jeho Jindřich I. do r. 1139—1149 Zemř. pak bratr tohoto Englebert II. do r. 1187.	1077 Gebhard arc. protivník císaře od tohoto se-sazen, na-vrátil se opět 1087. Vojtěch, syn kr. Vladislava II. Českého stane se arcibiskupem.	1134—1143 Oldřich I. syn Englbertův.	1059—1073 Berthold Zähringský ze Sváb, vév. sesazen. 1073—1076 Markvard z Eppensteinu, dědičný vév. Druhým synem jeho Jindřichem III. 1090—1122 vymř. rod Eppensteinů; vévodství přešlo na rod Ortenburg-Sponheimský. První vév. z rodu tohoto Jindřich IV., syn Englberta markr. istr. a Hedviky dc. Jindřicha III. V jeho rodu zůstalo vévodství až do r. 1269. Po něm bratr Englebert I. 1124—1134 též markr. istr.
1100	1104 Zbožný Jindřich (V.) proti otci svému císaři. 1106—1125 Jindřich V. 1110. J. tažení do Itálie, druhé 1116. Boje lombardských měst. 1122 Konkordatem Vormským narovnán spor o investituru. 1125—1137 Lothr. Na straně císaře proti Hohenstaufům stál: Soběslav I. Český a Leopold Rakouský. 1130 Markrabství Míšenské dostalo se rodu Wettinskému. 1133 Severní krajště dáno askanskému hraběti Albrechtu Medvědu.	Od r. 1134—1173.			1143—1161 Jindřich V.	1140 Po + cheunwarthu nho, a po + B. Marihorského, na kříž, tažení k ar V. hrabstva Celejského také odtud Styrsko spojeny Styrsk
1140	1138—1152 Konrad III. S císařem proti Jindřichovi Pyšnému: Soběslav I., Leopold IV. 1147 Konrad na křížovém tažení; s ním Vladislav II. Český, Jindřich II. Rak. a Ottokar IV. Styrský. 1152—1190 Fridrich I. Barba-rossa. Vyrovnání s Vladislavem Českým a Jindřichem Rakouským.					
1156						

důstojnosti Jindřichu Jasomirgottu Rakouskému a královské Vladislavu Českému. 1038—1156.

Rakousy	Země české	Země uherské	Chorvatsko a Dalmacie	Sousedé na východě a jihu
Troje válečné tažení Adalberta s císařem Jindřichem III. do Uhr 1042, 1043 a 1044 k podporování kr. Petra proti Samuelovi, Rakousy až k Litvě rozšířeny. 1056—1075 Arnošt Udatný. 1058 Svobody uděleny od císaře Jindřicha III. Arnošťovi. 1075 Arnošt zahynul v bitvě na Unstrutě. 1075—1096 Leopold II. přidal se ve sporném císařem s papežem kustraně tohoto. 1082 Rakousy, jichž byl Leopold za zbabena prohlášen, odevzdány od císaře Vratislavovi Českému. Tento zvítězil v bitvě u Mailberku. Rok na to Leopold zemi nazpět dobyl a zůstal napořád v jejím držení. 1096—1136 Leopold III. Svatý. 1106 Residence přenesena z Melku na Lysou Horu. 1105 v boji císaře Jindřicha IV. se synem opustil Leopold císaře v rozhodném okamžiku. 1136—1141 Leopold IV. obdržel Bavoru od císaře Jindřicha Pyňánu odňat. 1139. Z toho boje v Bavorích. 1141—1177 Jindřich II. Jasomirgott.	1087—1055 Břetislav I. český Achilles manž. Jitka. Mocný vladař. Štastná výprava do Polska. 1040 Válka s císařem Jindřichem III. Všeobecný sněm pro Čechy a Moravu. Seniorát posloupnosti. 1055—1061 Spytihněv II. 1061—1092 Vratislav II. 1063 Biskupství Olomoucké. 1075 Vratislav pomáhal Jindřichovi IV. proti Sasiům, jakož i v dalších jeho bojích. 1082 Boj o Rakousy s Leopoldem II., Bitva u Mailberku. 1083 Čechové s císařem v Římě. 1086 Vratislav učiněn králem. Svobody Čechám od císaře uděleny. Žádný poplatek jen 300 jezdců do Říma. 1092 Kunrat. 1092—1100 Břetislav II. zrušil rád seniorátu, z čehož povstávaly časté spory mezi údy panovnického rodu. 1100—1107 Bořivoj II. 1107—1109 Svatopluk (Olomoucký) zavrležení císaře Jindřicha V. při obložení Hlohova. 1110—1117 Vladislav I. 1117—1120 Bořivoj III., od r. 1120 opět Vladislav — 1126. 1125—1140 Soběslav I. bratr Vladislava vítěz nad císařem Lotharem v Chlumci 1126. Počátek kurfirštví knížat českých a osad německých v Čechách. 1142—1173 Vladislav II., syn Vladislava I. 1156 Vladislav stal se králem.	1038—1946 Petr I. Štěpánův sestřenec, opětovaně zahnán od bratra Štěpána Samuela Aby († 1044). Prostřednictví císaře Jindřicha III. Uhry německým lenem. 1046—1061 Ondřej I. dosedl na trůn pomocí ruskou, osvobodil zemi od poplatku a oddanosti věm císaře 1053. Země až k Litavě postoupila Rak. 1056 Srém odkázat Chorvatům. Spor o následnictví mezi Ondřejem a bratrem Belon. V boji † Ondřej. Béla 1061—1063. Synové jeho Gejza, Ladislav a Lambert. Syn Ondřejův Salomon Tento 1063—1074. 1074—1077 Gejza I. 1077—1095 Ladislav Svatý , výtečný panovník. 1095—1114 Koloman. 1095 Krážecí těluouce zemí nerádi viděti. 1100—1107 Bořivoj II. 1107—1109 Svatopluk (Olomoucký) zavrležení císaře Jindřicha V. při obložení Hlohova. 1110—1117 Vladislav I. 1117—1120 Bořivoj III., od r. 1120 opět Vladislav — 1126. 1125—1140 Soběslav I. bratr Vladislava vítěz nad císařem Lotharem v Chlumci 1126. Počátek kurfirštví knížat českých a osad německých v Čechách. 1142—1173 Vladislav II., syn Vladislava I. 1156 Vladislav stal se králem.	1034—1058 Kazimír Polský. Bezpráví za jeho nezletilosti. Renace proti krčestanství. 1050—1074 Petr Kresimir II. nejúslavnější král chorvat, vydobyly města dalmatská od Benátečanů i přijal též náslav krále dalmatský. 1074 Slaviša, župan jakýs, zmocnil se trůnu. 1075—1087 Děmetr Zvonimír od pápeže Řehoře VII. za krále uzpán. Po vymření krále rodu chorv. dosáhl Ladislav též země této pro syna svého Almu. 1095—1114 Koloman. 1095 Krážecí těluouce zemí nerádi viděti. 1097 Koloman vyhnal bratrance svého Almu z Chorvatska, uvedl též Dalmatsko pod svou moc dobyly Zadra a jiných měst, jimž ztvrdzeny staré municipální svobody, tak že Benátečanům jen ostrovové zůstaly; Bouře mezi šlechtou a králem K. skončily se narovnáním 1102, kterým kr. chorvatském vyhlášeno samostatné zřízení zemské pod zvláštním banem. 1112 Smířil se Koloman s Almušem, který hledal pomocí u císaře. Přítelství Kolomana s Boleslavem III. Polanským a v k. Svatoplukem ruským, jehož deur měl za manž. a jemuž pomáhal v útoku na Raštislavicě, údlnou knížata v Červené Rusi (Přemyslí a Terebovli). 1114—1118 Štěpán II. Války s knížaty Haličskými Volodarem a Vasilkem. 1117 Zadar dostal se v panství Benátečanů. 1131—1141 Béla II. Slepý, syn Almusa. Proti němu Borič (Boris) syn Kolomana. 1138 Bosna s Uherskem spojena. 1141—1161 Gejza II. 1146 Jindřich Jasomirg. na Litavě poražen. V boji kn. Srbského Čedomila s císařem Emanuelem stál Gejza na straně prvního jeho, z toho boje se Řeky, který ukončen nářem 1156.	1052—1065 Radislav, syn Vladimíra Jaroslavice v nyn. vých. Halici. Potomsto jeho zachovalo se v držení země až do r. 1199. 1057—1059 Izak v Čáslavu. Rod Komnenů. 1058—1079 Boleslav II. Smířil, kr. Polský, statečný vitéz. Moc Polska obnovena štastnými válkami s Uhry, s Čechy, Prusy a Rusy; po něm Vladislav Heřman 1079—1102. 1102—1139 Boleslav III. Křivoustý, statečný panovník a štastný vitéz. Spojenec Kolomana kr. Uherského proti císaři Jindřichovi V. Před smrtí svou rozdělil zemi na údely. Syn jeho Vladislav, prarotec Piastovců, jímž připadlo Slezsko, rozdělené později v Horní, Střední a Dolní. Celá Červená Rus spojena od Vladimírka Volodareviče 1145, vnuka Rostislava. Syn jeho Jaroslav Osmomysl 1153—1187 panovník statečný a obezřetný. Rozpadnutí se krčest, církve na řeckou a římskou za patr. Michala Caerulearia a pap. Lva IX. r. 1054.

III. c. Od vévodství rakouského a království českého až k

Léta	Císařství ř. německé	Istrie	Gorice	Tyrolsko	Solnohrady	Korutany	Krajina	Štýrsko	P.
1156	1158 S císařem Friedrichem táhl do Itálie: Albrecht Tyrolský, Jindřich V. Kor., Otakar V. Štýrský, Jindřich Rak. a Vladislav král český. Milán hrdinští Čechů, vedených svým králem, vzdal se císaři. Spolek lombardských měst mezi císařem. Pořáka jeho u Legnana 1170. Císař a pápež Alexander III. osobně v Benátkách 1177.	Vlastní Furiansko podléhl živlu běsáku se do skému od císaře oddávali hrdohlovi h. r. z An- ital- dech- skému. su pod vrchn. 1187- patri- archy Menhart II. Aquil.	1158 Hrabata z Eppenu, odbojní proti císaři Friedrichovi, stanou se vazaly bisk. Tridentských. Moc jejich byla až do koněného jich vymření 1248 v Ježínu a 1290 v Jiné Lini. Dědičné fojtství nad blízk. Tridentským došlo se hrabatum z Andechsu.	1158 Hrabata z Eppenu, odbojní proti císaři Friedrichovi, stanou se vazaly bisk. Tridentských. Moc jejich byla až do koněného jich vymření 1248 v Ježínu a 1290 v Jiné Lini. Dědičné fojtství nad blízk. Tridentským došlo se hrabatum z Andechsu.	1161— 1181 Her- I. z An- dechsu bratr Jindřicha V.	1156 Ber- thold Ottok. VI. markr. Rozliční len- nici do- vedli se dě- dičné- díč. právo.	1164 + Ot- tokar V. 1164–1192 Ottok. VI. obdržel za pomoc po- skytu. cís. Friedri- chovi proti Jindřichovi titul vévod- ský a dě- díč. právo.	Jin- min- ha- el- vla- ské- Sol- Friedri- chovi tem- ten- s č- slav- titul vévod- ský a dě- díč. právo.	1180. Ottokarem VI. vymřel rod štýrsk. L. Traun- gavských. Dědickem Společně ustanovil Leopolda v Rak.
1180	1183 Mír v Kostnici mezi císařem a městy lombardskými. 1190 + Friedrich na výpravě kří. 1190–1197 Jindřich VI. 1198–1208. Philipp Švábský. 1198–1215 Otto IV. Př. Filipovi; Leopold VI. Rakonský; Oldřich a po něm Bernard Kor.; Berthold IV. vých. meranský; Peregrin II. patr. Aquil. a biskup Trid. a Brix; z počátku také Přemysl Otakar I. český. 1204 Křížácká výprava. Caříhrad v mooci křížáků. Císař latinské. Velké rozšíření panství Benátského.	1190 syn En- gilberta Díl Istrie přesel pod vrch- moc Benat- čanu; jiný díl (hr. Pa- žimské, Mit- tenburg) dostal se hrabatum Goričkým. 1204 Jindřich, mladší syn Bertholda IV. meranského od císaře Filipa II. se srazil; zde Istrie odevzdaná patr. Aquilejskému, kteří odtud nedosazovali svážití markrabí. 1222 Patriarchát Aquilejským podřízeno markr. Istrie, mimo to jeho poslouchání hrabství Goričké a vých. Furianské.	1187– 1232 Menhart II. Starý, r. 1173 též v synem krále Vladislava Jindřicha probošta Berchtesgadenského. Voj- těch teprve 1188 obdržel arcibiskupství 1200.	1187– 1201 Berthold III. z Andechsu, jenž od r. 1156 byl markr. v krajině a od r. 1173 též v Istrii, obdržel 1180 od císaře za pomoc proti Jindřichu Lvu poskytnutou titul vévodě Meraňského; i rod hrabat Tyrolských povýšen na říšské hrabství.	1181— 1201 Ol- dřich syn Her- mana.	Pánové v Kraji- ně od r. 1229 Bernard Kor., Leopold Rakonický, patr. Oldřicha II., zet Přemysla Otakara II. v příslušné svazku s Přemyslovci.	1201— 1256 Bern- nard Rakonický, patr. Aquilej- ský, biskupové Friesn- ský, Bri- xenuský a arcib. Salzbur- g. Slovňaty, přívět- stavaři, bojovali 1. s Ondřejem Uhř. bániči při skvělém 1230–1246 Františkem, rovný, svářlivý. Soně- cí, Uhry, Čechy a O. 1236 Friedrichem do achtu. Země kterer opět dosáhly u Vid. Nového m.	Štýrsko (c. m.) s Rakovým spojencem Richardem Rak. se z Palaestiny získal méně se vykoupeným pod klády d. 1191–1198 František, rovný, svářlivý. Soněcí, Uhry, Čechy a O. 1246 Nával Mon-	1192 Richard Rak. se z Palaestiny získal méně se vykoupeným pod klády d. 1191–1198 František, rovný, svářlivý. Soněcí, Uhry, Čechy a O. 1236 Friedrichem do achtu. Země kterer opět dosáhly u Vid. Nového m.
1200	1204 Friedrich II.	1204 Markr. Boje císaře s městy lombardskými. 1237 Císař, dobyv zejména Friedrich Rak., ve Vidni, kterou prolínal za svobodnou říšskou město. 1239 Friedrich Rak. stal se spojencem císaře. 1246 Jindřich Raspe vzdorokráli.	1204 Markr. Boje císaře s městy lombardskými. 1237 Císař, dobyv zejména Friedrich Rak., ve Vidni, kterou prolínal za svobodnou říšskou město. 1239 Friedrich Rak. stal se spojencem císaře. 1246 Jindřich Raspe vzdorokráli.	1206 † Berthold IV. vév. Meraňský. Po něm syn Otto poslední z rodu hrabat z Andechsu (vévodě Meraňských) zemřel r. 1218. Po něm dědil tehdy Albrecht III. hrabě Tyrolský, který se stal páncem největší části země. S ním vymřel rod hrabat Tyrolských.	1206 † Berthold IV. vév. Meraňský. Po něm syn Otto poslední z rodu hrabat z Andechsu (vévodě Meraňských) zemřel r. 1218. Po něm dědil tehdy Albrecht III. hrabě Tyrolský, který se stal páncem největší části země. S ním vymřel rod hrabat Tyrolských.	Berthold poslední markr. v Krajině † 1215.	Berthold poslední markr. v Krajině † 1215.	Vév. Korut. rozdilil se s vév. Rak.	1246 Válka s Uhry padl v bitvě
1250	1250 — 1254 Konrad IV.	Poreč a za ním mnohá jiná města po- dala se Benátkám; vnitřek země drželi mar- kr. istri- austi- anšt. Ilirie.	1232— 1258 Menhart III. syn Menharta II. Poreč a za ním mnohá jiná města po- dala se Benátkám; vnitřek země drželi mar- kr. istri- austi- anšt. Ilirie.	1254 Menhart III. hrabě Goričký, zet Albrechta III., zdědil hr. Tyrolské s fojtstvím bisk. Brix. a Trid. 1258 Men. synové roz- se o země po † otce. A. Ben- brecht II. v Go- rici. 1258— 1304 Mladší Ilirie.	1254 Menhart IV. obdržel Tyroly. 1258 — 1295. Starší li- nie.	1256—1260 Oldřich III. syn Bernhard. Oldřichem III. vymřel vév. rod korut. dynastie Ortenburg-Sponheim.	1256—1260 Oldřich III. syn Bernhard. Oldřichem III. vymřel vév. rod korut. dynastie Ortenburg-Sponheim.	Mistodržiteli v Štýrsku.	1246 Přemysl II. zvolen za vév. říše.
1250	Rudolf Habsburský.								1251 Přemysl II. zvolen za vév. říše.
1273									1261 Štýrsko a Uherští.

Rudolf Habsburský.

Přemysl Otakar II. Říše jeho od Rudolfa. Její rozsah ca. 1500

Rudolfa hraběte Habsburkého za císaře římsko-německého 1156—1273.

Země koruny české	Země koruny uherské a chorvatské	Sousedé na východě a jihu
1158 Čechové s králem svým před Milánem.	1161—1173 Štěpán III. syn Gejzíř. Proti němu 1162 Štěpán IV. bratr Gejzíř podporován císařem Emanuelem řeckým. 1163 Uznání Štěpána III., bratra jeho Bela stal se zetem Emmanuela a měl být i jeho nástupcem. Bosna a Srém vydány císař řeckému.	1167 Císař Emanuel řecký co pěstoun Bely Uherského, podmanil jižní část kr. chorv., vyjmá Zadar a některé ostrovy, se Splitem a Trogirem a přivítal ji co král dalmatské k říši řecké.
1164 Emanuel císař řecký, s kterým Vladislav o věci uherské v rozepři vešel, poražen od tohoto v Banátě.	1173—1196 Bela III. výtečný panovník, vydobyl po † Emmanuela opět Dalmacii; r. 1181 též Zadar, rok na to opanován také Srém.	1171 Válka císař Emmanuela s Benátskany. Tito dobili Trogiru.
1173. Domácí růžnice o nástupnictví, do nichž se měl mít císař Friedrich, dosadil Soběslava II., syna Soběslava I., proti Friedrichovi, synu Vladislava krále.	1188 Ondřej syn Beliň na krátký čas knížetem v Haliči do 1190.	Po † Jaroslava Osmomysla v Haliči 1187 syn jeho Vladimír, prostopášník. Proti němu Roman, kuzík Vladimírský na Volyni. Bela III. dožádán od Vladimíra o pomoc, zahnal sice Romana, ale lsteň dosadil na trůn syna svého Ondřeje, až pak Vladimír, pomocí Kazimíra Polského opět dosazen vládl do 1199.
1179. Soběslav zhaven panství Friedrichem synem Vlad. pomocí Leopolda V. Rak. Proti němu způsobili šlechty a Konrada Otty. Císař rozsoudil prohlásil 1182 Konrada Ottu za neodvislého markrabí moravského.	1196—1204 Emrich syn B. Mladší syn B. Ondřej zmocnil se Chorvatska a Dalmacie co úděl.	1199 Po † Vladimíra opanoval Halič Roman Mstislavič kn. Vladimírsko-Volyňský proti Ondřejovi Uh. Tím se stal Roman jediný z nejmocnějších knížat ruských. V jeho rodě zůstalo panství nad H. až do spoj. s Polskem. Papež mu podával korunu královskou, on ji však nepřijal. Po jeho † 1205 dlouho trvající zmatky, v nichž král uh. Ondřej zjednal trůn synu svému.
1187 Biskupství pražské prohlášeno od císaře za neodvislé od knížete českého.	1202 Benátské dobyly Zadar pomocí knížáků.	
1189 † Friedrich. Rozepře Přemyslovců o stolec, jímž libovolně nakládal císař, měchajíc se do sporů těchto. Po † biskupa a knížete Jindřicha Břetislava:	1204—1205 Ladislav, syn Emricha, poručník jeho Ondřeje.	
1197—1230 Přemysl Otakar I. od r. 1198 dědičný král; získal Moravu, kterou spravoval bratr Vladislav co markrabí a leník český.	1205—1235 Ondřej II. Marbotratinský.	1213 Knížecí trůn Haličský s titulem královským zjednán od Ondřeje synu Kolomanovi, po něm krále Ondřej — 1234. Po tomto dosáhl knížecího stolce v Haliči starší syn Romanův Daniel , panovník udatný a mohutný.
Neodvislost Čech od říše německé. Královské důstojenství stvrzeno i od papeže, když byl Přemysl Ot. přestoupil k straně Otty IV.	1217 Bezúspěšné křížácké tažení Ondřejevo.	
Povstání Děpolticů.	1222 Zlatá bulha. Privilégie šlechty.	
1212 Primogenitura.	1224 Svobody Sedmihradských Sasů.	
Zřizování svobodných měst.	1235—1270 Bela IV. Boj s Friedrichem Rak., jemuž neuspokojenci podávali trůn.	
1230—1253 Václav I. na čas v sev. Rakousku; r. 1238 hlavou spolku proti císaři Friedrichovi.	1239 Kumani tlačení od Mongolů prchnou z jižních Rusí k soukmenovcům na Dunaji a Tise.	1240 Tataři, podmanivše Rusko, vtrhli na západ. Halič a Krakov zbořeny. Bitva u Lehnice. Jindřich kn. Vratislavsko-Lehnický padl.
1242 Tataři v Olomouci porazeni od Jaroslava Sternberga obrátili se do Uher.	1241 Vítězství Tatarů nad Uhry u řeky Sajo. Pešt vydobyt. Bela do Dalmacie. Porážka Mongolů na Grobníčkom polju od Chorvatů.	1242 Batuchauovo zpátečné tažení do Ruska.
1258—1278 Přemysl Otakar II.	1258 Daniel kn. Haličský přijal od pap. Inocencia IV. korunu a titul královský. Z toho nepřátelství s chanem ordy Zavalžské. Vladimírsko, Halič a Polsko uvedeny v tatarskou poddanost. Daniel † 1264 Nástupce syn jeho Lev.	(*)
Válka mezi Čechy a Uhry za příčinu Štýrska. Na straně kr. Českého Otto Bay., Boleslav Krak., Vladislav Opolský, Daniel Haličský. Boj ukončen 1254 mírem v Prešpurku.		
1255 Kříž. taž. proti Prusům. Královce založen.		
Nový boj Přemysla Ot. s Belou, k němuž zavdaly příčinu rozbroje o obsazení arcib. Salcburského. Uhři poraženi u Kressenbrunnu 1260 na Moravě. Celé Štýrsko Otakarov postoupeno.		
Privilégia měst. Němečtí osadníci. Křídvení obyvatelstvu domácímu.	Povolávání něm. osadníků.	
nější panovník svého věži k moři adriatickému.	1270—1272 Štěpán V.	
	1272—1290 Ladislav Kuřánský.	

IV. a. Od císaře Rudolfa Habsburského a pádu Přemysla Otakara II.

Léta	Cis. římsko-něm.	Istrie Gorice	Tyrolsko	Korutany a Krajina	Štýrsko	Rakousko
1273	1273 — 1291 Rudolf I. Habsburský král něm. 1274 Papež Řehoř přidal se kustraně Rudolfa. Boje s Přemyslem Otakarem II., kr. českým. 1291—1298 Adolf Nassovský, padl v bitvě u Göllheimu. 1298—1308 Albrecht I. Rak. Sňaha Joha o rozšíření domácí moci. 1308 Spolek Švýcarský. 1308—1313 Jindřich Lucemburský. Tažení do Itálie. 1311 Sjezd lombardský. 1314 Ludvík Bavor. a Friedrich Rak. Spojenečníhoho Karel Robert Uh. z nastraně onoho kr. Jana Českého. 1322 Bitva u Mühldorfu. Friedrich jat; od r. 1325 spoluvládec † 1330. Hádky cís. Ludvíkem s papežem, kladba na něj vydána. Jan Český proti němu. Ludvík Bavor. se sazu i zvolen: 1346—1378 Karel IV. kr. česk. Ludvík † 1347. Krátký odpor neopatrného Günthera ze Schwarzenburgu. 1356 Zlatá bulha. Království české zaujalo první místo mezi světskými kurfürsty říše.			1276 Velká část Krajiny připojená k Tyrolsku. 1295—1335 Jindřich, syn Menharta IV. První manželka Anna dc. krále Václava II. Českého. Jindřich II. († 1323) a Jan Albrecht III. († 1327). Tenkrát opět zanechal tři syny, nejstarší Albrecht IV. († 1374), druhý syn Menhart VII. † 1385, třetí Jindřich III. † 1363.	Boj cís. Rudolfa s Přemyslem Otakarem země rakouské pro tohoto nešťastný. Tentovmíru 1276 uzavření postoupití císaře země. 1278 Nový boj proti Otokarovi. Na stráže Menhart V. Tyrolský a Ladislav královský. Bitva u Dürrenkrutu na Moravě. Poli, v níž Přemysl Ot. padl. Země P. Otok. odňaté spravovány jménem. 1282 Menhart IV. odměnou za pomoc proti Přemyslu Ot. II. císař poskytnutou obdržel v léno Korutany a Krajinu.	1282 Albrecht a Rudolf nové císaře Rudolfa, obdrželi Rakousy a Štýrsko, nejdřív spolek Albrecht sám. Způsob stavů rakouských ských. Víděnanou privileje hány 1288; také Štýrancé, kteří stěžovali na pány ze Sváb, ustanovené, jsou pokorení 1290.
1300					1308 † Albrecht, zavražděn Parciidy, když se chystal proti dceři kr. českého bratra jeho Albrechovi vydobytí Čech, jakož i titulu Švýcary. (Vilém Tell.) Friedrich a bratr jeho pold. Boj se Švýcary, podnými od Ludvíka Bavorštího u Morgartem 1315, v níž poražen. Boj Friedricha s Ludvíkem korun. něm. Friedrich v Mühldorfu jat.	
1350				1335 † Jindřich, poslední ze starší linie Gorické. Margareta Maultasch, dědička Tyrol. Prvníjejí manžel Jan J. Lucemburský vypuzen 1341, druhý m. Ludvík, syn císaře Ludvíka. Syn z tohoto manželství Menhart † r. 1368.	1330—1358 Albrecht (Chromý).	1330—1358 Albrecht (Chromý).
1382					1363 Smrti Meinharda, syna Markéty Tyrolské dostala Rakousku. 1365 † Rudolf. Bratři jeho Albrecht III. a Leopold III. se několikrát o země, poslední dělení r. 1379. Tyroly, Korutany, Krajinu (která připadla Leopoldovi r. 1374 po † Albrechta IV. Gorického s některými okolními krajinami), Štýrsko a přední země obdržel Leopold III., nepokojný panovník.	Tyroly, Korutany, Krajinu (která připadla Leopoldovi r. 1374 po † Albrechta IV. Gorického s některými okolními krajinami), Štýrsko a přední země obdržel Leopold III., nepokojný panovník.
				1382 Terst, zhaviv se vlády Benatčanů, poddal se panství Leopolda, vymínil si své municipální zřízení.		

Českého až k úmrtí Ludvíka krále uherského a polského 1273—1382.

Země koruny české	Země koruny uherské a chorvatské	Polsko	Halič	Sous. na jihu a východu
Po nešťastném boji s Rudolfem Habsb., musel Přemysl Otakar II. odstoupit císaři země rakouské a přijmouti Čechy a Moravu v léno.	Ladislav spojencem Rudolfa Habsb. proti Přemyslu Otokarovi.			
1278 V ohnoveném boji padl Přemysl Ot. v bitvě u Marchecka. Zráda Miloty z Dědic.	Nepořádky a závady v zemi pro lehkomyślné chování se krále.			
1278—1305 Václav II. Za jeho mládí vedl správu Otto Braniborský — 1283. Nepořádky, zmatky a obecné pohromy následkem zlého hospodaření Ottym.	1282 Zpoura Kumanů pod Oltamurem. Tento poražen povolal Tatary na pom. Rozepře kr. s papeži.	1288 † Lešek Černý.		
1283 Morava Václavovi od císaře Rudolfa navrácena. 1288 Záviš z Falkensteinu zajat, později stát.	1290—1301 Ondřej III. Benáčan, když byl Ladislav zabít od Kumanů.	Různice o trůn Jindřich Spravedlivý, kníže Vratislavský, Přemyslav Velkopolský, Vladislav Loketek a Václav II. kr. čes. Tento r. 1300 za krále kor.	Jiří I. od r. 1301—	1283—1328 Andronikus II. car byzantský.
1291 Václav učiněn vév. krakovským a Sandomírským, a co manžel Alžběty Polské r. 1300 korunován za krále polského, přinutiv všechna knížata k uznání svého panství.	Proti němu císař Rudolf H., udávaje, že jsou Uhry nem., které on chtěl dátí synu Albrechtu papež protestoval a daroval Uhry Karlu Martellu Neap., synu Marie sestry Ladislava. Po jeho † Karel Robert podporovan od Šubiči, županů brebírských. Ondřej proti obéma se udržel do r. 1301	1316 král v Haliči a Vladimíř nazval se králem ruským.	1316 král v Haliči a Vladimíř nazval se králem ruským.	1290 Valašsko pod vlastními vodami.
1298 Císař Albrecht stav se pomoci krále Václava císařem, potvrdil neodvíslost Čech od německé říše.	† Ondřejem vymřel rod Arpadovců.	Po † Václava II. Českóho proti synu jeho Václava III. Vladislav Loketek 1305—1338. 1309 Velko- a Malopolsko spojeno. 1309—1320 Karel Robert. 1321—1331 Jiří II. syn Ondřeje. Jindřich vymřel uděláný král rod Rakovců v Haliči a Vladimírsku. 1330 Karel Robert zvolen za mst. v Polsku.	1299—1326 Osman zakladatel tur.-osman-ské říše.	
Syn Václavů Václav (III.) zvolen 1305—1306 Václav III. zavražděn v Olomouci.	1307 Rudolf, syn císaře Albrechta manžel Alžběty, vdovy Václava II. kr. † 1307.	1332—1338 Jindřich IV. syn Kazejmíra. 1340 Halič a Vladimírsko od Kazimíra vydobyté a připojeno k Polsku.	1320 Kyjev vydobyto od Litvanů.	
Poslední Přemyslovec v Čechách.	1310—1346 Jan Lucemburský, manž. Anna de Véci, II. kr., vyhnán. Spory mezi slechtou a králem. Veliká moc Jindřicha z Lipé. Dobrodružný život krále.	1340—1342 Karel Robert. Matěj Čák Trenčanský, mocný velmož na Slovensku. Pánství jeho rozpadlo se teprve po jeho † 1318. 1311 Záder odpadl od Benáčka, po 2 let. se jím ale zase poddal.	1326—1360 Orkhan syn Osmanův.	
1319 Horní Lužice a Budišín připadly koruně české co léno.	1322 Cheb udělen králi od císaře v zástavu.	1342 Města Šibenik, Trogir a Split přidala se k Benáčanům. Mladěn Šubič, župan brebírský.	1329 Dubrovnický pod ochranou Turků.	
1328 Velká část Slezska, na knížetství rozd. získána co léno.	1335 Syn Jana Karel, spoluvládce.	1330 Feliciana Zacha pokus vražedný.	1330—1381 Olgěrde velkonožce Litevský, zakladatel mocí litevské, otec Jagajla.	
1335 Syn Jana Karel, spoluvládce.	1344 Jan padl v bitvě u Krzeszak.	1345 Zadar, odtrhnuv se od Benáčanů, podrobil se Ludvíkovit. tento ale od Benáčanů poražen, takže se Zadar opět dostal v moc Benáčanů 1346.	1350 Vladimírsko vydobyté od knížat litvanských.	
1346—1378 Karel I., výtečný panovník. Napravování zlého vnitřního stavu. Země rozd. na 18 krajů.	1346—1382 Ludvík Veličký, výtečný panovník. Jeho taž. do Neapole proti kr. Johanně 1345.	1350 Druhé tažení Ludvíka do Neapole. Johana prostřednictvím papeže zůstala královou.	1352 Ludvík Uheršký pomocí Kazimíra Polského odňal Vladimírsko Litvanům.	1360—1389 Murat I.
1348 Universita v Praze. Město toto jediné z největších a nejkrásnejších v Evropě.	1348 Sněm. Majestas Carolina.	1355 Opětný boj Uhrů s Benáčany. Treviso od Uhrů obléhán, Zadar zradou od nich dobyt.	1352 Ludvík Uheršký pomocí Kazimíra Polského odňal Vladimírsko Litvanům.	1365 Turci se Šíšmanem Bulh. uvedeným v odvíslosti udeřili na Valašii. Kniže Valašský a Moltanský, král Bozenský pod očiuhu uherskou.
1355 Sněm. Majestas Carolina.	1364 Dědičná smlouva s Rudolfem IV. Habsb. r. 1366 obnovena.	1358 Města Dalm. Uhrům post.		
1364 Dědičná smlouva s Rudolfem IV. Habsb. r. 1366 obnovena.	1373 Branibory od k. mark. Ottovi synu Lud. Bav. a prohlášeny za neudrciz. příslušen. koruny české.	1358 Ludvík dosedl po † Kazimíra Pol. na trůn polský a haličský. Halič zpočátku Vladislavem Opolským, sestřencem Ludvíka, pak uher. úřed. sprav.		
1373 Branibory od k. mark. Ottovi synu Lud. Bav. a prohlášeny za neudrciz. příslušen. koruny české.	1378—1419 Václav IV. Sigmund obdržel Branibory, Jan díl Lužice (Hořelice), Jošt a Prokop úděly na Moravě.	1378 Třetí válka s Benáčany (válka Chiodžská). Benáčané vítězové. Mír v Turině 1381.	1382 † Ludvík. De. Marie Decera Hedvika dědič. Uher. Její mž. Sigmund Luc. dědička Polska.	

IV. b. Od smrti Ludvíka kr. uherského a polského až

Léta	Císl. římsko-německé	Istrie a Gorice	Tyrolsko, Štýrsko, Korutany, Krajina	Rak
1382	Dvojice v církvi: Urban VI. papež v Rímě; Kliment v Avignonu.	1385-1454 Jindřich IV. syn Menhartův, pán v Gorici a v Istrii, mušil r. 1386 podstoupit podruž republiky henátské.	1386 † Leopold v bitvě u Sempachu proti Švýcarům (Wiukelried). Jeho 4 synové se dělili o země jeho. Po odumírání Viléma (1406) a Leopolda IV. (1411) rozpadly se země ve dvě skupiny: Tyrolsko a venkovské země. 1406-1439 Friedrich IV. sídlem v Innsbrucku.	1395 — 1 brecht I světa" pod 1399 poušt salem a m co rytíř sv 1404 — 1 brecht V stár. Spor nictví. 1409 Zha země proti poručníkům 1411 Al pholetého p
1400	1400 Ruprecht Falcký proti králi. Válka s Václavem Českým. Bezvýsledné tažení do Čech.	1409 Všeob. církevní sněm v Pise.	Friedrich dopomohl pap. Janu XXIII. k útěku z Kostnice 1414. Oba od Koncilia dání v kladbu. Švýcaři proti Friedrichovi.	1406—1424 Arnošt Železný; manž. Cimburka de. vév. Mazovského s většinou dolejším působením. Sídlo Štýrský Hradec. Arnošt poslední vév. korutanský, který r. 1414 po starém způsobu na stolec vév. Korut. byl dosazen.
1410	1410—1437 Sigismund Luncemb. král něm. zvolen za krále nám. Proti němu Jošt Moravský, ten však zemřel 1411. Dlouhé zaneprázdnění Sigismunda v Hořejší Itálii. 1413 Osobní jeho sjezd s pap. Janem XXIII. blíže Lodi. Stalo se usnesení o svolání koncilia do Kostnice, které sešlo se 1414—1418.	1416 Vév. Arnošt Štýrský uzavřel spolek obranný s hrab. Gorickým.	1416 Friedrich uprchl z Kostnice i přinucen od Arnošta aby se vzdal Tyrolska. Arnošt nyní proz. vládce. Friedrich v cír. kladbě, nyní s prázdnou kaplí nazvanou; roku 1418 opět s císařem smřen.	1418 † Friedrich III. posled. z rodu Ortenburků. Hrabství Ortenburg v Korut. zděd. hrab. Císař. Po Arnošta 1424
1420	Odstranění papežského kisma. 1417 Branibory prodány od Sigmunda Friedrichovi z Hohenzollerů, který je již od r. 1411 důžel v zástavě. Friedrichovi Bojovnému mark. mísenskému uděleno od císaře uprázdněné vév. saské.	1431—1438 Koncilium Balsilejské. Vyrovnání s Pražany.	Friedrich poručníkem nad nezletilými syny jeho: Friedrichem a Albrechtem (třetí syn Arnošt † 1432).	Albrecht z s Alžběton Sigmunda; Žicí na Mor Vpády E Rakous, o 1425
1437	1437—1439 Albrecht II. Rakouský. Odtud koruna císařského zůstala při rodu Habsburském.	1438 † Friedrich IV. Syn jeho Sigmund 1439—1496 do r. 1445 pod poručnictvím Friederika IV.	1435 Friedrich V. a Albrecht VI. vládnou společně. 1436 Friedrichovi Celskému a synu jeho Oldřichovi udělena od císaře. Sigmunda práva knížat říšských.	1437 Al něn. krále † 1439 v blíž Komár
1440	1440—1493 Friedrich IV. 1446 Papež Eugen IV. uznán proti Felixovi V. Nástupce jeho Mikuláš V.	1441 Císař Friedrich v Rímě. Jeho sňatek s Eleonorou deereou kr. Portugalského.	1440 Friedrich stal se něm. císařem IV. Friedrich odevzdal bratrům Albrechtovi švábské země. Císař Friedrich zavedl titul arcivévodský ve své linii; od císaře Maxim. I. stal se všeobecný.	1440 Frie poručníkem brechtova slava Po Stavové pro richovi. Ol eigner. Vlá kou Oldřicha ského, nepř mu Hunyad tomuto sta čeče Eic 1456 † Celský. Ro jeho země. T padly kon kousku.
1457	1453 Papež Mikuláš II. zvěření kříže proti Turkům. Porady na říšském sněmu v Řezně a na sjezdu v Novém Městě bez výsledku, ačkolik kr. Ladislav návodem Jiřího Pod. prohlásil, že postaví 40.000 mužů do pole.	1454-1500 Linhart, syn Jindřicha IV. Gorického	1450—1461 Boje se Švýcary co spojenci bisk. v Brixenu. Kyburg Curišským prodán.	1457 +

Ladislava Pohrobka vév. rak., krále českého a uherského 1382—1457.

Země koruny české.	Země koruny uherské a chorvatské.	Polsko a Halič.	Sousedé na jihu.
1393 Jan z Pomuka z rozkazu krále utopen.	Protí Sigmundovi Luc. protikrál Kar el Neapolský, zavražd. 1386 od Alžběty vdovy pomocí Gary. Pomsta Chorv. Gara zabít, obě královny vězn. v Chorv. Sigmund obléhal Novigrad v Dalm. 1387 Marie královna osvozena z moci Chorvatů umluvou.	Jagajlové v Polsku 1386—1572.	1389 Velká povážka Srbská na Kosovu poli. Zahynutí říše Srbské. Tvrdoš, král v Bosně ve spolku s Chorvaty proti Sigmundovi.
1394 Václav od panstva zajat, musil ustanovit bratrance Jošta vladarem. Z vázby vybaven pomocí Jana Zhořelického.	1396 Sigmund v neštastné bitvě u Nikopole od Turků poražen, přežal a teprve po roce se vrátil. Ve zpouře proti němu vzniklé zajat.	1386 Jagajlo Vladislav, v k. Litovský, manžel Hedviky, dědičky kr. Polského.	1402 Bajazet sultán od Timura u Ankory prekonán a zajat.
1397 Jošt vypuštěn z Čech, Prokop Moravský pomocník ve vládě.	1401 Ladislav Neapolský protikrál, nemohlo se udržeti prodal Zadar Benátčanům 1409. Z toho nové spory s Benátčany, které trvaly až do r. 1413, a skončily tím, že Benátčané podřízeli Zadar a jiná města ve své mocni.	1387 Halič, odkud uherskí úředníci využili spolužena Polskem.	1408 Turci zarazivše moc svou v Bosně, konali loupežnické nájezdy do jižních Uhер.
1399 Nová bouře jednoty panské, která se spolčila s protikrálem Rudrem.	1410 Sigmund králem německým.	1410 Vítězství Poláků nad řádem něm. rytířů u Tannenberga.	1411 Kužata Valašský a Srbský, jakož i král Bosny dali se pod ochranu Sigmunda 1426. V Bělehradě uherská posádka.
1402 Václav zajat od zrádného Sigmunda ve Vídni opatrován, odkud se mu podařilo utéct.	1413 Spišská města Polsku do zástavy dána.		
1404 Osohní sjezd Václava s Vladislavem Jagajlem ve Vratislavii.	1418 Václav s Benátčany. Tito vydobili Split, Trogir, Kotor s polběžím.		
Pohnutí myslí ze snah o opravu církve. Jan Hus, kazatel Betlémský. Horlení jeho proti zločádům a ujímání se kněží Wikloffa. Z toho různice s arcib. Pražským.	Sigmund přínos byl uzavření s Turkům 5leté příměří 1421; po jehož uplynutí tito zloupili Sedmihradsko a Temešský banat 1426.		
1409 Nález krále o universitě. Vystěhování se něm. profesorů a studentů.			
1410 Hus od arcib. a papeže do kladby dán.			
1414 Hus na koncilu v Kostnici zajat, uvězněn, upálen 1415, rok na to Jeronym Pražský.			
Jitření proti církvi a správě světské Pražané, Taborité. Jakoubek ze Stříbra, přijímání pod obojí. Mikuláš z Husi; Jan Žižka z Trocnova.			
1419 Zbourání lidu při processi v Praze pobádaném kněze Jana ze Želiva. Václav †. Žuráni proti ústavům církevním.			
Husitské války. 1420 První něm. kříž. vojsko Sigmunda poraženo od Žižky na Vítkově (Žižkov); druhé Furlanské (Uhří a Moravané) v Vyšehradu. Němci ze země vyhnáni. Sněm v Čáslavi. 4 artikulové Pražští. Sigmund Korybutovič, náměstek Vitolda Litevského, za krále zvoleného.	Uhrí ve Furlanském Benátčanům poraženi, museli těmto v mřínu 1433 zanechat Furlanské a celou Dalmacií.		
1421 Něm. kříž. vojsko jen do Žatce. Sigmund poražen u Něm. Brodu 1422. Různice mezi Husity. Strany Pražská a Táborští. Jau ze Želiva stát.			
1424 † Žižka. Oba Prokopové. Boj Pražanů s Tabority.			
1426 Němci poraženi u Ousti. Všechny vůkolní země z pomsty pustošeny. 1427 Sigmund Korybut ze země vypořázen. Nové křížové tažení. Němci Prokopem Holým potřízeni u Tachova.			
1427 Vpad do Uher, 1428 do Slezska, Rakous, Bavor a ost. Němec.	1434 Boje Sigm. s Turků.	1434—1444 Vladislav král Polský.	Amurativ vpád do Šírenu r. 1437, rok na to do Sedmihradska.
1431 Křížácké vojsko spušťené papežem a Sigmundem pořízeno v Domazlice.	1438 Albrecht Rak. za kr. uznán, † na taž. proti Turkům.	1439 Smeđerevo pevnost vydobytá, Uhří v Bosně poražení.	1440 Bělehrad bez úspěchu obléhán.
1431 Vyjednávání s koncil. Basilejským. Strana Příbramova proti str. Rokycanova. Pražanů proti Taboritům. Tito poraženi u Lipan 1434.	1440 Ladislav Pohrobek. Protí němu Vladislav Polský. Ladislava hájí Jiskra z Brandejsa; na str. Vladisl. Jan Hunyady.	1441 Vladislav král † v neštastné bitvě u Varny proti Amuratovi.	1442 Srbové a Jan Hunyady poraženi na Kosovu poli.
1436 Kompakta. Sigmund králem † 1437.	1445 Ladislav jednolnásně král. Jan Hunyady guvernátor. Protí němu císař Friederich, Jiskra z B. a Oldřich Celský.	1443 Ladislav bránice Bělehrad zemřeli morem. Spor Oldřicha Celského s Lad. Hunyady. Onen zabít, tento stát. Zpona Hunyadové pod Mich. Szilágym.	1443 Čáslav hrad od Turků vydobyt. Říše řecká vyvrácena.
1438—1439 Albrecht Rak. král. Protí němu Kazimír br. Vladisl. Pol. Tábor ohlehl.	1453 Ladislav korunován. Kapistran a Hunyady bránice Bělehrad zemřeli morem.		
1440—1457 Ladislav Pohrobek. Albrecht vév. Bavor. nepřijal nabízenou korunu. Pod obojí. Šlechta a města. Zemské mýty.	1454 Spor Oldřicha Celského s Lad. Hunyady. Onen zabít, tento stát. Zpona Hunyadové pod Mich. Szilágym.		
1444 Jiří z Poděbrad nejv. hejtman.			
1446 Sněm Svatomartinský. 1447 Papež Mikuláš V. zpověděl se potvrdit kompakta.			
1448 Jiří Poděbradský, hlaša pod obojich, dobyl Prahy, od r. 1452 plnomocný správce zemský.			
1451 Ladislav v Praze korunován.			
slav v Praze, očekávaje nevěstu, dc. franc. krále.			

IV. c. Od úmrtí Ladislava Pohrobka až k pádu Ludvíka kr.

Léta	Císařství římsko-německé.	Istrije a Gorice	Tyrolsko	Štýrsko, Krajina, Kr.
1457	Mdloba mocí císařské. Úrady o společných podnicích proti Turkovi, ale nikdy nic nedokonáno. I horlivost papeže Pia II. pro válku s nevěřícími ustoupila snahám o podrobení Čechů církvi obecné mocí bramboří.	1458 Linhart Gorický stal se pokřněným hra-bětem.		Po smrti Ladislava hádali se Sig-ský, pak Albrecht a Friedrich o Ral. Vyrovnaní, Albrecht VI. obdržel Hr. Dolní Rakousy. Sigmund odšk.
1467	1467 Sněm v Norimberce, kde se jednalo o společné tažení proti Turkovi. Jiří Poděbradský nabízel každého 7. muže z království, ale pomoc co od kacíře zamítnuta a tak tažení značeno.			1468 † Al-brech.
1470	1473 Sjezd císaře s vév. burgundským Karlem Smělým v Trieru.			leh.
	1475 Zasnoubení Marie, dcery Karla Burgundského, Maxmiliánu synu císaře Friedericha.			ze
	1477 † Karel Burgundský v bitvě u Nancy. Maximilian porazil Francouze v bitvě u Guinegata 1478.			Po
1480	1486 Maximilian, syn Friederichův, zvolen za jeho nástupce v císařství, když držán byl ve vězení od stavů dolnozemských.			1487 Země Albrecht.
	1493 † Friederich císař.			Friedrich.
	1493—1519 Maximilian. Jeho 2. m. Marie Blanka Milánská.			1496 Friedrich
	1498 Neštastná válka se Švýcary. Boje v Itálii, jmenovitě s Benatčany. Maximilian poražen. Gorice a Terst od Benatčanů vydohytý. Spolek v Cambrai proti Benatčanům od Max., papeže, Ferdinanda Arag. a Ludvíka Franze. Benatčané poraženi u Agnadelu 1509. Závist rozdrojila spojení, papež smířil se s Benatčany, kteří utvořili svatou ligu k využení Francouz z Itálie.		Jiřím Poděbradský	
1500				s Matyášem Korvinem
				1471 Friedrich k.
				1472 a 1473 Vpád Štýrská, Krajiny a lovec od nich obdržel jeho olců straňše
				1482 † Marie manž. Maximiliánovou
				Filippem Krásným a de
				1485 Víděn vydrž.
				Korvina, jakož i V
				vé město.
				1490 Po † Matyášem a Dolní Rakouskem obsobozeny.
				1492 Vítězná bitva Turci poražení. Ali-
				1493 † Friederich nastoupil dědictvem
				1499 Válka se Švýcary ukončena
				1500 † Linhart, poslední potomek mladší Goričtí. Po něm zdědil Maximilian Gorič, Císař (Mitterburg) a tak zvaný Pusterthal.
				1505 Panství Kufsteinské, Kitzbühelské a Rottau vytěleno od Maxm. k Tyrolsku po ukončení války Bavorské.
				1507 Vpády Benatčanů do Přímoří a Gorice, Terstu i Postojna od nich na čas vydob.
1510	1512 Německo rozděleno na 10 krajů, největší byl rakouský. Země české co samostatné neslužely k žádnému kraji.			1515 Dvojsvadba umluvena mezi vnučky císaře (syny Filippa): (Karlem) Ferdinandem a Marií, Vladislavou českou a Ludvíkem a Annou.
	1515 Sjezd ve Vídni císaře, Vladislava krále a Sigmunda kr. polského k společné výpravě proti Turkům; ale pěkné a hrdinské zámysly neslunceňeny.			1516 Pobouření v Štýrsku, Korutanech a Jutiskování šlechty.
	1517 M. Luther proti odpustkám.			1519 † Maximilian. Společný sjezd stavů v Brně. Karel a Ferdinand společně dědicové z
	1519—1556 Karel V., nejmocnější panovník svého času na světě.			1521 Ferdinand postoupil Ferdinandovi všechno Tyrolu, a i tyto r. 1522. Pozdvižení některých rakouských stavů potlačeno. Eicinger a Puehl deňské měšťanstvo potrestáno. Štěpán se učení.
	1520 Ulrich Württemberský odsouzen svých zemí, které Karel daroval bratranci Ferdinandovi.			1526 Ferdinand zvolen na trůny v bitvě u Mohače. V Uhrách pr.
	1521—1527 První válka Františka I. kr. Francouzského s císařem.			
	1521 Říšský sněm ve Wormsu. Luther dán do achtu; na Wartburgu.			
1526				

Uherškého a spojení zemí českých, uherškých a rak. pod žezlem Ferdinanda I. 1457-1526.

Země koruny české	Země koruny uheršké a chorvatské	Země sousední
1458—1471 Jiří Poděbrad- ský, moudrý a statečný vládce. Uplné přemožení Táborů. Círk. jednota němu povolán od M. Gary a Ujlačka císařem bratří českých.	1458 — 1490 Matiaš Korvin na poli Rakoši vyhlášen za krále. Proti němu povolán od M. Gary a Ujlačka císařem Friedrich na trůn 1459. Rozepře využata proštřednictví papeže Pia II. 1461. 1463 Matiaš odrazil útok sult. Muhammeda, dobyl Jajce a jiných pevných měst v Bosně a připojil je k říši.	1462—1505 Ivan I. car vši Rusi, osvoboditel Ruska ode jha mongolského.
1463 Papež Pius II. prohlásil kompaktata za neplatná. Jiří dán do kladby Jan Rokycana. Papež Pavel řídí 1464 kříž tažení. — Jiří vítěz proti šlechtickým odpůrcům sestoupičím v branou jednotu Zelenohorskou.	1463 Matiaš odrazil útok sult. Muhammeda, dobyl Jajce a jiných pevných měst v Bosně a připojil je k říši.	1463 Sultán Muhammed udeřil na Bosnu, zajal a stal kr. Štěpána Tomáše; odtud pak učinil vpád do Srému.
1468 Papež podává korunu kr. Matiašovi Uherškému. Také císař Friedrich proti Jiřímu. Vojsko křížáké poraženo u Nýřka.	1468 Papež Matiašovi korunu českou podal. Z toho válka vražedlná.	1469 Turci vpadli Chorvatcem až do Krajiny.
1469 Matiaš král vtrhl do Moravy a do Čech. U Vilémova obklíčen synem Jiřího, propuštěn a uzavřeno příměří, které ale Matiaš zrušil dal se korunovati v Olomouci za krále českého.		
1470 Jindřich syn Jiřího ve Slezsku a Lužici.		
1471 † Jiří, odporučiv Vladislava Jagajlova , syna Kazimíra Polského. Matiaš pokračoval ve válce proti němu.	1472 Spiknutí proti králi, kterým povolán byl na trůn Kazimír, 2. syn Kazimíra Polského utišeno.	1474 Výprava Turků do Uhřík pod Alibegem až k Varadínu.
1473 Příměří Vladislava s Matiašem; po pěti letech mír v Olomouci, v němž Matiaš podřízel na čas života Moravu a název krále českého.	1475 V boji s Turky Šabac vyrobýt.	1481—1512 Bajazet II. sultán.
1485 Úmluva Kutnohorská mezi katolíky a utrakvisty. Kompaktata a zápis kr. Sigmunda dostały platnosti uznanych zákonů zeinských.	1477 Matiaš proti císaři Friedrichovi.	1483 Sultan Bajazet učinil s Uhry příměří na 5 let.
1490 Vladislav zvolen za kr. uherškého.	1477 Turci poraženi od Štěpána Batoryho v Sedmihradsku u Kenyermazeza (na Chlebovém poli).	
1492 Papež Alexandr VI. odepřel stvrzení kompaktat. Obtíže při vysvěcování kněžstva pod obojí. Zmáhaní se jednoty bratří českých.	1480 Nová válka s císařem Friedrichem, s počátku s malým důrazem; teprv 1485 Víděl se mu vzdala. Štěpán Zapoljský zde mistodržitelem.	1492—1501 Jan Albert král polský, po něm Alexandr I. do r. 1506.
1500 Rozepře mezi šlechtou a městy. Utiskování stavu selského od velmožů. Zaváděna nevolnost osobní zamezení práva svobodného stěhování.	1490 † Matiaš král ve Vídni.	
Zmatky v zemi, nespořádaný stav věcí církevních.	1490—1516 Vladislav kr. český, podporovat Štěpána Zapoljského prohlášen za krále na řádu na Rakoši. Jan Korvin, nem. syn Matiašův obdržel vladarištvi nad Chorv. Marný polcos Maximiliana Rak., získat korunu Uherškou pro sebe.	
1508 Mandát krále proti Píkartům (českým bratřím). — Syn Vladislava Ludvík korunován za krále.	1498 Stěpán Zapolja palatin † 1498. Svévolnost šlechty. Sláhost králova. Černá rota rozpuštěna 1493.	
1516—1526 Ludvík , 10 let star. Poručník strýce Sigmunda Polského.	1505 Jan Zapolja vév. Sedmihradský, potáhl na sebe dědictví po Janu Korvinovi († 1504), žádal o ruku Anny dcery kr. Vladislava, což když mu odepřeno, bouřil proti králi, zvlášt proti dědičné ūmluvě uzavřené s Maximiliánem.	1506—1548 Sigmund I. Starý, král Polský.
1517 Sněm Svatováclavský. Úmluva mezi městy, rytíři a pány.	1508 Ludvík, tříletý syn Vladislava korunován za krále.	1512—1519 Selim sultán.
1518 Staré a Nové město spojeny v jednu obec. Pašek z Vratu primator, jeho město Štěpán Bátor proti Zapoljském. Štěpán Verböczy na sněmcích proti králi. Neřečnost Uluru při podnících o obranu země proti Turkům. 1526 Něštastná bitva u Mohače.	1514 Tomáš Bakač, arcib. Ostřechomský kázal kříž proti Turkům. Zpoutra selská. Ukrutnost proti šlechticům. Jiří Dobša Zapoljou poražen a umučen. 40000 sedláků zahynulo. Zapolja nyní miláček šlechty.	Sultan Soliman (1520—1566) udeřil na srbské pevnosti ode 100 let, osazené od Uhrů; 1521 Šabac, Smederevo a Bělehrad vyrobily.
1526 Padl Ludvík v bitvě u Mohače. a uheršký po pádu Ludvíka kr. českého a uherškého Zapolja.	1516—1526 Ludvík . Poručnická vláda. Tomáš Bakač arcibiskup.	1525 Turci v Krajině a v Korutanech.
	1519 † palatin Emerich Perényi. Na	Po vítězství n Mohače podřízeli Turci v moc své Petrovaradin se Srémem a celou částí Slavonie až proti Osěku.

V. Od spojení zemí českých, uherských a rakouských p.

Léta	Společné záležitosti zemí a rodu panovn.	Země starorakouské	Země koruny české	
1526			1526—1564 Ferdinand I. zvolen za krále římský, v Kolíně a v Čáchách korunován. 1531 Ferdinand I. zvolen za krále římský, v Kolíně a v Čáchách korunován. 1534 Ulrich Württemberský r. 1520 založený obdržel pomocí Filippa Hessen-ského opět své panství.	1529 Víděň od Solimana obléhána. 1530 Císař Karel udělil Ferdinandovi veškeré země rakouské v léno a obnovil veškerá privilegia. 1532 Žemský řád pro Tyrolsko.
1540			1546 Válka Šmalkaldská s J. Friedrichem Saským. 1547 Bitva u Mühlberga.	Stavové dolnorakouští a po nich štýrští, korut. a krajinskí žádali o svobodu v náboženství 1555 a 1556, avšak Ferdinand nepovolil; pouze přijímání pod obojí prozatím dovoleno. 1558 Vpad Turků do Krajin, plenění a pálení. Ferdinand rozdělil země rakouské mezi své syny: Ra-kousy Tyrol-sko , Maxmi-lan II. Ferdi-nand 1564— 1564— 1576. 1595.
1550	1550 Arcivév. Ferdinand zasnouben s Philippou Velšrouhou.		1561 Jezuité uvedeni do zemí Ferdinandových. Kollegie ve Vídni, v Praze 1555; v Tyrolsku 1560, v Trnavě 1561; v Št. Hradci 1564. 1555 Náboženský mír Augšburský. 1556 Ferdinand učiněn císařem římským.	a t. d. Karel 1564— 1591.
1570	1564 Maximilian III. po smrti otce svého nastoupil panství v Rakousích, Čechách a Uhrách. Dobrotivý, moudrý a spravedlivý panovník. 1576-1612 Rudolf II. arciv. rakouský, král český a uherský, zároveň císař římsko-německý.		1576— 1608 Rudolf.	1595 † Ferdi-nand. Rudolf zdědil Tyrolsko, a jmenoval v zemi té bratra svého Maximiliana místopředsedou. Kněží proti protestantismu. Kněží prot. ze země vyhnáni. 1600 Matiaš zprávce Rakous.
1590			1591-1637 Ferdi-nand. Ostré rozkazy proti protestantismu. Kněží prot. ze země vyhnáni. Válka s Benátskou vedená za příčinou Uskoků ukončena 1617.	1600 Smlouva s Peršany, aby císař s nimi společně o pokročení Turků usiloval. 1606 Smlouva arcikněžat rakouských proti Rudolfovi návodom Matiaše.
1610	1612 † Rudolf. Matiaš zvolen za císaře německého. 1614 Všeobecný sněm stavů rak., štýrských, českých a uherských, kde jednáno o daně k vedení války proti Turkům. 1618 Počátek třicetileté války. 1619 † Matiaš. Ferdinand III. zvolen za císaře.		Po † Matiaše 1619 spojil Ferdinand Štýrský veškeré rak. země v jedno panství. Proti němu spiknutí Vídeňských protestantů. Ondřej Thonradl. Thurn a Betlen Gabor u Vídni.	1619 † Matiaš. Na generálen za krále Friedrich F. němu přispěli Ferdinand a Max Bavar., kurf. saský, Sig. Bitvou na Bílé hoře praveny Čechy poraženy. 1620.
1620			1620 Stavové dolnorakouští připraveni k poslušenství.	

Ferdinanda I. Habsburského až k bitvě Bělohoršké. 1526—1620.

Země koruny uherské a chorvatské

Země sousední

1526—1564 Ferdinand I. za krále zvolen a r. 1527 korunován. Proti němu Jan Zapolja, vojv. Sedmihradský podporován od sult. Solimana.	1534—1584 Ivan II. Hrozný, car ruský.
1529 Soliman vtrhl do Uher. S ním Zapolja. Víděn marně obléhání.	
1530 Přiměří s Turky a se Zapoljem. Tomuto ponecháno, co měl v držení.	
1532 Třetí tažení Solimanovo. Kysk oblézen, ale slavně hájen chrabrym Mikulášem Jurišičem 700 mužů proti 200000 Turků.	
1533 Přiměří se Solimanem na 3 leta.	
1538 Smlouva Ferdinanda se Zapoljem. Tento uznán za krále uherského.	
1540 † Jan Zapolja. Syn jeho Jan Sigmund za krále prohlášen. Pernštejn Jiří Utěšenec (Martinuzzi).	
1541 Čtvrté tažení Solimanova, Budín v moci Turků odtud po 145 let. Sigmundovi Zapoljovi ponecháno Sedmihradsko.	
1542 Pešť od neschopného císaře, vůdce Joachima kurf. Brandenburgského oblézen.	
1543 Páté tažení Solimanovo. Ostřehom a Bělehrad Král. od něj vydohyty.	
1547 Přiměří se Solimanem za 30000 dukátů ročně.	
1549 Martinuzzi slibil Sedmihradsko Ferdinandovi, zároveň však jednal se sultánem.	
1551 Isabella Zapoljská Uher zbavena i postoupeno ji kn. Opolské a Ratiborské. Martinuzzi návodem Castala zabít. Tento 1552 u Segedina od Turků poražen.	
1555 J. Sigmund Zapolja vév. Sedm. jal se nazývat králem uh.	1548—1572 Sigmund II. August kr. polský.
1562 Mír se sultanem. Uhry rozděleny.	
1564—1576 Maxmillian I. korunován již r. 1563 v Prešpurgu.	
1566 Poslední tažení Solimana ku pomoci Sigm. Zapoljskému. Mikuláš Zrinský, Chorvát, hrdinu bránil Sigetu. Soliman † před Sigetem.	
1568 Mír s Turkem, v němž každý podržel, co měl.	
1570 Mír se Zapoljem. Tento † rok na to. Za vév. Sedm. zvolen Štěpán Bátor. Uherská část Zapoljského připadla Maximiliánovi.	1569 Litva spojena s Polskem unifikací Lubelskou.
1572 Rudolf, syn Maxim. korunován na království.	1572 Sigmundem II. vymřel rod Jagajlovců v Polsku.
1573 Seselské povstání v Chorvatsku.	1573 Štěpán Bátor učinen králem polským — 1586. Po něm domáhal se trůnu Maximilian, bratr Rudolfa, proti Sigmundovi princ Švédskému, avšak zajat u Pičina, nedosáhl svého účele.
1575 Krištof Bátor, kníže Sedmihradský, když se bratr jeho Štěpán stal králem polským.	1586—1632 Sigmund III. kr. polský.
1576—1608 Rudolf I. Uskokové. Počátek vojenské hranice. 1577 Vystavěna pevnost Karlovac, od arciv. Karla Štýrského.	Vévodové Multanský a Valašský uznávají vrchní panství Sigmunda Bátorho.
1592 Hasan paša bosenský obléhaje Sisek poražen a zabit. Sinan paša, vel. vezír do Uher vtrhl, avšak 1593 od Batoryho poražen.	1598 vymřel párovnický rod Eurišových v Rusku. Boris Godunov vládl 1598—1605.
Střílení proti vůdcům vojsk císařských a protestantů pro utiskování náboženství.	
1595 Sigmund Bátor v úmluvě Pražské slibil pomoc proti Turkům. Tito poraženi u Ostřehomu.	
1596 Muhammed III. vtrhnul do Uher porazil císařské u Jagra a dobyl města.	
1597 Rab dobyt od Adolfa ze Schwarzenbergu. — Sigmund Bátor postoupiv císaři Sedmihradsko vzal za to kn. Opolské a Ratiborské, brzy se ale zas vrátil.	
1599 Ondřej Bátor, kard. vév. Sedmihradský poražen a zabit od Michala vojv. valašského.	
1601 Sigm. Bátor po 3. v zemi vyhnal Bastu ze Sedmihradská, tento však, spojiv se s Michalem Valašským zvítězil. Michal zabít, vlády se ujal jmenem císaře Basta. Vyrovnaní se Sigm. Batorym, jenž odtud žil v Čechách do † r. 1613.	
1604 Sněm v Prešpurgu proti protestantům. Tvrde a nerozumné vladaření Basty v Sedmihradsku. Zbouření v Uhrách. Mojžíš Sekely poražen a zabit od Basty. Štěpán Bočkaj general Sigm. Batoryho přivítal Turky. Arcikn. Matiaš uzavřel 1606 mír s Turkem v Žitva Doroku a s Bočkajem, jemuž dány Sedmihradské a díl Uher. Arcikn. Matiaš gubernátor Uherský.	
1607 Sigmund Rakoczy po † Bočkaje vojv. Sedmihradský.	
1608 Sněm Uhrů a Rakousků v Prešpurgu. Matias na král. v Uhrách korunován Gabriel Bátor vév. Sedmihr., když byl Rakoczy důstojenství to složil.	1611—1632 Gustav Adolf král Švédský.
1613 Betlen Gabor vév. Sedmihradským zvolen žádal Turky o pomoc. Císař mu musil Sedmihradsko potvrdit.	1613 Rod Romanovičů na trůnu ruském.
1618 Ferdinand korunován v Prešpurgu za krále.	
1619—1637 Ferdinand II. Betlen Gabor prohlášen za uh. krále, když mu byla od císaře Ferdinanda část Uher postoupena.	

VI. Od započetí třicetileté války a bitvy Bělohorské

Léta	Společné záležitosti zemí a rodu panovnického.	Země starovní
1620	Friedrich Falcký utekl z Čech; achtován. 1621 Jeho oblehajecové Mansfeld, Kristian Brunšvický a Jiří markr. Badenský. Mansfeld porazil Tillyho u Wislocha 1622, brzy ale od vojska císařského Kristian u města Loo 1623 na hlavu poražen. 1626 Christian IV. král Dánský vtrhl do Němec. Proti němu Tilly a Albrecht z Waldšteina. Tento poravil Mansfelda u Dessavy stíhal jej do Uher. Christian poražen u Luttera od Tillyho. 1627 Waldstein opanoval Meklenburg obdržel zemi tu od císaře. 1629 Mír v Lubeku s kr. Dánským. 1629 Restituční edikt. Spolek kat. knížat, v čele Max. Bay. 1630 Sněm v Řezně. Waldstein sesazen. Restituční edikt odložen. Gustav Adolf, pobádán od Francouzů, vtrhnul do Němec, dobyl Pomoř. 1631 Spolek prot. knížat v Lipsku. Magdeburg dobyt od Tillyho. Tento poražen u Breitenfelda. Sasové v Čechách pod Arnheimem. 1632 Tilly poražen nad Lechem †. — Waldstein podruhé vůdce. Gust. Adolf a Waldstein u Norimberga. Bitva u Lützenu. Gust. Adolf †. 1633 Spolek Švédů a prot. knížat v Heilbronně. — Thurn od Waldsteina zajat u Stenova, avšak propuštěn. 1634 Waldstein zavražděn. 1634 Vůdcové císařské vojsk arcikn. Ferdinand, Gallas a Piccolomini. Bitva u Nördlingen, v níž Švédové poraženi. 1635 Mír Pražský. Spolek Švédů s Francouzy. 1636 Císařské vojsko u Witštoka od Banneru poraženo. 1637—1657 Ferdinand III. Banner od Gallasa do Pomoří zapuzen. 1638 Banner vítěz nad Gallasem. Smlouvání o mír. Švédové v Čechách. 1641 Císař v Řezně od Šv. a Franc. oblézen. Jemu na pomoc Piccolomini. 1642 Torstensohn přitáhl k Vídni, porazil Piccolominiho u Breitenfeldu 1643. 1643 Torstensohn po druhé do Čech, Mor. a Rakous. 1644 Gallas za ním do Dánska. 1645 Bitva u Jankova. Torstensohn a Rakocí před Vídni. 1647, 1648 Wrangl a Königsmark v Čechách. Mír Westfalský , jímž ukončena třicetiletá válka. 1657—1705 Leopold I. Proti němu Francouzové spůsobili spolek Rýnský. 1668 Válka Ludvíka XIV. s Karlem II. Špaň. o Franche Comte. Mír v Čechách 1668. 1672 Císař kům pomoci Hollandanům proti Ludvíkovi XIV. Mír v Nimegech 1679. 1687 Válka s Ludvíkem XIV., jenž vtrhl do Falce, ukončena mírem v Rysviku 1697. 1700 Karlem II. Špaň. vyměla Špaň. linie rodu Habsburského. Válka o Špaň. dědictví. Filipp z Anjou v Madridě. S císařem Angl. a Friedr. Brandenb., odtud král pruský. Spojenci Ludvíka XIV. Bavori vpadli do Tyrolska. Princ Eugen vítěz. Od něho a Marlborougha poraženi Franc. a Bavori u Hochstädtu 1704. 1705—1711 Josef I. Bratr jeho Karel prohlášen za kr. Špaň.; poražen u Almanžy. 1706 Villars vítězil nad vojskem císař. — Villeroi poražen od Marlborougha u Rijen. Eugen vítěz u Turina. 1707. Daun vybojoval Neapoli. 1708 Francouzi (Vendome) poraženi od Eugena u Oudenarde, 1709 u Malplaquetu. Karel v Madridě. 1711—1740 Karel VI. Smlouva Londýnská a Pařížská. 1713 Mír Utrechtský. 1714 Mír Rašta dtský a Badenský. Císař obdržel Neapoli, Milán, Manžem, Nizozemí. 1715 Spolek mezi císařem a Anglií proti kr. Španělskému. 1717 Trojský spolek. 1718 Český spolek. 1724 Schůzka Cambrajská. Kumpanie Ostendská. 1725 Smlouva Vídeňská se Španělkou. Mír Pařížský císaře s Francouzy, Angličany a Hollandskými. 1733 Válka s Francouzskem skrze dědictví polské. 1734 Bitva u Crocetty, v níž vůdce Mercy. Princ Eugen na Rýnu. 1735 Třetí smlouva Vídeňská. Za Parmu a Piacenou odstoupil císař donu Karlovi Leščinský obdržel Lothairiško, František Loth. Toskanu. 1736 † Princ Eugen. 1740 † Císař Karel, poslední mužský potomek rodu Habsb	1620 P. Götz Vídni. Horní Inn staveny Maximili Jeho místodrží Herbersteina. Tyrol- sko. 1623 Ar civ. bisk. Leopold obdržel zemí tuto s právem dědičným † 1632. Manželka jeho Klau dia z Me dici zpráv kyně země do r. 1646. Ferdin and Karel 1632— 1662. Bratr Fer dinanda Karla a nástupce Sigmund 1662— 1665. Po něm při padly Ty roly císa Leopold dovi. 1683 Vídeň lehána; velite Staremberga. slavný hrdina ský král Pol 1711—1740 Císař 1714 Mír Rašta dtský a Badenský. Císař obdržel Neapoli, Milán, Manžem, Nizozemí. 1715 Spolek mezi císařem a Anglií proti kr. Španělskému. 1717 Trojský spolek. 1718 Český spolek. 1724 Schůzka Cambrajská. Kumpanie Ostendská. 1725 Smlouva Vídeňská se Španělkou. Mír Pařížský císaře s Francouzy, Angličany a Hollandskými. 1733 Válka s Francouzskem skrze dědictví polské. 1734 Bitva u Crocetty, v níž vůdce Mercy. Princ Eugen na Rýnu. 1735 Třetí smlouva Vídeňská. Za Parmu a Piacenou odstoupil císař donu Karlovi Leščinský obdržel Lothairiško, František Loth. Toskanu. 1736 † Princ Eugen. 1740 † Císař Karel, poslední mužský potomek rodu Habsb
1630		
1648		
1700		
1714		
1740		

mření rodu Habsburského po meči císařem Karlem VI. 1620—1740.

Země koruny české	Země koruny uherské a chorvatské	Země sousední
1620 Moravští stavové poddali se císaři, místodržící kard. Dietrichstein. Mansfeld odstál do Falce.	1621 Dampiere a Bouquoi padli ve výpravě proti Betlen Gaborovi.	
1621 Kniežec Lichtenstein místodr. v Čechách. Královský soud v Praze. Násilné obnovení katolického učení. 36000 rodin se vystěhovalo ze země.	1622 Mír s Betlenem Gaborem v Mikulově; tento potvrzen co vojvoda Sedmi. Svobody stavů a provezování prot. nábož. potvrzeny.	
1624 Lužice dána knrf. Saskému za pomoc proti Čechům v záistavu.	1626 Betlen Gabor spojil se s Christianem Dánským. Mansfeld v Uhrách. Betlen učinil s Waldšteinem mír. Mansfeld † v Dalmácii.	
1627 Obnovené zřízení zemské. Majestát zrušen. Čechy země dědičnou. Také zřízení Moravy změněno, jakož i zpráva zemská ve Slezsku. Ferdinand, syn císaře na království korunován.	1629 † Betlen Gabor. Jiří Rakoczy zvolen za vojv. Sedmihradský.	1632—1648 Vladislav IV. král polský.
1631 Vtřízení Sasů do Čech, s nimi přitáhlí vystěhovalci.	1644 Jiří Rakoczy spojil se se Švady a Francouzy započal nepřátelství proti císaři. Mír 1645.	1645 Ibrahim sultán zavražděn od janičářů.
1632 Albrecht z Valdštejna zapadl Sasy z Čech; 1633 dobyl Horní Lužici; 1634 zavrážděn v Chebu.		1648—1668 Jan Kazimír II. kr. polský.
1634 Baník řv. velitel v Čechách. 1653 Mír Pražský. Lužice knrf. Saskému v léno postoupena.	1648 † Jiří Rakoczy; nástupce syn jeho Jiří II.	1656 Válka Karla Gustava Švédského s Janem Kazimírem Polštákem o trůn polský, která ukončena mírem v Olivě 1660.
1639 Plenění země od Švédů vedených Baníkem. 1643 Švédové pod Torstensohnem v Čechách.		1669—1673 Michal Višňovecký kr. polský.
1645 Cis. vůdce Götz u Jankova poražen.		1674—1694 Valašsko pod ochranou Rakouska.
1646 Ferdinandův syn Ferdinand IV. na království kor.; † ale 1654.		Jan Soběšký, kr. polský.
1647 Wrangel u Cheba. 1648 Königsmark opanoval Matouš Stram. Mír Westfalský.	1675 Pokus o změně zřízení zemského. Kašpar z Ampringenu místodrž. Zboruřen Em. Tököliho 1674. S ním spojili se Turci.	1686 Mír Ruska s Polskem.
1656 Korunovaný druhorozený syn císařův Leopold I. za krále.	1681 Předešlé zřízení opět obnoveno. Palatin Pavel hr. Estrhazy.	Benáčkané, Ruskové a Poláci zdvihli své zbraně proti Turkům.
	1682 Tököly knížetem Hořejších Uher. Kara Mustafa před Vídni. 1683. Tato osvobozena od Turků J. Soběškým králem pol. Stastný úspěch císařských pod věv. K. Lothrinským proti Turkům, jímž Budín odňat. Porážka jich u Mohače 1687.	1697—1733 August II. Saský kr. polský.
1680 Selské zbourání zvláště v kraji Čáslavském, Litoměřickém a Plzeňském. Velký mor v zemi.	1687 Královské důstoj. za dědičné prohlášeno na sněmu v Prešpurce. Josef I. ihned korunován. Tököly pokročen. Bělehrad Srbský dobyt.	1698 Car Petr Veliký ve Vídni.
Na sněmu zemském ponejprv zřízen stávovský výbor. 1714.	1690 Kuiperli Oglí v. vezír opět výbojně. Tököly kn. Sedmihradský po Apaffymu. Patr. A. Crnojević přivedl 40000 srbských rodin do Banatu.	1700—1721 Nordická válka.
1720 Stavové přijali pragmatickou sankci.	1691 Porážka Turků u Slaného Kamene od Ludvíka Badenského. Rozličné štěstí ve válce. 1679 Mustafa II. poražen u Zenty od pr. Eugena.	
1723 Karel korunován za krále.	1699 Mír v Karlovicích učinil konec násilí Tureckému, Sedmihradským, Slavonie, Srbsku a části Uher (Vojvodina a Banat) získány.	1733 Válka o dědictví polské po † Augusta II. Stanislav Leščinský. August Saský.
	1703 Nové zbourání Uhrů pod Fr. Rakoczym; proti němu Heister.	
	1705 24 nejv. ředitelů, v čele Rakoczy, tento r. 1706 vojvodou Sedmihradským.	
	1707 Josef prohlášen za sesazeného a království uh. nehnodného.	
	1708 Rakoczy poražen u Trenčína. 1711 Smlouva Sátmarská. Uhrům svobody potvrzeny.	
	1713 Chorvaté s Karlem VI. ujednali pragm. sankci.	
	1716 Válka s Turky. Bitva u Petrovaradína. Temesvar dobyt, r. 1717 Bělehrad.	
	1718 Mír v Požárevci. Malá Valachie, části Srbska a Bosny získány.	
	1720 Pragm. sankce od Uhrů potvrzena.	
	1737 Válka s Turky. Václavové císaře Sekendorf. 1738 Fr. Lothrinský, Königsek, Wallis. Tento poražen u Grodaska. 1739 Mír Bělehradský. Bělehrad, Šabac, Ršava ztracený. Sava a Dunaj hranici.	

VII. Od času Marie Therese až k

Léta	Země starorakouské. Společné záležitosti zemí a rodů panovníků
1740	Rod Habsburšsko-Lothrinský. 1740—1780 Marie Therese , její manžel František Lothrinský. Vákuinské dědictví 1740—1748. Nároky Sardiniie, Saska, Bavor, Španěl, Podněcovany a couzská. 1741 Bavorští a Franconzi v Čechách; pomoc Uherskou zahnání; 1742 Mnichov odcobyty.
	1743 Bitvou u Dettink poraženi Francouzi od Angličanů, spojenců M. Therese ve Wormsu mezi Rak., Anglickem a Sardinii. 1745 Smlouva Flüssenská po † císaře Karla se synem jeho Maximiliánem. Frant. Lothrinským něm. 1745—1765. Vítězství Francouzů u Fontenoy nad Angličany a Rak. 1748 Rusové na Rýnni, co spojenci Anglicka. Mír v Čechách. 1753 Ant. Václav hrabě Kaunic, první ministr.
1756	1756—1763 Sedmiletá válka. Spolek Rakouska, Francouzská, Ruska a Saska proti Pruskému, jehož spojenci Anglicko. Válka mezi Anglickem a Francouzskou nejvíce na moři; po suchu vylíčeno hladinu na půdě české. 1757 Vítězství Francouzů nad Angličany u Hastedbeka; jich porážka pod Sezimou Friederichem II. u Rossbachu.
1763	1761 Státní rada zřízena. 1762 Po † Alžběty ruské, nástupce její Petr III. ve věci 7leté na straně Friedricha Prusové vítězí u Burkersdorfu a Freibergu. 1763 Mír Hubertsburgský. 1765 Josef II. zvolen po † císaře Františka za císaře německého. Toska na se stala nitrou rodu Habsburšsko-Lothrinského arcivévodou Leopoldem. 1769 Schůze Josefa II. s Friedrichem II. v Nise; druhá 1770 v Novém městě na Moravě kde se stala úmluva o rozšíření hranic Pruska a Rakous na újmu Polska. 1771 Modena tertio-genituron rodu Habsburšsko-Lothrinského arcivévodou Ferdinandem. 1773 Řád jezuitský v mocnářství zrušen. 1778 Smlouva s K. Theodorem Bavorským o části Bavor. Z toho přípravy k válce s Rakouskem II. K bitvě nepříšlo. Mír Těšínský 1779. Část země mezi Innou, Dunajem a řekou Drávou byla pojena k Rakouskům.
	1780—1790 Josef II. Snaha jeho rozmnožit moc panovnickou a oddstranit rozdíly mezi různými národy. Jeho reformy. 1781 Toleranční patent. 624 klášterů zrušeno. 1782 Pius VI. ve Vídni. Nové rozníčení mocnářství. Zrušení trestu smrti. Konškripce v Čechách. 1787 Josef II. s carovnou Kateřinou II. v Chersoně. 1788—1791 Válka s Turky ukončena mírem v Šištově.
1789	1790—1792 Leopold II. císař něm. Schůzka v Reichenbachu mezi Rusy a Angličany i Angličané a Hollandští poslance své vypravili. 1791 Sjezd v Pílnici s králem a kurfürstem saským za příčinou událostí ve Francouzsku.
	1792—1835 František II. císař něm. Francouzové vyhlásili válku císaři králi česk. a uherskému. Spolek císaře s Prusy. Vévoda Brunscký, tálha k Paříži k zpátečnému tažení. Bitvou u Jemappu poraženo vojsko císaře a z Nizozemí vytlačeno. 1793 Císařství zvítězivše u Neerwind, vtrhli do Francie, brzy ale zapuzeni a Fleuris 1794. 1795 Mír Prusů s Francouzy v Basileji. Demarkační linie. Koalice císaře Františka II. s Angličany. 1796 Boj v Itálii a Německu. Napoleon v Lombardii vítěz proti Beaulieuovi, Württemberskemu. Arciv. Karel vítěz v Německu proti Moreauovi a Jourdanovi; avšak povolen proti Napoleonovi nešťastně bojoval. 1797 Francouzská vojska v Illyrii, Štýrsku, Tyrolsku v Kampu Formio. 1799—1801 Druhá válka s Francouzy v Itálii a Němcích. Rusové pod Suvarovem. Z počátku šťastný úspěch zbraní ruských a císaře. Napoleon, první konsul, na bojišti vítězství u Marengu, také v Německu císařství poražení u Höhenlinde. Moreau vystřelen. 1801 Mír v Lunéville. Arciv. Solnhradské dosud samostatné, dánno arciknemu. Bisk. Tridentské a Brixenské připojená k Tyrolsku.
1804	1804 Císař František přijal název císaře Rakouského bez panovníků

Šení císařství Rakouského. 1740—1804.

Z. vlaské. Nizozemí.	Země koruny české	Z. koruny uherské	Král. Polské	Země sousední
Nizozemí od Francouzů vy- dobyto. 1746.—Císařství do- byly Janova a vypudili Fran- couze a Španělů z Itálie.	1740—1742 První slezská válka. Friedrich II. kr. Pruský vtrhl do Slezska; 1741 dobyl Vratislav, porazil císaře Neipperka u Molic. Karel Albrecht Bav. dobyl Prahy dal se za krále korunovati. Přiměl s Friedrichem v Schellendorfě. 1742 Friedrich vtrhl do Moravy. Bitva u Chotusic, blíz Časlavi. Mírem Vrati- slavským Kladsko a Slezsko mimo Té- šín, Králov. a Opavu postoupeno Friedri- chovi od koruny české. 1743 M. Theresie v Praze korunována. 1744—1745 Druhá slezská válka. Friedrich II. dobyl Prahy. 1745 Karel Lothinský poražen u Hohenfriedber- ga, u Zarova (blíz Trutnova), u Kessels- dorfu. Mír Drážďanský. 1748 Mí- rem v Cá- cháci Nizoze- mí Rakousku vráceno. Par- ma, Piacenza a Quastata postoupeny donu Filippo- vi Španělské- mu. 1748 Mí- rem v Cá- cháci Nizoze- mí Rakousku vráceno. Par- ma, Piacenza a Quastata postoupeny donu Filippo- vi Španělské- mu.	1741 Marie Ther. v Preš- purgu koru- nována. Uher- ská hotovost. 1743 Privile- gie Srbů v Uhrách potvr- zeny.	1733—1763 August III. král pomocí ru- ského vojska vnucený proti přání šlechty. Smutný stav a veliké nepo- řádky v zemi. Cetné zámin- ky k uzavírání rozmátných konfederací.	1741—1762 Alžběta cárovna russká. Její súčas- tím se v 7 leté válce.
1748 Mí- rem v Cá- cháci Nizoze- mí Rakousku vráceno. Par- ma, Piacenza a Quastata postoupeny donu Filippo- vi Španělské- mu.	1756—1763 Sedmiletá válka. Sas- vé obklíčení u Perna, museli se po ne- štastné bitvě Lobosic vzdát. 1757 Friedrich II. vítěz u Prahy; pora- žen u Kolína od Dauna. Císař poražen u Lysé ve Slezsku. 1758 Loudon zvítězil u Opavy; Rusové poraženi u Zorndorfa; Daun vítěz u Hochkirchu. 1759 V bitvě u Kunnersdorfu po- ražen Friedrich od Laudona a Soltikova. U Maxena poražen a zajat Fink od Dau- na. 1760 Loudon vítěz u Landshutu; brzy ale poražen u Lehnice a u Torgova, kde Daun těžce raněn. 1763 Mír Hubertsburský. Vše zů- stalo při starém.	1765 Sed- miláradsko stalo se vel- koknížectvím. 1768 Te- meňský banát vyloven z voj. pomezí. 1775 Spiš- ská města při- pojena k U- hersku. 1789 Zbou- ření selské v Sedmihra- dech.	1764—1795 Stanislav Poříatovský pomoř ruskou králem. 1768 Konfe- derace Borská. 1772 První rozdělení Pol- ska. Část Ra- kousku připa- dlá nazvána král. Halič- ské a Vladimí- řské. 1280 čtv. m. 2700000 ob.	1762 Petr III. car, zavražděn. 1762—1796 Kateřina Ve- liká, cárovna. 1768—1774 Válka Polska a Turecka proti Rusku, jejíž ná- sledek bylo prv- ní dělení Polska, ukončena mírem v Kučuk - Kai- nardži. 1788 Válka Ra- kouska s Turkey (skrze rus. car. Kateřinu) z počátku neštastné ve- dena.
1785 Smlouva s Hollandskem v Pa- řízi o plavbě na řece Seldě a určení hra- nic.	1781 Zrušeno o- sobní poddanství. 1783 Zrušen vý- bor stavovský. 1790 Spis stáno- sti k císaři od sta- vů českých složen.	1791 Leopold II. obnovil snemy a korunován v Pra- ze.	1777 Buko- vina od Rusů Turkům odňata, připojena k Ha- liči.	1789 Laudon dohyb Bělehradu; vel. vezr. pora- žen od Suvarova rus. vůdce u Rimnicka. Též dělení Polska. Konec tohoto království. Císař František obdr- žel západní Ha- lič s Krakovem, pak Sandomíř a Lublinské. 1796—1801 834 čtv. m. 1 Pavel I. car rus- ský.
1787 Výbor stavovský v Nizozem- sku zrušen. Zbouření v Brabantu po- tlačeno. Privilegium země: „Joyeuse entrée“ zrušeno.	1792 František I. korunován v Praze.	1791 Leo- pold dal se korunovat na snemu.	1793 Druhé rozdělení Pol- ska.	1791 Mír Siř- stovš, v němž Rakousku získá- na Stará Rášava a část Chorvatska při Uně.
1789 Pozdvizdení v Belgii. Van der Noot a van der Merse hlavy povstá- ní. Císařství vypuzeni.	1797 Mírem v Kaupo Formio Ni- zozemí postoupeno Francouzům; Lomb- ardie přetočena v republiku cisal- pinskou. Za to připojena k Rakousku dosavadní republika Benátská s částí Istrije a Dalmacie.	v Praze.	1797 Třetí dělení Polska. Konec tohoto království. Císař František obdr- žel západní Ha- lič s Krakovem, pak Sandomíř a Lublinské.	1797 Laudon šťastný. 1791 Mír Siř- stovš, v němž Rakousku získá- na Stará Rášava a část Chorvatska při Uně.
v zřízeních jednotlivých svých zemí.			1798 Pavel I. car rus- ský.	

VII. b. Nejnovější doba.

Léta	Císařství Rakouské.
1805	<p>Třetí válka franc. Mak u Ulmu od Napoleona zajat. Ney v Tyrolsku. Napoleon Rakous. Bitva u Slavkova. Mír v Prešpurgu. Benátky, Istrije a Dalmacie postoupily království. Tyrolsko Bavorům, Přední země Badensku a Vítembersku. Solnhrad za to R. 1806 Spolek římský. Císař František složil císařskou korunu římsko-německou.</p> <p>1809 Čtvrtá válka franc. Arciš. Karel v Bavorově, Jan v Itálii, Ferdinand Odřej Hofer v Tyrolsku. Bitva u Eckmühl, Asprnu a Wagramu. Mír ve Vídni (Schörns). Solnhrad a část Horních Rakous dány Bavorům, Západní Halič a Krakov vévodství skému. Část Chorvatska, pak Istrije, Terst, Gorice, Krajina a část Korutan postoupeny nově co provincie Illyrská, čímž Rakousko odloučeno od moře. Dluh státní 950 milionů.</p> <p>1810 Ondřej Hofer zastřelen. Marie Ludovika dána Napoleonovi za manželku.</p> <p>1811 Finanční patent. Cena papírových peněz redukována na $\frac{1}{5}$. Všeobecný zákonický vydán.</p> <p>1812 Napoleonovo tažení do Ruska, k němuž Rakousko postavilo 30000 mužů.</p> <p>1813 Kongress v Praze. Císař František prostředník mezi Napol., císařem ruským a kr. Spolek s těmito.</p> <p>1813 Pátá válka s Francouzy. Vandamme poražen a zajat u Chlumu. Bitva u</p> <p>1814 Mír Pařížský. Vídenský kongress. Rakousku vráceny všechny země, ke kterým náležely před početnou válkou, mimo Nizozemí a Přední země. K Rakousku připojeny Bavorsko-Benátské království, Dalmacie s Dubrovníkem a Solnhradsko. Kníže Metternich 1809 první ministr císařský. Rakousko obdrželo praesidium nově utvořeného německého spolku.</p>
1815	<p>1815 Druhý mír Pařížský. 1816 Království Illyrské (Korutany, Krajina, Gorice, Terst, Primoří).</p> <p>1818 Kongress v Cächách (hlavy svaté alliance). 1819 Ministr konference v Karl. V.</p> <p>1820 Kongress v Opavě za příčinou poměrů Neapolských. 1821 Kongress v Lublanici v Neapoli (Carbonari) a v Sardinii.</p> <p>1822 Kongress ve Veroně. Intervence ve Španělských. — Rěka, dosud při Illyrii, k Uhrám co uhl. primoří. Dalmacie s Dubrovníkem a Kotorem zvláště království.</p> <p>1830 Ferdinand, syn Františka korunován na království uherské.</p> <p>1835—1848 Ferdinand I. (co král uhl. a český V.). Sjezd moenářů rak., rusko-Tepličců.</p> <p>1836 Ferdinand korunován v Praze co král český. 1840 Klbeck fin. ministr.</p> <p>1844 Madarština řečí úřední v Uhrách. 1846 Nepokoje selské v Haliči. Krakov k Ferdinandovi (18. března). Ústava (25. dub.). Sjezd slovanský v Praze (31. květ.). Červnové události. Říšský sněm ve Vídni (22. července). Windischgrätz před Vídni (6.—30. října). Poddanství selské zrušeno (7. října). Říšský sněm v Kroměříži (22. list.).</p>
1848	<p>2. pros. František Josef I. císař, když se byl c. Ferdinand v Olomouci poděkoval. Válka s Uhry. Ban Jelačić v čele Jihoslovanské.</p> <p>1849 Sněm v Kroměříži rozpuštěn. Nová ústava dána (4. března). Provisorní vláda v Uhrách. Košut präsident (14. dubna). V červnu ruská voj. pomoc v Uhrách. (Paskiovic). Diktator Görgei; kapitulace u Vilagóše (12. srpna).</p> <p>1850 Rozmíšky s Pruskem. 28. list. minist. konference v Olomouci. Konference ve Varšavě.</p> <p>1851 31. pros. Ústava z r. 1849 odvolána a vydány základní rysy k reorganizaci říše.</p> <p>1853 Attentat na císaře Libenym (18. února). Politické rozdělení Uher. Vojvodina</p> <p>1854 Multany a Valašsko obsazeny proti Rusku (aug. až 1857). Smlouva se západními proti Rusku (2. pros.). Konference ve Vídni. Rak. ultimatum Rusku (pros. 1855).</p> <p>1855 Konkordat s papežem. 1857 Arciv. Ferdinand Max gener. gouverner v Lombardii království.</p> <p>1859 Válka vlašská. Gyulai. Půlka u Montebello (20. května); bitva u Magenty (4. května). Emanuel a Napoleon III. v Miláně (4. června). Bitva u Solferina (24. března). Národe v Villa franka (12. července). Mír v Curichu (10. list.). Lombardsko mimo Mantenu postoupeno Francouzsku.</p>
1860	<p>1859 21. srpna. Bach vystoupil z ministerstva.</p> <p>1860 5. března. Rozmnovená říšská rada (38 členů). 20. října. Nejvyšší diplomatický Rakousko vstoupilo do řady států konstitučních.</p> <p>1861 Patenty únorové.</p> <p>1864 Válka šlesvicko-holštýnská. Rak. s Pruskem proti Dánsku. Mír ve Vídni.</p> <p>1866 Válka rak.-prusko-vlašská. Bitvy u Kustozzy, Lissy, Králova Míru Pražský. Benátky ztraceny. Konec německého spolku.</p> <p>1867 Základní státní zákony.</p>

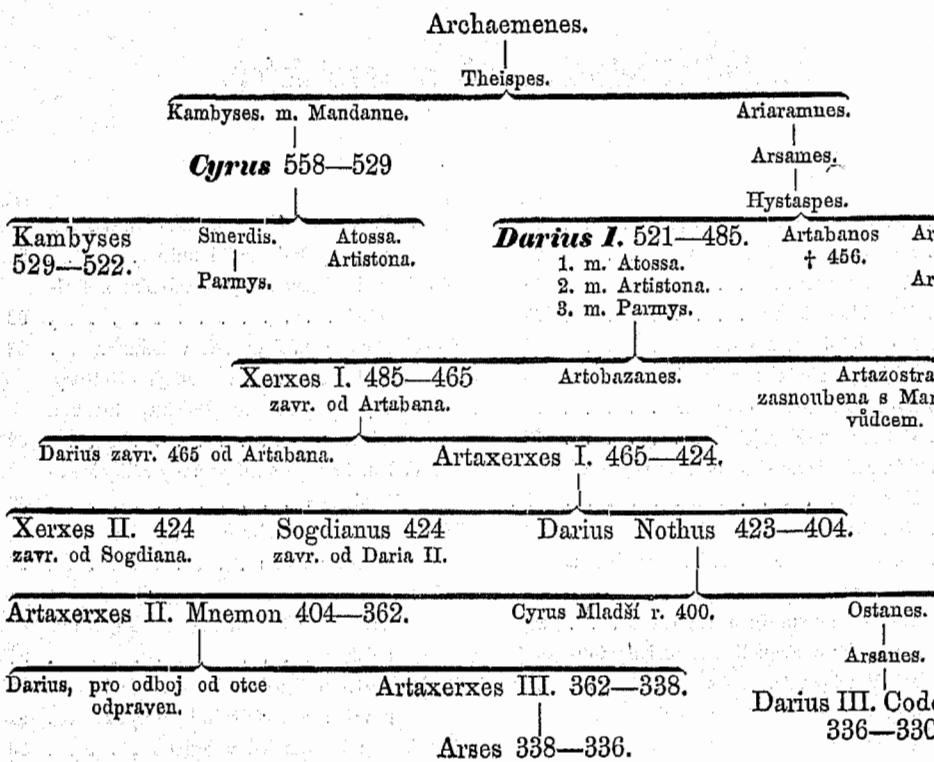
Rodokmeny

nejdůležitějších rodů panovnických.

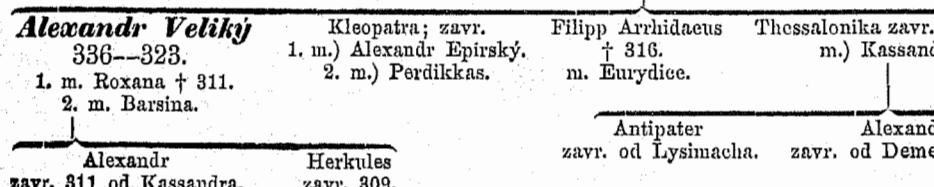
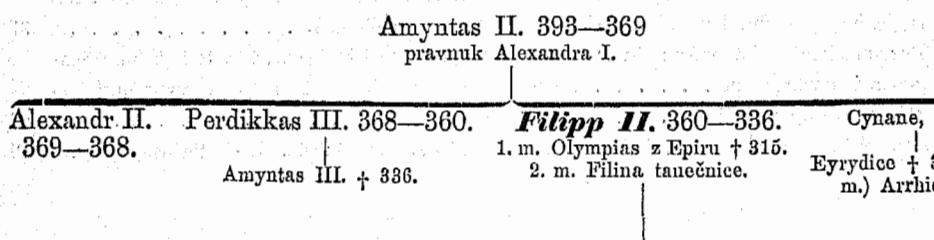
Tab.	Str.	Tab.	Str.
I. Královský rod v staroperské říši	74	XXI. Panovníci v říších skandinavských za doby kalmarské unie	88
II. Královský rod Macedonský	74	XXII. Rod Oldenburský v Dánsku a Holštýně	88
III. Rod Antigonův	75	XXIII. Poměry následnictví v Dánsku . . .	89
IV. Rod Masiňský	75	XXIV. Rod Vasa a rod Holštýn-Gottorpský ve Švédsku, Polsku, Rusku a Oldenbursku	89
V. Rod Scipionů a Græchů	75	XXV. Kurfürstové saští za doby války šmalkaldské	90
VI. Císařové římskí z rodu Augusta	76	XXVI. Rod Hohenzollerů na pruském královském trůnu	91
VII. Rod Theodosia Velikého	76	XXVII. Poslední Piastovci, Jagajlovi, rod Vasa a saští kurfürstové na trůnu polském	91
VIII. Rodokmen Korejšitů	77	XXVIII. Poslední Rurikovci v Rusku; Romanovci a rod Holštýn-Gottorpský . . .	92
IX. Císařský rod slovansko-macedonský v Čáslavu	77	XXIX. Rod Nemanjiči v Srbsku	93
X. Rod Karlovců v říši franské	78	XXX. Rod Babenbergů v Rakousích	94
XI. Německé císařové z rodu Saského a Franského	79	XXXI. Poslední Přemyslovci a rod Lucemburský na královském trůnu českém	95
XII. Rod Hohenstaufů a Welfovců	80	XXXII. Poslední Arpadovci a rod Anjou na královských trůnech v Uhrách a Neapoli	96
XIII. Králové ve Francii z rodu Kapetovců, Valois a Orleanů	81	XXXIII. Rod Habsburský až na císaře Maximiliána I.	97
XIV. Rod Bourbonský ve Francii, Španií a Parmě; mladší linie Orleanská ve Francii	82	XXXIV. Rod Habsburský v Rakousku a Španělském až k jeho vyhasnutí po meči	98
XV. Rod Bonapartův ve Francii	83	XXXV. Rod Habsbursko-Lothrinský	99
XVI. Normanští králové v Anglicku, král z rodu Plantagenet, Lankastr a York	84		
XVII. Tudorovci, Stuartovci a králové z rodu Hanoverského v Anglii	85		
XVIII. Králové v Kastilii a Aragonii před spojením; poslední králové z rodu Burgundského a králové z rodu Braganza v Portugalsku	86		
XIX. Rod Savojský v Itálii	87		
XX. Rodové Visconti a Sforza v Milansku .	87		

Tab. I. Rod královský v staroperské říši.

Tab. II. Královský rod Macedonský.

Tab. III. Rod Antigonův.

Antigonos, král v Asii † 301.

Demetrius Poliorcketes 294—288

král Macedonský

Antigonos Gonatas 278—243
král Macedonský

Demetrius Cyrenský † 250.

Demetrius II. 243—230
král Maced.

Antigonos Doson 230—221
král Maced.

Filipp III. 221—179.

Demetrius † 180 od otce zavražděn.

Perseus 179—160
poslední král Macedonský.

Tab. IV. Rod Masinissův.

Masinissa král
208—148.

Micipsa † 118.

Mastanabal.

Gulussa.

Adherbal
zavražděn
Jugurthou
112.

Hiempsal
zavražděn
Jugurthou
116.

Jugurtha
spoludědič
Numidie
† 104.
2 syny.

Gauda
Hiempsal II.
Juba I.

Massiva
návodem Jugurthy
v Římě zavr. 117.
Juba II. † po bitvě Thapsacké.

Tab. V. Rod Scipionů a Gracchů.

L. Corn. Scipio.

Publ. Corn. Scipio
† 211 v Hispanii.

Cn. Corn. Scipio Calvus
† 211 v Hispanii.

Pub. Corn. Scipio
Africanus major

L. Corn. Scipio
Asiaticus

P. Corn. Scipio.

Publ. Corn. Scipio,
adoptoval 2. syna
starší sestry.

Cornelia major.
m.) L. Aemilius Paulus.

Cornelia minor.
m.) Tiberius Semp.
Gracchus.

P. Corn. Scipio Nasica
Serapion. Pontifex
Maximus.

Q. Fabius Maximus
Aemilianus, za syna
přijat od Fabiů.

P. Corn. Scipio
Aemilianus
Africanus minor
Numantius † 129
za syna přijat od svého ujce.
m. Sempronia, sestra obou
Gracchů.

Tib. Sempr. Caj. Sempr.
Gracchus Gracchus
† 131. † 121.

Sempronia.
m.) Publ. Corn.
Scipio Aemilia-
nus. Africanus
minor.

Tab. VI. První císařové římskí z rodu Augustova.

C. Jul. Caesar praetor † 84.

I. C. Jul. Caesar Octavianus Augustus † 14 po Kr.
 1. m. Clodia. 2. m. Scribonia. 3. m. Livia Drusilla, vdova po Tib. Cl. Neroovi. Synové tohoto:
 1. m.) Marcellus † 17 po Kr. 2. m.) Tiberius † 37 po Kr. 3. m.) Drusus.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

Julia Starsí † 17 po Kr. + 12 před Kr.

C. Jul. Caesar praetor † 84.

C. Jul. Caesar † 44.

m.) M. Attius Balbus.

Attila

Julia † 52 m.) Cn. Pompejus V.

Octavia Starsí.

1. m.) Marcellus. 2. m.) Pompejus Vel.

m.) Cornelia deera Cimnova.

Antonia Mladší.

Cn. Domitius Ahenobarbus.

Cn. Domitius Ahenobarbus † 60.

m.) Agrippina Mladší † 55.

Z 3. manželství:

5. Nero Claudius † 68.

1. m. Octavia.

2. m. Poppaea Sabina.

Nero Claudius † 68.

1. m. Octavia.

2. m. Poppaea Sabina.

Nero Claudius † 68.

1. m. Octavia.

2. m. Poppaea Sabina.

Nero Claudius † 68.

1. m. Octavia.

2. m. Poppaea Sabina.

Nero Claudius † 68.

Tab. VII. Rod Theodosia Velikého.

Theodosius I. 379—395.

Honorius
395—423.

Placidia

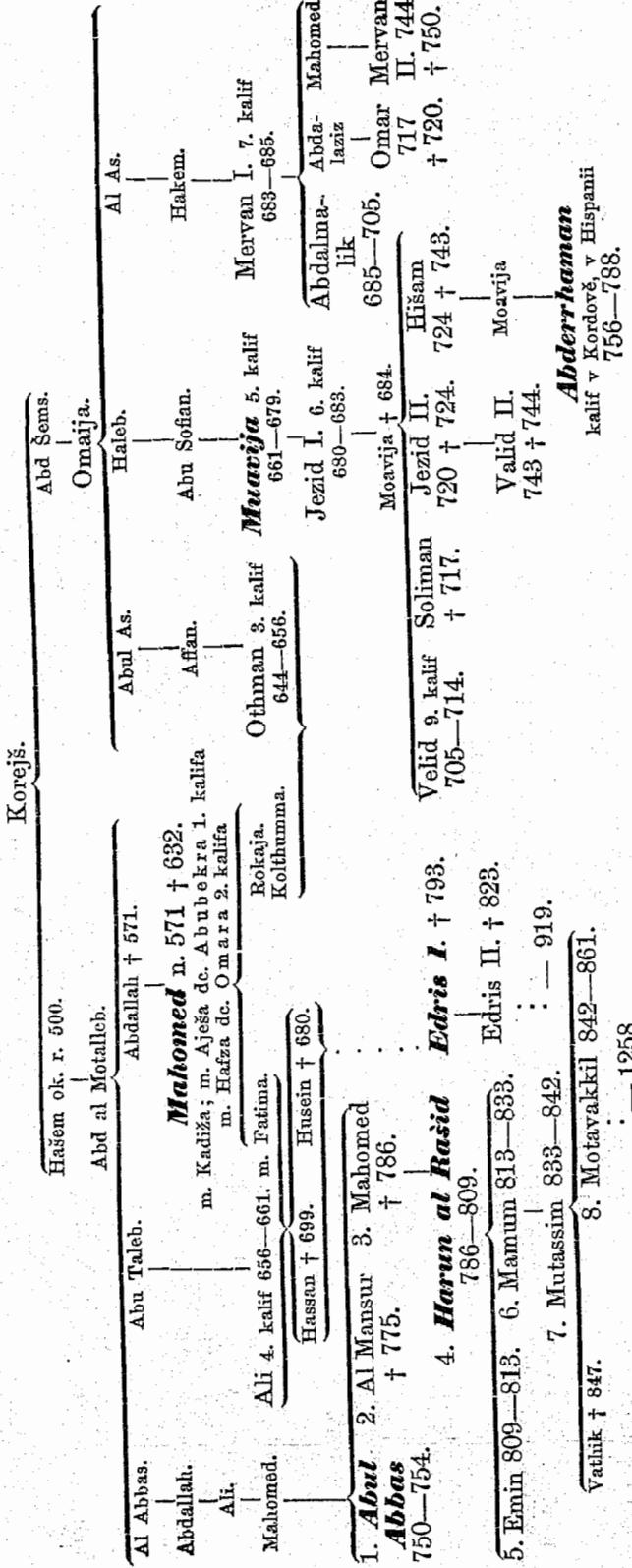
1. m.) Athaulf 414—415.
2. m.) Konstantius 417—421.

Arkadius 395—408.

Marcianus 450—457.

Felicitas 408—450.

Theodosius II. 408—450.

Tab. IX. Císařský rod slovansko-macedonský na trůnu byzantském.

Basilios I. 867—886.

Lev VI. Moudrý 886—911.
Konstantin VII. Porfyrogeneta 911—959.
Roman II. 959—963. m. Theofano. 2. m.) Nikeforos 963—969. 3. m.) Jan Cimiskes 969—976.

Theofano † 991.
m.) císař Otto II.

Zoë † 1050 1. m.) Roman III. 1028 † 1034.
2. m.) Michal IV. 1034 † 1041.
3. m.) Konstantin X. Monomach 1042 † 1054.

Alexandr † 913.
[Roman I. Usurpator 919—945.
synové: Kristof, Štěpán, Konstantin VIII.

Konstantin IX. 1025 † 1028.
Theodora † 1056.
[Michal V. bratravec Michala IV. 1041—1042.]

[Anna m.) Vladimír Veliký ruský.]

Tab. X. Rod Karlovců v říši franské.

Pipin z Heristalu, 678 major domus, † 714.

Karel Martell (Kladivo) † 741.

Hildeprada m.) Odilo Bavorovský.
Tmassilo II. — 788.

Karloman † 756. **Pipin Krátký** král 752—768.

Karloman + 771 **Karel Veliký**, císař † 814.
5 manželek.

Ludvík Pobožný † 840.

Karel III. Holý

Gisela + 867
m.) Eberhard

Judita Hedvika.
Furlanský.

Beren-
gar I. m.) Werner m.) Otto

Osvicev
král
v Italií Konrad

vév. Sasky.
887—924 vév.

Jindřich
Franský

I. král Něm.
918—936

Kon-
rad I.

Viz
kr. Něm.
911

Tab. XI.

+ 918.

Beren-
gar II.
r. 950
král v
Italií
sesazen
962
† 966

Adalbert král v Italii

Lothar I.

Pipin + 838
v Italii a Lotharingii. Císař
† 855

Karel
Lothinský Burgundský
† 869

Ludvík II.
kr. v Italii;
cis. † 875

Pipin hrabě.
Irmenegarda
m.) Bosu
král v Dobs.
Burgundsku.

Hugo
vév.
v El-
sasu

Arnulf
kr. v Německu
a Italii, cis.
887—899

Ludvík III.
kr. fr.
† 882

Karel
Saský
v Burgundu,
900 v Italii,
905 od Beren-
gara osle-
pen.

Hugo
hr. Arelánský,
král v Italii 926

Ludvík
Dře
† 911.

Lothar
vévoda
Lothinský.

Lothar IV.
Karel vévoda
Lothinský
† 991

Quido vévoda
Spoletský
od r. 889 král v Italii
proti Berengarovi † 896

Karel Konstan-
tin, podzřel
pouze Vienne
(Dauphiné).

Lambert
král v Italii 892—898.

Ludvík V.
Lenivý
† 1005.

Lothar IV.

Karel III.
Saský a
Korutanský
† 880

Ludvík II.
cís. 880—887

Ludvík II.
fr. † 879

Ludvík III.
Karolman Karel
kr. † 884 Pitomý
kr. 898

Ludvík IV.
Gisela
m.) Rollo vév.
v Normandii.

Zámořský kr. fr.
Lothar IV.

Lothar
vévoda
Lothinský
† 954

Lothar
vévoda
Lothinský
† 986

Lothar
vévoda
Lothinský
† 911.

Ludvík V.
Lenivý
† 1005.

Tab. XI. Němečtí králové a císařové z rodu Saského a Franského.

1. Jindřich I., Ptačník, vév. Saský, král něm. 918—936
1. m. Hartburga, jeptiška; 2. m. Mathilda † 968.

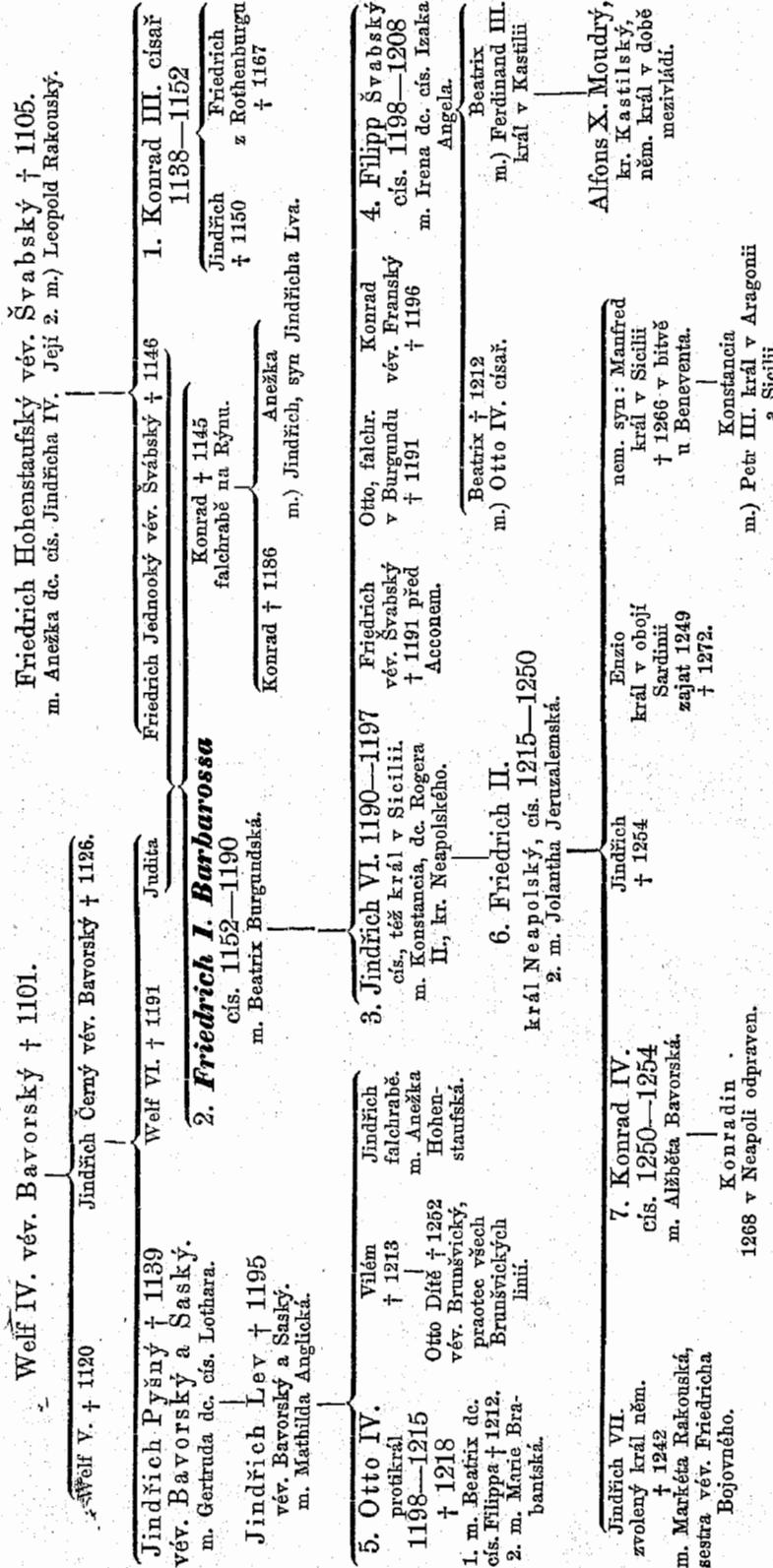
Thunkarmer † 939	2. Otto I. Veliký cis. 936—973 2. m. Adelhaida Italská, vdova.	Bruno Gertverg. 2. m. Ludvík král Franc.	Jindřich vév. Bavarský † 965 vév. Lothinský.	Bruno Brunšvický. Hedvika m.) Hugo Velký hr. Pařížský † 956
Ludolf, vév. Švábský † 957	Ludgerarda m.) Konrad vév. Lothinský † 955	2. Otto II. císař. † 983. m. Theofanie Byz. † 991	Jindřich Svádilový vév. Bavarský a Korutanský † 955	Hugo Kapet Fraopec Kapetovc.
Otto 973 vév. Švábský, r. 976 Bayorský † 982.	Otto vév. Koru- tanský † 1006	4. Otto III. císař. † 1002	Mathilda m.) Ezo fal- hrabě na Rýně.	5. Jindřich II. Svatý císař. † 1024
Jindřich vév. Fransky	Bruno (papež Rehor V.) † 989	Konrad vév. Korutanský † 1012	Konrad Mladší vév. Kor. † 1030	10. Lothar Saský, císař 1125 † 1137
Konrad II. Salický cis. 1024—1039 m. Gisela dědička krále Areafa- ského, které r. 1033 připojeno k Německu.	Otto biskup Strassburšký.	Gertruda 1. m.) Jindřich Pyšný vév. Bav. a Sasky. 2. m.) Jindřich Rakouský.		
7. Jindřich III. 1039—1056.				

Mathilda † 1060	8. Jindřich IV. 1056—1106	1. m. Berta Savojská, 2. m. Adela kn. Ruská.	Areška † 1142. 1. m.) Friedrich Hohenstaufský, vévoda Švábský. 2. m.) Leopold Rakouský.
Rudolf Švabský † 1050.	9. Jindřich V. 1106—1125	m.) Mathilda Anglická † 1152.	Viz Tab. XII.

Welfovci.

Tab. XIII.

Rod Hohenstaufsky.

1. Hugo Kapet hrabě Pařížský, král 987—996

2. Robert Svatý † 1031

3. Jindřich I. † 1060
4. Filip I. † 1108
5. Ludvík VI. Thustý † 1137

6. Ludvík VII. Pobožný † 1180
7. Filip II. August † 1223
8. Ludvík VIII. † 1226
9. Ludvík IX. Svatý † 1270

10. Filip III. Smělý † 1285
Robert hrabě z Clermontu † 1317, manželku svou Beatrixi vév. z Bourbon, pravecte Bourbonské
sňatkem též král v Naváře od r. 1275

11. Filip IV. Krásný † 1314
Isabella † 1357
m.) Edward II. král Anglický † 1327

12. Ludvík X. † 1316
též král v Naváře.
Johanna, dědička Navarská
m.) Filip z Enfeux, král v Naváře 1328—1343
Rod jeho vymřel 1441.

13. Filip V. † 1322
m.) Edward II. král Anglický † 1327

14. Karel IV. † 1328
poslední Kapetovec. 16. Jan Dobrotivý † 1364

15. Filip VI. Šťastný † 1350
postupně: Ludvík I. vév. s Anjou
† 1380
† 1384

16. Karel V. Moudrý † 1364
Ludvík I. vév. v Neapoli.
od r. 1382 král v Neapoli.
[Rod jeho panoval v Neapoli do r. 1481. Po presídlení počátku od něho František I. vév. Lotinský, manžel císaře Marie Terezie.]

17. Karel VI. Moudrý † 1411.
Ludvík VI. † 1422
Karel VI. † 1461
m.) Jindřich V. král Anglický † 1422

18. Karel VII. † 1466
Karel vév. Orleanský † 1466
m.) Jindřich VI. král Anglický a Francouzský † 1461

19. Karel VIII. † 1498
Jindřich XI. † 1483
m.) Jindřich VI. král Anglický a Francouzský † 1461

20. Ludvík XII. † 1498
Jindřich II. † 1503
m.) Filip II. Španělský

21. Karel VIII. † 1498
Jindřich II. † 1503
m.) Marie Stuartová.

22. Ludvík XIII. † 1515
Kláudia † 1524. m.) 23. František I. † 1547

23. František I. † 1547
Margaréta, m.) Jindřich VIII. kr. v Naváře.

24. Jindřich II. † 1559. m.) Kateřina Medici

Johanna, dědička m.) Anton kr. v Nav.

25. František II. † 1560
m.) Alžběta

26. Karel IX. † 1574
m.) Filip II.

27. Jindřich III. z Anjou, 1573 kr. v Pol-

sku, r. 1574 ve Francii

28. Jindřich IV. kr. ve Francii a Naváře † 1610

m.) Marie Stuartová.

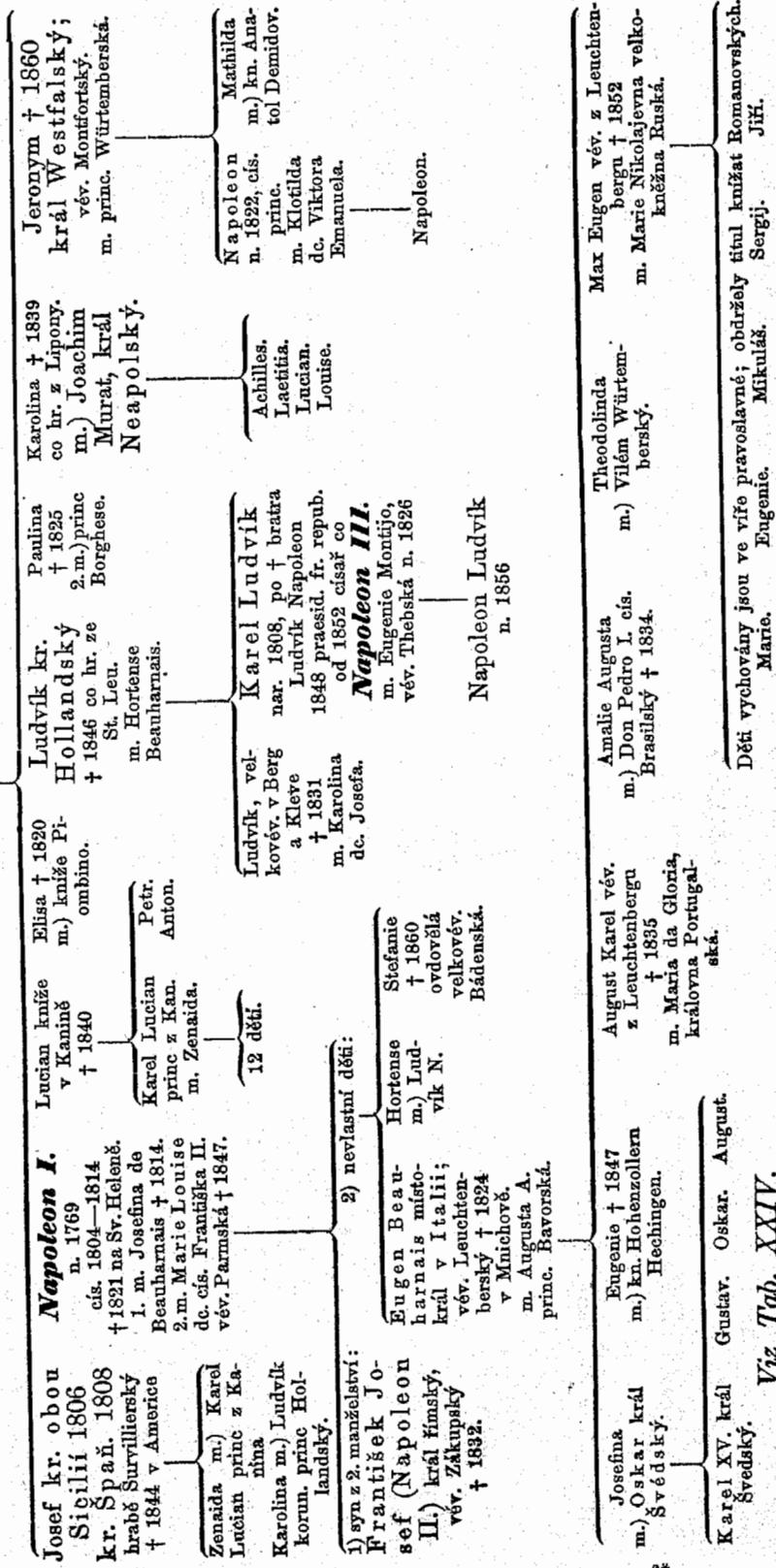
29. Ludvík I. princ Condé
† 1569
od něho rod Condé do 1630 a Conti 1614.

Tab. XIV. Rod Bourbonský ve Francii, Španělsku, Neapolsku a Parmě; mladší linie Orleanská ve Francii.

1. Jindřich IV. † 1610	1. m. Margaretta, 2. m. Marie Medici.	
2. Ludvík XIII. † 1643 m. Anna dc. Filipa III. Špaň.	Isabella m.) Filip IV. kr. Špaň.	Jindříška Marie m.) Karel I. kr. Anglický.
3. Ludvík XIV. † 1715 m. Marie Therese dc. Filipa IV. Špaň. † 1683	Filiipp vév. Orleanský † 1701 mladší linie.	Filiipp vév. (regent) 1715—1723
Ludvík Dauphin † 1713	1. Filiipp V. z Anjou, král Španělský — 1724; 1724—1746 zakladatel linie španělské a vlašské. 2. m. Alžbeta Parmínská.	Ludvík vév. † 1752
4. Ludvík XV. † 1774 m. Marie Lescianská † 1768	2. Ludvík král 1724 † téhož roku.	Filiipp, vév. v Parmě 1748—1765
Ludvík Dauphin † 1765 m. Marie dc. Augusta kr. Polského.	3. Ferdinand VI. kr. Špaň. † 1759	Ludvík Filip Jos. (Egalité) † 1793
5. Karel IV. král ve Španii 1788—1808. † 1819 v Rímě	4. Karel III. od r. 1735 kr. v Ne- poli, od r. 1759 ve Špan. † 1788	Ferdinand I. král obojsi Špi- cie 1759— 1806; 1815— † 1825
6. Ludvík XVI. † 1793 m. Marie Anto- nette.	Don Carlos prætentent † 1855	Ferdinand II. král † 1830 † 1824
Ludvík M. Theresia Char- (XVII.) Lotte + 1795 + 1851	Karel Ludvík prætentent † 1833	Ferdinand II. král † 1859
7. Isa- Berry z Angou- zav. † 1820 + 1851 † 1844	7. Isa- Bella II. Jan n. 1822 m.) Frant. vev. z Cadixu. n. 1830, krá- lovna od r. 1833	Karel Ludvík vév. v Lucce, † 1847 v Parmě
Jindřich V. vev. z Bordenx n. 1820, nymi hr. Chambord, hlava legitimistů.	František II. Ludvík postdnl. král Neapolský zá-	Gaetan. Albert. Ferd. Karel vév. v Parmě + 1854 zavr.
		Vincenc. Alfon.
		Pascal.
		Aleons.
		Anton vév. Montpensiersky
		František Ludvík
		Jindřich věvoda Aumalsky
		Petr n. 1845
		Ferd. Karel
		+ 1854 zavr.

Tab. XV. Rod Bonapartův. (Napoleonovci ve Francii.)

Karel Bonaparte, kr. příslušník soudu v Ajaccio † 1785
m. Marie Laetitia Ramolini † 1836 v Rímě.

Tab. XVI. Normanští králové v Angličku, a králové z rodu Plantagenet, Lanckastr a York.

1. Vilém Výbojník 1066—1087.

Robert vév. v Normandii † 1134	2. Vilém II. † 1100	3. Jindřich I. † 1135	Adelhaida. m.) Štěpán hrabě z Blois.
Mathilda, vév. v Normandii † 1119	Mathilda. 1. m.) císař Jindřich V. 2. m.) Gottfried Plantagenet hrabě z Anjou.		4. Štěpán král † 1154

5. Jindřich II. † 1189
6. Richard I. Lvísrdece
m.) Jindřich Lev
vér. Bav. a Saský.
Viz Tab. XII.

7. Jan Bezzemek † 1216
Gottfried vév. v Bretagnie
† 1186
Arthur zavr. 1203

8. Jindřich III. † 1272
Richard Cornwallisský,
král něm. † 1272
Edmund hr. z Lanckastru † 1296

Tomas hr. z Lanckastru odpraven 1322
Jindřich vév. z Lanck. † 1345
Tomas hr. z Lanckastru † 1361

10. Eduard II. † 1327 zavr.
m. Isabella, dc. Filipa IV. kr. Francouzského.
11. Eduard III. † 1377

9. Eduard I. † 1307
10. Eduard II. † 1327 zavr.
m. Lionel vév. z Lancastru po manž. Blance vév.
Zemř. prince † 1376 z Clarencie
Zemř. prince † 1376 z Clarencie
† 1368

11. Eduard IV. Joh. Beaufort hr.
Somerset † 1410
12. Richard II. Filippina Mortimer
1399 sesaz. † 1400 zavr.

13. Jindřich IV. Joh. Beaufort hr.
Somerset † 1410
† 1413
14. Jindřich V.
m. Kateřina Francouzská † 1428

15. Jindřich VI. Margareta Tudor
m. Edmund Tudor
16. Eduard IV. hr. Richmondský,
syn Kateřiny, vdový
po Jindřicha V.
1461—1483

Jiri vév. z Clarence
† 1477
18. Richard III.
(vév. z Gloucesteru)
kr. † 1485

10. Richardick VIII.
† 1471
† 1472

Richard

Tab. XVII. Tudorovci, Stuartovci a králové z rodu Hanoverského na trůně Anglickém.

Jindřich VII. † 1509 m. Alžběta dědička rodu York.

Arthur princ Valéšský † 1502.	2. Jindřich VIII. † 1547	Margareta. 1. m. Kateřina Tudora, 2. m. Anna Boleyn; 3. m. Joh. Seymour; 4. m. Anna z Cleve; 5. m. Kateř. Howard; 6. m. Kat. Paar.	m.) Jakub IV. Stuart kr. Škotský † 1513	1. m.) Ludvík XII. 2. m.) Karel vév. ze Suffolku.
m.) Kateřina Aragonská.				
3. Edward VI. + 1553	4. Marie Tudorovna † 1558	5. Alžběta † 1603 Poslední z rodu Tudorova. m.) Filip II. Španělský.	Jakub V. † 1542 m. Marie z Guise.	Johanna Gray † 1554 m.) Guilford Dudley † 1554

6. Jakub VII. král Velké Britanie (I.) 1603—1625

Alžběta † 1662 m.) Friedrich V. falckrabě, zimní král v Čechách † 1632	7. Karel I. 1625—1649 odpraven.			
Karel Ludvík kurf. falckrabě † 1680	8. Karel II. 1660—1685	Marie Vilém II. Oránský	9. Jakub II. 1685—1688	Henrietta m.) Filipp I. Orleansu
m.) Alžběta katolická, + 1722	+ 1698	+ 1701	+ 1702—1714	(III.) Eduard praetendent
m.) Filip I. Orleansky † 1701. 2. m.	13. Jiří I. kurf. Han. od r. 1714 král Angl. † 1727	10. Vilém III. kr. 1689—1702	+ 1695	Vilém † 1700 + 1766 v Rímě.
Viz Tab. XIV.	14. Jiří II. král 1727—1760	Ludvík princ z Walesu † 1751		Karel Eduard (1745 praetendent) + 1788 v Rímě.
15. Jim III. kr. 1760—1820 m. Žofie Mecklenb. Štělická.	16. Jiří IV. 17. Vilém IV. 1820—1830 1830—1837	Edvard vév. z Kentu † 1820	Arnošt August král Hanoverský 1837—1851	Jindřich kardinál Jindřich kardinál + 1807 poslední Stuarts tovec.
	18. Viktoria I.		+ 1843 + 1850	
Karolina Aug. † 1817	n. 1819 kr. od 1837	Jiří V.		
m.) Leopold král Belgický.	m.) pr. Albert Sasko-Koburský † 1861	král H. 1851—1856	Jiří Friedrich n. 1819	Augusta Karolina n. 1822
Albert Eduard princ Valéšský n. 1841	Viktoria Alice	Arnošt August.	Adolf Fried- rich vév. z Cambridge	Marie Adela. n. 1833
m.) Alexandra Dánská.	m.) Friedrich Vilém m.) Ludvík Hessen-Darmstadtský.	Alfred. Arthur. Leopold.		Helena Luise Beatrice.

Tab. XVIII. Králové v Kastilii a Aragonii, před spojením tohoto království; poslední králové z rodu Burgundského a králové z rodu Braganza v Portugalsku.

Alfons XI. král v Kastilii a Leoun † 1350		
Petr Ukrutný † 1369	Jindřich II. † 1379	
Konstancia. m.) Jan vév. z Lankastru.	Isabella. m.) Edmund vév. z Yorku.	
		Jan I. † 1390
		m.) Eleonora Aragonská
Jindřich III. Churavý král v Kastilii † 1406	Ferdinand Spravedlivý král v Aragonii † 1416	
Jan II. 1406 † 1454	Alfons V. kr. v Aragonii, Sicilii a 1442 v Neapoli † 1458	Jan II. krále vaře, od r. 1458 v Arag. a Sicilii † 1479
	Ferdinand nem. syn zdědil Neapoli.	
Jindřich IV. 1454 † 1474	Isabella 1474 † 1504 m.) Ferdinand Katolický královna v Kastilii 1479 † 1516 kr. v Aragonii, Sicilii a Neapolsku.	Karel princ ny † 1524
Isabella † 1498 m.) 1. Emanuel Veliký král Portugalský 1495—1521	Jan infant † 1497 m.) Marketa dc. cis. Maximiliana I.	Johanna Sílená, dědička Špaň. † 1555 m.) Filipp Slivný, Rakouský <i>Viz Tab. XXIV.</i>
Syn Isabellu: princ Michal † 1500.	2. Jan III. 1521—1557 m.) cis. Karel V.	Ludvík † 1555
Jan † 1554	Marie † 1545 m.) 5. Filipp II. kr. Špaň. a 1580 Portug. † 1598	Beatrix † 1537 m.) Karel III. Savojský Prior r. 1580 protikrál † 1595
3. Sebastian 1557—1578	6. Filipp III. † 1621	Eman. Fi- libert vév. Savojský † 1580
	7. Filipp IV. 1621—1640	vév. T sius † 1640
1. Jan IV. vév. z Braganzy , král portug. od r. 1640—1656	2. Alfons VI. král 1656 † 1683	3. Petr II. 1667 regent, král 1683—1706
		4. Jan V. 1706—1750
	5. Josef Emanuel 1750—1777	Petr III. od r. 1777 spolu † 1786
	6. Marie královna 1777—1799 m.) Petr III. † 1816	
	7. Jan VI. 1799 regent, král 1816—1826	
Petr (IV) vzdal se 1826 trůnu Portug.; r. 1831 cis. v Brasilii † 1834	Isabella Marie 1826—1828 vladárka.	8. Don Miguel us. 1828—1834
9. Maria II. da Glória královna 1826—1853 1. m.) August Leuchtenberský. 2. m.) Ferdinand Sasko-Koburský.		Marie Isabella.
10. Petr V. král 1853—1861 m. Stefanie Sigmaringenská † 1859	11. Ludvík král od r. 1861 m. Pia dc. Viktora Emanuela.	3. Maria II. da Glória královna 1853—1861 m. August Leuchtenberský.

Tab. XIX. Rod Savoyský v Italii.

		1. Amadeus I. Mirumilovný první vévoda 1416—1434 + 1451	
		2. Ludvík + 1465	
3. Amadeus II.	+ 1472	7. Filipp Bezzemek + 1497	
4. Filibert I. + 1482	5. Karel I. + 1489	8. Filibert II. Sličný + 1504	9. Karel III. + 1553
	6. Karel II. + 1496		10. Eman. Filibert + 1580
			11. Karel Emanuel Veliký vév. Savoyský a Piemontský + 1630
12. Viktor Amadeus + 1637		Tomáš, praotec linie <i>Carignanské</i>	
13. František Hyacinth + 1638	14. Karel Emanuel II. + 1675 král v Sicilii 1713; v Sardinii 1720—1730	15. Viktor Amadeus II. + 1732	Prince Eugen Savoyský, slavný vojevůdce + 1736
	16. Karel Emanuel III. + 1773	17. Viktor Amadeus III. + 1796	Karel Emanuel
18. Karel Emanuel IV. až 1802 + 1819	19. Viktor Emanuel až 1821 + 1824	30. Karel Felix 1821 + 1831	21. Karel Albert Alžběta 1831—1849 m.) arciv. Rainer král Italský. m. Adelhaida dc. arcivév. Rainera
m.) Klotilda.	Anna m.) Ferdinand I. cís. Rakouský.	Theresia.	22. Viktor Emanuel II. n. 1820 m. Marie.
Humbert.	Amadeus.	Otto.	Karel Albert.

Tab. XX. Rodové Visconti a Sforza v Milansku.

		1. Jan Galeazzo Visconti 1. vévoda Milanský 1378 + 1402	
Valentina + 1408 m.) Ludvík vév. Orleanský + 1407	Jan Maria vév. Milanský + 1412	Filipp Maria vév. Milanský + 1447	
Karel vév. Orleanský + 1465	Jan hrabě Augoulem-ský + 1467	nem. dcera: Marie Blanka + 1468 m.) František Sforza + 1466	
Ludvík XII. + 1515 kr. francouzský.	Karel hrabě Angoul. + 1496	Galeazo I. Maria Sforza + 1476 zavražděn. m. Bona Savoyská.	Ludvík Moro vév. 1494—1500 zajat od Francouzů + 1508 Max. Sforza Frant. Sforza 1512 vév. 1515 r. 1521 posl. vyhn. + 1580 vévoda + 1535. v Paříži.
Klaudia + 1547 král franc.	František I. + 1559.	Jan Galeazzo II. Sforza + 1494 m. Isabella dc. Alfonsa II. Neapolského	Blanka Marie m.) cís. Maximilian I.
Jindřich II. + 1559.			
František Sforza 1499 jat; + 1511 v klášteře ve Francii.	Bona Sforza m.) Sigmund I. král Polský.	Angela Sforza m.) Herkules z Este.	

Tab. XXI. Panovníci v skandinavských říších za doby kalmarské u.

Erich					
Erich X. král švédský 1222 † 1250	Ingeburga m.) Birger I. Jarl z rodu <i>Folkungů</i> † 1266				Martha Spa- [od ní po- Gustav Van]
Valdemar král švédský 1250—1279 † 1302	Magnus I. Ladulas kr. švédský 1279—1290				Hakon VI. kr. v Na- vežsku 1299 † 1311 poslední z rodu Haralda Harfagra
Birger II. 1290—1319	Valdemar.	Erich † 1317 hladem umř.	m.	Ingelburga.	
Eufemie m.) Albrecht Meklenburský, král Švédský r. 1364—1389	Magnus II. Smek král Švéd. a v Norvežsku 1319—1365 † 1374			Valdemar II. k. Dánský, poslední z Estritidů 1340—1371	
Erich † 1364 spoluvládce otce svého ve Švédsku.	Hakon VII. kr. Norska † 1380	m. Margareta královna Dánská 1375 † 1412		Ingebuk- m.) Jinč Meklenbu-	
	Olaf 1375 kr. Dánský a 1380 Norvežský † 1387			Mari- m.) Vrat- věv. Po- řansk	
Erich XIII. Pomořanský král v říších skandinavských 1412—1439 † 1442.			Žofie. m.) Jan Bavorský		
			Krištof Bavorský král Dánský, Norvežský a Šv- 1439—1448.		

Tab. XXII. Rod Oldenburský v Dánsku a v Holštýně.

1. Christian I. hrabě Oldenburský 1448 kr. Dánský; 1450 Norvežský; 1458 Švédský; 1459 vév. Slesvig-Holštýnský † 1481			
2. Jan I. kr. Dánský † 1513 od r. 1484 též král Švédský a Norvežský.		4. Friedrich I. † 1533 vév. Šlesv. a Holštýnský, od r. 1523 král Dánský	
3. Christian II. poslední král sjednocené Skandinavie 1513; 1523 sesazen † 1559 m. Isabella Španělská.		5. Christian III. † 1559 kr. Dánský, vév. Holšt.	Adolf † 1586 v <i>Holštýn-Gottorp</i> praotec linie, z ní dostali panovníci trůny: Švédský, ský, Ruský, Ol- burský.
6. Friedrich II. 1559—1588	Magnus † 1580	Jan † 1622 vév. v Son- derburgu.	
7. Christian IV. † 1648		Alexandr † 1627	Viz Tab. XX
8. Friedrich III. † 1670			
9. Christian V. † 1699			
10. Friedrich IV. † 1730	Arnošt Günther † 1689	August Filipp † 1675	Filipp † 1779 vév. v <i>Gli-</i>
11. Christian VI. † 1746	praotec linie Son- derburg — Augu-	praotec linie Sonder- burg — Beck, z níž	<i>burgu.</i> jeho vymí-
12. Friedrich V. † 1766 m. Louise Anglická † 1751.	stenburšké až na věvodu Christiana n. 1798.	Christian vév. Beck-Glücksbur- ský až král X. r. 1863 nastoupil trůn Dánský.	
Viz Tab. XXIII.			

Tab. XXIII. Poměry následnictví v Dánsku.

12. Friedrich V. † 1766.

13. Christian VII. † 1808	Friedrich † 1805.	Louise.
14. Friedrich VI. + 1839	Louise Augusta m.) Friedrich Christian vév. Sonderburg-Augustensburský.	m.) Karol landhr. Hessenský
Karolina. Wilhelmina.	Christian vev. Sondr. Augustensburský n. 1798.	Louise. m.) Vilém vév. z Beck-Glücksburgu
	Christian.	Vilém Jiří.
	Friedrich princ Hessenský.	17. Christian IX. n. 1818 král od 1863
	Christians.	

Tab. XXIV. Rod Vasa a rod Holštýn-Gottorpský ve Švédsku, Polsku, Rusku a Oldenbursku.

1. Gustav I. Vasa král Švédský 1523—1560

2. Erich XIV. 1560—1568 + 1578	3. Jan III. 1568—1592 m.) Kateřina dc. Sigmunda I. Polského	5. Karel IX. vév. Stidermanlandský, král Švédský. 1604—1611
	4. Sigmund III. od r. 1587 kr. Polský; 1592—1604 kr. Švédský + 1632	Kateřina. m.) Jan Kazimír falchrabě z Zweibrückenu
Vladislav IV. kr. Polský 1632—1648	J. Kazimír kr. Polský 1648—1668 + 1672	6. Gustav II. Adolf král Šv. 1611—1632 + v bitvě u Lützenu.
Hedvika Žofie + 1708 m.) Friedrich vév. Holštýn-Gottorpský, praprnuk vév. Adolfa.	8. Karel X. Gustav kr. Šv. 1654—1660	7. Christina královna 1632—1654 + 1689.
Tab. XXII. + 1702. Jeho bratr: Christian August + 1726 knížebiskup Lubeczký.	9. Karel XI. 1660—1697	

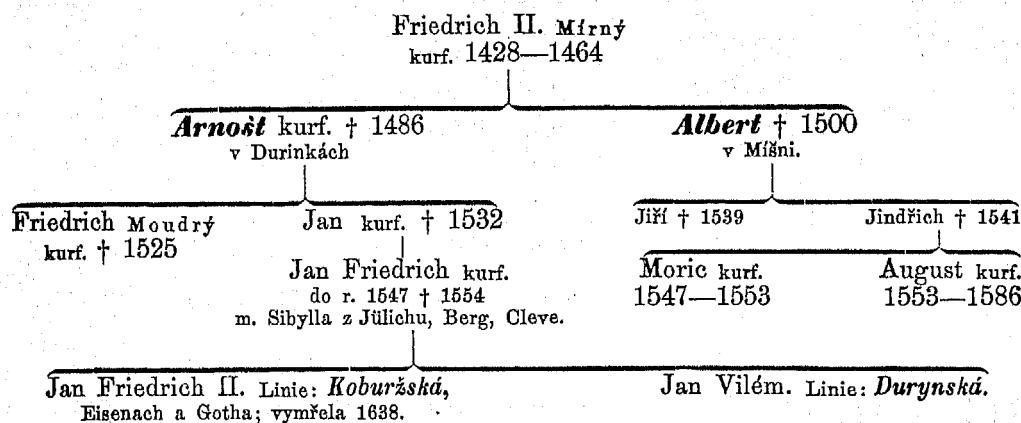
Hedvika Žofie + 1708 m.) Friedrich vév. Holštýn-Gottorpský, praprnuk vév. Adolfa.	10. Karel XII. 1697—1718	11. Ulrika Eleonora kr. 1718—1751
		12. m.) Friedrich Hessen-Kasselský král 1720—1751

Tab. XXII. + 1702. Jeho bratr: Christian August + 1726 knížebiskup Lubeczký.	13. Adolf Friedrich kr. Švédský 1751—1771	Friedrich August vév. Oldenburšký + 1785	Jiří Ludvík + 1763
		Petr Fr. Ludvík od r. 1823 vév. Oldenburšký + 1829	

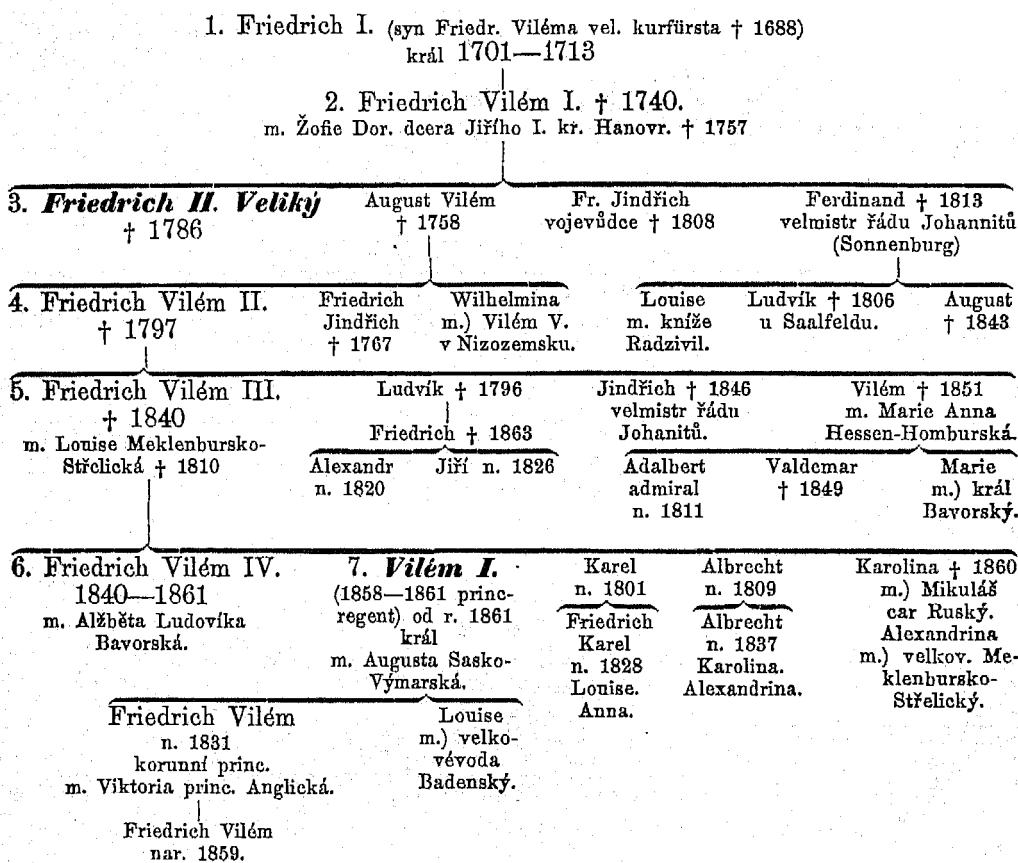
Gustav prince Vasa n. 1799 m. Louise Badenská. Karolina n. 1838.	Žofie m.) Karel Leopold velkov. Badenský.	Za syna přijatý: 16. Karel XIII. vév. Stidermannlandský kr. Švéd. 1809 od r. 1814 též norv.—1818	Pavel Friedr. August velkov. Old. + 1853
		17. Karel XIV. (Jan Bernadotte, princ z Pontecorvo) král 1818—1844	Amalie, Mikuláš Friedr. m.) Otto, Petr n. 1827 hýv. král velkov. řecký.

Gustav prince Vasa n. 1799 m. Louise Badenská. Karolina n. 1838.	Žofie m.) Karel Leopold velkov. Badenský.	18. Oskar n. 1799 kr. 1844—1859 m. Josefina z Leuchtenburgu	Oskar n. 1829 August vév. Ost-gothlandský.
		19. Karel XV. n. 1826 král od r. 1859.	n. 1827 vév. Uplandský.

Tab. XXV. Kurfürstové sašti za doby války šmalkaldské.

Tab. XXVI. Rod Hohenzollerů na pruském královském trůnu.

Tab. XXVII. Poslední Piastovci, Jagajlovci, rod Vasa a saští kurfüršti na trůnu polském.

Boleslav III. Křivouští 1102—1139

syn Vladislava Heřmana, vnuk Kazimíra I.

Vladislav II. 1139—1142 † 1159 praotec Piastovců na vévodských trůnech v Slezsku.	Boleslav IV. Kadeřavý 1142—1173	Měčislav Starý 1173—1177 a 1201—1202	Kazimír II. Spravedlivý kr. 1177—1194
	Otto + 1200 kn. Velkopolský	Vladislav Laskonohý 1202—1206	Lešek I. Bily 1194—1202
	Vladislav Odoniů Plivač † 1239	† 1231	1206—1227
	Přemyslav † 1257	Boleslav Pobožný † 1278	Boleslav V. Stydlivý 1227—1279
Jindřich VI. Spravedlivý vév. Břetisl. kr. polský 1289—1290.	Přemyslav Pohrobek kr. 1295—1296	Hedvika m.) Vladislav Lokietek.	Lešek II. Černý 1279—1288
	Eliška (Rejčka) † 1335	Alžběta † 1383	Vladislav Lokietek 1305—1333
	m.) Václav II. král český, od r. 1300 též Polský † 1305.	m.) Karel Robert král Uheršký.	
		Ludvík Veliký kr. uher. a polský † 1382	
			Kazimír III. Veliký 1333—1370
			Alžběta. Kunigunda. Anna.

Marie, dědička Uher † 1392

m.) Sigmund Lučemburský.

Viz Tab. XXX.

Hedvika, dědička kr. Polského † 1399

m.) **Vladislav Jagajlo Litevský**

kr. 1386—1434

Vladislav III. † 1444

od r. 1434 kr. polský, od r. 1440 též uher.

Kazimír IV. Veliký 1444—1492

m. Alžběta dc. císaře Albrechta II.

Vladislav + 1516 kr. český a uher- ský.	Jan I. Albert 1492—1501	Alexandr 1501—1506	Sigmund Starý 1506—1548	Žofie + 1513 m.) Friedrich Braniborský.
Isabella † 1559 m.) Jan Zapolja Uherský † 1540	Sigmund II. August 1548—1572 1. m. Alžběta dc. c. Ferdinanda I.	Anna, † 1596 m.) Štěpán Bathory, vév. Sedm., kr. polský 1575—1586	Kateřina † 1583 m.) Jan Vasa III. kr. Švedský † 1592	Albrecht, vév. Pruský † 1568
Jan Sigmund vév. Sedmihradský † 1571.			Sigmund III. od r. 1587 král polský † 1632	Albert Friedrich.
Vladislav IV. král 1632—1648	Jan Kazimír	král 1648—1668 † 1672 ve Francouzsku.		Magdalena S. m.) Jan JI. kurf. Saský.
				kurf. Jan JII. IL † 1680
				kurf. Jan JIII. III. † 1691

August II. král polský 1697—1733.

August III. kurf. saský, král polský 1733—1763.

Friedrich Christian † 1763.

Friedrich August král saský, vév. Varšavský † 1827

Tab. XXVIII. Poslední panovníci z rodu Rurikova v Rusku; Romanovci a rod Holštýn-Gottorpský.

Ivan III. Vasiljevič pravnuk Dimitrija Donského
car vší Rusi 1462—1505
2. m. Žofie, dc. Tomáše, posl. císaře byzant.

Vasil III. Chrabrý 1505—1533. Mimo něj: 5 synů.
2. m. Helena Glinská. 2 dcery.

Jiří † 1563	Ivan IV. Hrozný 1533—1584					
Vasilij † 1560.	1. m. Anastasie dc. bojara Romana Jurjeviče. Její bratr: Mikuláš Romanov † 1586					
Dimitrij † 1553	Feodor I. car 1584—1598	Dimitrij Uglický	Feodor Nikitič Rom. (patriarch Filaret) † 1634			
Vasilij † 1563	m. Irena. Její bratr:	† 1592 zabit.				
Ivan † 1582 zabit od otce.	Boris Fedorovič Godunov, car 1598—1605		1. Michal Romanov car 1613—1645 m. Marie dc. Ivana IV. Hrozného.			
	Feodor II. car 1605					
3. Feodor III. 1676—1682	4. Ivan II. 1682 až 1689 † 1696 m. Praskovia Soltykova.	Žofie † 1704	5. Petr Veliký 1682—1725 1. m. Eudoxia Lapuchinova 6. 2. m. Kateřina I. carovna 1725—1727			
Kateřina † 1716 m.) Karel Leopold vév. Meklenburg- Šverinský.	8. Anna 1730—1740 m.) Friedrich Wilhelm (Kettler) vév. Kurlandský † 1711.	Alexej † 1718 v žaláři.	10. Alžběta Pe- trovna Friedrich vév. Holštýn- Gottorpský † 1739			
Anna † 1746 m.) Ant. Ulrich vév. Branštecký † 1775		7. Petr II. 1727—1730	11. Petr III. † 1762 zavr. 12. m. Kateřina II. Anhalt-Serbijská † 1796			
9. Ivan III. 1740—1741 zavr. 1764			13. Pavel I. 1796—1801 zavr.			
14. Alexandr I. 1801—1825 m. Alžběta Badenská.	Konstantin † 1831	15. Mikuláš I. car 1825—1855 m. Alexandra Pruská.	Michal † 1819	6 dcér.		
16. Alexandr II. n. 1818 car od r. 1855	Konstantin n. 1827 velkoadmiral m. Alexandra Sasko-Altenburkská.	Mikuláš n. 1831 m. Ale- xandra Olden- burská.	Marie n. 1811 m.) Max Leuch- tenberský. Olga n. 1822 m.) král Wür- temberský. Alexandra n. 1826 † 1844 m.) Friedrich Hessen-Kassel.			
Mikuláš n. 1843 † 1865.	Alexandr n. 1845 velkokněze m. Dagmar Danská.	Vladimír n. 1847. Alexej n. 1850. Dimitrij n. 1860. Václav n. 1862.	Sergij n. 1857. Jiří n. 1851. František n. 1854.	Pavel n. 1860. Anastasie n. 1856.	Alexandr n. 1842. † 1849.	Marie n. 1853.

Tab. XXIX. Rod Nemanjićů v Srbsku.

Štěpán Nemanja I. vel. župan v r. 1195 † 1200.

<p><i>Štěpán II.</i> Prvověnčaný král 1195—1204. 1205—1228. 1. m. Eudoxia dc. cis. Alexia. 2. m. dc. Dandula, dceřete Benatáckého.</p>	<p>Racko, co mnich Sava, Svatý od r. 1221 první arcib. srbský † 1237. r. 1204 vel. župan.</p>	<p>Vulk, kníže Zeitský a Chlumský r. 1255—1260.</p>
<p><i>Štěpán (Štěpán III.) Chrapavý</i> 1128—1234 řel do kláštera m. dc. cis. Theodora Laskara.</p>	<p>Vladislav 1234—1240 m. dc. Aséna kr. Bulharského.</p>	<p>Štěpán Uroš I. střepý 1240—1272 m. Helena dc. Baldwinu posledního lat. císaře v Carlhradě.</p>
<p><i>Štěpán Drugutin</i> 1272—1275 m. Katerina dc. Štěpána V. kr. Uh.</p>	<p>Urošica zemř. v mládí.</p>	<p>Štěpán Miliutin Uroš II. 1275—1321 1. m. dc. Jana Angelu. 2. m. Alžběta dc. Ondřeje III. Uhern. 3. m. dc. Tertera Bulli. 4. m. Simona dc. cis. Andronika.</p>
<p>Vladislav po † otcově od Miliutina urozen. † 1321 urozen.</p>	<p>Urošica zemř. v mládí.</p>	<p>Konstantin † 1321 v boji proti bratrů. 1. m. dc. bulh. krále Smiljea. 2. m. dc. valašského vév. Vlajka.</p>
<p>Mrjava.</p>	<p><i>Štěpán Dušan Silny</i> 1335—1356. m. Helena dc. Jana Kantakuzena.</p>	<p>Konstantin.</p>
<p>Gojko. Ugleša.</p>	<p>Vukašin car 1367—1371</p>	<p>Štěpán Uroš IV. car 1356—1367 m. Alžběta, dcera Vukašina Mrnjaviče.</p>
<p>Marko, kraljevič.</p>	<p>Ivan. Rusna.</p>	<p>Milica.</p>
<p>Ondřej. Mitar.</p>		<p>Vuk. Lazar. Oba ubiti od sultana Musy.</p>
<p></p>	<p></p>	<p>Mara. Vuk. Brankovič</p>
<p></p>	<p></p>	<p>Yukosava. m.) Milos. Obilić † 1398.</p>
<p></p>	<p></p>	<p>Milera. m.) sultán. Bajazet † 1402</p>
<p></p>	<p></p>	<p>Helena. Despina.</p>
<p></p>	<p></p>	<p>Muhamed I. 1431—1421.</p>

Tab. XXX. Rod Babenbergu v Rakousich.

1. Leopold I. Osvicený od r. 976 markrabě ve Východním krajiště † 994.

Anoš, od r. 1012 švábský † 1015. vér.	2. Jindřich I. Sílň markr. Rak. † 1018.	3. Adalbert I. Vítčený markr. † 1056	Popo, od r. 1046 arcib. Třierský † 1047.
Arnošt II. vév. Švábský † 1030.	Leopold † 1043	4. Arnošt Udatný † 1075	

Alžběta † 1104 m.) Ottokar IV. markr. Štýrský.	2. Gerbirga † 1142 m.) Bořivoj II. kn. český.	3. Leopold III. Svatý † 1136 m.) Anežka, dc. císaře Jindřicha IV., vdova po Friedrichovi Švabském.	4. Leopold II. Sličný † 1096
Anežka † 1139 m.) Vladislav Poštský.	5. Gertruda m.) Vla- dislav II. český.	6. Leopold IV. Dobročinný † 1141 sestra Boženy Slepého Uh.	7. Leopold IV. Dobročinný † 1141 vér. Bavarský, od r. 1139 m.) Marie dc. Soňšlava Českého.
Anoška † 1181 1. m.) Štěpán III. Uherský † 1172 2. m.) Hernan Ortenburský vér. Korut. † 1181	Jindřich z Mödlingu † 1223 m.) Rixa dc. Vladislava kr. českého.	8. Jindřich III. Jasoniringott † 1177 m.) Hedvika sestra Boženy Slepého Uh.	9. Leopold V. Ctinostný † 1194 od r. 1192 zdejší Štýrsko. m. Helena dc. Gejzy II. kr. uherského.
10. Friedrich I. Katolický † 1198	11. Leopold VI. Slavný † 1230 m.) Theodora Komnenova, řecká princezna † 1246	12. Friedrich III. Bojorný Jindřich Ulkrutý † 1228 Gertresa 1. m.) Vladislav mark. Morav. † 1247 2. m.) Hernan mark. Badenský † 1250	10. Friedrich I. Katolický † 1198 m.) Konstantia.

Marketa † 1267 1. m.) císař Jindřich VII. † 1242 2. m.) Přemysl Otak. II. do r. 1264	11. Leopold VII. Slavný † 1230 m.) Theodora Komnenova, řecká princezna † 1246	12. Friedrich III. Bojorný Jindřich Ulkrutý † 1228 Gertresa 1. m.) Vladislav mark. Morav. † 1247 2. m.) Hernan mark. Badenský † 1250	11. Leopold V. Ctinostný † 1194 od r. 1192 zdejší Štýrsko. m. Helena dc. Gejzy II. kr. uherského.
Friedrich † 1256. z 1. manželství.			12. Friedrich III. Bojorný Jindřich Ulkrutý † 1228 Gertresa 1. m.) Vladislav mark. Morav. † 1247 2. m.) Hernan mark. Badenský † 1250
Friedrich Badenský † 1268 odpraven s Konradinem.			12. Friedrich III. Bojorný Jindřich Ulkrutý † 1228 Gertresa 1. m.) Vladislav mark. Morav. † 1247 2. m.) Hernan mark. Badenský † 1250

Anežka † 1305
m.) Ulrich Ortenburský, vér. Korut.

Tab. XXXI. Poslední Přemyslovcí a rod Lucemburský na kr. trůnu českém.

1. *Přemysl Otakar I.* král, syn Vladislava krále 1192—1193, 1197—1230

Vratislav v Mišni 1207—1224 2. Václav I. 1230—1253 Vladislav Jindřich. 1224—1227 mark. na Moravě 1228—1239. Přemysl. 4 dcery.

Vladislav markr. Moravský † 1247. 3. *Přemysl Otakar II.* 1253—1278 Anežka. m.) Jindřich Míšeňský.
1. m. Markéta Babenberská.
2. m. Kunhuta Halická.

Z Anežky, z rodu Kuevingů, nem. od papeže 1261 legit. syn Mikuláš I. včr. Opavský † 1318. Rod jeho vymřel r. 1521.

5. Václav III. 1305—1306 Anna † 1314 Alžběta † 1330 Marketa m.) Boleslav Lehnický.
král český, uharský, polský. m.) 7. Jindřich Korutanský Srukou její obdržel trůn český: Anežka. m.) Jindřich Javorský.

m. Violka Těšínská. 8. *Jan Lucemburský* kr. 1310—1346 Marie. m.) Karel Slezský kr. Francouzský.
Judita (Bona) m.) Jan II. kr. Franckzský. Beatrix. m.) Karel kr. Uherský.

9. *Karel IV.* král český, císař německý 1346—1378 Přemysl. 1375 Václav, vév. Lucemburský
m.) 4 manželky. † 1320 markr. Moravský.
m. Markéta (Majlíšová) a. ještě 3 manželky.

Anna m.) Richard II. Anglický. 10. Václav IV. kr. 1378—1419 Jan vév. Zhořelecký Jan Soběslav Prokop † 1405
Marketa m.) Jean Hohenzoller- císař. n. od 1378—1410 uherští a český patriarch m. Moravský.
ský, purkrabí Nürnberský † 1410 od r. 1410 císař. † 1411 Aquilejský † 1394

Friedrich V. purkrabí. 1. m. Marie Uherská; 2. m. Barbora Olenská. Jost markr. Jan Soběslav Prokop † 1405
Friedrich (VII.) L. kurfiřst Braniorský. Alžběta. m.) Kazimír IV. kr. Polský Jagajovič † 1491. Viz Tab. 13. Ladislav Pohrobek † 1457.

XXXIII.

Tab. XXXII. Poslední Arpádovci, a rod Anjou na královských trůnech v Uhrách a Neapoli.

Bela III. král uherský † 1196
vychovaneč císař Emannela řeckého.

Emerich † 1204	Ondřej II. † 1235	Štěpán	Viz Tab. XIII.
Ladislav III. † 1205	2. m. Beatrice markrabina z Este.		
Štěpán V. † 1272 m. Alžběta kněžna Kumánská.	Bela IV. † 1270	Karel I. z Anjou, bratr Ludvíka IX. kr. franc., král Neapolský † 1284	
m. Rostislav Matovič Rusky.	dcera Bela † 1269	Alžběta Jindřich Bavorovský.	Ondřej III. Benátskau † 1301
	deera Boleslav Krakovský.	Otto Bavorovský protikrál.	Alžběta, zasnoubena Václavu III. čes.
			Karel II. král Neapol- ský † 1309
Ladislav IV. Kumánský † 1290	Robert † 1343 král Neapolský	Filipp † 1313 kn. Achajský a Tarentský.	Jan † 1335 vév. Durácký
m. dcera krále Neapolského. Soulážnice Kumánské.	Karel Martell protikrál Uherský † 1295	Karel † 1328 vév. v Kalabrii	Karel vév. Durácký † 1348 stat.
		Karel Robert I. † 1342 král Uherský.	Margareta. m.) Karel III. † 1386 Ladislav † 1349.
m. Alžběta dc. Vladislava Loketka.	Ondřej † 1345 m. Johanna I. † 1382 králi Neapolský, královná Neapolská.		
Ladislav Veliký , král Uherský, od r. 1370 též Polský † 1382 1. m. Marketa dc. císař Karla IV. 2. m. Alžběta Slezská Kotromanić Bosenského.		Ladislav † 1414	Johanna II. † 1435 královna Neapolská, král Neapolský.

Marie, dědička krále Uherského † 1392.
III.) Sigmund Lucemburský, král uherský a český,
cisář něm. † 1437.
Viz Tab. XXXI.

Hedvika, dědička krále Polského † 1399.
m.) Jagailo (Vladislav) Litevský, kr. Polský † 1434.

Viz Tab. XXVII.

Tab. XXXIII. Rod Habsburský až na císaře Maximiliana I.

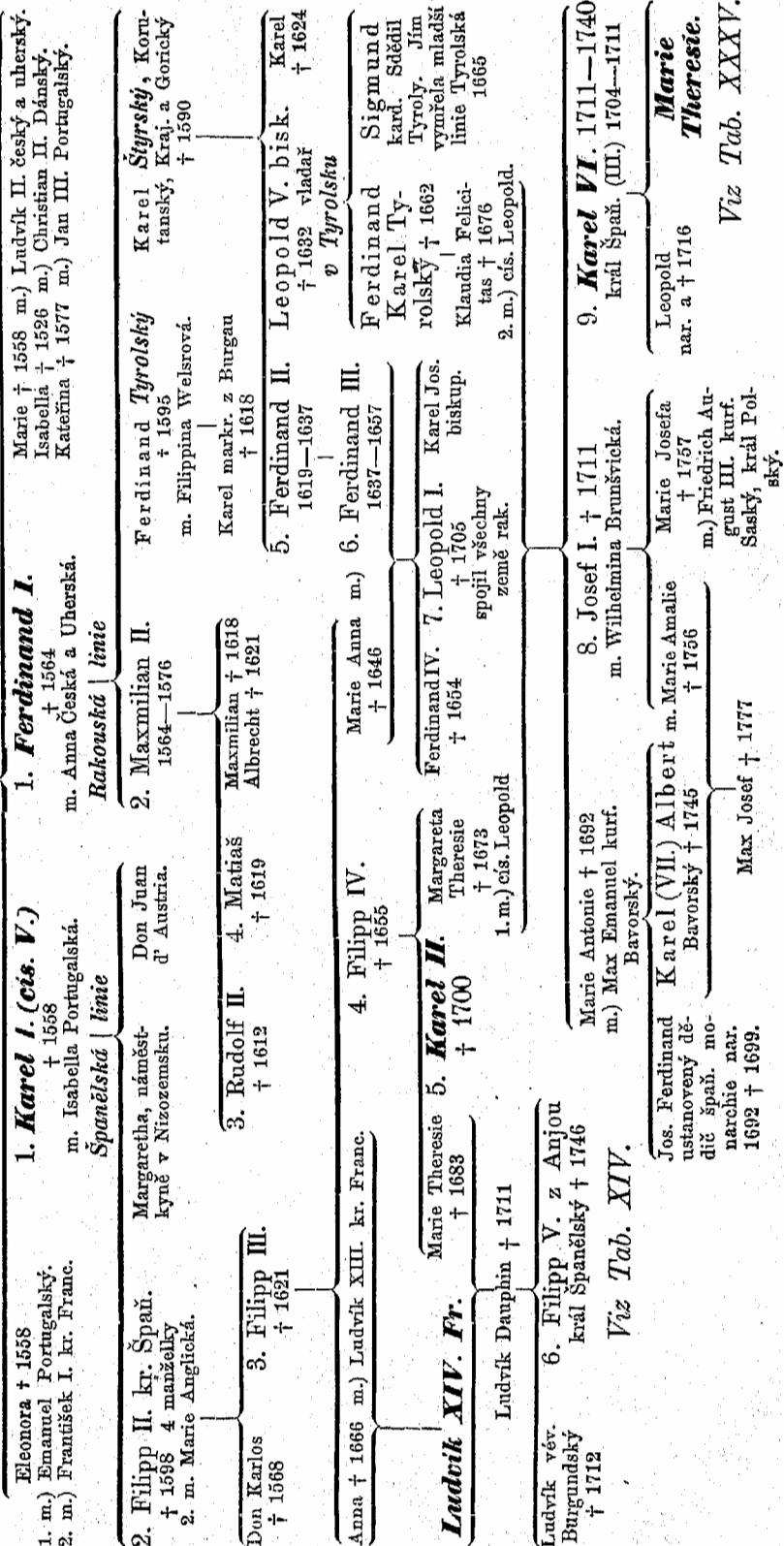
Rudolf Habsburský cís. německý 1273—1291.

Albrecht I. vév. Rak. a Štýrský 1282;		Rudolf II. vév. Švábský † 1290 v Praze. Hartmann † 1281.	Ze 6 deer byly 4 prodány německým kurfiřtům:
m. Alžběta dc. Meinharda vév. Korutanského a Tyrolského.	† 1306—1307.	m. Alžběta dc. Ottokara II. kr. Českého, Mathilda m.) Ludvík fáchl. na Rýnu.	Anežka m.) Albrecht II. vév. Sasky. Hezivka m.) Otto markr. Braniborský. Juta m.) Václav II. kr. český.
král něm. 1298—1308.		Jan Parcida † 1313.	
m. Alžběta dc. Meinharda vév. Korutanského a Tyrolského.		Leopold II. Albrecht II. † 1358. Moudry (Chromý). † 1339.	Otto
Rudolf, král český 1306—1307.		Jindřich spolu císař něm. 1327.	Leopold III. Pohořný † 1386 u Sempachu. práotec linie Leopoldinské v Švýsku, Korutanech, Krajine,
Friedrich Štýrský 1307.		† 1326.	Tyrolsku, Švábsku a Elsassu.
Rudolf IV. † 1365.		Albrecht III. (s copem) † 1395	Leopold IV. † 1406 Friedrich IV. Zakladatel. † 1362. Vilém I. † 1406 Friedrich IV. m. Kateřina dc. Karla IV. Leopold IV. † 1411 1411—1439 † 1395. Albrecht IV. (div světa) † 1404.
Albrecht V. (cis. II.) † 1439		Albrecht IV. (div světa) † 1404.	(s prázdnou kapson) Vilém II. † 1439
král uher. 1437, český 1438; cis. něm. 1438.		Albrecht V. (cis. II.) † 1439	vládce v Tyrolsku.
m. Alžběta dc. cis. Šigmunda Lucemb.		král uher. 1437, český 1438; cis. něm. 1438.	Leopold IV. † 1424 m. Štěpánka dc. Ze- mírovita Mazovského † 1424.
Alžběta † 1505, m. Kazimír IV. král Polšky † 1492.		Ladislav Pohrobek † 1457	Friedrich V. 1424—1493 Albrecht VI. (co cis. IV. od r. 1440). 1424 † 1463.
vév. Rak.; král uher. (kor. 1440); kr. český (kor. 1454).		Vladislav II. † 1516	Margareta
Ladislav Pohrobek † 1457		Philip Slávčený † 1506.	Philip Slávčený † 1506.
m. Johanna Štěpánka dědička Aragonie, Novary, Neapol, Sardinie.		m. Johanna Štěpánka dědička Aragonie, Novary, Neapol, Sardinie.	1. m.) Jan, infant Špan. 2. m.) Filibert Savojský.
Jan Albert I. † 1501		Šigmund I. Vladislav II. † 1516	1. Karel.
† 1506		Šigmund I. Vladislav II. † 1516	2. Ferdinand.
králové Polšt.		od r. 1741 král český; r. 1490 též král uherský.	
Ludvík II. král český a uherský † 1526 u Moháče.		Anna † 1547.	Viz Tab. XXXIV.
m. Marie dc. Filipa Štěpánka, vnučka cis. Maximiliána.			

Tab. XXXIV. Rod Habsburský v Rakousku a ve Španělích až k jeho vyhasnutí po meči.

Maximilian I. 1493—1519

Filip Šlušný † 1506

Viz Tab. XXXV.

Tab. XXXV. Rod Habsbursko-Lothrinský.

1. Marie Theresie 1740—1780

m.) František I. Štěpán vév. Lothinský, 1737 velkov. Toskánský,
cisář 1745—1765.

2. Josef II. cis. 1765—1790	Marie Amalie n.) Ferdinand z Parmy.	3. Leopold II. 1765 velkov. Tosk. 1790 cis. † 1792 m. Marie Luise Španělská.	Marie Antoinette † 1794 m.) Ludvík XVI. král francouzský.	Marie Karolina m.) Ferdinand IV. Sicilský.	Ferdinand Karel † 1806 zakladatel rak.-rodu Este. m. Beatrix dědička Modenské.
		Marie Therese. Marie Leopoldina. Marie Ludvíka.	František IV. od r. 1814 vév. Modenský † 1846	Ferdinand.	Maxmilian. Karel.
M. Therese m.) král Sašský: 1792—1835	4. František II.: cis. Rakouský (I.) 4 manželky.	Karel arciv. od r. 1790 (1814) velkov. Toskanský.	Josef † 1824 † 1847	Jan † 1859 r. 1848 v Itálii. m. baronka. Ludvík.	Rainer arciév. † 1853.
		Leopold II. velkov. — 1859 Ferdinand IV. nar. 1835, velkov. od r. 1847	Albrecht nar. 1817 Ferdinand n. 1818 Vilém n. 1827 Jan Nepom.	Štěpán Ferdinand n. 1817 Vilém n. 1827 Josef.	Leopold n. 1823 Arnošt n. 1824 Sigmund n. 1826 Rainer n. 1827 Jindřich n. 1828
Marie Louise m.) Napoleon I. od r. 1815 vév. z Parmě † 1847	5. Ferdinand I nar. 1793, cis. 1835—1848 m. Marie Anna Karolina Sardinská n. 1803	František Karel nar. 1802 m. Zofie Bavorská nar. 1808	Ferd. Maximilian cisář od r. 1848 m. Alžběta Pfalz-Birkenfeldská n. 1837	Karel Ludvík n. 1833.	Ludvík Josef n. 1842.
		Gisela n. 1856.	Rudolf nar. 1858 21. srpna korunní princ.	Marie nar. 1868.	

Posloupnost

panovníků důležitějších států v Evropě.

I. Císařové římští.

*Rod Augustův 31 před
— 68 po Kr.*

<i>Augustus</i>	^{po K.}	31—14
Tiberius		14—37
Kaligula		37—41
Klaudius		41—54
Nero		54—68

<i>Galba, Otho, Vitellius</i>	68—69
-------------------------------	-------

Flaviové 69—96.

<i>Fl. Vespasian</i>	69—79
<i>Titus</i>	79—81
<i>Domitian</i>	81—96

Výteční panovníci 96—180.

<i>Nerva</i>	96—98
<i>Trajan</i>	98—117
<i>Hadrian</i>	117—138
<i>Antoninus Pius</i>	138—161
<i>Markus Aurelius</i>	161—180

Doba vlády praetorianů. 180—284.

<i>Kommodus</i>	180—192
<i>Pertinax</i>	192—198
<i>Septimius Severus</i>	193—211
<i>Karakala (Geta)</i>	211—217
<i>Makrinus Op.</i>	217—218
<i>Heliogabalus</i>	218—222
<i>Alex. Severus</i>	222—235
<i>Maximin Thrax</i>	235—238
<i>Gordian</i>	238—244
<i>Filipp Arabský</i>	244—249
<i>Decius Kajus</i>	249—251
<i>Gallus</i>	251—253
<i>Valerian Licin.</i>	253—260
<i>Gallienus</i>	260—268
<i>Klaudius Gothský</i>	268—270

<i>Aurelian</i>	270—275	<i>Majorian</i>	456—461
<i>Tacitus</i>	275—276	<i>Severus</i>	461—465
<i>Probus M. Aur.</i>	276—282	<i>Ricimer Svev</i>	466—467
<i>Karus a synové:</i>		<i>Anthemius</i>	467—472
<i>Numerian a Kari-</i>		<i>Olybrius</i>	472
<i>nus</i>	282—284	<i>Glycerius</i>	473—474
<i>Diokletian</i>	284—305	<i>Julius Nepos</i>	474—475

<i>Spoluvládceové:</i>		<i>lalus</i>	475—476
<i>Maximian</i>	286—305		
<i>Konstantius Chlo-</i>			
<i>rurus</i>	292—306		
<i>Galerius</i>	292—311		
<i>Maxentius</i>	305—312		
<i>Severus</i>	† 307		
<i>Maximin</i>	† 313		
<i>Licinius</i>	307—324		
<i>Konstantin Veliký</i>	306; sám	324—337	

<i>Konstantin II. Zá-</i>			
<i>pad</i>	340		
<i>Konstantius II.</i>			
<i>Východ.</i>	337—361		
<i>Konstans Italie</i>	350		
<i>Julian Odpadlík</i>	361—363		
<i>Jovian</i>	363—364		
<i>Valentinian I. Zá-</i>			
<i>pad</i>	364—375		
<i>Valens, Východ</i>	378		
<i>Gratian</i>	375—383		
<i>Maximus</i>	383—388		
<i>Valentinian II.</i>	375—392		
<i>Eugen</i>	392—395		
<i>Theodosius Veliký</i>	379—395		

Rozdělení říše:

A. Západoeřímská říše 395—476.

<i>Honorius</i>	395—423	<i>Irena císařovna</i>	797—803
<i>Jan</i>	423—425	<i>Nikefor</i>	803—811
<i>Valentinian III.</i>	425—455	<i>Michal I.</i>	811—813
<i>Petronius Max.</i>	† 455	<i>Leo V. Armenský</i>	813—820
<i>Avitus</i>	455—456	<i>Michal II.</i>	820—829
		<i>Theofil</i>	829—842
		<i>Michal III.</i>	842—867

Rod slovansko-macedonský 867—1056.

Basilius I. . . . 867—886
Leo VI. Moudrý 886—912
Konstantin VI. . . 912—959
Roman II. . . . 959—963
Nicefor Fokas . . . 963—969
Jan I. Cimiskes 969—976
Basilius II. . . . 976—1025
Konstantin VII. 1025—1028
Roman III. . . . 1028—1034
Michal IV. . . . 1034—1041
Michal V. . . . 1041—1042
Zoë a Theodora . . . 1042
Konstantin VIII. . . . Monomach 1042—1054
Theodora . . . 1054—1056

Michal VI. Stratiot. . . 1056
Izak Komnenos 1056—1059

Komnenovci 1056—1204.

Izak Komnenos 1056—1059
Konstantin IX. 1059—1067
Roman IV. Diog. 1067—1071
Michal VII. . . . 1071—1078
Nikefor III. . . . 1078—1081
Alexius I. Komn. 1081—1118
Jan II. . . . 1118—1143
Emanuel I. . . . 1143—1180
Alexius II. . . . 1180—1183
Andronikus 1183—1185
Izak II. Angelus 1185—1195
Alexius III. . . . 1195—1203
Izak II. opět 1203

Císařství latinské 1204—1261.

Balduin I. . . . 1204—1205
Jindřich 1206—1216
Jolantha 1216—1219
Robert z Courtenay 1219—1228
Jan z Brienne 1228—1237
Balduin II. . . . 1237—1261

Palaeologové 1261—1453.

Michal VIII. Pal. 1261—1283
Andronikus II. 1283—1328
Andronikus III. 1328—1341
Jan V. Palaeol. 1341—1375
(Jan VI. Kantukuzenos) 1341—1355
Emanuel II. . . . 1375—1425
Jan VII. Palaeol. 1425—1448
Konstantin X. 1448—1453

II. Císařové římsko-němečtí.

Karel Veliký 800—814
Ludvík Pobožný 814—840

Němečtí Karlovcí 843—911.

Ludvík Německý 843—876
Karel Tlustý 876—887
Arnulf Korutanský 887—899
Ludvík Dítě 899—911

Konrad Franský 911—918

Císařové Saští 918—1024.

Jindřich Ptáčník 918—936
Otto I. Veliký 936—973
Otto II. 973—983
Otto III. 983—1002

Jindřich II. . . . Svatý 1002—1024

Císařové Franští 1024—1125.

Konrad II. Salický 1024—1039
Jindřich III. Černý 1039—1056

Jindřich IV. (Rudolf Švábský) 1056—1106

Jindřich V. . . . 1106—1125

Lothar III. Sas-ký 1125—1137

Císařové Hohenstaufští 1138—1254.

Konrad III. . . . 1138—1152
Friedrich I. Barbarossa 1152—1190

Jindřich VI. . . . 1190—1197
Filipp Švábský 1198—1208

Otto IV. Brunšvický 1198—1215

Friedrich II. (Jindřich Raspe) 1215—1250

(Vilém Hollandský) 1247—1256

Konrad IV. . . . 1250—1254

Mezivládí 1256—1273.

Richard Kornwalský 1257—1272
Alfonso X. Kas-tinský 1257—1272

Císařové z rozličných rodů 1273—1347.

Rudolf Habsbur-ský 1273—1291
Adolf Nassavský 1291—1298
Albrecht I. Rakouský 1298—1308
Jindřich VII. Lucemburský 1308—1313
Ludvík Bavor-ský 1314—1347
(Friedrich III. Rakouský) 1314—1330

Císařové z rodu Lucemburského 1347—1437.

Karel IV. král český (I) 1347—1378
(Günther ze Schwarzburgu † 1349)
Václav I. (co král č. IV.) 1378—1400

Ruprecht Falcký 1400—1410

Sigmund I. . . . 1410—1437
(Jošt Moravský 1410—1411)

Císařové z rodu Habsburského 1438—1806.

Albrecht II. . . . 1438—1439
Friedrich IV. . . . 1439—1493
Maxmilian I. . . . 1493—1519
Karel V. Španělský 1519—1556
Ferdinand I. . . . 1556—1564
Maxmilian II. . . . 1564—1576
Rudolf II. . . . 1576—1612
Matíáš 1612—1619
Ferdinand II. . . . 1619—1637
Ferdinand III. . . . 1637—1657
Leopold I. . . . 1657—1705
Josef I. . . . 1705—1711
Karel VI. . . . 1711—1740

Karel VII. Ba-vorský 1740—1745

František Loth-rinský 1745—1765
Josef II. . . . 1765—1790
Leopold II. . . . 1790—1792
František II. . . . 1792—1806

III. Nejznamenitější papežové.

A. Až k boji církve s mocí světskou.

Sv. Petr, 1. bisk.	
římský	51—65
Anaklet I.	78—91
Innocenc I.	403—417
Leo I. Veliký	440—461
Řehoř I. Veliký	590—604
Štěpán III.	752—757
Leo III.	795—816
Mikuláš I.	858—867
Kliment II.	1046—1049
Leo IX.	1049—1058

B. Až k přeložení sídla do Avignonu.

Mikuláš II.	1058—1061
Řehoř VII.	1073—1085
Urban II.	1085—1100
Kalixt II.	1119—1124
Alexander III.	1160—1181
Innocenc III.	1198—1216
Řehoř IX.	1227—1241
Bonifac VIII.	1294—1303

C. V Avignonu.

Kliment V.	1305—1314
Jan XXII.	1316—1334
Benedikt XIII.	1334—1342
Řehoř IX.	1370—1378

D. Rozkolnictví.

Rím	Urban VI.	1389
	Bonifac IX.	1389—1404
	Řehoř XII.	1406—1411
Avignon	Kliment VII.	1394
	Benedikt XIII.	1394—1416
	Alexander V.	1409—1410
	Jan XXIII.	1410—1415

E. Od koncilia Kostnického.

Martin V.	1417—1431
Eugen IV.	1431—1447
Pius II. (Aeneas Silvius)	1458—1464
Alexander VI. (Borgia)	1492—1503
Julius II.	1503—1513

F. Od reformace.

Leo X.	1513—1521
Pavel III.	1534—1549

Řehoř XIII.	1572—1585
Sixt V.	1585—1590
Innocenc XI.	1676—1689
Pius VI.	1775—1799
Pius VII.	1800—1823
Leo XII.	1823—1829
Pius VIII.	1829—1830
Řehoř XVI.	1831—1846
Pius IX. od roku	1846

Karel V. Moudry	1364—1380
Karel VI.	1380—1422
Karel VII.	1422—1461
Ludvík XI.	1461—1483
Karel VIII.	1483—1498

Rod Orleanský starší linie 1498—1589.

Ludvík XII.	1498—1515
František I.	1515—1547
Jindřich II.	1547—1559
František II.	1559—1560
Karel IX.	1560—1574
Jindřich III.	1574—1589

Bourbonové 1589—1792.

Jindřich IV.	1589—1610
Ludvík XIII.	1610—1643
Ludvík XIV.	1643—1715
Ludvík XV.	1715—1774
Ludvík XVI.	1774—1792 † 1793

Republika 1792—1804.

Národní konvent	1792—1795
Direktorium	1795—1799
Napoleon Bonapart	1799—1804

Císařství 1804—1814.

Napoleon I.	1804—1814 † 1821
-------------	---------------------

Poslední Bourbonové 1814—1830.

Ludvík XVIII.	1814—1824
Karel X.	1824—1830 † 1836

Rod Orleanský mladší linie 1830—1848.

Ludvík Filipp	1830—1848 † 1850
---------------	---------------------

Po druhé republiky 1848—1852.

Praesidentové: Lamartine, Cavaignac, Louis Napoleon.	1848—1852
--	-----------

Po druhé císařství.

Napoleon III. od 2. prosince 1852	císař.
-----------------------------------	--------

V. Králové v Anglicku a Vel. Britanii.

*Králové anglosaski po spojení heptarchie
827—1066.*

Egbert Westsexský 827—836
Ethelwolf . . . 836—857
Ethelbert . . . 857—866
Etheldred I. . . 866—871
Alfred Veliký . . . 871—901
Eduard I. Starý 901—924
Adelstan . . . 924—941
Edmund . . . 941—946
Edred . . . 946—955
Edvin . . . 955—957
Edgar . . . 957—975
Eduard II. Mučenik . . . 975—978
Ethelred II. . . 978—1016
(Edmund Irengide 1017)

Dynastie Dánská.

Knut Veliký . . . 1017—1035
Harald I. . . 1035—1039
Hardaknut . . . 1039—1041

Dynastie anglosaská.

Eduard III. Vyznavač . . . 1042—1066
Harald II. . . . 1066

*Normanští králové
1066—1154.*

Vilém Výbojný 1066—1087
Vilém II. Ryšavý 1087—1100
Jindřich I. . . 1100—1135
Štěpán z Blois 1135—1154

Rod Anjou, neb Plantagenet 1154—1399.

Jindřich II. . . 1154—1189
Richard I. Lvi srdeč . . . 1189—1199
Jan Bezzemek 1199—1216
Jindřich III. . . 1216—1272
Eduard I. . . 1272—1307
Eduard II. . . 1307—1327
Eduard III. . . 1327—1377
Richard II. . . 1377—1399

*Rod Lancaster a York
1399—1485.*

Jindřich IV. . . 1399—1413
Jindřich V. . . 1413—1422
Jindřich VI. . . 1422—1461
+ 1472

Eduard IV. (v ře) 1461—1483
Eduard V. (v ře) 1483
Richard III. (v ře) 1483—1485

Tudorovci 1485—1603.

Jindřich VII. 1485—1509
Jindřich VIII. 1509—1547
Eduard VI. . . 1547—1553
(Johanna Grayová . 1553)
Marie Katolická 1553—1558
Alžběta . . . 1558—1603

Stuartovci ve Veliké Britanii 1603—1714.

Jakub I. . . 1603—1625
Karel I. . . 1625—1649

Republika 1649—1660.

Olivier Kromvel protektor 1653—1658
Richard Kromvel 1685

Stuartovci opět.

Karel II. . . 1660—1685
Jakub II. . . 1685—1688
Vilém III. z Orange a Marie 1688—1702

Anna Stuartova 1702—1714

Dynastie Hanoverská.

Jiří I. . . 1714—1727
(Jakub III. Stuart, praetendant.)
Jiří II. . . 1727—1760
(Karel Eduard, praetendant.)
Jiří III. . . 1760—1820
Jiří IV. . . 1820—1830
Vilém IV. . . 1830—1837
Viktoria od r. . 1837.

VI. Panovníci v Braniborsku; králové v Prusku.

Markrabství Braniborské.

*Rod Askanský
1157—1320.*

Albrecht Medvěd (1134) . 1157—1170
Otto I. . . . 1170—1184
Otto II. . . . 1184—1205
Albrecht II. . 1205—1220
Jan I. a Otto III. 1220—1266

Linie Stendalská a Salzwedelská.
Země rozdělena mezi potomky Jana a Otty III.

Valdemar spojil veškeré země 1304—1319
Jindřich . . . 1319 + 1320

*Markrabí Bavorští
1324—1373.*

Ludvík Starší 1324—1350
Ludvík Říman 1350—1365
Otto Lenivý . 1365—1373

*Markrabí Lucemburští
1373—1411.*

Václav (jménem jeho císař Karel) 1373—1378
Sigmund . . . 1378—1388
Jošt Moravský 1388—1411

Rod Hohenzollerů od r. 1411.

Friedrich I. . . 1411—1440
Friedrich II. . . 1440—1470
Albrecht Achilles . . . 1470—1486

Jan (Cicero) . . . 1486—1499
Joachim (Nestor) . . . 1499—1535

Joachim II. (Hektor) . . 1535—1571
Jan Jiří . . . 1571—1598
Joach. Friedrich 1598—1608
Jan Sigmund 1608—1619
od r. 1618 vév. Pruský.
Jiří Vilém . . . 1619—1640

Friedrich Vilém veliký kurfürst 1640—1688

Friedrich III. co kurfürst . . . 1688—1701

Králové Prusktí.

Friedrich III. co král I. . 1701—1713
Friedrich Vilém I. . . . 1713—1740
Friedrich II. Veliký . . . 1740—1786
Friedrich Vilém II. . . . 1786—1797
Friedrich Vilém III. . . . 1797—1840
Friedrich Vilém IV. . . . 1840—1861
Vilém I. od r. . . 1861

VII. Panovníci v Skandinavii.

Dánsko.

Gorm Starý	850—935	Harald Harfagar	860—930
Harald Blaatand	935—985	Hakon I.	939—950
Sven I.	985—1014	Olaf Trygveson	996—1000
Knut II.	1014—1035	Olaf II. Svatý	1016—1032
Hardaknut III.	1035—1042	Magnus I. Dobr.	1036—1047
Magnus Norv. od r. 1042	též kr. Dánský.		

Rod Estritidů č. Ulfingů.

Svend II.	1047—1076
Harald IV.	1076—1080
Valdemar Veliký	1157—1182
Knut VI.	1182—1202
Valdemar II.	1202—1241
Erich V.	1259—1286
Erich VI.	1286—1315
Krištof II.	1315—1326
Valdemar III.	1340—1375

Olaf IV. syn Hakona VIII. 1375—1387.

Markéta královna Dánská, Norvežská a r. 1839 Švédská 1387—1412.

Unie Kalmárská 1397—1523.

Erich Pomořský	1412—1439
Krištof III. Bavorský	1439—1448
Christian I. Oldenburšký	1448—1481
Jan I.	1481—1513
Christian II., poslední král unie	1513—1523 + 1559

Dynastie Schleswig-Holštýnská v Dánsku a Norvežsku.

Friedrich I.	1523—1533
Christian III.	1533—1559
Friedrich II.	1559—1588
Christian IV.	1588—1648
Friedrich III.	1648—1670
Christian V.	1670—1699
Friedrich IV.	1699—1730
Christian VI.	1730—1746
Friedrich V.	1746—1766
Christian VII.	1766—1808
Friedrich VI.	1808—1839

Norvežsko 1814 připadlo Švédsku.

Christian VIII.	1839—1848
Friedrich VII.	1848—1863

Christian IX. z rodu Glücksburg-Sonderburg od r. 1863.

Norvežsko.

Harald III.	1047—1066
Magnus III.	1093—1103
Magnus IV.	1130—1136
Ingo II.	1205—1217
Magnus VII.	1262—1280
Erich II.	1280—1299
Hakon VII.	1299—1319
Magnus II. Smek, vnuk Hakona	1319—1374
Hakon VIII. spolu- vládce a král 1350—1380	Albrecht II. Meklen- burský (1364) 1381—1389
Manž. Markéta Dánská.	

Švedsko.

Erich Edmund- sohn	860—885
Björn III. Starý	885—935
Olaf III.	993—1014
Jakub Anund	1014—1051
Edmund Starý	1051—1060
<i>Rod Stenkilův.</i>	
Stenkil	1060—1066
Ingo II.	1118—1130
Knut	1168—1195
Erich X.	1229—1250
<i>Rod Folkungů.</i>	
Valdemar I.	1250—1273
Magnus I. Ladulas	1273—1290
Rozbroje.	

Rod Folkingů.

Albrecht II. Meklen- burský (1364)	1381—1389
---	-----------

Unie Kalmárská 1397—1523.

Erich Pomořský	1412—1439
Krištof III. Bavorský	1439—1448
Christian I. Oldenburšký	1448—1481
Jan I.	1481—1513
Christian II., poslední král unie	1513—1523 + 1559

Rod Vasa ve Švédsku 1523—1654.

Gustav Vasa	1523—1560
Erich XIV.	1560—1568
Jan III.	1568—1592
Sigmund (též kr. Polský)	1592—1604
Karel IX. Südermanlandský	1604—1611

Rod Pfalz-Zweibrückenu 1654—1751.

Gustav Adolf II.	1611—1632
Christina	1632—1654 + 1689
<i>Rod Vasů ve Švédsku 1523—1654.</i>	
Karel X. Gustav	1654—1660
Karel XI.	1660—1697

Rod Holštýn-Gottorpský 1751—1818.

Adolf Friedrich	1751—1771
Gustav III.	1771—1792
Gustav IV.	1792—1809
Karel XIII.	1809—1818
Karel XIV. Bernadotte	1818—1844
Oskar	1844—1859
Karel XV. od r.	1859.

VIII. Panovníci v království Polském.

Rod Piastovců 840-1370.

Piast	840—860
Měčislav	962—992
<i>Boleslav Chrabrý</i>	992—1025
Měčislav II.	1025—1034
Kazimir I.	1034—1058
Boleslav II.	1058—1079
Vladislav H.	1079—1102
Boleslav III. Křivoustý	1102—1139
Vladislav II.	1139—1142
Boleslav IV.	1142—1173
Měčislav III. Starý	1173—1177
Kazimir II. Spravedlivý	1177—1194
Lešek I. Bílý	1194—1202
po druhé	1206—1227
Vladislav III.	1202—1206
Boleslav V. Stydlivý	1227—1279
Lešek II. Černý	1279—1288
Jindřich VI. Spravedlivý	1289—1290
Přemysl. Vladislav Lokiec.	1290—1305
Václav II. kr. český	1300—1305
Vladislav IV. Lokiec	1305—1333
Kazimir II. Veliký	1333—1370
Ludvík z Anjou kr. uh.	1370—1382

Rod Jagajlovců 1386—1572.

Vladislav II. Jagajlo	1386—1434
Vladislav III. Varnenčík	1434—1444
Kazimir IV.	1444—1492
Jan Albert	1492—1501
Alexandr I.	1501—1506
Sigmund I. Starý	1506—1548
Sigmund II. August.	1548—1572

Volení králové.

Jindřich z Valoisu	1573—1574
Štěpán Báthory	1575—1586
Sigmund III. Vasa	1587—1632
Vladislav IV.	1632—1648
Jan Kazimír II.	1648—1668
Michal Višňověcký	1669—1673
Jan Soběšký	1673—1696
August II. Saský	1697—1733
(Stanislav Lešeinský)	1704—1769
August III. Sašký	1733—1763
Stanislav Poňavovský	1764—1795

IX. Panovníci v Rusku.

<i>Rod Rurikovců 862-1598.</i>	
Rurik	862—879
Oleg	879—913
Igor Rurikovič	913—945
Svatoslav (Olga)	945—972
<i>Vladimir I. Veliký</i>	980—1015
Jaroslav Vladimirovič	1018—1054

Veliké rozdrobení říše 1054—1113.

Vladimir II. Monomach	1113—1125
<i>Mstislav I. Vladimirovič</i>	1125—1132
Vševolod II. Olgovič	1139—1146
Ondřej Jurij. Bogoljubský	1169—1174
Vševolod III. Junjevič	1176—1212

Jaroslav II. Vševolodovič	1238—1246
Alexandr I. Nevský	1252—1263
Jiří Danielovič Moskevský	1319—1325
Alexandr Michajlovič	1325—1327
Ivan I. Kalita	1327—1340
Simeon I. Hrdý	1340—1353
Ivan II. Ivanovič	1353—1359
Dimitrij IV. Donský	1362—1389

Vasilij III. Temný 1425—1462

Ivan III. Vasiljevič Veliký 1462—1505

Vasilij IV. Chrabrý 1505—1533

Ivan III. Hrozný 1533—1584

Feodor I. Ivano-vič 1584—1598

Boris Godunov 1598—1605

Feodor Boriso-vič 1605

Lžidimítrij 1605—1606

Vasilij II. Štýjský 1606—1610

Mezivládí 1610—1613

Romanovci 1613—1762.

Michal Romanov 1613—1645

Alexej 1645—1676

Feodor III. 1676—1682

Ivan II. (s Petrem) 1682—1689

Peter I. Veliký 1689—1725

Kateřina I. 1725—1727

Peter II. 1727—1730

Anna Ivanovna 1730—1740

Ivan III. 1740—1741

Alžběta Petrovna 1741—1762

Rod Holštýn-Gottorpský.

Peter III. 1762

Kateřina II. 1762—1796

Pavel I. 1796—1801

Alexandr I. 1801—1825

Mikoláš I. 1825—1855

Alexandr II. Nikolajevič od r. 1855.

X. Panovníci v Srbsku.

Rod Nemanjićů 1159—1367.

Štěpán Nemanja 1159—1195

Štěpán II. Prvovenčaný 1195—1228

Radoslav (Štěpán III.) 1228—1234

Vladislav 1234—1240

Uroš Slepý 1240—1272

Štěpán Dragutin 1272—1275

Štěpán Milutin 1275—1321

Štěpán Uroš 1321—1335

Štěpán Dušan Silný car 1335—1356

Štěpán Uroš II. 1356—1367

Vukašin Mrnja-
vič 1367—1371
Lazar Grbljano-
vič 1372—1389

Despotové . . 1389—1459
Poroba turecká 1459—1813

Srbcko vzkřisené.

Jiří Karadjordje-
vič 1804—1813
Miloš Obrenovič 1814—1839
Milan Obrenovič 1839
Michal Obreno-
vič 1840—1842
Alexandr Karad-
jordjevič . . 1842—1858
Miloš Obren. opět 1859—1860
Michal " opět 1860—1868
Milan " od r. 1868.

XI. Sultanové v Turecku.

Osman 1299—1326
Orchan 1326—1359
Murat I. . . . 1359—1389
Bazajet Blesk . 1389—1402
Soliman 1403—1410
Musa 1410—1413
Mahomed I. . . 1413—1421
Murat II. . . . 1421—1451
Muhamed II. . 1451—1481
Bajazet II. . . 1481—1512
Selim I. . . . 1512—1520
Soliman II. . . 1520—1566
Selim II. . . . 1566—1574
Murat III. . . . 1574—1595
Muhamed III. . 1595—1604
Achmed I. . . . 1604—1617
Osman II. . . . 1617—1622
Mustafa (1617) . 1622—1623
Murat IV. . . . 1623—1640
Ibrahim 1640—1648
Muhamed IV. . . 1648—1687
Soliman III. . . 1687—1691
Achmed II. . . . 1691—1694
Mustafa II. . . . 1694—1702
Achmed III. . . . 1702—1730
Muhamed V. . . . 1730—1754
Osman II. . . . 1754—1757
Mustafa III. . . . 1757—1774
Abdul Achmed . 1774—1789
Selim III. . . . 1789—1807
Mustafa IV. . . . 1807—1808
Mahmud Khan . . 1808—1839
Abdul Medžid. . 1839—1861
Abdul Aziz od r. 1861.

XII. Králové v Řecku.

Otto (Bav.) . . 1832—1862
Jiří (Dán.) od r. 1863.

XIII. Panovníci na pyre- naejském poluostrovu.

A. Kalifat v Kordově.

Abdebraham I. . 756—787
El Hakem I. . . 796—822
Abderrahman II. . 822—852
Mohamed I. . . . 852—886
Abderrahman III. . 912—961
Abdallah 888—912
Hakem II. . . . 961—976
Hašem II. . . . 976—1014
Hašem III. . . . 1014—1031

*Rozdrobení říše ve více
neodvislých panstvích.*

B. Kr. Asturie a Leon.

Pelayo 718
Alfons I. . . . 736—757
Alfons II. . . . 791—842
Alfons III. Veliký . 866—910
Garcias Leon-
ský 910—914
Ordono 914—924
Ramiro II. . . . 931—950
Alfons V. . . . 999—1027
Bermundo III. . 1027—1037
Leon dostal se Kastilií.

C. Kr. Navarra.

Sancho I. . . . 905
Sancho III. . . 1000—1035
rozdělil říši na a) Kasti-
lii, b) Aragonii, c) Na-
varu.

a. Kr. Kastilie.

Ferdinand I. Ve-
liký 1035—1065
Alfons VI. . . . 1065—1109
Alfons VII. císař . 1134—1157

Ferdinand III.

Svatý 1217—1252
Alfons X. Mou-
dry 1252—1284
Sancho IV. . . . 1284—1295
Ferdinand IV. . . 1295—1312
Alfons XI. . . . 1312—1350
Peter Ukrutný . 1350—1369
Jindřich II. z Trastamary . 1369—1379

Jan I. . . . 1379—1390
Jindřich III. . . 1390—1406

Jan II. . . . 1406—1454
Jindřich IV. . . 1454—1474

Isabella (m. Fer-
dinand Ara-
gonský) . . 1474—1504

b. Kr. Aragonie.

Sancho 1035—1096
Petr I. . . . 1096—1162
Alfons II. . . . 1162—1196
Jakub I. Doby-
vatel 1213—1276
Petr III. . . . 1276—1285
Alfons III. . . . 1285—1291
Jakub II. . . . 1291—1327
Alfons IV. . . . 1327—1336
Petr IV. . . . 1336—1387
Jan I. . . . 1387—1395
Martin 1395—1410

Ferdinand I. . . 1410—1416

Alfons V. . . . 1416—1458
Jan II. . . . 1458—1479

*Ferdinand II. Ka-
tolický* . . . 1479—1516

D. Království Španělské.

Rod Habsburský.

Karel I. (cis. V.) 1517—1556
Filipp II. . . . 1556—1598
Filipp III. . . . 1598—1621
Filipp IV. . . . 1621—1665
Karel II. . . . 1665—1700

Rod Bourbonský.

Filipp V. z An-
jou 1701—1746
Ferdinand I. W. 1746—1759
Karel III. . . . 1759—1788
Karel IV. . . . 1788—1808
Josef Bonaparte . 1808—1814
Ferdinand II. . . 1814—1833
Občanské války 1833—1843
Marie Isabella . 1843—1868

E. Král. Portugalské.

Rod Burgundský.

Jindřich hrabě 1095—1112
Alfons I. král . 1112—1185
Sancho I. . . . 1185—1211
Alfons II. . . . 1211—1223
Sancho II. . . . 1223—1245
Alfons III. . . . 1245—1279

Dionys . . . 1279—1325
 Alfons IV. . . 1325—1357
 Peter I. Přísný 1357—1367
 Ferdinand I. . . 1367—1383

Nepravá burg. linie.

Jan I. Veliký . . 1385—1433
 Eduard . . . 1433—1438
 Alfons V. . . 1438—1481
 Jan II. . . . 1481—1495
 Emanuel Veliký 1495—1521
 Jan III. . . . 1521—1557
 Sebastian . . . 1557—1578
 Kard. Jindřich 1578—1580

Rod Habsbursko-Špaň.

Filipp II.—Filipp IV. . . 1580—1640

Rod Braganza.

Jan IV. . . . 1640—1656
 Alfons VI. . . . 1656—1683
 Petr II. . . . 1683—1706
 Jan V. . . . 1706—1750
 Josef Emanuel 1750—1777
 Maria (Petr) . . 1777—1799
 Jan VI. od r. 1799 regent, kr. 1816—1826
 Don Miguel u-
surp. . . . 1828—1834
 Donna Maria II. 1826—1853
 Petr V. . . . 1853—1861
 Ludvík od r. 1861.

XIV. Panovníci v Nizozemsku.

Nizozemsko pod vévody burgundskými a rodem Habsburským do r. 1581.

Hollandsko republikou 1581—1794.

Vladařové z rodu Oranick
 Vilém I. — Vilém V.

Panství Francouzské 1794—1813.

Rod Oranžský opět.

Vilém I. král . . 1813—1840
 Vilém II. . . . 1840—1849
 Vilém III. od r. 1849

Král. Belgické.
 Leopold I. . . 1830—1865
 Leopold II. od r. 1865

XV. Státové v Italii.

A. Král. Sardinške.

a. Savojsko.
 Humbert hrabě . . . 1048
 Otto . . . 1048—1060
 Amadeus II. . . 1060—1095
 Humbert II. . . 1095—1103
 Amadeus III. . . 1103—1149
 Humbert III.

Svatý . . . 1149—1188
 Tomáš I. . . . 1188—1233
 Amadeus IV. . . 1233—1253
 Bonifac (Roland) 1253—1263
 Petr 1263—1268
 Filipp 1268—1285
 Amadeus V. Vel-
iký 1285—1323
 Eduard Dobro-
činný 1323—1329
 Aymon Mirumi-
lovný 1329—1343
 Amadeus VI. . . (Zelený hrabě) 1343—1383
 Amadeus VII. . . (Červený hra-
bě) 1383—1391

Amadeus I. (vé-
voda 1416) . . 1391—1434
 Ludvík 1434—1465
 Amadeus II. . . 1465—1472
 Filibert I. . . 1472—1482
 Karel I. Svárlivý 1482—1489
 Karel II. . . . 1489—1496
 Filipp Bezzemek 1496—1497
 Filibert II. . . 1497—1504
 Karel III. . . . 1504—1553
 Emanuel Fili-
bert 1533—1580

Vévodové Savojskí a Pie-
montští.

Karel Emanuel
 Veliký . . . 1580—1630
 Viktor Amad I. 1630—1637
 Frant. Hyacinth 1637—1638
 Karel Emanuel II. 1638—1675

Králové Sardinští.
 Viktor Amadeus
 II. (co král I.) 1675—1730

Karel Emanuel
 III. (co král I.) 1730—1773
 Viktor Amadeus
 III. (co král II.) 1773—1796
 Karel Emanuel
 IV. (co král II.) 1796—1802
 Viktor Emanuel 1802—1821
 Karel Felix . . 1821—1831
 Karel Albert . . 1831—1849
 Viktor Emanuel II. 1849
 král Italie od r. 1861.

B. Král. Neapolšté.

Normanné 1059—1193.
 Robert Guiskard
 vév. . . . 1059—1085
 Roger 1085—1101
 Roger II. král . 1101—1154
 Vilém I. . . . 1154—1166
 Vilém II. Dobro-
tivý 1166—1189
 Tankred 1189—1194

Rod Hohenstaufů 1194—1268.

Jindřich VI. cis. 1194—1197
 Friedrich II. . 1197—1250
 Konrad IV. . . 1250—1254
 Manfred 1254—1266

Rod Bourbon-Anjou 1266—1435.

Karel z Anjou 1266—1285
 Karel Chromý 1285—1309
 Robert Dobro-
tivý 1309—1343
 Johanna I. . . 1343—1382
 Karel Dračský . 1382—1386
 Ladislav 1386—1414
 Johanna II. . . 1414—1435

Rod Aragonský 1435—1516

Alfons V. . . . 1435—1458
 Ferdinand I. . 1458—1494
 Alfons II. . . . 1495
 Ferdinand II. . 1495—1496
 Friedrich (+1504) 1496—1501
 Ferdinand III. . . . Katol. . . . 1506—1516

Rod Habsbursko-španělský.

Karel I.—Karel II. 1516—1700

Rod Habsburško-rakouský.

Karel VI. císař 1713—1733

Rod Bourbonsko-španělský.

Karel III. 1733—1759

Ferdinand IV. 1759—1806 a 1815—1825

Jos. Bonaparte 1806—1808

Joachim Murat 1808—1814

František I. 1825—1830

Ferdinand V. 1830—1859

František II. 1859—1861

toho *Herkules* III. vypuzen od Francouzů 1796 († 1803)Jím vyhynul rod Estenský po meči. Dcera jeho Beatrix propdána za *Ferdinanda*, 3.

syna císaře Franta I.; syn jeho

František dosáhl po pádu Napoleona vládu v Modeně 1814—1846*František* V. 1846—1859

R. 1860 byla Modena ku království Italskému připojena.

Azzo 1328—1340

Lucchino 1340—1349

Matteo II. . . . 1349—1355

Galeazzo II. . . . 1355—1378

Vévodové od r. 1395.

Jan Galeazzo V. 1378—1402

Jan Maria 1402—1412

Filipp Maria 1412—1447

Jeho nem. dcera

Maria Blanka s Frant. Sforzou 1447—1468

*C. Toskana.**Republika.**Rod Medicejský v čele vlády.*

Jan Medicejský 1421—1429

Kosma I. Veliký 1429—1464

Petr 1464—1469

Lorenzo Vzněšený 1469—1492

Petr II. . . . 1492—1494

Julian II. . . . 1512

Lorenzo II. . . . 1513—1519

Monarchie. Vévodové.

Alexandr vév.

Flor. . . . 1531—1537

Kosma I. velkovev. . . . 1537—1574

František 1574—1587

Ferdinand I. . . . 1587—1609

Kosma II. . . . 1609—1621

Ferdinand II. . . . 1621—1671

Kosma III. . . . 1671—1723

Jan Gaston 1723—1737

Rod. Habsburško-Lothrinský.

František Loth. císař 1737—1765

Leopold II. císař 1765—1790

Ferdinand III. 1790—1801

po druhé 1814—1824

Leopold II. . . . 1824—1859

D. Modena.

Území Modenské patřilo někdy k exarchatu, později k Toskanské, konečně Torellům; od r. 1260 vládl zde rod d' Este. Poslední z rodu

E. Parma.

Vévodství r. 1545 od pařeže Pavla III. (Alex. Farnese) utvořené.

*Rod Farnese 1545-1731.**Rod Bourbonsko-španěl.*

Karel syn Filippa V. Španěl. a Alžběty Farnese 1731—1735

Rod Habsburšký.

Císař Karel VI. 1735—1740

Marie Theresie 1740—1748

Rod Bourbonsko-španěl.

Filipp, syn Filippa V. Španěl. a Alžběty Farnese 1748—1765

Ferdinand 1765—1801

Panství francouzské 1801—1814

Marie Louise manž. Napoleonova I. . . . 1814—1847

Rod Bourbonsko-španěl.

Karel II. Ludvík infant 1847—1849

Karel III. Ferdinand 1849—1854

Robert I. Karel 1854—1859 R. 1860 annektována.

*F. Milán.**Rod Visconti.*

Matteo Visconti říšský vikář 1311—1322

Galeazzo I. . . . 1322—1328

Jan Galeazzo V. 1378—1402

Jan Maria 1402—1412

Filipp Maria 1412—1447

Jeho nem. dcera

Maria Blanka s Frant. Sforzou 1447—1468

Rod Sforza.

Galeazzo I. M. Sforza 1468—1476

Jan Galeazzo II. 1476—1494

Ludvík Moro 1494—1500

Maximilian Sforza 1510—1515

František 1521—1535

Rod Habsburšký, linie španělská.

Karel I.—Karel II. 1535—1700

Rod Bourbonský, linie španělská.

Filipp V. . . . 1700—1713

Rod Habsburšký.

Karel VI.—František II. . . . 1713—1796

*Panství francouzské 1796—1813.**Rod Habsburško-Lothrinský.*

Při Rakousku 1814—1859

*G. Mantova.**Rod Gonzago.*

Ludvík Gonzago po vyhnání Buonacossů 1328—1360

Quido Gonzago 1360—1369

Ludvík II. . . . 1369—1382

František 1382—1407

Markrabí od r. 1433.

Jan František 1407—1444

Ludvík III. Tu-	Arnošt I. Údat-	Otto z Worms-
rek . . . 1444—1478	ný . . . 1056—1075	feldu . . . 978
Friedrich . . . 1488—1484	Leopold II. . . 1075—1096	Jindřich I. opět 982
Jan František II. 1484—1519	Leopold III. Sva-	Jindřich II. . . 98
Vévodové od r. 1530.	ty . . . 1096—1136	Otto z Worms-
Friedrich II.—Ka-	Leopold IV. . . 1136—1141	feldu opět 995
rel IV. . . 1519—1706	Jindřich II. Ja-	Konradz Wrmsf. 1004
Rod Habsbursko-Rakou-	somirgott, vé-	Adalbero z Ep-
ský.	voda . . . 1141—1177	pensteina . . 1012
Josef I.—Fran-	Leopold V. Bo-	Konrad II. z
tišek II. . . 1706—1796	habojný . . . 1177—1194	Wormsfeldu 1035—
Panství francouzské	Friedrich I. Ka-	1039
1796—1813.	tolický . . . 1194—1198	Welf z Altorfu 1047
Rod Habsbursko-Loth-	Leopold VI. Slo-	Konrad III. . . 1057
rinský 1814—1866.	vutný . . . 1198—1230	Berthold Záhrim-
H. Benátky.	Friedrich II. Bo-	sky . . . 1059
Benátky s částí Dalmacie	joyvný . . . 1230—1246	Markvard z Ep-
k nim přináležející jakož i	Markrabí v Štýrsku.	pensteina, děd.
dilem Istrie republikou s do-	Ottokar I. mar-	vév. . . 1073
ženou v čele až do míru v	krabě . . . — 991	Liutold . . . 1076
Kampo Formio r. 1797.	Ottokar II. . . 991—1038	Jindřich mark.
Rod Habsbursko-Lothrin-	Ottokar III. . . 1038—1092	istr. . . . 1090
ský.	Ottokar IV. . . 1092—1122	Rod Ortenburský
František II. cís. 1797—1805	Leopold Silný . . 1122—1129	1122—1269.
Panství francouzské	Ottokar V. . . 1129—1164	Jindřich IV. . . 1122
1805—1814.	Ottokar VI. vé-	Engelbertl. mark.
Od. r. 1815 opět pod pa-	voda . . . 1164—1192	istr. . . . 1124
novníky z rodu Habsbursko-	Štýrsko spojeno s Rakousy.	Oldřich I. . . 1134
Lothrinského až do míru	Panovníci v Tyrolsku.	Jindřich V. . . 1143
Pražského r. 1866.	Hrabata z Andechsu (vévo-	Heřman . . . 1161
Království Italské od r. 1861	dové Meranští) vymřeli	Oldřich II. . . 1181
Viktor Emanuel král.	1248; jich panství přešlo	Bernard . . . 1201
XVI. Císařství Rakouské.	na hrabata Tyrolská za	Oldřich III. . . 1256
A. Dědičné země	Albrechta III. . . 1253	Přemysl Otokar
Rakouské.	Menhard III. Go-	ll. kr. český 1269
Rod Babenbergů v Ra-	rický . . . 1254—1258	Rudolf Habs. 1276
kousích 983—1246.	Menhart IV. . . 1258—1295	Menhart Tyrol-
Leopold I. mar-	Jindřich Koru-	ský a Gorický 1286
krabě . . . 973—994	tavský . . . 1295—1335	Jindřich Tyr. a
Jindřich I. . . 994—1018	Marketa Maul-	Korutanský 1295
Adalbert I. Vi-	tasch († 1369) 1335—1363	Korutansko připadlo
tězný . . . 1018—1056	Menhart V. († 1363).	Ra-
	Tyrolsko připadlo Rakou-	kousku.
	sku.	Hrabata Celští.
	Vévodové Korutanští.	Oldřich I. pán ze
	Borut . . . 748—750	Sunneku . . 1262
	Karat . . . 750—753	Friedrich I. hr.
	Chotimír . . . 753—769	Celský . . 1312
	Vladuch . . . 772—788	Heřman I. . . 1359
	Panství franské 788—976	Heřman II. . . 1385
	Samostatné vév. 996—1335	Friedrich II. . . 1434
	Jindřich I. ze Scheyera . . 976—978	Oldřich III. . . 1454
		Statky jeho připadly
		Rakousku.

B. Koruna Česká.

Přemyslovcí — 1306.

Přemysl (Libuša)	† 750
Pohanský vévodě	750 — 870
Borivoj	870 — 894
Spitihněv	894 — 912
Vratislav	912 — 925
Václav I. Svatý	928 — 935
Boleslav I.	936 — 967
Boleslav II.	967 — 999
Boleslav III.	999 — 1002 a 1003
(Vladivoj) Jaromír	1003 — 1004 — 1012
Oldřich	1012 — 1037
Břetislav	1037 — 1055
Spitihněv II.	1055 — 1061
Vratislav II., král	1061 — 1092
Břetislav II.	1092 — 1100
Borivoj II.	1100 — 1107
	po druhé 1117 — 1120
Svatopluk	1107 — 1109
Vladislav I.	1109 — 1117
	po druhé 1120 — 1125
Soběslav I.	1125 — 1140
Vladislav II., co	král I. 1140 — 1173
Soběslav II. Friderich	1173 — 1189
Kunrad Otto	1189 — 1191
Václav II.	1191 — 1192
Přemysl Otakar I.	1192 — 1193
	po druhé 1197 — 1230
(Jindřich Břetislav; Vladislav III.)	
Václav I., král	1230 — 1253
Přemysl Otakar II.	1153 — 1278
Václav II.	1278 — 1305
Václav III.	1305 — 1306

Rudolf Habsburský	1306 — 1307
Jindřich Korutanský	1307 — 1310

Rod Lucemburský.

Jan	1310 — 1346
Karel I. (cis. IV.)	1346 — 1378
Václav IV.	1378 — 1419
Václav Husitský.	
Sigmund	1436 — 1437

Albrecht Habsb.	1437 — 1439
Ladislav Pohrobek	1439 — 1457
Jiří Poděbradský	1458 — 1471
	Rod Jagajlovčů.
Vladislav II.	1471 — 1516
Ludvík II.	1516 — 1526
	Rod Habsburský počínaje Ferdinandem I.
	Protikrál Zapojla († 1540).
	Vojvodové Sedmihradští.
Jan Zapolja	1526 — 1540
Jan Sig. Zapolja	1540 — 1551
	1556 — 1571
Štěpán Báthory	1571 — 1575
Krištof Báthory	1575 — 1581
Sig. Báthory	1581 — 1599
Ondřej Báthory	1599
Sigm. Báthory	opět 1601
Štěpán Bočkaj	1604 — 1606
Sigm. Rakoczi	1606 — 1608
Gabriel Báthory	1608 — 1613
Bethlen Gabor	1613 — 1629
Jiří Rakoczi	1629 — 1648
Jiří Rakoczi II.	1648 — 1660
Jan Kemenyi	1660 — 1662
Michal Apaffy	1662 — 1689
Em. Tököly	1689 — 1691
Od r. 1699 Sedm. v úplném držení císaře.	
Frant. Rakoczi	1706 — 1711
	D. Koruna chorvátská.
Ludvík kníže panonsko-chorv.	† 823
Borna, kníže dalm.-chorv.	
Porin vladce obou kníž.	830 — 836
Zdeslav	868 — 879
Branimír	879 — 892
Mutimir	892 — 900
Krešimir I.	900 — 912
Miroslav	912 — 917
Tonislav	917 — 940
Godimir	940 — 958
Krešimir II.	958 — 970
Držislav král	970 — 1000
Krešimir I.	1000 — 1035
Štěpán I.	1035 — 1050
Petr Krešimir II.	1050 — 1074
Slaviša	1074 — 1076
Demetr Zvonimír	1076 — 1087
Štěpán II.	1087 — 1090

Panovníci z rodu Habsburského.

<i>Ludolf I.</i> císař německý	1273—1291
<i>Albrecht I.</i> vév. Rak. od r. 1298 císař	1283—1308
<i>Leopold</i> († 1326) společně s Friedrichem Slezským († 1330) vévodé Rakouské; tento od r. 1314 též císař něm. s Ludvíkem Bavorským.	
<i>Albrecht II.</i> Moudrý, vévoda	1330—1358
<i>Rudolf IV.</i> Zakladatel	1358—1365

Rakousy.

<i>Albrecht III.</i> s co-pem	1365—1395	<i>Štýrsko, Korutany, Krajina, Tyrolsko, Přední země.</i>
<i>Albrecht IV.</i>	1395—1404	<i>Leopold III.</i> 1365—1386
<i>Albrecht V.</i> 1404—1439 od r. 1437 též král český a uherský, jakož i císař německý.		<i>Vilém I.</i> † 1406, <i>Leopold IV.</i> † 1411, <i>Arnošt I.</i> Friedrich.
<i>Ladislav Pohrobek</i> 1439—1457 též kr. český a uherský.		<i>Štýrsko, Korut., Krajina, Vindická marka, Terst.</i>
<i>Friedrich V.</i> Štýrský od r. 1440 císař něm. téhož jména IV. spojil veškeré rakouské země + 1493.		Sídlo: Jinomostí.
<i>Maxmilian I.</i> císař něm.		<i>Sídlo: Št. Hradec.</i>
		<i>Friedrich IV.</i> s prázdnou kap-sou 1411—1438
		<i>Albrecht VI.</i> 1424—1463
		<i>Friedrich V.</i> 1424—1493
		<i>Sigmund</i> 1438—1487 † 1496

Linie španělská.

<i>Karel I.</i> císař V. 1517—1556
<i>Filipp II.</i> 1556—1598
<i>Filipp III.</i> 1598—1621
<i>Filipp IV.</i> 1621—1665
<i>Karel II.</i> 1665—1700

Rod Habsbursko-Rakouský v Toskáně.

<i>František Lothrinský</i> císař 1737—1765
<i>Leopold II.</i> císař 1765—1790
<i>Ferdinand III.</i> a 1790
<i>Leopold II.</i> 1824—1859
<i>Ferdinand IV.</i> 1859

Rod Habsbursko-Rakouský Este v Modeně.

<i>Ferdinand</i> 1803—1806
<i>František IV.</i> 1814—1846
<i>František V.</i> 1846—1859

Linie rakouská.

<i>Ferdinand I.</i> od r. 1526 král český a uherský, r. 1556 císař něm.	1519—1564
---	-----------

Čechy, Uhry, Rakousy.

<i>Maxmilian II.</i> císař 1564—1576	<i>Štýrsko, Korutany, Krajina, Gorice.</i>
<i>Rudolf II.</i> 1576—1612	<i>Tyrolsko a Přední země.</i>
<i>Matiaš</i> 1612—1619	

<i>Ferdinand Štýrský</i> od r. 1619 císař II. stal se dědičem veškerých zemí rakouských vyjma Tyrolky + 1637.

<i>Čechy, Uhry, Rak. země</i> vyjma Tyrolsko.	<i>Tyrolsko.</i>
	<i>Leopold V.</i> bisk. 1623—1632

<i>Ferdinand III.</i> 1637—1657	<i>Ferdinand Karel</i> 1632—1662
<i>Leopold I.</i> 1657—1705	<i>Sigmund Kard.</i> 1662—1665

<i>Josef I.</i> císař	1705—1711
<i>Karel VI.</i>	1711—1740

<i>Marie Theresie</i> (m. František Lothrinský)	1740—1780
<i>Josef II.</i> (císař od r. 1765)	1780—1790

<i>Leopold II.</i>	1790—1792
<i>František II.</i> od r. 1806 císař Rakouský.	1792—1835

<i>Ferdinand I.</i>	1835—1848
<i>František Josef I.</i> od r. 1848.	